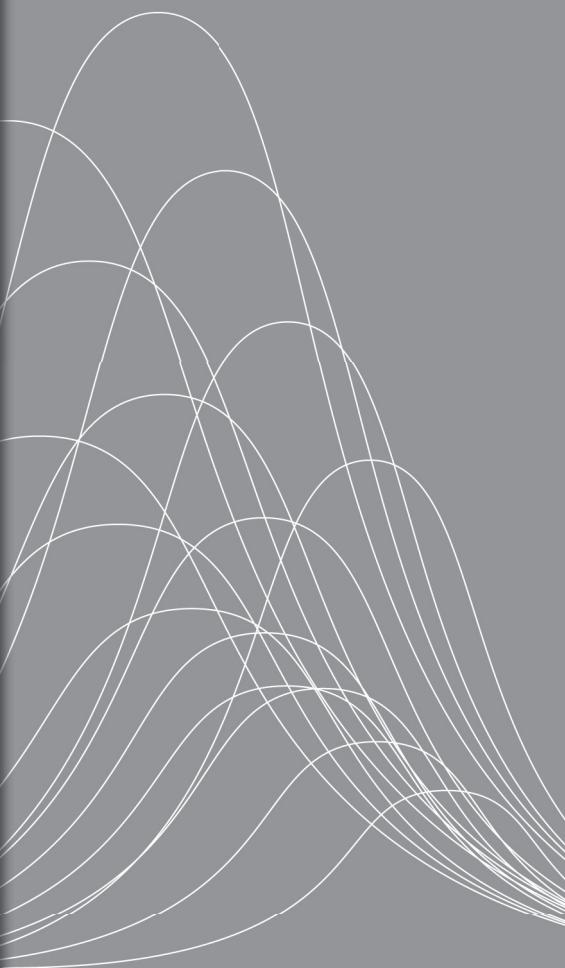

SADRŽAJNE I PSIHOMETRIJSKE ANALIZE ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ POVIJESTI (2013. – 2015.)

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJNE I PSIHOMETRIJSKE ANALIZE ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ POVIJESTI

(2013. – 2015.)

Zagreb, 2018.

**SADRŽAJNE I PSIHOMETRIJSKE ANALIZE ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ POVIJESTI
(2013. – 2015.)**

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Ivana Katavić, ravnateljica Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Urednica

Natalija Gjeri Robić

Autori

Natalija Gjeri Robić, Ira Tretinjak, Dijana Dijanić, Suzana Pešorda,
Dragan Siluković, Miroslav Šašić, Karolina Ujaković

Recenzenti

Mladenko Domazet, Loranda Miletić

Lektura

Mirjana Gašperov

Korektura

Marija Gudelj

Grafičko oblikovanje

Vesna Jelić

Grafičko oblikovanje naslovnice

Zoran Žitnik

Tisak

MediaPrint Tiskara Hrastić, Zagreb

Naklada

300 komada

ISBN 978-953-7556-67-9

CIP zapis dostupan je u računalnome katalogu

Nacionalne i sveučilišne knjižnice

u Zagrebu pod brojem 1015307.

SADRŽAJ

Zahvale.....	5
Predgovor	7
1. UVODNO O ISPITIMA DRŽAVNE MATURE IZ POVIJESTI U ŠKOLSKIM GODINAMA 2012./2013., 2013./2014., I 2014./2015.	9
1.1. Prijave ispita i pristupanje ispitima	10
1.2. Sadržaj i struktura ispita.....	12
2. SADRŽAJNA I PSIHOMETRIJSKA ANALIZA ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ POVIJESTI U LJETNIM ROKOVIMA U ŠKOLSKIM GODINAMA 2012./2013., 2013./2014. I 2014./2015.....	17
2.1. Uvodno o sadržajnoj i psihometrijskoj analizi ispita	18
2.2. Metodologija sadržajne analize ispita	20
2.3. Rezultati sadržajne analize ispita	26
2.3.1. Struktura ispita: područja ispitivanja, vrste i broj zadataka	26
2.3.2. Teme	28
2.3.3. Obrazovni ishodi.....	33
2.3.4. Elementi vrednovanja.....	36
2.3.5. Polazni sadržaj	37
2.3.6. Razine kognitivnih procesa.....	39
2.3.7. Zaključci	40
2.4. Rezultati psihometrijske analize ispita	42
2.4.1. Karakteristike ispita.....	43
2.4.2. Težine zadataka	47
2.4.3. Diskriminativnost zadataka.....	52
2.4.4. Udio pristupnika koji nisu odgovorili na zadatke s obzirom na vrstu zadatka	56
2.4.5. Zaključci	57
3. SADRŽAJNA ANALIZA ODGOVORA PRISTUPNIKA NA ZADATKE KRATKOGA ODGOVORA U ISPITIMA DRŽAVNE MATURE IZ POVIJESTI U LJETNIM ROKOVIMA U ŠKOLSKIM GODINAMA 2012./2013., 2013./2014. I 2014./2015.....	61
3.1. Uvodno o zadatcima kratkoga odgovora	62
3.2. Karakteristike zadataka kratkoga odgovora.....	64
3.3. Metodologija sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatke kratkoga odgovora	67
3.4. Rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatke kratkoga odgovora	74
3.4.1. Zadatci kratkoga odgovora u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2012./2013.....	75
3.4.2. Zadatci kratkoga odgovora u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2013./2014.....	118

3.4.3. Zadatci kratkoga odgovora u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2014./2015.....	159
3.4.4. Zaključci o provedenim analizama odgovora pristupnika.....	203
4. ZAKLJUČNE NAPOMENE	205
Pojmovnik.....	207
Literatura	209
Prilozi	211
Popis tablica.....	306
Popis grafičkih prikaza	313
Popis priloga	314

Izrazi koji se u ovoj knjizi koriste za osobe u muškome rodu, neutralni su i odnose se na osobe muškoga i ženskoga spola.

ZAHVALE

Zahvaljujemo Mariu Peraniću na informacijama o procedurama izrade ispita državne mature iz Povijesti, načinu ocjenjivanja zadatka otvorenoga tipa i procedurama izrade ključa za odgovor te na sudjelovanju u raspravama o kategorizaciji zadatka otvorenoga tipa i rezultatima provedenih analiza. Zahvaljujemo Martini Golubić na dostavi skeniranih ispita na temelju kojih je napravljena sadržajna analiza odgovora pristupnika na zadatke otvorenoga tipa. Zahvaljujemo Jeleni Pajić na pripremi baze s odgovorima pristupnika na zadatke otvorenoga tipa i Matei Kordi na pripremi dijela grafičkih prikaza u potpoglavlju 2.4. Također, zahvaljujemo i recenzentima Lorandi Miletić i Mladenku Domazetu na svim konstruktivnim komentarima koji su znatno unaprijedili knjigu.

Autori

PREDGOVOR

Ispit državne mature iz Povijesti provodi se od školske godine 2009./2010. i pripada izbornomu dijelu državne mature. Izrađuje se na temelju specifikacije definirane u Ispitnome katalogu iz Povijesti. Nakon provedbe ispiti se ispravljaju i analiziraju, utvrđuju se pragovi ocjena i pristupnici¹ dobivaju rezultate. Rezultati psihometrijske analize ispita pružaju informacije o prosječnoj rješenosti ispita iz Povijesti kao i o metrijskim karakteristikama svakoga zadatka u ispitu. No, ne postoji praksa objavljivanja podataka o metrijskim karakteristikama zadataka ni o detaljnim sadržajnim karakteristikama svakoga zadatka. Kako bi se dobio detaljniji uvid u sadržajne i metrijske aspekte ispita iz Povijesti, napravljene su sadržajne i psihometrijske analize ispita državne mature iz Povijesti s ljetnih rokova iz školskih godina 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. U ovoj knjizi prikazani su rezultati sadržajnih i psihometrijskih analiza tih ispita. Također, prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatke otvorenoga tipa – kratkoga odgovora u tim ispitima. Cilj analize bio je utvrditi najčešće pogreške koje pristupnici rade pri rješavanju tih zadataka.

Rezultati provedenih analiza mogu poslužiti kao smjernica za unapređenje procedure izrade ispita i ispitnih zadataka iz Povijesti te za njihovu standardizaciju. Isto tako, rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatke otvorenoga tipa mogu biti korisna povratna informacija učenicima i nastavnicima o pogreškama koje su pristupnici napravili odgovarajući na pojedini zadatak. Knjiga može biti korisna nastavnicima Povijesti u poučavanju Povijesti, ali i pri izradi i analizi zadataka kojima se koriste u vrednovanju. Knjiga također može poslužiti učenicima/pristupnicima u učenju Povijesti.

¹ Termin pristupnik upotrebljava se za sve osobe koje su uredno pristupile ispitima državne mature iz Povijesti, bez obzira na to jesu li to učenici u redovnome sustavu srednjoškolskoga obrazovanja ili drugi kandidati koji ostvaruju pravo polaganja ispita prema Pravilniku o polaganju državne mature (2013).

* * *

Knjiga sadržava četiri poglavlja. Uvodno poglavlje pruža informacije o ispitima državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. – o broju i strukturi pristupnika ispitima te o sadržaju i strukturi ispita s obzirom na specifikaciju u Ispitnome katalogu iz Povijesti.

Drugo se poglavlje bavi ciljevima sadržajne i psihometrijske analize ispita državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015., metodologijom sadržajne analize ispita te rezultatima sadržajne i psihometrijske analize ispita. Sadržajna analiza ispita podrazumijeva analizu zadataka s obzirom na vrstu, područje ispitivanja, temu, obrazovni ishod, polazni sadržaj, element vrednovanja i kognitivni proces. Psihometrijskom analizom ispita iz Povijesti utvrđene su metrijske karakteristike ispita (težina ispita, prosječna diskriminativnost ispita, Cronbachov alpha koeficijent, standardna pogreška mjerena) te težina i diskriminativnost zadataka. Na temelju rezultata provedenih analiza iznesene su preporuke unapređenja metodologije izrade ispita iz Povijesti.

Treće najopsežnije poglavlje bavi se zadatcima kratkoga odgovora u ispitima državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. i analizom odgovora pristupnika na te zadatke. Zadaci kratkoga odgovora opisani su s obzirom na područja ispitivanja, razine kognitivnoga procesa i polazni sadržaj, ali i s obzirom na njihove karakteristike dobivene nakon provedenih analiza ispita. Potom su prikazani metodologija sadržajne analize odgovora pristupnika te rezultati napravljene analize. Dan je kratki osvrt na sadržajne i metrijske karakteristike svakoga zadatka kratkoga odgovora. Potom su prikazani rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika – udjeli odgovora pristupnika prema unaprijed određenim kategorijama odgovora: kategoriji točnoga odgovora, kategorijama netočnih odgovora te kategoriji bez odgovora ako pristupnik nije odgovorio na zadatak.

U četvrtome zaključnom poglavlju sumirani su zaključci provedenih analiza.

Knjiga također sadržava pojmovnik, literaturu i priloge.

**1. UVODNO O ISPITIMA
DRŽAVNE MATURE
IZ POVIJESTI U ŠKOLSKIM
GODINAMA 2012./2013.,
2013./2014., I 2014./2015.**

1.1. Prijave ispita i pristupanje ispitima

Prema Pravilniku o polaganju državne mature (2013) ispit iz Povijesti polaze se kao izborni ispit državne mature. Rezultati ispita mogu biti korišteni za upis na studij Povijesti ili na druge studije visokih učilišta prema kriterijima koje postavljaju visoka učilišta. Članak 1. Pravilnika o polaganju državne mature (2013) propisuje tko može polagati ispite državne mature. Ispit iz Povijesti mogu polagati:

- ✓ učenici gimnazijskih programa obrazovanja
- ✓ učenici strukovnih i umjetničkih programa obrazovanja koji traju najmanje četiri godine i čije srednjoškolsko obrazovanje završava izradom i obranom završnog rada u organizaciji i provedbi škole
- ✓ ostali pristupnici koji su najmanje četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje završili u Republici Hrvatskoj
- ✓ pristupnici koji su završili srednjoškolsko obrazovanje izvan Republike Hrvatske, a usporedivo je s četverogodišnjim srednjoškolskim obrazovanjem u Republici Hrvatskoj.

Svake godine ispit iz Povijesti prijavljuje i pristupa mu različiti broj učenika/pristupnika, što je vidljivo iz tablice 1.

Tablica 1. Broj prijava i broj pristupnika te udio pristupanja s obzirom na broj prijava u ljetnim rokovima državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.²

Školska godina	Broj prijava	Broj pristupnika	Udio pristupnika
2012./2013.	1752	1411	80,5 %
2013./2014.	1506	1265 ²	84,0 %
2014./2015.	1564	1338	85,5 %

*Tablica prilagođena prema Gjeri Robić (2018)

Iz tablice 1. vidljivo je da je u školskoj godini 2012./2013. bilo najviše prijava i najviše pristupnika koji su pristupili ispitu iz Povijesti, dok je u školskoj godini 2013./2014. bilo najmanje prijava i najmanje pristupnika koji su pristupili ispitu iz Povijesti. Udio pristupanja ispitima iz Povijesti s obzirom na broj prijava varira od 80,5 % u školskoj godini 2012./2013. do 85,5 % u školskoj godini 2014./2015.

² U ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. iskorištene su dvije inačice ispita iz Povijesti: jedna je iskorištena u redovnome roku i polagalo ju je 1213 pristupnika, a druga je iskorištena zbog posebnih okolnosti (poplava) i polagalo ju je 52 pristupnika.

Zanimljivo je promotriti udio pristupanja ispitima iz Povijesti u odnosu na ukupan broj pristupnika koji su pristupili ispitu iz državne mature u pojedinoj školskoj godini, odnosno roku. U ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. ispitu iz državne mature pristupilo je 34 482 pristupnika, u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. 34 055 pristupnika, a u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. 36 041 pristupnik. Stoga je udio pristupnika koji su pristupili ispitu iz Povijesti u odnosu na ukupan broj pristupnika u ljetnome roku državne mature u školskoj godini 2012./2013. iznosio 4,1 %, a u školskim godinama 2013./2014. i 2014./2015. 3,7 % (Gjeri Robić, 2018).

U tablici 2. prikazan je udio pristupnika koji su pristupili ispitu iz Povijesti u ljetnim rokovima državne mature u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na njihov status.

Tablica 2. Udio pristupnika u ljetnim rokovima državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na njihov status

Školska godina	Ukupan broj pristupnika ispitima iz Povijesti	Broj pristupnika – gimnazijski program	Udio pristupnika – gimnazijski program	Broj pristupnika – strukovni program	Udio pristupnika – strukovni program	Broj pristupnika – kandidat	Udio pristupnika – kandidat	Broj pristupnika – vanjski kandidat	Udio pristupnika – vanjski kandidat
2012./2013.	1411	723	51,2 %	532	37,7 %	120	8,5 %	36	2,6 %
2013./2014.	1265	649	51,3 %	474	37,5 %	108	8,5 %	34	2,7 %
2014./2015.	1338	699	52,2 %	522	39,0 %	95	7,1 %	22	1,6 %

*Tablica prilagođena prema Gjeri Robić (2018)

Iz tablice 2. vidljivo je da oko polovinu pristupnika u svim trima ispitnim rokovima čine učenici redovnih gimnazijskih programa (njihov je udio od 51,2 % do 52,2 %). Potom slijede učenici redovnih strukovnih programa (njihov je udio od 37,5 % do 39 %). Ispitu iz Povijesti najmanje su pristupali vanjski kandidati odnosno pristupnici koji su završili srednjoškolsko obrazovanje izvan Republike Hrvatske, a koje je usporedivo s četverogodišnjim srednjoškolskim obrazovanjem u Republici Hrvatskoj.

1.2. Sadržaj i struktura ispita

Da bi se napravila sadržajna i psihometrijska analiza ispita, nužno je poznavati sadržaj i strukturu ispita koji su opisani u temeljnome dokumentu prema kojemu se izrađuje ispit iz Povijesti, a to je ispitni katalog za pojedinu školsku godinu. Ispitni katalog sadrži sve potrebne informacije i detaljna objašnjenja o obliku i sadržaju ispita (NCVVO, 2012a, str. 5.; NCVVO, 2013a, str. 5.; NCVVO, 2014a, str. 5.). Ovo se potpoglavlje prema ispitnim katalozima iz Povijesti bavi vrstama zadataka, područjima ispitivanja, temama, obrazovnim ishodima, polaznim sadržajima, elementima vrednovanja i kognitivnim procesima.

Prema ispitnim katalozima iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. (NCVVO, 2012a, str. 5.; NCVVO, 2013a, str. 5.; NCVVO, 2014a, str. 5.) ispitom iz Povijesti ispituju se sadržaji povijesti „od pretpovijesti do suvremenoga doba podijeljeni u četiri područja ispitivanja“. Za svako su područje ispitivanja određeni vrsta i broj zadataka kao što je prikazano u tablici 3. (NCVVO, 2012a, str. 10.; NCVVO, 2013a, str. 10.; NCVVO, 2014a, str. 10.).

**Tablica 3. Struktura ispita iz Povijesti
u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.**

Područje ispitivanja	Zadaci višestrukoga izbora	Zadaci kratkoga odgovora	Zadaci višestrukoga izbora (kronologije)	Zadaci višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj)*	Ukupno zadataka (čestice)
1. Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	10	3	1	1 (2)	15 (16)
2. Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	10	6	3	4 (8)	23 (27)
3. Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	10	5	2	2 (4)	19 (21)
4. Svijet XX. i XXI. stoljeća	10	6	4	3 (6)	23 (26)
Ukupno	40	20	10	10 (20)	80 (90)

*Svaki zadatak sadrži dva pitanja vezana uz zajednički polazni materijal (tekst, sliku, povijesni zemljovid, povijesni izvor, ilustraciju ili fotografiju).

Iz tablice 3. vidljivo je da ispit iz Povijesti u svim trima školskim godinama sadrži 80 zadataka raspoređenih u četiri područja ispitivanja. Ispit sadrži zadatke višestrukoga izbora, zadatke kratkoga odgovora, zadatke višestrukoga izbora (kronologije) te zadatke višestrukoga izbora vezane uz isti polazni sadržaj koji se sastoje od dvaju zadataka višestrukoga izbora³ zbog čega ispit iz Povijesti sadrži ukupno 90 zadataka odnosno čestica⁴.

U ispitnim katalozima iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. (NCVVO, 2012a; NCVVO, 2013a; NCVVO, 2014a) uz svako područje ispitivanja navedene su i teme ispitivanja. Ispitni katalozi sadrže 27 tema kao što je prikazano u tablici 4.

Tablica 4. Teme pojedinih područja ispitivanja u ispitima državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Područje	Tema
Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Povijest kao znanost
	Pretpovjesno i prijelazno doba
	Visoke civilizacije i kulture staroga istoka
	Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke
	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima
	Antički svijet – Razdoblje početaka kršćanstva
Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Antički svijet – Antičko doba na području Hrvatske
	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskoga istoka
	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske
	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)
	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske
	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi
Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) na području Hrvatske
	Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta
	Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske
	Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća
	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske
	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta

³ U daljnjemu će tekstu radi lakšega snalaženja i razlikovanja zadataka višestrukoga izbora vezanih uz isti polazni sadržaj od zadataka višestrukoga izbora iz prvoga stupca tablice 3. za zadatke višestrukoga izbora u kojemu su dva zadatka vezana uz isti polazni sadržaj biti korišten termin višestruki izbor – grozd zadatak.

⁴ Termin čestica u daljnjemu je tekstu korišten kada se govori o svakome bodovanom zadatku (90 zadataka odnosno čestica).

Područje	Tema
Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata
	Razdoblje od početka XX. stoljeća do 1918. godine na području Hrvatske
	Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske
	Razdoblje između dvaju svjetskih ratova u Europi i svijetu
	Razdoblje Drugoga svjetskog rata
	Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske
	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata
	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske
Razdoblje suvremenoga svijeta	
Ukupno	27 tema

U ispitnim su katalozima iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. (NCVVO, 2012a, str. 5.; NCVVO, 2013a, str. 5.; NCVVO, 2014a, str. 5.) uz svako područje ispitivanja odnosno temu navedeni obrazovni ishodi koji konkretno opisuju ono što „pristupnik mora znati, razumjeti i moći učiniti kako bi postigao uspjeh u ispitu“. Ispitni katalozi sadrže 102 obrazovna ishoda.

U ispitnim katalozima iz Povijesti u poglavlju *Priprema za ispit* (NCVVO, 2012a, str. 16.; NCVVO, 2013a, str. 16.; NCVVO, 2014a, str. 16.) razrađeni su obrazovni ishodi, odnosno uz svaki je obrazovni ishod navedeno što on podrazumijeva. Ukupno ima 328 ishoda/specifičnih tvrdnja koje objašnjavaju što podrazumijevaju pojedini obrazovni ishodi. S obzirom da ti specifični ishodi predstavljaju konkretnije opise onoga što pristupnici trebaju znati, njihova je analiza vrlo važna u procesu sadržajne analize ispita.

Prema ispitnim katalozima iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. (NCVVO, 2012a, str. 5. – 6.; NCVVO, 2013a, str. 5. – 6.; NCVVO, 2014a, str. 5. – 6.) od pristupnika se očekuje poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa te razumijevanje:

- ✓ uzročno-posljedičnih veza (razlikovanje i klasificiranje uzroka i posljedica povjesnih događaja, pojava i procesa)
- ✓ slijeda povjesnih događaja, pojava i procesa
- ✓ povjesnih promjena i kontinuiteta
- ✓ povjesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala
- ✓ pri interpretaciji povjesnih zemljovida, kronoloških i statističkih tablica.

U ispitnim katalozima iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. (NCVVO, 2012a, str. 5.; NCVVO, 2013a, str. 5.; NCVVO, 2014a, str. 5.) navedeno je da se „razumijevanje predmetnih sadržaja u ispitu provjerava, između ostalog, upotrebom povjesnih zemljovida i izvora“.

Svaki je obrazovni ishod iz ispitne specifikacije koji se ispituje na temelju polaznoga sadržaja označen zvjezdicom ili dvjema zvjezdicama. Isto tako, u ispitnoj su specifikaciji izdvojeni zadatci višestrukoga izbora koji se temelje isključivo na polaznome sadržaju (tzv. grozdovi zadataka). Naveden je točan broj takvih zadataka, a u „svakome zadatku dva su pitanja vezana uz zajednički polazni materijal (tekst, sliku, povijesni zemljovid, povijesni izvor, ilustraciju ili fotografiju)” (NCVVO, 2012a, str. 10.; NCVVO, 2013a, str. 10.; NCVVO, 2014a, str. 10.).

U ispitnim katalozima nema podataka o zastupljenosti zadataka s obzirom na različite razine kognitivnih procesa. No, prema *Priručniku za rad stručnih radnih skupina* (Chudy i sur., 2013) ispitni se zadatci izrađuju na različitim razinama kognitivnih procesa, pri čemu je korištena revidirana Bloomova taksonomija. No, „zbog kompleksnosti i poteškoća u upotrebi“ Bloomova taksonomija revidirana je i modificirana na način da je pojednostavljena na prvu, drugu i treću razinu (Chudy i sur., 2013, str. 17). Prva razina odnosi se na pamćenje, druga na razumijevanje, a treća na primjenu i ostale više kognitivne procese – analizu, evaluaciju i kreiranje (Chudy i sur., 2013, str. 17). Stoga se pri izradi ispita iz Povijesti vodi briga o tome da u ispitu budu zastupljeni zadatci koji ispituju te tri razine kognitivnih procesa.

* * *

Sadržajna analiza ispita iz Povijesti temelji se upravo na navedenim kategorijama, što je tema drugoga poglavlja. U drugome su poglavlju također prikazani rezultati psihometrijske analize ispita i ispitnih zadataka. Sadržajnu i psihometrijsku analizu ispita i ispitnih zadataka koje su prikazane u drugome i trećem poglavlju napravili su djelatnici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i stručna radna skupina sastavljena od pet nastavnika Povijesti iz srednjih škola. Sadržajne analize ispita i ispitnih zadataka napravili su Natalija Gjeri Robić (NCVVO) i članovi stručne radne skupine – Dijana Dijanić (Poljoprivredna škola, Zagreb), Suzana Pešorda (Gimnazija Sesvete), Dragan Siluković (Gimnazija Požega), Miroslav Šašić (Prirodoslovna škola Vladimira Preloga, Zagreb) i Karolina Ujaković (V. gimnazija, Zagreb). Mario Peranić (NCVVO), koordinator stručne radne skupine za državnu maturu iz Povijesti imao je savjetodavnu ulogu u izradi sadržajne analize ispita i odgovora pristupnika na zadatke kratkoga odgovora te interpretaciji rezultata. Psihometrijske analize ispita i ispitnih zadataka napravila je Ira Tretinjak (NCVVO).

**2. SADRŽAJNA
I PSIHOMETRIJSKA
ANALIZA ISPITA DRŽAVNE
MATURE IZ POVIJESTI
U LJETNIM ROKOVIMA
U ŠKOLSKIM GODINAMA
2012./2013., 2013./2014.
I 2014./2015.**

2.1. Uvodno o sadržajnoj i psihometrijskoj analizi ispita

U ovome poglavlju prikazani su rezultati sadržajne analize ispita državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. čiji je cilj bio utvrditi sadržajne karakteristike ispita iz Povijesti. Pritom su analizirani:

- ✓ zastupljenost zadataka u ispitu s obzirom na područja ispitivanja i vrstu zadataka
- ✓ usklađenost ispita sa strukturom ispita definiranom u ispitnome katalogu
- ✓ zastupljenost tema i obrazovnih ishoda u ispitu
- ✓ zastupljenost zadataka izrađenih na temelju polaznih sadržaja u ispitu
- ✓ zastupljenost elemenata vrednovanja u ispitu
- ✓ zastupljenost različitih razina kognitivnih procesa u ispitu.

Ti su podatci važan pokazatelj sadržajne valjanosti ispita te mogu poslužiti kao smjernice za unapređenje metodologije izrade ispita iz Povijesti. Valjanost je jedan od ključnih koncepta vezanih uz kvalitetu ispita, definira se kao „stupanj u kojem test mjeri upravo ono što bi trebao mjeriti” i procjenjuje se s obzirom na „namjeru za koju želimo primijeniti test” (Jackson, 2000, str. 85. – 86.). Jedan je od aspekata valjanosti ispita njegova sadržajna valjanost koja se odnosi „na usklađenost sadržaja testa i sadržaja koji bi trebao biti u testu, odnosno na to koliko je sadržaj testa relevantan i reprezentativan za ono za što je namijenjen da mjeri” (Husremović, 2016, str. 118.). Prema Jackson (2000, str. 94.) sadržajna valjanost „ugrađuje se u test odabirom reprezentativnoga uzorka čestica iz nekoga područja (...) tijekom postupka konstrukcije testa” te uključuje „logičku analizu sadržaja testa i statističku analizu karakteristika pojedinih čestica”. Drugim riječima, kako bi se osigurala sadržajna valjanost, potrebno je osigurati da zadatci u ispitu reprezentiraju područje koje treba reprezentirati (Gronlund, 2003), u ovom slučaju područja nastavnih sadržaja Povijesti od pretpovijesti do suvremenoga doba.

Budući da se analiziraju ispiti iz Povijesti s triju rokova državne mature koji imaju jednaku strukturu s obzirom na sadržaj i broj zadataka, dobit će se međusobno usporedivi podatci. Na temelju rezultata provedenih analiza dat će se preporuke i smjernice za unapređenje metodologije izrade ispita iz Povijesti te daljnje osiguravanje sadržajne valjanosti toga ispita.

Prikazat će se i metrijske karakteristike ispita i ispitnih zadataka iz Povijesti s ljetnih rokova državne mature u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Nakon provedbe i ispravljanja ispita državne mature, pa tako i ispita iz Povijesti, rade se psihometrijske analize ispita kako bi se dobole metrijske karakteristike ispita. Cilj je tih analiza prema Šabić, Tretinjak i Lankaš (n.d., str. 5.) „utvrditi razinu unutarnje valjanosti svakoga ispita te obilježja svakoga zadatka (...) kako bismo u što većoj mjeri bili sigurni da su rezultati postignuti u nekome ispitnu doista pravi pokazatelji znanja određenih nastavnih sadržaja”.

Psihometrijskom analizom ispita iz Povijesti utvrđene su:

- ✓ metrijske karakteristike ispita (težina ispita, prosječna diskriminativnost ispita, Cronbachov alpha koeficijent, standardna pogreška mjerena)
- ✓ težina i diskriminativnost zadataka.

2.2. Metodologija sadržajne analize ispita

Prema ciljevima sadržajne analize svih 90 zadataka svih triju ispita iz Povijesti kategorizirano je s obzirom:

- ✓ na vrstu zadatka
- ✓ na područje ispitivanja
- ✓ na temu
- ✓ na obrazovni ishod
- ✓ na polazni sadržaj
- ✓ na element vrednovanja
- ✓ na kognitivni proces.

Zadatke je kategoriziralo pet članova stručne radne skupine – srednjoškolskih nastavnika Povijesti. Dokumenti na kojima se temeljila sadržajna analiza su ispiti iz Povijesti provedeni u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. (NCVVO, 2013b, 2014b, 2015) i ispitni katalozi iz Povijesti iz školskih godina 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. (NCVVO, 2012a, 2013a, 2014a).

Postupak sadržajne analize ispita obuhvaćao je sljedeće aktivnosti:

- a) održavanje radionice o načinu kategorizacije zadataka
- b) individualni rad članova stručne radne skupine na kategorizaciji zadataka
- c) analiza stupnja slaganja među članovima stručne radne skupine u kategorizaciji zadataka
- d) postizanje konsenzusa među članovima stručne radne skupine o kategoriji zadatka s kojom se nisu složili
- e) obrada podataka i interpretacija rezultata.

a) Održavanje radionice o načinu kategorizacije zadataka

Na radionici održanoj 3. studenoga 2016. godine članovi stručne radne skupine upoznati su s metodologijom sadržajne analize ispita odnosno s kategorizacijom zadataka. Na radionici su također vježbali smještanje odbranih zadataka u određene kategorije.

b) Individualni rad članova stručne radne skupine na kategorizaciji zadataka

Nakon provedene radionice članovi stručne radne skupine dobili su tablicu specifikacije zadataka koju su trebali popuniti s procjenama kojoj kategoriji pripada pojedini zadatak. Svaki je član stručne radne skupine samostalno kategorizirao zadatke prema unaprijed definiranim kategorijama i uputama. Svaki je član stručne radne skupine kategorizirao 270 zadataka, odnosno po 90 zadataka – čestica iz ispita Povijesti provedenih u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. Na taj je način dobiveno pet tablica s kategoriziranim zadatcima za svaki navedeni ispit.

c) Analiza stupnja slaganja među članovima stručne radne skupine u kategorizaciji zadataka

Nakon prikupljanja tablica s kategoriziranim zadatcima od članova stručne radne skupine i pripreme podataka za analizu napravljena je analiza stupnja slaganja među članovima stručne radne skupine u smještanju zadataka u određene kategorije. Analiza stupnja slaganja napravljena je kako bi se utvrdila pouzdanost sadržajne analize. Pouzdanost se može definirati kao stupanj u kojem različite metode, rezultati istraživanja ili osobe dolaze do istih sumnjičenja ili činjenica (Krippendorff, 2011, str. 1.). U definiranju sadržajne analize kao istraživačke tehnike Krippendorff (1989, str. 403.) naglašava donošenje ponovljivih i valjanih zaključaka od podataka do njihova konteksta. Stoga je slaganje među kodera/ocjenjivačima ili pouzdanost procjena kodera/ocjenjivača sastavni dio sadržajne analize te označava stupanj do kojega se dva ili više procjenjivača slažu u procjenama skupine podataka (Freelon, 2010, str. 20.; Neuendorf, 2002, str. 12.).

Analize su napravljene u alatu – kalkulatoru pouzdanosti za tri ili više kodera ReCal3 na mrežnoj stranici <http://dfreelon.org/utils/recalfront/recal3/> (eng. *Reliability Calculator for 3 or more coders*; vidjeti Freelon, 2010). Analizom su dobiveni sljedeći koeficijenti pouzdanosti slaganja među članovima stručne radne skupine: Fleiss' Kappa, prosječni Cohenov Kappa među parovima članova stručne radne skupine i Krippendorff Alpha, a dobiven je i podatak o prosječnom postotku slaganja među parovima članova skupine.

Za interpretaciju rezultata analize stupnja slaganja među članovima stručne radne skupine korištena je kategorizacija stupnja slaganja prilagođena prema Landis i Koch (1977), a prikazana je u tablici 5.

Tablica 5. Kategorizacija stupnja slaganja među procjenjivačima s obzirom na Fleiss' Kappa koeficijent

Kappa	Slaganje
ispod 0.20	Vrlo slabo
0.21 – 0.40	Slabo
0.41 – 0.60	Umjereno
0.61 – 0.80	Vrlo dobro
0.81 – 1.00	Odlično

Budući da su sva tri koeficijenta pouzdanosti (Fleiss' Kappa, prosječni Cohenov Kappa među parovima članova stručne radne skupine i Krippendorff Alpha) pokazala gotovo iste vrijednosti, u ovome je poglavlju za prikaz stupnja slaganja korišten Fleiss' Kappa koeficijent kao pokazatelj pouzdanosti među članovima stručne radne skupine. Rezultati analize slaganja prikazani su u tablicama 6., 7. i 8.

Tablica 6. Fleiss' Kappa koeficijent za procjene vrste zadatka i polaznoga sadržaja zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti provedenim u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Školska godina	Vrsta zadatka	Polazni sadržaj
2012./2013.	1	0.942
2013./2014.	1	0.972
2014./2015.	1	0.951

Pri kategorizaciji jednostavnih sadržaja očekuje se visoki stupanj slaganja među procjenjivačima. Jednostavnim sadržajima pripada i smještanje zadataka prema vrsti zadatka te određivanje sadrži li zadatak polazni sadržaj ili ne. Očekivano, članovi stručne radne skupine odlično se slažu u procjenama zadataka prema tim kategorijama, što je vidljivo iz tablice 6.

Svi su članovi stručne radne skupine potpuno suglasni s tim kojoj vrsti pripadaju zadataci u ispitima (višestruki izbor, kratki odgovor, višestruki izbor – kronologija, višestruki izbor uz polazni sadržaj). Što se tiče polaznoga sadržaja, članovi stručne radne skupine trebali su odrediti sadrži li zadatak polazni sadržaj i ako sadrži, trebali su označiti koji je to polazni sadržaj (slika, tekst, tablica, zemljovid). Razvidno je da su koeficijenti pouzdanosti iznad 0.9, što znači da se članovi stručne radne skupine odlično slažu u tim procjenama.

Slaganje u procjenjivanju zadataka prema područjima ispitivanja, temama i obrazovnim ishodima prikazano je u tablici 7.

Tablica 7. Fleiss' Kappa koeficijent za procjene područja, teme i obrazovnoga ishoda zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti provedenim u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Školska godina	Područje ispitivanja	Tema	Obrazovni ishod
2012./2013.	0.973	0.822	0.736
2013./2014.	0.941	0.791	0.69
2014./2015.	0.932	0.781	0.672

Članovi stručne radne skupine trebali su odrediti kojemu od četiriju područja ispitivanja pripada pojedini zadatak: *Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek, Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća, Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću, Svijet XX. i XXI. stoljeća*. Koeficijent pouzdanosti Fleiss' Kappa za kategorizaciju zadataka prema područjima ispitivanja za sve tri godine je iznad 0.9, što znači da se članovi stručne radne skupine odlično slažu u tim procjenama.

Članovi stručne radne skupine trebali su odrediti kojoj od 27 tema i kojemu od 102 obrazovna ishoda pripada zadatak (vidjeti priloge 1. – 4.). S obzirom na broj mogućih tema i obrazovnih ishoda, ne iznenađuje da su koeficijenti pouzdanosti nešto niži za kategorizaciju zadataka s obzirom na temu i obrazovni ishod u odnosu na kategorizaciju zadataka s obzirom na područje ispitivanja. Koeficijent pouzdanosti za kategorizaciju zadataka s obzirom na temu u školskoj godini 2012./2013. iznosio je 0.822, što predstavlja odlično slaganje među članovima stručne radne skupine, no u školskim godinama 2013./2014. i 2014./2015. je nešto niži (0.791 i 0.781), što predstavlja vrlo dobro slaganje među članovima stručne radne skupine. Članovi stručne radne skupine vrlo se dobro slažu u određivanju obrazovnih ishoda zadataka (koeficijent Fleiss' Kappa je između 0.672 i 0.736).

Članovi stručne radne skupine nisu uvijek bili u mogućnosti razlučiti kojоj točno temi ili ishodu neki zadatak pripada (moguće su, npr. dvije teme ili dva ishoda) pa i to objašnjava niže vrijednosti u odnosu na koeficijente pouzdanosti u kategorizaciji zadataka s obzirom na područja ispitivanja. Naime, zadatak može s obzirom na svoj sadržaj dominantno pripadati jednoj temi ili čak području ispitivanja, no dio zadatka može pripadati drugoj temi, ovisno o tome gleda li se pitanje ili se gleda sadržaj ponuđenih odgovora. Preklapanje više područja ispitivanja i/ili više tema unutar pojedinih područja ispitivanja posljedica je potrebne sistematizacije Povijesti kao nastavnoga predmeta (posljedično i u ispitima državne mature) te općenito pitanje podjele povijesti na razdoblja/periode (periodizacija) i problema razgraničenja tih razdoblja/perioda pa je često vidljivo da ona nisu u skladu s definicijama ili ograničenjima/razgraničenjima. S obzirom na problematiku periodizacije i razgraničenja pojedinih povijesnih razdoblja te na povijesne procese koji se

odvijaju u povjesnim razdobljima⁵, nemoguće je izbjegći preklapanja u područjima, temama ili obrazovnim ishodima, što i dovodi do nižega slaganja među članovima stručne radne skupine u klasifikaciji zadataka prema tim kategorijama. Primjeri zadataka i dodatna obrazloženja vezana uz tu problematiku prikazana su u poglavlju o rezultatima sadržajne analize ispita. Najniži koeficijenti pouzdanosti dobiveni su za kategorizaciju zadataka s obzirom na elemente vrednovanja i kognitivni proces kojemu pripadaju, što je vidljivo iz tablice 8.

Tablica 8. Fleiss' Kappa koeficijent za procjene elementa vrednovanja i kognitivnoga procesa zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti provedenim u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Školska godina	Element vrednovanja	Kognitivni proces
2012./2013.	0.677	0.569
2013./2014.	0.626	0.66
2014./2015.	0.644	0.63

Članovi stručne radne skupine trebali su procijeniti kojemu od šest elemenata vrednovanja pripada zadatak i kojemu od triju kognitivnih procesa pripada zadatak (vidjeti 1., 2. i 3. prilog). Pokazali su da se vrlo dobro slažu u procjenama elemenata vrednovanja, a koeficijenti pouzdanosti su između 0.626 i 0.677. Što se tiče kognitivnih procesa, vrlo se dobro slažu u procjenama zadataka u školskim godinama 2013./2014. i 2014./2015. (Fleiss' Kappa je 0.66 odnosno 0.63), no umjereni se slažu u procjenama zadataka u školskoj godini 2012./2013. (Fleiss' Kappa je 0.569). Razlog nižim koeficijentima može biti nedovoljno razgraničenje u kategorijama elemenata vrednovanja, ali i u kategorijama kognitivnih procesa. Primjerice, ponekad je teško razlučiti ispituje li zadatak razumijevanje ili primjenu nekoga znanja. Uostalom i revidirana Bloomova taksonomija dopušta preklapanja kategorija kognitivnih procesa (Krathwohl, 2002, str. 215.).

d) Postizanje konsenzusa među članovima stručne radne skupine o kategoriji zadatka s kojom se nisu složili

S kategorijom zadatka s kojom se članovi stručne radne skupine nisu u potpunosti složili postupilo se na sljedeći način: ako su četiri člana stručne radne skupine odredila da neki zadatak pripada, npr. određenoj temi, a jedan je član odredio da taj zadatak pripada nekoj drugoj temi, kao završna tema uzimala se dominantna vrijednost. Ako su dva člana stručne radne skupine odredila da zadatak pripada jednoj temi, a tri člana da pripada nekoj drugoj

⁵ O podjeli povijesti na razdoblja, periodizacijama i razgraničenjima vidjeti Le Goff (2015)

temi, o takvome se zadatku raspravljalo te se konsenzusom odredila završna tema kojoj pripada taj zadatak. Ako se nije mogao postići konsenzus zbog toga što zadatak uistinu može pripadati i jednoj i drugoj temi, on je označen kao zadatak s dvjema temama (ili dvama obrazovnim ishodima). Takvi su slučajevi također prikazani u poglavlju o rezultatima analize.

e) Obrada podataka i interpretacija rezultata

Nakon postizanja konsenzusa među članovima stručne radne skupine o kategoriji zadataka u kojima nije bilo slaganja obrađeni su i interpretirani rezultati, što je prikazano u sljedećemu poglavlju.

Svakako treba imati na umu da bi rezultati sadržajne analize možda bili drukčiji da je neka druga skupina procjenjivala zadatke, posebno kategorije elemenata vrednovanja i kognitivnih procesa. O tome su već pisali i Ristić, Jokić i Šabić (2011, str. 127.) u radu o sadržajnoj analizi ispita državne mature iz Biologije navodeći da „metodološko ograničenje projekta predstavlja i činjenica da se u dijelu sadržajne analize projekt zasniva na procjenama pet članova predmetne ekspertne skupine“. Stoga postavljaju pitanje „bi li zaključci bili drukčiji da je u rad skupine bilo uključeno više članova ili da je sastav skupine bio značajno promijenjen“ (Ristić, Jokić i Šabić, 2011, str. 127.). Pišući o ograničenjima projekta i mogućoj kritici kategorizacije kognitivnih procesa korištenih u projektu, autori navode da je „moguće osporiti smještanje određenih zadataka u određene kategorije kognitivnih procesa“ (Ristić, Jokić i Šabić, 2011, str. 127.). To je svakako slučaj u procjenama elemenata vrednovanja i kognitivnih procesa napravljenim za ovu sadržajnu analizu ispita iz Povijesti⁶. Zbog tih ograničenja i nižega stupnja slaganja članova stručne radne skupine u tim dvjema kategorijama, trebalo bi rezultate promatrati na temelju konsenzusa među članovima stručne radne skupine, a ne savršenoga slaganja članova stručne radne skupine.

⁶ Već je prethodno navedeno da razlog razilaženju u procjenama elemenata vrednovanja i kognitivnih procesa može biti nedovoljno razgraničenje u opisu navedenih kategorija. Primjerice, ako učenik treba pročitati neki tekst i odgovoriti na postavljeno pitanje, teško je ponekad razlučiti ispituje li taj zadatak razumijevanje, analizu ili pak primjenu nekoga znanja. Često se kognitivni procesi preklapaju pa se ne može uvijek točno odrediti radi li se o samo jednom procesu ili o više njih. O preklapanjima kategorija kognitivnih procesa govorio je i Krathwohl (2002, str. 215.). Jednako tako, među različitim nastavnicima Povijesti (ne samo među članovima skupine) može doći do razilaženja i u određivanju elemenata vrednovanja. Neki zadatak može se smjestiti pod element razumijevanja povjesnih promjena i kontinuiteta jednako kao i pod element razumijevanja uzročno-posljedičnih veza. S obzirom na obilježje zadatka (pitanje, odgovori, polazni sadržaj), jedan ga nastavnik može svrstati pod jedan element, a drugi pod drugi element. Stoga dolazi do razilaženja u određivanju kategorija kojima zadatak pripada.

2.3. Rezultati sadržajne analize ispita

2.3.1. Struktura ispita: područja ispitivanja, vrste i broj zadataka

Kako bi se provjerilo ispituje li se ispitom iz Povijesti ono što bi se trebalo ispitivati prema strukturi ispita zadanoj ispitnim katalozima, zadatci ispita državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. klasificirani su s obzirom na vrstu zadatka kojoj pripadaju i na područje ispitivanja. Rezultati sadržajne analize prikazani su u tablicama 9. i 10.

Tablica 9. Broj zadataka/čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na vrstu zadatka

Vrste zadataka	Ispitni katalog	Broj zadataka/čestica		
		2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
Višestruki izbor	40/40	40/40	40/40	40/40
Kratki odgovor	20/20	20/20	20/20	20/20
Višestruki izbor – kronologija	10/10	10/10	10/10	10/10
Višestruki izbor – grozd	10/20	10/20	10/20	10/20
Ukupno	80/90	80/90	80/90	80/90

Iz tablice 9. vidljivo je da broj zadataka/čestica s obzirom na vrstu zadatka dobiven sadržajnom analizom odgovara broju zadataka/čestica unaprijed određenom u ispitnim katalozima.

Tablica 10. Broj čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na područje ispitivanja

Područje ispitivanja	Ispitni katalog	Broj čestica		
		2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	16	16	16	18
Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	27	27	28	25
Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	21	20	24	20
Svijet XX. i XXI. stoljeća	26	27	22	27
Ukupno	90	90	90	90

Rezultati analize pokazuju da je u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2012./2013. bilo ispitano 20 čestica iz područja *Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću* u odnosu na 21 česticu zadanu ispitnim katalogom te 27 čestica iz područja *Svijet XX. i XXI. stoljeća* u odnosu na 26 čestica zadanih ispitnim katalogom. U ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2013./2014. bilo je ispitano 28 čestica iz područja *Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća* u odnosu na 27 čestica zadanih ispitnim katalogom, 24 čestice iz područja *Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću* u odnosu na 21 česticu zadanu ispitnim katalogom te 22 čestice iz područja *Svijet XX. i XXI. stoljeća* u odnosu na 26 čestica zadanih ispitnim katalogom. U ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2014./2015. bilo je ispitano 18 čestica iz područja *Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek* u odnosu na 16 čestica zadanih ispitnim katalogom, 25 čestica iz područja *Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća* u odnosu na 27 čestica zadanih ispitnim katalogom, 20 čestica iz područja *Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću* u odnosu na 21 česticu zadanu ispitnim katalogom te 27 čestica iz područja *Svijet XX. i XXI. stoljeća* u odnosu na 26 čestica zadanih ispitnim katalogom.

Stoga bi se moglo zaključiti da se broj zadataka u nekim područjima ispitivanja dobiven tom sadržajnom analizom razlikuje od broja zadataka/čestica određenih strukturom ispita u ispitnim katalozima. Već je navedeno u poglavlju o metodologiji sadržajne analize da nije uvjek moguće jasno svrstati zadatak u samo jedno područje ispitivanja. Stoga je došlo do razilaženja u određivanju područja pojedinoga zadatka među članovima stručne radne skupine koji su radili sadržajnu analizu ispita, ali i među članovima stručne radne skupine koji su sastavljali ispit prema ispitnoj specifikaciji u ispitnome katalogu. Takva preklapanja, kao što je već rečeno, ukazuju na povijesne procese koji nadilaze određeno područje ili temu ispitivanja⁷. Isto tako, ukazuju na način poučavanja prema nastavnomu planu i programu na temelju kojega je i izrađen Ispitni katalog iz Povijesti.

Kao primjer preklapanja sadržaja u područjima/temama naveden je 33. zadatak ispita državne mature iz Povijesti provedenoga u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.

Što su braća Orville i Wilbur Wright konstruirali 1903. godine?

- A. podmornicu
- B. cepelin
- C. lokomotivu
- D. zrakoplov

⁷ O konceptima i značenju povijesti vidjeti u Wood (2009).

Taj bi se zadatak s obzirom na godinu koja se ispituje mogao svrstati u područje *Svijet XX. i XXI. stoljeća*. No, ti se sadržaji obrađuju u razdoblju novoga vijeka u sklopu sadržaja druge industrijske revolucije. Taj zadatak ispituje ishod *objasniti drugu industrijsku revoluciju* koji pripada temi *Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta*, a sukladno tomu pripada području *Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću*.

Drugi je primjer 5. zadatak ispita državne mature iz Povijesti provedenoga u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.

Koje su pismo staroga vijeka sredinom 20. stoljeća dešifrirali
Michael Ventris i John Chadwick?

- A. linear B
- B. linear A
- C. hijeroglife
- D. klinopis

U tome su se zadatku preklopila dva područja ispitivanja: *Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek* i *Svijet XX. i XXI. stoljeća*, ali i dvije teme: *Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke* i *Razdoblje suvremenoga svijeta*.

Budući da se pisma staroga vijeka prema nastavnomu planu i programu poučavaju u razdoblju stare Grčke, taj je zadatak stručna radna skupina zaključno svrstala u područje *Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek*.

2.3.2. Teme

Zadatci u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. klasificirani su s obzirom na temu kojoj pripadaju kako bi se utvrdila zastupljenost zadataka s pojedinom temom, a rezultati su prikazani u tablici 11.

Tablica 11. Broj čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na temu

Područje	Tema	Broj čestica		
		2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Povijest kao znanost	0	1	1
	Pretpovijesno i prijelazno doba	3	3	3
	Visoke civilizacije i kulture staroga istoka	2	2	5
	Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke	5	2	2
	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	4	6	6
	Antički svijet – Razdoblje početaka kršćanstva	0	0	0
	Antički svijet – Antičko doba na području Hrvatske	2	2	1
Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskoga istoka	4	2	5
	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	5	5	6
	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	7	3	3
	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	6	6	2
	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	1	5	6
Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	4	5	2
	Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta	2	2	3
	Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske	3	3	1
	Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća	5	3	3
	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	8	7	9
	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	1	8	4

Područje	Tema	Broj čestica		
		2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata	4	3	3
	Razdoblje od početka XX. stoljeća do 1918. godine na području Hrvatske	2	0	1
	Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske	3	3	3
	Razdoblje između dvaju svjetskih ratova u Europi i svijetu	2	1	4
	Razdoblje Drugoga svjetskog rata	4	3	2
	Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	3	3	3
	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata	1	2	1
	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	2	2	1
DVIJE TEME	Dvije teme: Razdoblje od početka XX. stoljeća do 1918. godine na području Hrvatske i Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske	1	-	
	Dvije teme: Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta i Razdoblje XVIII. st. na području Hrvatske	1	-	
	Dvije teme: Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi i Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	-	1	
	Dvije teme: Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske i Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	-	1	
	Dvije teme: Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta i Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata	-	1	

Područje	Tema	Broj čestica		
		2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
DVIJE TEME	Dvije teme: Razdoblje od početka XX. stoljeća do 1918. godine na području Hrvatske i Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske			1
	Dvije teme: Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske i Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske			1
	Dvije teme: Razdoblje između dvaju svjetskih ratova u Europi i svijetu i Razdoblje suvremenoga svijeta			1
Ukupno		90	90	90

Rezultati napravljene sadržajne analize ispita pokazuju da u svim trima ispitima iz Povijesti postoje teme koje su zastupljene u manjem broju zadataka u ispitima. Istodobno su neke teme zastupljene u većem broju zadataka u ispitima (između pet i devet zadataka).

Neki sadržaji prema procjeni stručne radne skupine mogu biti zastupljeni u većemu broju zadataka u ispitima s obzirom na važnost sadržaja i vrijeme poučavanja pojedine teme. S obzirom na to da ispit iz Povijesti sadrži 80 zadataka odnosno 90 čestica, moguće je rasporediti zadatke u ispitu tako da svaka tema ispitivanja bude zastupljena u minimalno jednome zadatku, čime se dodatno osigurava sadržajna valjanost ispita, odnosno reprezentativnost svih relevantnih sadržaja u ispitu. Stoga se preporučuje unaprijed odrediti broj zadataka po temi kako bi sve teme odnosno sadržaji propisani ispitnim katalogom bili zastupljeni u ispitima iz Povijesti u svim školskim godinama. To bi utjecalo i na standardizaciju ispita tijekom godina odnosno ispiti bi bez obzira na ispitni rok sadržavali jednaki broj zadataka u kojima bi bile zastupljene sve teme propisane ispitnim katalogom.⁸

Kao što je već navedeno u poglavljju o metodologiji sadržajne analize, zaključeno je da nije uvijek moguće jasno svrstati zadatak u samo jedno područje/temu. Kao primjer navodimo 6. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti u ljjetnome roku u školskoj godini 2012./2013.

⁸ Ova se preporuka već počela primjenjivati u izradi ispita u školskoj godini 2017./2018., odnosno započela je standardizacija ispitnih inačica na temelju broja zadataka propisanoga u nacrtu ispita.

Za vrijeme kojega su rimskoga cara stradali solinski mučenici sv. Dujam (Duje) i sv. Anastazije (Staš)?

- A. Dioklecijana
- B. Domicijana
- C. Galerija
- D. Nerona

U tome se zadatku preklopilo više tema: *Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima, Razdoblje početaka kršćanstva i Antičko doba na području Hrvatske*. No, u ovoj je analizi zadatak svrstan samo u jednu temu: *Antičko doba na području Hrvatske*, a ne u sve moguće teme u koje bi zadatak mogao biti svrstan. Naime, solinski se mučenici prema nastavnome planu i programu ne uče u sklopu povijesti Rimskoga Carstva nego u sklopu antičkoga doba na području Hrvatske, stoga je zadatak svrstan u tu temu.

Neki su zadatci odlukom stručne radne skupine u svim trima godinama svrstani u dvije teme (vidjeti priloge 1., 2. i 3.). To je moguće jer sadržaj zadatka ili ponuđenih odgovora može odgovarati dvjema temama, npr. u zadatcima koji ispituju kronologiju, a u kojima se nalaze četiri događaja/procesa koje pristupnik treba poredati prema kronološkome slijedu. Dva događaja, npr. mogu pripadati jednoj temi, a dva drugoj temi.

Kao primjer navodimo 66. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.

Koji niz određuje točan kronološki slijed navedenih događaja i procesa iz povijesti Osmanskoga Carstva?

- A. doba tulipana → ukidanje timarsko-spahijiskoga sustava
→ mladoturski pokret → mladoturska revolucija
- B. ukidanje timarsko-spahijiskoga sustava → doba tulipana
→ mladoturska revolucija → mladoturski pokret
- C. mladoturski pokret → ukidanje timarsko-spahijiskoga
sustava → doba tulipana → mladoturska revolucija
- D. mladoturska revolucija → mladoturski pokret → ukidanje
timarsko-spahijiskoga sustava → doba tulipana

To je zadatak višestrukoga izbora – kronologije u kojemu se zahtijeva poznavanje kronološkoga slijeda događaja od početka 18. stoljeća do početka 20. stoljeća. Zadatak većim dijelom pripada području *Novi vijek u XVIII. i XIX. st.*, no dio zadatka pripada i području *Svijet XX. i XXI. st.* Budući da je riječ o širemu vremenskom razdoblju koje može biti zastupljeno u zadatku, zadatak nije uvijek moguće svrstati u samo jednu temu, a da to bude potpuno točno. Zadatak je u skladu s tim svrstan u dvije teme: *Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta te Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata*.

2.3.3. Obrazovni ishodi

Ispitni katalozi iz Povijesti sadrže 102 obrazovna ishoda. No, u ispitnim se katalozima ne navodi broj zadataka kojima će se ispitati pojedini obrazovni ishodi. Kako bi se to ustanovilo, zadaci u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. klasificirani su s obzirom na obrazovni ishod kojemu pripadaju. Rezultati su prikazani u prilogu 4.

Rezultati sadržajne analize ispita pokazuju da su neki ishodi u ispitu zastupljeni u većemu broju zadataka, a neki u manjem. S obzirom na to da ispit iz Povijesti sadrži 80 zadataka odnosno 90 čestica, nije moguće rasporediti zadatke tako da svaki obrazovni ishod u ispitu bude zastupljen u minimalno jednome zadatku. Neki obrazovni ishodi prema procjeni stručne radne skupine koja izrađuje ispit mogu biti zastupljeni u većemu broju zadataka u ispitu. To može biti, npr. u zadatcima s istim polaznim sadržajem. No, istodobno treba obratiti pozornost na to da neki obrazovni ishodi ne budu previše zastupljeni u ispitu u odnosu na druge obrazovne ishode. Isto tako, treba obratiti pozornost na to da se obrazovni ishodi koji nisu bili ispitani u nekim ispitnim inačicama/rokovima ispitaju u drugim ispitnim inačicama/rokovima. Stoga je potrebno unaprijed odrediti ishode koji će se ispitati u ispitu u pojedinome roku te vrste zadataka kojima će se ishodi ispitati⁹.

Analizom je također dobiveno da su u nekim zadatcima zastupljena dva obrazovna ishoda. To je moguće s obzirom na sadržaj pitanja ili ponuđenih odgovora, npr. u zadatcima kronološkoga slijeda dva događaja mogu pripadati jednomu ishodu, a druga dva događaja drugomu ishodu.

Kao primjer već je naveden 66. zadatak u ispitu provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. u kojemu se traži poznavanje kronološkoga slijeda događaja i procesa iz povijesti Osmanskoga Carstva (vidjeti 32. stranicu). Već

⁹ Ova se preporuka već počela primjenjivati u izradi ispita u školskoj godini 2017./2018. Naime, unaprijed se određuje koji će ishodi biti zastupljeni u pojedinim ispitnim inačicama.

je navedeno da su u zadatku zastupljene dvije teme, a sukladno tomu i dva obrazovna ishoda: *objasniti imperijalizam i objasniti doba napetosti*.

Razlog je mogućih preklapanja i u načinu na koji su obrazovni ishodi definirani. Obrazovni su ishodi općenito definirani i među njima postoje sličnosti u sadržaju pa se stoga može dogoditi da se isti zadatak može izraditi na temelju dvaju obrazovnih ishoda. Primjer su takvoga preklapanja ishodi 4.2.1. *objasniti političku situaciju u Hrvatskoj na početku XX. stoljeća* i 4.3.1. *objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS*. S obzirom na tako oblikovane ishode, nije moguće nedvosmisleno odrediti pripada li zadatak jednomu ili drugomu ishodu.

Razrada obrazovnih ishoda – Što sve podrazumijeva ovaj obrazovni ishod?

Kao što je navedeno, obrazovni su ishodi u katalogu općenito definirani, npr. obrazovni ishodi *objasniti egejski svijet* ili *opisati aktualnu problematiku suvremenoga svijeta* mogu podrazumijevati mnoge sadržaje kao što je opisano u poglavlju *Što sve podrazumijeva ovaj obrazovni ishod?* u ispitnim katalozima. Već je u uvodnome poglavlju navedeno da ukupno ima 328 ishoda/specifičnih tvrdnja koje objašnjavaju što podrazumijevaju pojedini obrazovni ishodi. S obzirom da ti specifični ishodi predstavljaju konkretnije opise onoga što pristupnici trebaju znati, njihova je analiza vrlo važna za sadržajnu analizu ispita. No, ti su ishodi definirani na način koji onemogućuje ispravno svrstavanje zadataka prema tim ishodima (vidjeti dalje u tekstu). Stoga zadatci nisu svrstani s obzirom na takve specifične ishode. No, u ovome se poglavlju ipak želi ukazati na problematiku „specifičnih“ ishoda i povezati ih s načinom izrade obrazovnih ishoda.

Kao primjer uzeta je prva tema *Povijest kao znanost* područja *Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek* (NCVVO, 2012a, 2013a, 2014a).

**Tablica 12. Obrazovni ishodi teme *Povijest kao znanost* područja
Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek i njihova razrada**

Obrazovni ishod	Što sve podrazumijeva ovaj obrazovni ishod?
1.1.1. upotrebljavati povijesnu terminologiju	1.1.1.1. definirati i primjeniti osnovnu povijesnu terminologiju 1.1.1.2. nabrojati vremenska razdoblja i primjeniti različite sustave računanja povijesnoga vremena 1.1.1.3. klasificirati povijesne izvore i institucije u kojima se čuvaju 1.1.1.4. navesti predmete istraživanja pomoćnih povijesnih znanosti
1.1.2. opisati razvoj povijesti kao znanosti	1.1.2.1. navesti najznačajnije historičare i njihova djela te usporediti metode historiografskih pristupa

Ishod 1.1.1.4. navesti predmete istraživanja pomoćnih povijesnih znanosti dovoljno je specifičan i jasan da se na temelju njega može izraditi zadatak i obrnuto da se izrađeni zadatak može pripisati tomu ishodu. Ako se uzme, npr. u obzir ishod 1.1.1.2. nabrojati vremenska razdoblja i primijeniti različite sustave računanja povijesnoga vremena, vidljivo je da je riječ o dvama ishodima: *nabrojati vremenska razdoblja i primijeniti različite sustave računanja povijesnoga vremena* te bi bilo pogrešno zadatak u kojem se traži poznavanje vremenskih razdoblja svrstati pod ishod u kojem se traži i primjena različitih sustava računanja povijesnoga vremena. Isto se može vidjeti i u ishodu 1.1.2.1. *navesti najznačajnije historičare i njihova djela te usporediti metode historiografskih pristupa*. U zadatku se može, npr. ispitati prepoznavanje djela najznačajnijih historičara. Takav bi zadatak bio svrstan pod navedeni ishod, no problematično je što se u sklopu toga ishoda traži i usporedba metoda historiografskih pristupa. U analizi bi se izgubio podatak što se točno od pristupnika tražilo – jedan ili drugi ishod.

Slična je situacija i u drugim primjerima specifičnih ishoda svrstanih u poglavlje *Što sve podrazumijeva ovaj obrazovni ishod?* od kojih su izdvojeni:

- ✓ primjeri dvaju ili više ishoda u jednoj tvrdnji
 - objasniti grčke staleže sa specifičnostima njihova položaja i života te usporediti političke institucije i društveno-političke sustave Sparte i Atene
 - odrediti najznačajnije putove i središta na današnjim hrvatskim prostorima te objasniti utjecaje romanizacije i najznačajnije materijalne tragove rimske prisutnosti
 - objasniti razvoj britanskih kolonija na američkome prostoru, uzroke otpora britanskoj vlasti, tijeku i posljedicama Rata za neovisnost s pregledom najznačajnijih događaja i pojedinaca vezanih uz početak i tijek rata te poratno doba
- ✓ primjer ishoda koji sadrži previše sadržajnih informacija
 - pratiti i usporediti razvoj rano-srednjovjekovnih država od nastanka do raspada Franačke države pod Merovinzima i Karolinzima, Papinske Države, Svetoga Rimskoga Carstva Njemačkoga Naroda, Bizantskoga Carstva, slavenskih, balkanskih i arapskih država
- ✓ primjeri ishoda s neprimjerenum glagolima (komentirati, pratiti)
 - komentirati i argumentirati suđenja ratnim zločincima i nezastojevanje ratnih zločina
 - pratiti odnose među državama tijekom rata.

Razrada sadržaja ili obrazovnih ishoda na specifične ishode svakako je poželjna jer bi obrazovni ishodi trebali biti konkretni opisi onoga što „pristupnik mora

znati, razumjeti i moći učiniti kako bi postigao uspjeh u ispitu” (NCVVO, 2012a, str. 5.; NCVVO, 2013a, str. 5.; NCVVO, 2014a, str. 5.). Stoga se preporučuje tvrdnje u poglavlju *Što sve podrazumijeva ovaj obrazovni ishod?* specificirati na način da se zadatci izrađuju na temelju tih jednoznačnih ishoda¹⁰.

2.3.4. Elementi vrednovanja

U ispitnim se katalozima ne navodi kolika je zastupljenost zadataka s obzirom na pojedini element vrednovanja. Kako bi se to utvrdilo, zadatci u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. klasificirani su s obzirom na element vrednovanja kojemu pripadaju. Rezultati su prikazani u tablici 13.

Tablica 13. Broj i udio čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na elemente vrednovanja

Elementi vrednovanja	2012./2013.		2013./2014.		2014./2015.	
	Broj čestica	Udio čestica (%)	Broj čestica	Udio čestica (%)	Broj čestica	Udio čestica (%)
Poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	37	41,1	41	45,6	36	40,0
Razumijevanje uzročno-posljedičnih veza (razlikovanje i klasificiranje uzroka i posljedica povjesnih događaja, pojava i procesa)	2	2,2	4	4,4	2	2,2
Razumijevanje slijeda povjesnih događaja, pojava i procesa	13	14,4	10	11,1	10	11,1
Razumijevanje povjesnih promjena i kontinuiteta	3	3,3	1	1,1	1	1,1
Razumijevanje povjesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	29	32,2	28	31,1	32	35,6
Razumijevanje pri interpretaciji povjesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica	6	6,7	6	6,7	9	10,0
Ukupno	90	100	90	100	90	100

Rezultati sadržajne analize¹¹ pokazuju da ispiti iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. sadrže najviše čestica koje ispituju

¹⁰ Ova se preporuka već počela primjenjivati u izradi ispita u školskoj godini 2017./2018. kada je započela izrada zadataka na temelju specifičnih obrazovnih ishoda.

¹¹ O ograničenjima dobivenih rezultata vidjeti poglavljje 2.2.

poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa (40 % – 46 %) te razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala (31 % – 36 %). Najmanji je udio čestica koje ispituju razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica (6 % – 10 %), razumijevanje povijesnih promjena i kontinuiteta (svega 1 % – 3 %) i razumijevanje uzročno-posljetičnih veza (2 % – 4 %).

S obzirom na rezultate analize, preporučuje se u ispitima povećati udio zadataka koji ispituju razumijevanje povijesnih promjena i kontinuiteta i razumijevanje uzročno-posljetičnih veza. Isto tako, kako bi se osigurala veća standardizacija ispita iz Povijesti, potrebno je ujednačiti broj zadataka koji ispituju pojedine elemente vrednovanja prema godinama ispitivanja, odnosno prema ispitnim rokovima. Dakle, potrebno je unaprijed odrediti broj zadataka koji ispituju pojedine elemente vrednovanja uvažavajući način poučavanja prema nastavnom planu i programu.

2.3.5. Polazni sadržaj

U ispitnim se katalozima ne navodi kolika je zastupljenost zadataka koji trebaju sadržavati polazni sadržaj i zastupljenost zadataka koji se trebaju izraditi na temelju različitih polaznih sadržaja. Kako bi se to utvrdilo, zadataci u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. klasificirani su s obzirom na to ima li zadatak polazni sadržaj i ako ima, koji je to polazni sadržaj (tekst, zemljovid, tablica, slika). Rezultati su prikazani u tablici 14.

Tablica 14. Broj i udio zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na polazni sadržaj

Polazni sadržaj	2012./2013.		2013./2014.		2014./2015.	
	Broj zadataka	Udio zadataka (%)	Broj zadataka	Udio zadataka (%)	Broj zadataka	Udio zadataka (%)
Tekst	9	11,3	6	7,5	7	8,8
Zemljovid	5	6,3	4	5,0	5	6,3
Tablica	1	1,3	2	2,5	2	2,5
Slika	10	12,5	12	15,0	17	21,3
Bez polaznoga sadržaja	55	68,8	56	70,0	49	61,3
Ukupno	80	100	80	100	80	100

Iz tablice 14. vidljivo je da većina zadataka (69 % – 70 %) u ispitima u školskim godinama 2012./2013. i 2013./2014. ne sadrži polazni sadržaj. U ispitu

u školskoj godini 2014./2015. udio zadataka bez polaznoga sadržaja manji je u odnosu na prethodne dvije godine i iznosi 61,3 %.

U ispitima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. najzastupljeniji su zadatci s tekstualnim i slikovnim polaznim sadržajima, dok su zadatci sa zemljovidima i tablicama manje zastupljeni (1 % – 6 % zadataka). Budući da je korištenje polaznih sadržaja u ispit u izravnoj vezi s elementima vrednovanja, preporučuje se povećati udio zadataka temeljenih na grafičkim polaznim sadržajima kao što su tablice i zemljovidi. Osim toga, kako bi se osigurala veća standardizacija ispita iz Povijesti, potrebno je ujednačiti broj zadataka koji sadrže pojedine polazne sadržaje prema godinama ispitivanja, odnosno prema ispitnim rokovima. To je moguće osigurati na način da se unaprijed odredi broj zadataka koji sadrže pojedine polazne sadržaje¹². U određivanju broja zadataka prema vrstama polaznoga sadržaja svakako treba uzeti u obzir dostupnost i kvalitetu polaznih sadržaja za različita povjesna razdoblja, odnosno područja ispitivanja.

U tablici 15. prikazan je broj zadataka koji sadrže pojedine polazne sadržaje u odnosu na vrstu zadatka.

Tablica 15. Broj zadataka koji sadrže pojedine polazne sadržaje u odnosu na vrstu zadatka

Ispit	Vrsta zadatka	Tekst	Zemljovid	Tablica	Slika	Ukupno
2012./2013.	višestruki izbor	1	5	1	6	13
	kratki odgovor	1	0	0	1	2
	višestruki izbor – kronologija	0	0	0	0	0
	višestruki izbor – grozd	7	0	0	3	10
Ukupno		9	5	1	10	25
2013./2014.	višestruki izbor	2	4	1	3	10
	kratki odgovor	0	0	1	3	4
	višestruki izbor – kronologija	0	0	0	0	0
	višestruki izbor – grozd	4	0	0	6	10
Ukupno		6	4	2	12	24
2014./2015.	višestruki izbor	2	3	1	10	16
	kratki odgovor	1	1	0	3	5
	višestruki izbor – kronologija	0	0	0	0	0
	višestruki izbor – grozd	4	1	1	4	10
Ukupno		7	5	2	17	31

¹² Prema proceduri izrade ispita državne mature iz Povijesti polazni se sadržaji ujednačavaju u četirima ispitnim inačicama koje se izrađuju za jedan ispitni rok. No, ne postoji unaprijed određeni nacrt ispita u kojem bi bilo propisano koliko će se polaznih sadržaja kojih vrsta ispitati u pojedinim ispitnim rokovima/godinama.

Kao što je već navedeno, ispit iz Povijesti sadrži 10 zadataka višestrukoga izbora tzv. grozdova zadataka koji su vezani uz isti polazni sadržaj, što je vidljivo i iz tablice 15. Grozdove zadataka čini skup od dviju čestica koje se vežu uz određeni polazni sadržaj. Iz tablice 15. je također vidljivo da su ti zadatci izrađeni uglavnom na temelju tekstualnih i slikovnih polaznih sadržaja, dok zemljovidi i tablice kao polazni sadržaji potpuno nedostaju u ispitima u školskim godinama 2012./2013. i 2013./2014.

Ostali zadatci koji sadrže polazni sadržaj uglavnom su zadatci višestrukoga izbora. Manje je polaznih sadržaja u zadatcima kratkoga odgovora, dok ih u zadatcima kronološkoga slijeda uopće nema.

2.3.6. Razine kognitivnih procesa

U ispitnim katalozima iz Povijesti (NCVVO, 2012a, 2013a, 2014a) ne navodi se kolika je zastupljenost zadataka s obzirom na razine kognitivnih procesa. Stoga je u sklopu sadržajne analize provjereno koji zadatci u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. pripadaju sljedećim razinama kognitivnih procesa: pamćenju, razumijevanju, primjeni, analizi i evaluaciji. Rezultati su prikazani u tablici 16.

Tablica 16. Broj i udio čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na kognitivni proces

Kognitivni proces	2012./2013.		2013./2014.		2014./2015.	
	Broj čestica	Udio čestica (%)	Broj čestica	Udio čestica (%)	Broj čestica	Udio čestica (%)
Pamćenje	39	43,3	40	44,4	29	32,2
Razumijevanje	19	21,1	19	21,1	22	24,4
Primjena, analiza, evaluacija	32	35,6	31	34,4	39	43,3
Ukupno	90	100	90	100	90	100

Rezultati sadržajne analize¹³ ukazuju na to da najveći broj zadataka u ispitima u školskim godinama 2012./2013. i 2013./2014. ispituju pamćenje (43 % – 44 %), a zatim slijede zadatci koji ispituju primjenu, analizu i evaluaciju (34 % – 36 %). Najmanji je broj zadataka koji ispituju razumijevanje (21 %). U ispit u školskoj godini 2014./2015. vidljiva je promjena: najveći broj zadataka ispituje primjenu, analizu i evaluaciju (43 %). No, udio zadataka koji ispituju pamćenje (32 %) ipak je veći u odnosu na udio zadataka koji ispituju razumijevanje (24 %).

¹³ O ograničenjima dobivenih rezultata vidjeti poglavlje 2.2.

Kako bi se osigurala veća standardizacija ispita iz Povijesti, potrebno je unaprijed odrediti broj zadataka/čestica u ispitu koji bi ispitivali pojedine kognitivne procese. Broj zadataka koji ispituju pojedine kognitivne procese trebao bi biti podjednak u svim ispitima, bez obzira na ispitni rok.

2.3.7. Zaključci

Na temelju napravljenih sadržajnih analiza ispita iz Povijesti može se zaključiti:

- da broj zadataka/čestica u ispitima odgovara unaprijed određenom broju zadataka s obzirom na vrstu zadataka prema ispitnim katalozima iz Povijesti
- da su neke teme zastupljene u većemu broju zadataka u ispitima, a u nekim su zadatcima zastupljene dvije teme
- da su neki obrazovni ishodi zastupljeni u više zadataka u ispitima, a u nekim su zadatcima zastupljena dva obrazovna ishoda
- da najviše zadataka ispituje poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala, a manji udio zadataka ispituje razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica, razumijevanje povijesnih promjena i kontinuiteta te razumijevanje uzročno-posljedičnih veza
- da su u ispitima najzastupljeniji zadatci s tekstualnim i slikovnim polaznim sadržajima, dok su zadatci sa zemljovidima i tablicama manje zastupljeni
- da najveći broj zadataka u ispitima ispituje pamćenje, zatim slijede zadatci koji ispituju primjenu, analizu i evaluaciju, a najmanji je broj zadataka koji ispituju razumijevanje.

Kako bi se dodatno osigurala sadržajna valjanost ispita iz Povijesti te standardizacija ispita različitih ispitnih rokova, preporučuje se:

- unaprijed odrediti broj zadataka za svaku temu kako bi sve teme odnosno sadržaji propisani ispitnim katalogom bili zastupljeni u ispitima
- definirati specifične obrazovne ishode koji bi konkretnije opisivali poželjna znanja i vještine učenika i na temelju takvih obrazovnih ishoda izrađivati zadatke
- unaprijed odrediti obrazovne ishode koji će se ispitati u ispitу pojedinoga roka te vrste zadataka kojima će se ishodi ispitati

- unaprijed odrediti broj zadataka kojima će se ispitivati pojedini elementi vrednovanja te osigurati veću zastupljenost zadataka koji ispituju razumijevanje povijesnih promjena i kontinuiteta i razumijevanje uzročno-posljedičnih veza
- unaprijed odrediti broj zadataka koji sadrže pojedine polazne sadržaje te osigurati veću zastupljenost tablica i zemljovida u ispitu
- unaprijed odrediti broj zadataka/čestica u ispitu kojima će se ispitivati pojedini kognitivni procesi.

U ispitnim katalozima iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. (NCVVO, 2012a; NCVVO, 2013a; NCVVO, 2014a) zadatci su raspoređeni prema vrsti i području ispitivanja. Da bi u ispitu bili zastupljeni različiti sadržaji odnosno obrazovni ishodi, ispit bi se trebao temeljiti na unaprijed zadanoome nacrtu. Zadatci bi trebali biti raspoređeni ne samo prema područjima, već i prema temama definiranim ispitnim katalozima. Stručna radna skupina bi zatim trebala odlučiti koji će obrazovni ishodi uči u koju inačicu ispita te osigurati da ishodi različitim razinama znanja budu raspoređeni u ispitu¹⁴. Također, trebalo bi unaprijed rasporediti zadatke prema elementima vrednovanja, razinama kognitivnih procesa te polaznim sadržajima.

Ovakvim načinom izrade ispita dodatno bi se osigurala sadržajna valjanost ispita, odnosno reprezentativnost svih relevantnih sadržaja u ispitu. S druge strane, takav bi način izrade utjecao i na standardizaciju ispita tijekom godina odnosno ispiti bi bez obzira na ispitni rok sadržavali jednaki broj zadataka za sve teme, elemente vrednovanja, kognitivne procese i polazne sadržaje.

¹⁴ Ove su se preporuke već počele primjenjivati u izradi ispita u školskoj godini 2017./2018. Vidjeti fusnote 8., 9. i 10.

2.4. Rezultati psihometrijske analize ispita

U ovome poglavlju prikazane su osnovne metrijske karakteristike ispita državne mature iz Povijesti provedenih u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. Te se karakteristike odnose na prosječni rezultat koji je pristupnik ostvario u ispitu, težinu ispita, prosječnu diskriminativnost ispita, Cronbachov alpha koeficijent i standardnu pogrešku mjerjenja. Sve prikazane analize napravljene su u programu TiaPlus® Test and Item Analysis (vidjeti Cito, 2013).

Također, napravljene su psihometrijske analize ispitnih zadataka (vidjeti priloge 5., 6. i 7.). Rezultati tih analiza također su predstavljeni u ovome poglavlju.

U ovome poglavlju korištena je sljedeća kategorizacija težine zadataka i ispita prema Chudy i sur. (2013, str. 20):

- vrlo teški zadatak (riješenost između 0 % i 19 %)
- teški zadatak (riješenost između 20 % i 39 %)
- srednje teški zadatak (riješenost između 40 % i 59 %)
- lagani zadatak (riješenost između 60 % i 79 %)
- vrlo lagani zadatak (riješenost između 80 % i 100 %).

Da bi bio odgovarajuće težine, ispit bi trebao sadržavati barem polovinu srednje teških zadataka koje će moći uspješno riješiti od 40 % do 59 % pristupnika. Drugu polovinu trebao bi sačinjavati podjednaki broj teških i laganih zadataka. Međutim, poželjno je da ispit ne sadrži preveliki broj preteških i/ili prelaganih zadataka. Preteškim zadatcima smatraju se zadatci koje uspješno rješava 10 % ili manje pristupnika, a prelaganim zadatci koje rješava 90 % ili više pristupnika. Uobičajeno se smatra da takvih zadataka u ispitu ne bi trebalo biti više od 10 %.

U ovome poglavlju korištena je sljedeća kategorizacija koeficijenta diskriminativnosti zadataka prilagođeno prema Vuk, Vranković i Orešić (2015, str. 23.):

- negativna (ispod 0)
- loša diskriminativnost (od 0 do 0,19)
- granična diskriminativnost (od 0,20 do 0,29)
- dobra diskriminativnost (od 0,30 do 0,39)
- vrlo dobra diskriminativnost (iznad 0,40).

Minimalan prihvatljivi indeks diskriminativnosti iznosi 0,2. U ispitu ne bi smjelo biti više od 20 % zadatka s koeficijentom diskriminativnosti nižim od 0,2. Koeficijent diskriminativnosti oko nule ukazuje na to da nema povezanosti između rezultata ostvarenih u zadatku i rezultata ostvarenih u ukupnome ispitu pa se smatra da su takvi zadatci loše diskriminativni. Također, zadatci koji su negativno povezani s ukupnim rezultatom, tj. imaju negativnu diskriminativnost vrlo su loših metrijskih karakteristika i ne bi trebali biti zastupljeni u ispitu. Negativna diskriminativnost ukazuje na to da pristupnici s lošijim znanjem bolje rješavaju te zadatke od pristupnika s boljim znanjem. Ta negativna korelacija može biti posljedica nekih grešaka u izradi zadataka.¹⁵

2.4.1. Karakteristike ispita

U tablici 17. prikazane su karakteristike ispita državne mature iz Povijesti provedenih u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Tablica 17. Karakteristike ispita državne mature iz Povijesti provedenih u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
Broj ispitanika	1411	1213 ¹⁶	1338
Ukupan/maksimalan broj bodova u ispitu	90	90	90
Postotna rješenost ispita – prosječna težina ispita	47,24	49,45	51,93
Koeficijent pouzdanosti Cronbachov alpha	0,92	0,92	0,92
Prosječna diskriminativnost ispita (Rit)	0,35	0,36	0,36
Standardna pogreška mjerena	4,05	3,95	3,97

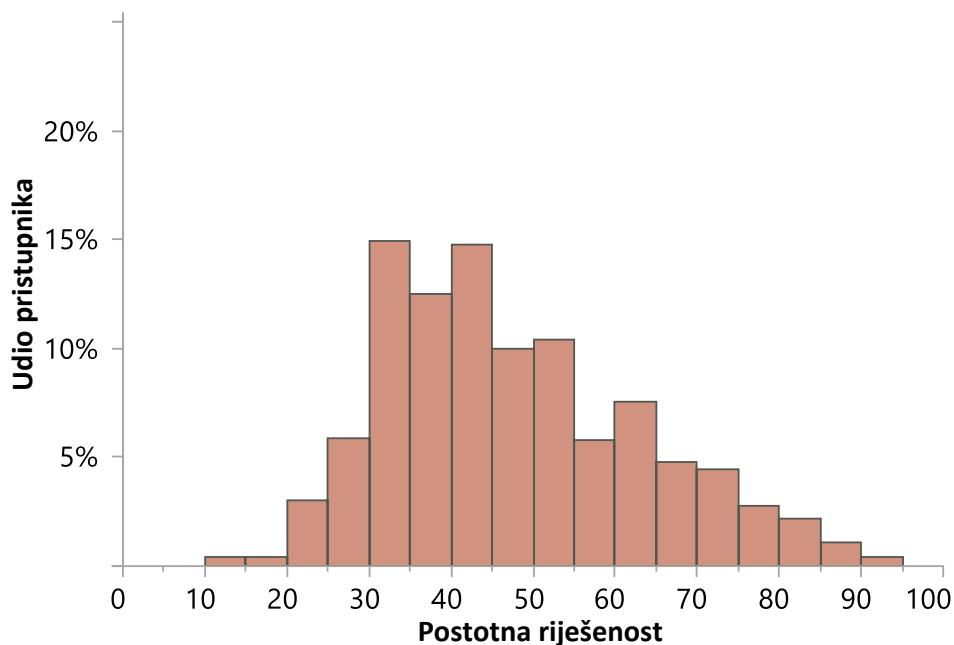
Postotna riješenost ispita iznosila je kroz godine od otprilike 47 % do 52 %, što znači da je ispit bio srednje težak. Ispiti državne mature trebali bi biti prosječno teški kako bi se rezultati pristupnika normalno distribuirali

¹⁵ S obzirom na to da se metrijske karakteristike zadataka dobivaju tek nakon ispitivanja, u budućnosti treba razmotriti mogućnost probnoga ispitivanja zadataka kako bi se izbjeglo korištenje manje kvalitetnih zadataka u glavnim ispitivanjima. Također, moguće je takve zadatke izostaviti iz rezultata pristupnika nakon obrada kada su vidljive njihove karakteristike.

¹⁶ U prvoj ljetnoj godini državne mature u školskoj godini 2013./2014. ispit je pisalo 1213 pristupnika. Psihometrijske analize napravljene su za taj ispit. Dodatna 52 pristupnika pristupila su ispitivanju u ljetnom roku organiziranome zbog posebnih okolnosti. Vidjeti Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (2014c). Prikaz rezultata ispita državne mature ljetni rok, šk. god. 2013./2014., str. 12. Budući da su pristupnici u posebnome roku pisali drugu inačicu ispita, ti podatci nisu uzeti u obzir niti su prikazani u ovoj knjizi.

prema njihovu znanju ili možda nešto teži s obzirom na populaciju koja im pristupa. Teži ispiti omogućuju bolje razlikovanje učenika koji su uspješniji u ispitivanome području, što je važno za ispite koji imaju selekcijsku svrhu kao ispit državne mature iz Povijesti koji služi za upise na pojedina visoka učilišta. Na sljedećim trima grafičkim prikazima prikazane su distribucije postotne rješenosti ispita državne mature iz Povijesti.

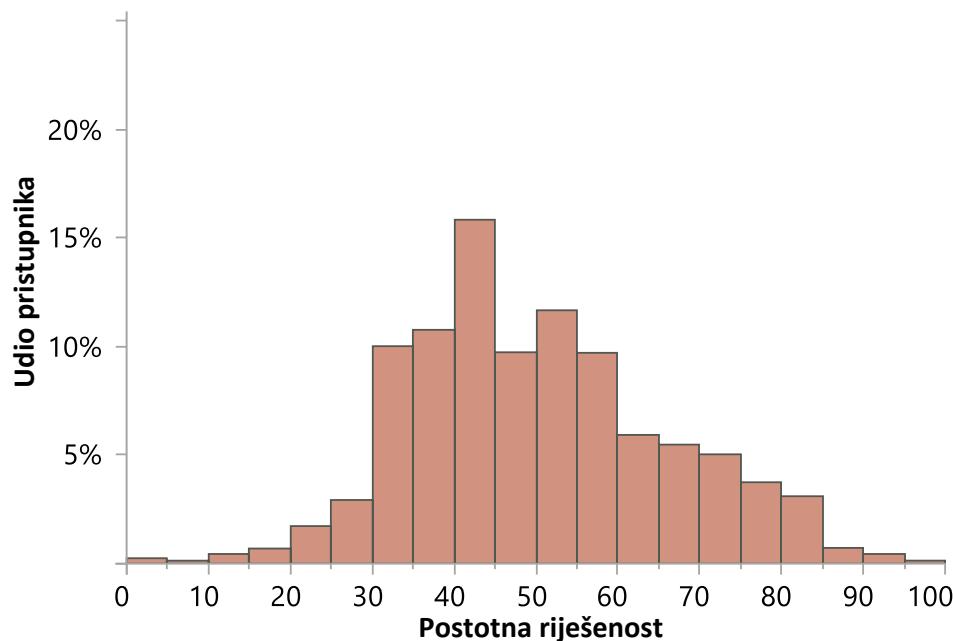
Grafički prikaz 1. Distribucija postotne rješenosti ispita državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.

*Grafički prikaz preuzet iz Gjeri Robić (2018)

Iz grafičkoga prikaza 1. vidljivo je da je vrh distribucije pomaknut malo ulijevо prema nižim vrijednostima te da je rješenost ispita za više od polovine pristupnika manja od 50 %. Najviše je pristupnika koji imaju rješenost ispita između 30 % i 45 %. To znači da je ispit bio srednje težak ili težak većini pristupnika koji su ga polagali. Nije bilo pristupnika s rezultatom rješenosti ispita između 0 % i 10 % kao što nije bilo pristupnika s maksimalnim rezultatom rješenosti ispita (100 %). Pristupnici u ovome ispitnu nisu ostvarili rješenost iznad 95 %. Raspon je ostvarenih bodova u postotcima između 12,2 % i 94,4 % (Gjeri Robić, 2018).

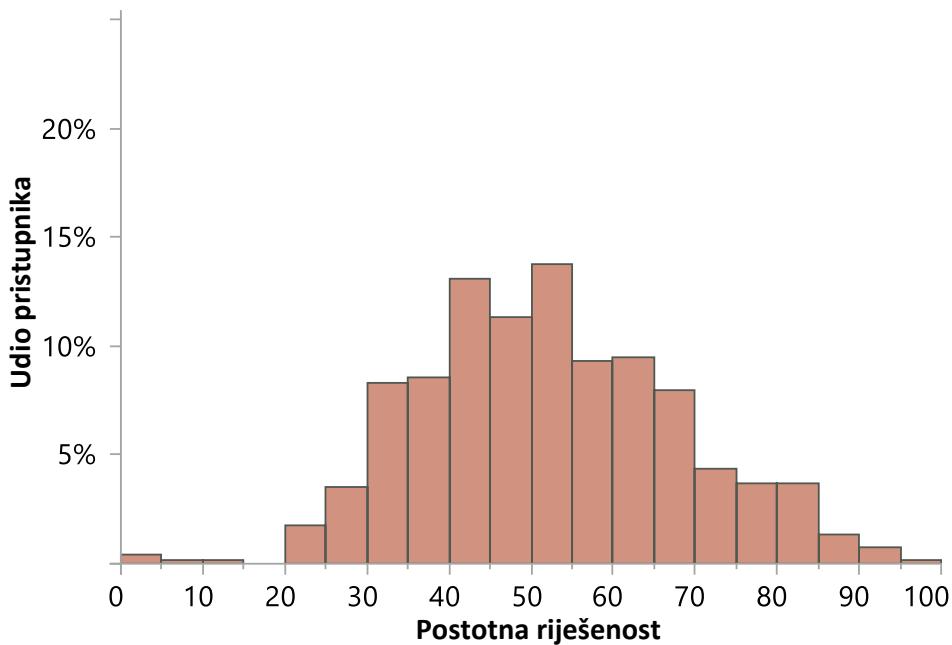
Grafički prikaz 2. Distribucija postotne riješenosti ispita državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.

*Grafički prikaz preuzet iz Gjeri Robić (2018)

Iz grafičkoga prikaza 2. vidljivo je da je i u ovome ispitu vrh distribucije pomaknut malo prema nižim vrijednostima te da je riješenost ispita za više od polovine pristupnika manja od 50 %. Najviše je pristupnika koji imaju riješenost ispita između 40 % i 45 %. To znači da je ispit bio srednje težak ili težak većini pristupnika koji su ga polagali. Raspon je ostvarenih bodova u postotcima između 0 % i 95,6 % (Gjeri Robić, 2018).

Grafički prikaz 3. Distribucija postotne riješenosti ispita državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.

*Grafički prikaz preuzet iz Gjeri Robić (2018)

Iz grafičkoga prikaza 3. vidljivo je da je u ovome ispitnu u odnosu na ispite prikazane na 1. i 2. grafičkom prikazu vrh distribucije blizu sredine te da je oko polovina pristupnika ostvarila riješenost ispita manju od 50 %. Najviše je pristupnika ostvarilo riješenost ispita između 50 % i 55 %. To znači da je ispit bio pretežno srednje težak, odnosno odgovarajuće težine pristupnicima koji su ga polagali. Raspon je ostvarenih bodova u postotcima između 0 % i 95,6 % (Gjeri Robić, 2018).

Budući da ispitne inačice različitih ispitnih rokova nisu u potpunosti standardizirane, ne može se zaključivati o razlozima porasta prosječne postotne riješenosti ispita kroz promatrane tri godine. Naime, promjene rezultata u ispitima mogu biti posljedica strukture pristupnika u pojedinom ispitnom roku ili strukture i karakteristika ispita provedenoga u tome roku. Ipak, može se zaključiti da su rezultati u ispitima iz Povijesti kroz godine vrlo stabilni, što upućuje na to da je mjerjenje tim ispitima prilično ujednačeno, bez obzira na to što ispitni nisu u potpunosti standardizirani.

Diskriminativnost ispita iznosila je 0,35 u školskoj godini 2012./2013. odnosno 0,36 u školskim godinama 2013./2014. i 2014./2015., što je prihvatljivo i upućuje na to da se tim ispitima mogu dobro razlikovati pristupnici koji imaju bolje znanje, vještine i kompetencije u nastavnom predmetu Povijest od pristupnika koji imaju lošije znanje, vještine i kompetencije u tome predmetu. Cronbachov alpha koeficijent kroz sve tri godine iznosio je 0,92. Ta je vrijednost dovoljno visoka da se može zaključiti da je pouzdanost mjerjenja tim

ispitima zadovoljavajuća. Standardna pogreška koja ukazuje na to koliko je pravi rezultat pristupnika zasićen pogreškom mjerena iznosi oko 4 postotna boda za sva tri analizirana ispita. To znači da je pravi rezultat pristupnika u ispitu u rasponu 4 postotna boda iznad ili ispod dobivenoga rezultata (npr. ako je pristupnik ostvario 78 % bodova u ispitu, njegov je pravi rezultat između 74 % i 82 % bodova).

2.4.2. Težine zadataka

U tablici 18. prikazane su težine zadataka u ispitima s obzirom na unaprijed definirane kategorije težina.

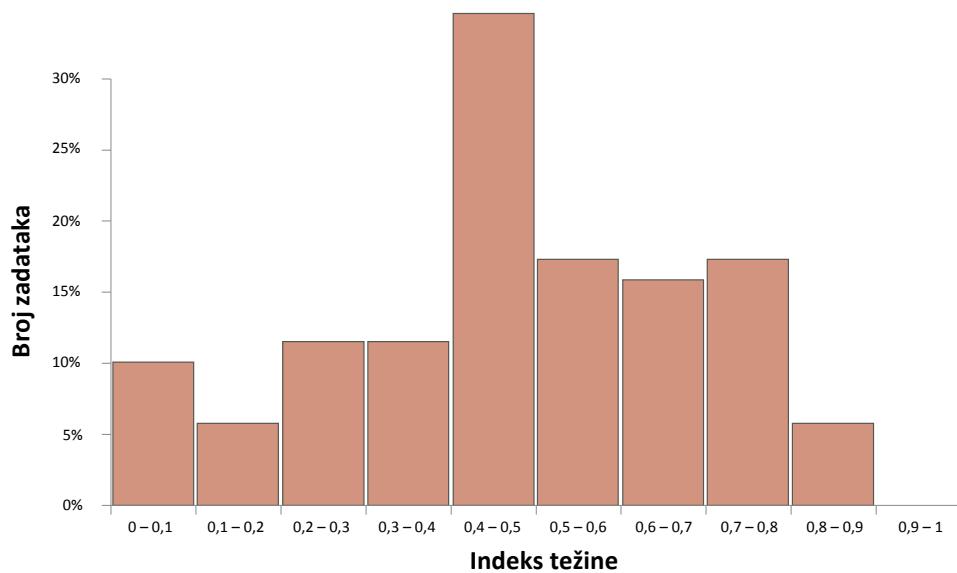
Tablica 18. Težine zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Težina zadatka	Opis težine zadatka	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
0 – 19	Vrlo teški	11 (12 %)	10 (11 %)	9 (10 %)
20 – 39	Teški	16 (18 %)	22 (24 %)	17 (19 %)
40 – 59	Srednje teški	36 (40 %)	30 (33 %)	30 (33 %)
60 – 79	Lagani	23 (26 %)	19 (21 %)	23 (26 %)
80 – 100	Vrlo lagani	4 (4 %)	9 (10 %)	11 (12 %)
Ukupno		90 (100 %)	90 (100 %)	90 (100 %)

Prosječne težine zadataka u ispitima zadovoljavajuće su raspoređene, što znači da je ispit srednje težak. Najmanje je vrlo teških i vrlo laganih zadataka, a najviše je srednje teških zadataka, što omogućuje normalnu distribuciju rezultata pristupnika.

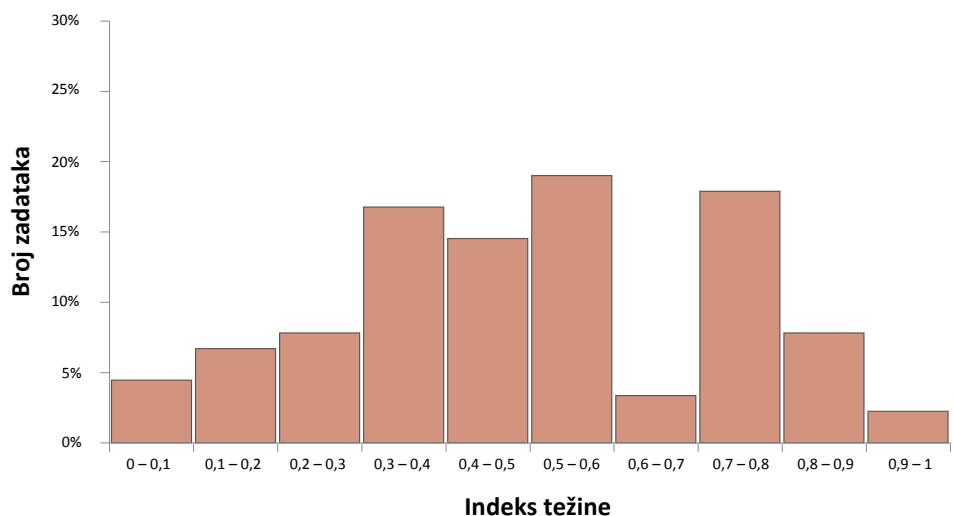
Na sljedećim trima grafičkim prikazima prikazane su distribucije indeksa težine zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti.

Grafički prikaz 4. Distribucija indeksa težine zadatka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.

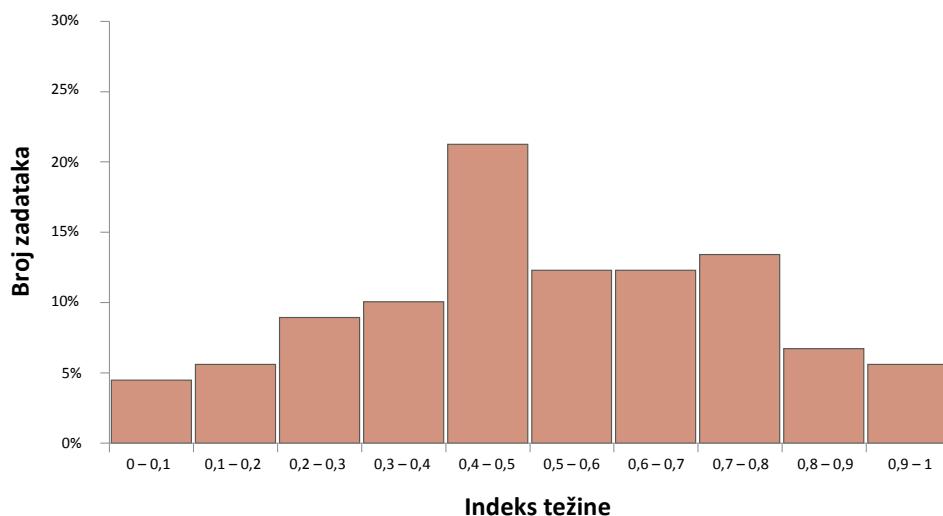
Iz distribucije indeksa težine može se zaključiti da je ispit iz Povijesti u ljetnomo roku u školskoj godini 2012./2013. sadržavao zadatke različitih kategorija težine. U ispitu nije bilo zadatka čija je rješenost bila iznad 90 %. Najviše je bilo zadatka s prosječnom rješenosti između 40 % i 50 %.

Grafički prikaz 5. Distribucija indeksa težine zadatka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.

Iz distribucije indeksa težine može se zaključiti da je ispit iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. sadržavao zadatke svih kategorija težine. U ispitu je bilo više teških i srednje teških zadataka nego laganih, što je u skladu s dobivenom distribucijom rezultata koja je također pomaknuta prema nižim vrijednostima uljevo. U ispitu je bilo najmanje zadataka čija je rješenost bila između 60 % i 70 % te iznad 90 %. Najviše je bilo zadataka čija je rješenost bila između 50 % i 60 %.

Grafički prikaz 6. Distribucija indeksa težine zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.

Iz distribucije indeksa težine može se zaključiti da je ispit iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. sadržavao zadatke svih kategorija težine. Najviše je bilo zadataka s rješenosti između 40 % i 50 %, a najmanje zadataka s rješenosti između 0 % i 10 %. U odnosu na ispite prethodne dvije godine u ispit u školskoj godini 2014./2015. povećao se broj vrlo laganih zadataka koje je rješavalo između 90 % i 100 % pristupnika. Ukupno ih je bilo 6 %. Ispit iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. sadržavao je 2 % vrlo laganih zadataka, a ispit u školskoj godini 2012./2013. nije sadržavao vrlo lagane zadatke. Isto tako, vidljivo je i smanjenje broja vrlo teških zadataka.

U tablici 19. prikazane su težine zadataka u pojedinim godinama provedbe ispita s obzirom na vrste zadataka.

Tablica 19. Težine zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. s obzirom na vrste zadataka

Težina zadatka	Opis težina zadatka	Višestruki izbor	Višestruki izbor – kronologija	Višestruki izbor – grozd zadatak	Kratki odgovor
0–19	Vrlo teški	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	11 (55 %)
20–39	Teški	7 (17,5 %)	4 (40 %)	0 (0 %)	5 (25 %)
40–59	Srednje teški	18 (45 %)	6 (60 %)	10 (50 %)	2 (10 %)
60–79	Lagani	14 (35 %)	0 (0 %)	7 (35 %)	2 (10 %)
80–100	Vrlo lagani	1 (2,5 %)	0 (0 %)	3 (15 %)	0 (0 %)
Ukupno		40 (100 %)	10 (100 %)	20 (100 %)	20 (100 %)

Iz tablice 19. vidljivo je da je u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2012./2013. među zadatcima višestrukoga izbora bilo najviše srednje teških zadataka (45 %), a zatim laganih zadataka (35 %). Vrlo teških zadataka uopće nije bilo. Zadatci višestrukoga izbora – kronologije su ili srednje teški (60 %) ili teški (40 %).

Polovina zadataka višestrukoga izbora – grozd zadatak (50 %) su srednje teški, 35 % ih je lagano, a 15 % vrlo lagano. Teških i vrlo teških zadataka uopće nema, što znači da pristupnicima nije bilo problematično rješavati te zadatke. Iz tablice 19. vidljivo je da su svi vrlo teški zadatci u ispitu zadatci kratkoga odgovora. Isto tako, vidljivo je da nema vrlo laganih zadataka kratkoga odgovora. Vrlo teških zadataka kratkoga odgovora ima više od polovine (55 %) ukupnoga broja zadataka kratkoga odgovora, zatim slijede teški zadatci (25 %), dok je podjednak broj srednje teških i laganih zadataka kratkoga odgovora.

Tablica 20. Težine zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. s obzirom na vrste zadataka

Težina zadatka	Opis težina zadatka	Višestruki izbor	Višestruki izbor – kronologija	Višestruki izbor – grozd zadatak	Kratki odgovor
0–19	Vrlo teški	2 (5 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	8 (40%)
20–39	Teški	7 (17,5 %)	5 (50%)	1 (5%)	9 (45%)
40–59	Srednje teški	19 (47,5 %)	3 (30%)	7 (35%)	1 (5%)
60–79	Lagani	7 (17,5 %)	2 (20%)	8 (40%)	2 (10%)
80–100	Vrlo lagani	5 (12,5 %)	0 (0 %)	4 (20%)	0 (0 %)
Ukupno		40 (100 %)	10 (100 %)	20 (100 %)	20 (100 %)

Iz tablice 20. vidljivo je da u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2013./2014. među zadatcima višestrukoga izbora najviše ima srednje teških zadataka

(47,5 %), a zatim laganih i teških zadataka (17,5 %), dok je najmanje vrlo teških (5 %) i vrlo laganih (12,5 %) zadataka.

Među zadatcima višestrukog izbora – kronologije polovina (50 %) su ih teški zadatci, a druga polovina (50 %) srednje teški ili lagani zadatci. U školskoj godini 2013./2014. zadatci višestrukog izbora – kronologije bili su pristupnicima nešto lakši nego u školskoj godini 2012./2013. iako i dalje prevladaju teški i srednje teški zadatci.

Među zadatcima višestrukog izbora – grozd zadatacima laganih je 40 %, srednje teških 35 %, a vrlo laganih 20 %. Preostalih 5 % zadataka je teških. Kao i u školskoj godini 2012./2013. može se zaključiti da je i u školskoj godini 2013./2014. pristupnicima bilo dosta jednostavno riješiti te zadatke.

Među vrlo teškim zadatcima u ispitu su gotovo svi zadatci kratkoga odgovora (80 %). Vidljivo je i da nema vrlo laganih zadataka kratkoga odgovora. Teških zadataka kratkoga odgovora ima 45 % od ukupnoga broja zadataka kratkoga odgovora u ispitu, zatim slijede vrlo teški zadatci (40 %), dok je približno jednak broj srednje teških i laganih zadataka kratkoga odgovora.

Tablica 21. Težine zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. s obzirom na vrste zadataka

Težina zadatka	Opis težina zadataka	Višestruki izbor	Višestruki izbor – kronologija	Višestruki izbor – grozd zadatak	Kratki odgovor
0 – 19	Vrlo teški	2 (5 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	7 (35 %)
20 – 39	Teški	7 (17,5 %)	5 (50 %)	3 (15 %)	2 (10 %)
40 – 59	Srednje teški	10 (25 %)	4 (40 %)	9 (45 %)	7 (35 %)
60 – 79	Lagani	13 (32,5 %)	1 (10 %)	5 (25 %)	4 (20 %)
80 – 100	Vrlo lagani	8 (20 %)	0 (0 %)	3 (15 %)	0 (0 %)
Ukupno		40 (100 %)	10 (100 %)	20 (100 %)	20 (100 %)

Iz tablice 21. vidljivo je da je u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2014./2015. među zadatcima višestrukog izbora najviše bilo laganih zadataka (32,5 %), zatim srednje teških (25 %), vrlo laganih (20 %) i teških zadataka (17,5 %), dok je najmanje bilo vrlo teških zadataka (5 %).

Polovina su zadataka višestrukog izbora – kronologije teški (50 %), dok su druga polovina srednje teški (40 %) i lagani zadatci (10 %). Slična je situacija s tim zadatcima i u školskoj godini 2013./2014., dok je u 2012./2013. godini nedostajalo laganih zadataka višestrukog izbora – kronologije.

Skoro su polovina zadataka višestrukog izbora – grozd zadataka srednje teški (45 %), 25 % ih je laganih, a 15 % vrlo laganih. Teških je zadataka u školskoj godini 2014./2015. bilo nešto više u odnosu na ranije školske godine (15 %).

Najviše zadataka kratkoga odgovora su vrlo teški (35 %) i srednje teški (35 %), a ostatak tih zadataka su teški i lagani. U ispit u školskoj godini 2014./2015. nije bilo vrlo laganih zadataka kratkoga odgovora kao ni proteklih školskih godina.

2.4.3. Diskriminativnost zadataka

U tablici 22. prikazane su diskriminativnosti zadataka s obzirom na unaprijed definirane kategorije diskriminativnosti.

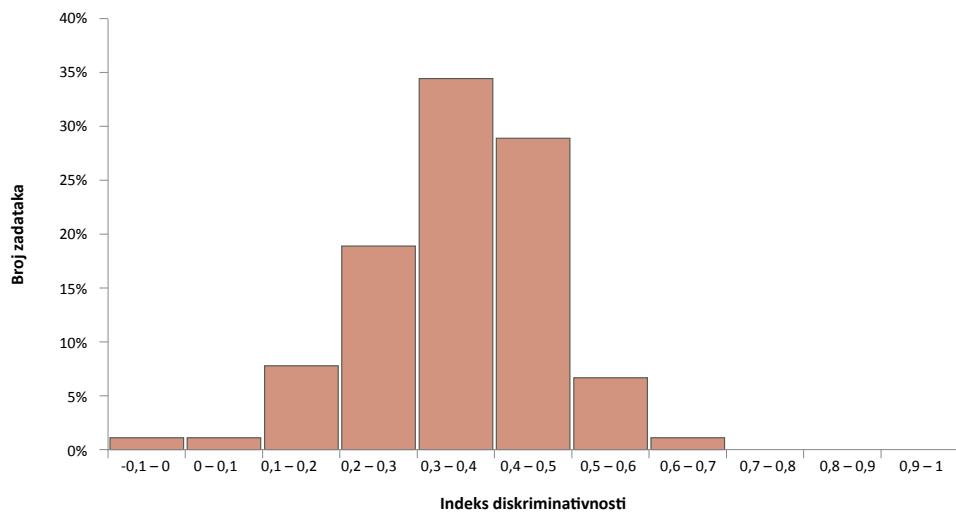
Tablica 22. Diskriminativnost zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Diskriminativnost zadataka	Opis diskriminativnosti zadataka	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
ispod 0	Negativna	1 (1 %)	1 (1 %)	1 (1 %)
0 – 0,19	Loša	8 (9 %)	6 (7 %)	11 (12 %)
0,20 – 0,29	Granična	17 (19 %)	13 (14 %)	18 (20 %)
0,30 – 0,39	Dobra	31 (34 %)	35 (39 %)	23 (26 %)
iznad 0,40	Vrlo dobra	33 (37 %)	35 (39 %)	37 (41 %)
Ukupno		90 (100 %)	90 (100 %)	90 (100 %)

Na temelju podataka u tablici 22. može se zaključiti da je struktura ispita s obzirom na diskriminativnost zadataka u ispitima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. gotovo podjednaka. U ispitima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. bio je jedan negativno diskriminativan zadatak i preko 35 % zadataka vrlo dobre diskriminativnosti. Također, više su zastupljeni zadaci dobre diskriminativnosti, a manje zadaci granične i loše diskriminativnosti. Takva zastupljenost rezultira tim da je prosječna diskriminativnost ispita zadovoljavajuća i iznosi oko 0,35.

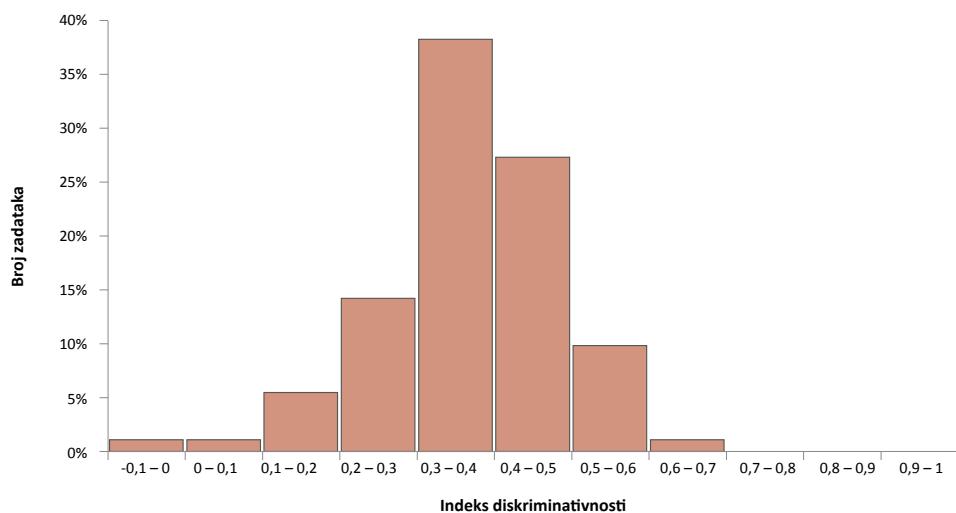
Na sljedećim trima grafičkim prikazima prikazane su distribucije indeksa diskriminativnosti zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti.

Grafički prikaz 7. Distribucija indeksa diskriminativnosti zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.

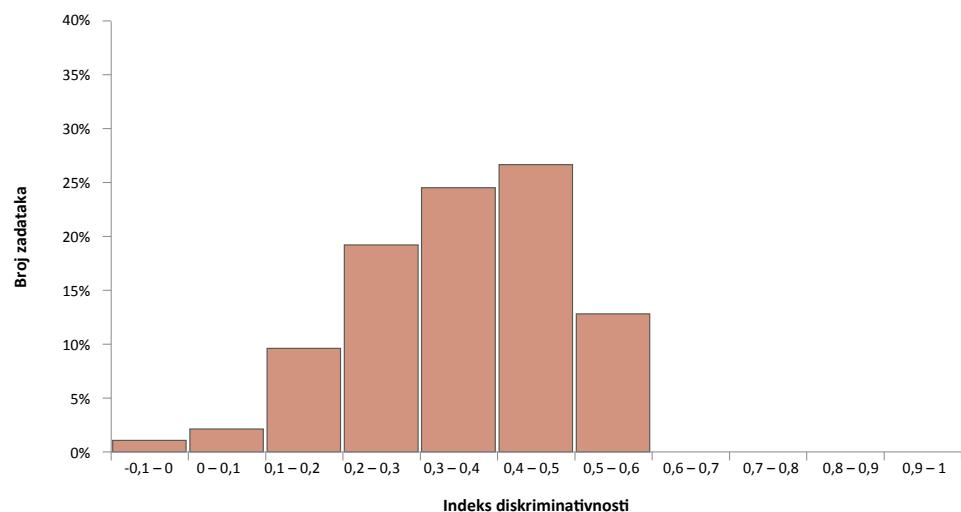
Iz grafičkoga prikaza 7. vidljivo je da većina zadataka (71 %) u ispitu iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. ima dobru i vrlo dobru diskriminativnost – veću od 0,3. Najviše zadataka (34 %) ima diskriminativnost između 0,3 i 0,4.

Grafički prikaz 8. Distribucija indeksa diskriminativnosti zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.

Iz grafičkoga prikaza 8. vidljivo je da većina zadataka (78 %) i u ispitu iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. ima dobru i vrlo dobru diskriminativnost – veću od 0,3. Najviše zadataka (39 %) ima diskriminativnost između 0,3 i 0,4.

Grafički prikaz 9. Distribucija indeksa diskriminativnosti zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.

Iz grafičkoga prikaza 9. vidljivo je da većina zadataka (67 %) i u ispitu iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. ima dobru i vrlo dobru diskriminativnost – veću od 0,3. Najviše zadataka (28 %) ima diskriminativnost između 0,4 i 0,5.

U tablicama 23., 24. i 25. prikazane su diskriminativnosti zadataka u pojedinih godinama provedbe ispita s obzirom na vrste zadataka.

Tablica 23. Diskriminativnost zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. s obzirom na vrste zadataka

Diskriminativnost zadataka	Opis diskriminativnosti zadataka	Višestruki izbor	Višestruki izbor – kronologija	Višestruki izbor – grozd zadatak	Kratki odgovor
ispod 0	Negativna	1 (2,5 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
0 – 0,19	Loša	7 (17,5 %)	1 (10 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
0,20 – 0,29	Granična	9 (22,5 %)	3 (30 %)	2 (10 %)	3 (15 %)
0,30 – 0,39	Dobra	16 (40 %)	2 (20 %)	10 (50 %)	3 (15 %)
iznad 0,40	Vrlo dobra	7 (17,5 %)	4 (40 %)	8 (40 %)	14 (70 %)
Ukupno		40 (100 %)	10 (100 %)	20 (100 %)	20 (100 %)

Iz tablice 23. vidljivo je da u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2012./2013. jedini zadatak s negativnom diskriminativnosti pripada zadatcima višestrukoga izbora (28. zadatak, vidjeti prilog 5.). Više od polovine zadataka višestrukoga izbora ima dobru i vrlo dobru diskriminativnost – iznad 0,3. Vidljivo je također da je visok udio zadataka višestrukoga izbora s graničnom (22,5 %) i lošom (17,5 %) diskriminativnosti. Čak 40 % zadataka višestrukoga

izbora – kronologije ima vrlo dobru diskriminativnost, 20 % ih ima dobru diskriminativnost, a 30 % graničnu diskriminativnost. No, jedan zadatak višestrukoga izbora – kronologije ima lošu diskriminativnost. Većina zadataka višestrukoga izbora – grozd zadataka (90 %) ima dobru i vrlo dobru diskriminativnost – iznad 0,3. Samo dva zadatka (10 %) imaju graničnu diskriminativnost. Isto tako, većina zadataka kratkoga odgovora (85 %) ima dobru i vrlo dobru diskriminativnost – iznad 0,3. Samo tri zadatka (15 %) imaju graničnu diskriminativnost.

Tablica 24. Diskriminativnost zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. s obzirom na vrste zadataka

Diskriminativnost zadataka	Opis diskriminativnosti zadataka	Višestruki izbor	Višestruki izbor – kronologija	Višestruki izbor – grozd zadatak	Kratki odgovor
ispod 0	Negativna	1 (2,5 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
0 – 0,19	Loša	2 (5 %)	2 (20 %)	0 (0 %)	2 (10 %)
0,20 – 0,29	Granična	9 (22,5 %)	0 (0 %)	2 (10 %)	2 (10 %)
0,30 – 0,39	Dobra	15 (37,5 %)	6 (60 %)	12 (60 %)	2 (10 %)
iznad 0,40	Vrlo dobra	13 (32,5 %)	2 (20 %)	6 (30 %)	14 (70 %)
Ukupno		40 (100 %)	10 (100 %)	20 (100 %)	20 (100 %)

Iz tablice 24. vidljivo je da jedini zadatak u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2013./2014. s negativnom diskriminativnosti pripada zadatcima višestrukoga izbora (35. zadatak, vidjeti prilog 6.). Čak 70 % zadataka višestrukoga izbora ima dobru i vrlo dobru diskriminativnost – iznad 0,3. Manje zadataka višestrukoga izbora ima graničnu (22,5 %) i lošu (5 %) diskriminativnost. Vidljivo je da čak 80 % zadataka višestrukoga izbora – kronologije ima dobru ili vrlo dobru diskriminativnost – iznad 0,3. Samo dva zadatka višestrukoga izbora – kronologije imaju lošu diskriminativnost. Većina zadataka višestrukoga izbora – grozd zadataka (90 %) ima dobru i vrlo dobru diskriminativnost – iznad 0,3, a samo dva zadatka (10 %) imaju diskriminativnost manju od 0,3. Isto tako, većina zadataka kratkoga odgovora (80 %) ima dobru i vrlo dobru diskriminativnost – iznad 0,3, a samo četiri zadatka (20 %) imaju diskriminativnost manju od 0,3.

Tablica 25. Diskriminativnost zadatka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnemu roku u školskoj godini 2014./2015. s obzirom na vrste zadatka

Diskriminativnost zadatka	Opis diskriminativnosti zadatka	Višestruki izbor	Višestruki izbor – kronologija	Višestruki izbor – grozd zadatak	Kratki odgovor
ispod 0	Negativna	1 (2,5 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
0 – 0,19	Loša	7 (17,5 %)	1 (10 %)	2 (10 %)	1 (5 %)
0,20 – 0,29	Granična	15 (37,5 %)	1 (10 %)	2 (10 %)	0 (0 %)
0,30 – 0,39	Dobra	12 (30 %)	2 (20 %)	5 (25 %)	4 (20 %)
iznad 0,40	Vrlo dobra	5 (12,5 %)	6 (60 %)	11 (55 %)	15 (75 %)
Ukupno		40 (100 %)	10 (100 %)	20 (100 %)	20 (100 %)

I u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2014./2015. jedini zadatak s negativnom diskriminativnosti pripada zadatcima višestrukoga izbora (14. zadatak, vidjeti prilog 7). To znači da su pristupnici koji su ostvarili visoki rezultat u ispitu u pravilu netočno odgovarali na taj zadatak i obrnuto. U školskoj godini 2014./2015. u ispitu je bilo puno više zadataka višestrukoga izbora s graničnom diskriminativnosti (37,5 %) i slijedom toga puno manje zadataka s dobrom i vrlo dobrom diskriminativnosti – iznad 0,3 (42,5 %). Vidljivo je da čak 80 % zadataka višestrukoga izbora – kronologije ima dobru ili vrlo dobru diskriminativnost – iznad 0,3. Jedan zadatak višestrukoga izbora – kronologije ima graničnu, a jedan lošu diskriminativnost. Većina zadataka višestrukoga izbora – grozd zadataka (80 %) ima dobru ili vrlo dobru diskriminativnost – iznad 0,3, a samo četiri zadatka (20 %) imaju diskriminativnost manju od 0,3. Najviše zadataka kratkoga odgovora (95 %) ima dobru ili vrlo dobru diskriminativnost – iznad 0,3, a samo jedan zadatak kratkoga odgovora ima lošu diskriminativnost – ispod 0,2.

2.4.4. Udio pristupnika koji nisu odgovorili na zadatke s obzirom na vrstu zadatka

U pojedinome ispitnom roku određeni postotak pristupnika nije odgovorio na pojedine zadatke. Provjereno je u kojoj mjeri pristupnici nisu odgovarali na pojedine zadatke s obzirom na vrstu zadataka (vidjeti priloge 5., 6. i 7.).

Na zadatke višestrukoga izbora u ispitu državne mature iz Povijesti u školskoj godini 2012./2013. uglavnom su odgovorili svi pristupnici (prilog 5.). U ispitima u školskim godinama 2013./2014. i 2014./2015. oko 1 % pristupnika nije odgovorilo na pojedine zadatke višestrukoga izbora (prilozi 6. i 7.).

U ispitima u školskim godinama 2012./2013. i 2013./2014. od 2 % do 5 % pristupnika nije odgovorilo na zadatke višestrukoga izbora – kronologije

(prilozi 5. i 6.). U ispitu u školskoj godini 2014./2015. malo se povećao postotak pristupnika koji nisu odgovorili na te zadatke – od 6 % do 10 % pristupnika nije na njih odgovorilo (prilog 7).

U ispitima u školskim godinama 2012./2013. i 2013./2014. od 2 % do 5 % pristupnika nije odgovorilo na zadatke višestrukoga izbora – grozd zadatke (prilozi 5. i 6.). U ispitu u školskoj godini 2014./2015. malo se povećao postotak pristupnika koji nisu odgovorili na te zadatke – od 6 % do 10 % pristupnika nije na njih odgovorilo (prilog 7).

Situacija je složenija u zadatcima kratkoga odgovora u kojima nisu ponuđeni odgovori, već pristupnici moraju samostalno odgovoriti na postavljeno pitanje. Vidljivo je da na neke zadatke kratkoga odgovora nije odgovorio vrlo veliki postotak pristupnika. Primjerice, četiri su zadatka u ispitu u školskoj godini 2012./2013. na koja nije odgovorilo između 61 % i 70 % pristupnika (zadatci 44., 46., 50. i 52., vidjeti prilog 5.). Ti zadatci imaju vrlo nisku prosječnu riješenost i pripadaju kategoriji teških zadataka. U ispitima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. postoje zadatci na koje nije odgovorilo čak od 51 % do 60 % pristupnika (prilozi 5., 6. i 7.).

2.4.5. Zaključci

Općenito se može reći da su u ispitima državne mature iz Povijesti u svim analiziranim školskim godinama zadatci višestrukoga izbora (osim zadataka višestrukoga izbora – kronologije) lakši od zadataka kratkoga odgovora. I u drugim su ispitima državne mature zadatci višestrukoga izbora lakši od zadataka kratkoga odgovora jer se u zadatcima višestrukoga izbora do točnoga odgovora može doći eliminacijom netočnih odgovora ili pogađanjem točnoga odgovora, dok u zadatcima kratkoga odgovora točan odgovor može dati jedno pristupnik koji zaista ima znanje iz ispitivanoga područja. Iz istoga je razloga diskriminativnost zadataka kratkoga odgovora puno viša od diskriminativnosti zadataka višestrukoga izbora. To znači da zadatci kratkoga odgovora, tj. otvorenoga tipa bolje razlikuju pristupnike prema znanju.

Bilo bi logično zaključiti da bi zbog toga u ispitu trebalo biti više zadataka otvorenoga tipa, no izazov je ispravljanje takvih zadataka koje mora biti potpuno objektivno i pouzdano, a vremenski je jako zahtjevno. Vidljivo je da puno veći postotak pristupnika ne odgovara na zadatke kratkoga odgovora nego na zadatke višestrukoga izbora. S druge strane, puno je više zadataka višestrukoga izbora koji ne razlikuju dobro pristupnike prema znanju i ujedno su najlakši zadatci u ispitu.

Zadatci višestrukoga izbora – kronologije pristupnicima su također teški, no istodobno su i dobro diskriminativni, što znači da pristupnici koji imaju više znanja iz Povijesti u većemu udjelu točno odgovaraju na te zadatke.

Bez poznavanja slijeda povijesnih događaja i točnoga razdoblja u kojemu se nešto dogodilo učenici ne mogu razviti povijesno mišljenje. Stoga je važno ispitivati poznavanje kronološkoga slijeda i u ispitima državne mature iz Povijesti. U zadatcima u kojima se ispituje kronologija pristupnici moraju pokazati činjenično znanje o četirima povijesnim događajima/procesima, ali i razumijevanje njihova kronološkoga slijeda. S druge strane, ispitima državne mature ispituje se opsežno gradivo povijesti i teško je upamtiti sve događaje/procese iz svih područja/tema koje se ispituju. Zbog toga su svi zadatci višestrukoga izbora – kronologije srednje teški ili teški, dakle nema laganih ni vrlo laganih zadataka.

Moguće je primijetiti da su zadatci višestrukoga izbora – grozdovi zadataka vrlo diskriminativni iako su lagani, što nije uobičajeno. To znači da je na temelju rezultata u tim zadatcima moguće dobro procijeniti znanje pristupnika i da ih loše rješavaju uglavnom pristupnici koji imaju vrlo loše znanje u ispitivanome području. Dakle, svakako bi ih u ispit trebalo zadržati u ovome obliku kao grozdove. Većina je zadataka višestrukoga izbora – grozdova srednje teških, a zatim slijede lagani i vrlo lagani zadatci. No, nema teških i vrlo teških zadataka. To je možda zbog izbora polaznih sadržaja i načina sastavljanja zadataka.

Iako postoje neke manje razlike u diskriminativnosti zadataka prema godinama, diskriminativnost zadataka prema vrstama zadataka je slična. Drugim riječima, vrsta zadatka velikim dijelom uvjetuje koliko je pojedini zadatak diskriminativan, no ne možemo zanemariti ni druge aspekte zadataka, ponajprije one sadržajne. Zanimljivo je da zadatci grozdovi imaju vrlo dobre metrijske karakteristike iako imaju visoku prosječnu riješenost, što može biti povezano sa sadržajnim aspektima zadatka (npr. vrstom polaznih tekstova).

Što se tiče udjela pristupnika koji nisu odgovorili na zadatke, on je manji za zadatke zatvorenoga tipa jer u tim zadatcima pristupnici mogu pokušati odabrati jedan od ponuđenih odgovora bez obzira znaju li zaista odgovor ili ne. U tom je slučaju vjerojatnost pograđanja točnoga odgovora 25 %. Većina pristupnika pokušat će odgovoriti bez obzira na stvarno znanje jer u ispitu nema negativnih bodova za netočan odgovor. Upravo je zbog pograđanja diskriminativnost tih zadataka niža od diskriminativnosti zadataka otvorenoga tipa. To znači da lošije razlikuju pristupnike prema znanju jer i pristupnici s lošijim znanjem katkad uspiju točno odgovoriti na te zadatke.

No, u zadatcima otvorenoga tipa nije tako jer pristupnici koji moraju samostalno ponuditi točan odgovor to nisu u mogućnosti ako zaista nemaju znanje o području koje se ispituje. Zbog toga veći udio pristupnika nije ponudio nikakav odgovor u većemu broju zadataka. S obzirom na to da samo oni pristupnici koji imaju dobro znanje u ispitivanome području mogu točno odgovoriti na zadatke otvorenoga tipa, diskriminativnost tih zadataka je

znatno veća od diskriminativnosti zadataka višestrukoga izbora, tj. ti zadatci bolje razlikuju pristupnike prema znanju. Pristupnik koji je dobar u ispitivanome području vjerojatnije će dati točan odgovor na zadatak otvorenoga tipa, a pristupnik koji nije dobar u ispitivanome području vjerojatno neće dati točan odgovor.

**3. SADRŽAJNA ANALIZA
ODGOVORA PRISTUPNIKA
NA ZADATKE KRATKOGA
ODGOVORA U ISPITIMA
DRŽAVNE MATURE IZ POVIJESTI
U LJETNIM ROKOVIMA
U ŠKOLSKIM GODINAMA
2012./2013., 2013./2014.
I 2014./2015.**

3.1. Uvodno o zadatcima kratkoga odgovora

U zadatcima kratkoga odgovora očekuje se da pristupnik odgovori na pitanje s jednom ili nekoliko riječi, jednostavnom rečenicom i sl.

Kao i ostale vrste zadatka i zadatci kratkoga odgovora imaju prednosti i nedostatke.

Prednosti su zadataka kratkoga odgovora prema Matoic i sur. (2017, str. 33.) sljedeće:

- Lakše ih je sastaviti nego zadatke zatvorenoga tipa.
- Teže je pogoditi točan odgovor jer ga treba upisati, a ne odabratи.
- Iz odgovora je vidljivije poznavanje ispitivanoga sadržaja nego u zadatcima zatvorenoga tipa.
- Mogu ispitati veliki opseg sadržaja.
- Nedostatci su zadataka kratkoga odgovora sljedeći:
 - Potrebno je predvidjeti sve moguće točne odgovore.
 - Često ispituju činjenična znanja.
 - Ocjenjivanje je sporije u odnosu na zadatke zatvorenoga tipa.
 - Ocjenjivanje može biti otežano zbog nečitkoga rukopisa.

Zadatci kratkoga odgovora dio su strukture ispita iz Povijesti, kao što je već opisano u prvome i drugome poglavlju. Jedna je od prednosti zadataka kratkoga odgovora lakše sastavljanje u odnosu na zadatke višestrukoga izbora u kojima sastavljač treba izraditi smislene netočne ponuđene odgovore (ometače). No, ponekad je lakše odrediti ometače nego izraditi dobar zadatak kratkoga odgovora na koji će biti moguće dati jednoznačno prihvativljiv točan odgovor uskladen s obrazovnim ishodom. Naime, pri izradi zadataka otvorenoga tipa pa tako i zadataka kratkoga odgovora najzahtjevnije je izraditi točne odgovore na zadatak. Navođenje točnih odgovora i svih varijacija odgovora koji mogu biti priznati kao točni često i utječe na promjenu prvotno zamišljenoga zadatka kako bi zadatak bio pristupnicima jasniji te kako bi bilo manje različitih točnih odgovora. Ako se unaprijed ne promisli koliko se precizan odgovor očekuje, može se dogoditi da se prizna više točnih odgovora, npr. u zadatku *Gdje se nakon Prvoga svjetskog rata od siječnja 1919. do siječnja 1920. godine održala mirovna konferencija između saveznika i poraženih zemalja Središnjih sila?* Postavlja se pitanje koji od (točnih) odgovora priznati: *Francuska, Pariz, Versailles ili Europa*. Jesmo li pri sastavljanju toga zadatka, tj. provjeri ostvarenosti ishoda stvarno mislili na odgovor *Europa, Francuska ili*

nešto treće? Stoga je nužno napisati konkretan i precizan zadatak te promisliti o svim mogućim točnim odgovorima na zadatak. Prethodno navedeni zadatak mogao bi glasiti *U kojem se gradu od siječnja 1919. do siječnja 1920. godine održala mirovna konferencija između saveznika i poraženih zemalja Središnjih sila?* Tako postavljeni zadatak ne ostavlja mogućnost više odgovora. Zadatke višestrukog izbora jednostavnije je ocijeniti jer je pristupnik ili točno ili nije točno odgovorio na zadatak prema ključu za odgovor. No, pri ocjenjivanju zadataka kratkoga odgovora čak ni s unaprijed osmišljenim ključem za odgovore sa svim mogućim točnim odgovorima neće biti moguće predvidjeti sve situacije koje se mogu dogoditi. Zbog toga je sastavljačima zadataka kratkoga odgovora znatno teže i imaju veću odgovornost jer moraju moguće odgovore pristupnika svesti na to da ih bude što manje. Ocjenjivači će u zadatcima kratkoga odgovora uvijek razmišljati hoće li priznati neki odgovor pristupnika koji nije potpuno točno napisan ili hoće li uvijek razumjeti rukopis pristupnika.

Isto tako, pristupnici razmišljaju jesu li njihovi odgovori potpuno točno napisani i hoće li zbog toga dobiti/izgubiti bod jer pristupnicima (a ponekad i nastavnicima) nije uvijek lako točno napisati termine na stranim jezicima, npr. bi li u prethodno navedenome primjeru zadatka o mirovnoj konferenciji trebalo priznati odgovor *Versailles bez jednoga l?* Stoga je nužno odrediti koji se sve odgovori s pogreškama u pisanju mogu priznati kao točni.

Nakon provedenih psihometrijskih analiza zadataka višestrukog izbora i zadataka kratkoga odgovora dobivene su informacije o postotnoj riješenosti (težini) zadatka, koeficijentu njegove diskriminativnosti te broju/udjelu pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak (vidjeti priloge 1., 2. i 3.). Također, dobivene su informacije o udjelu odabira svakoga ometača, odnosno pogrešnih odgovora pristupnika u zadatcima višestrukog izbora (vidjeti priloge 5., 6. i 7.). No, takve informacije ne postoje za zadatke otvorenoga tipa jer pristupnici u tim zadatcima moraju samostalno odgovoriti. Da bismo dobili informacije o najčešćim pogreškama koje pristupnici čine pri rješavanju zadataka kratkoga odgovora u ispitima, napravljena je sadržajna analiza odgovora pristupnika koja je prikazana u potpoglavlјima 3.3. i 3.4. Te informacije mogu biti korisne članovima stručne radne skupine koja izrađuje ispite iz Povijesti za unapređenje i razvoj zadataka, ali i nastavnicima Povijesti i učenicima jer pokazuju u čemu su pristupnici grijesili pri odgovaranju. Treće se poglavlje stoga bavi zadatcima kratkoga odgovora u ispitu iz Povijesti i analizom odgovora pristupnika na te zadatke. U potpoglavlju 3.2. prikazan je položaj tih zadataka s obzirom na područja ispitivanja, razine kognitivnoga procesa i polazni sadržaj, ali i s obzirom na njihove karakteristike dobivene nakon provedenih psihometrijskih analiza. U potpoglavlјima 3.3. i 3.4 prikazana je metodologija sadržajne analize odgovora i rezultati napravljene analize.

3.2. Karakteristike zadataka kratkoga odgovora

Zadatci kratkoga odgovora sastavni su dio strukture ispita iz Povijesti opisane u prvoj poglavlj. Iz tablice 26. vidljivo je da ispiti u svakoj školskoj godini sadrže po dvadeset zadatka kratkoga odgovora raspoređenih u četiri područja ispitivanja.

Tablica 26. Raspodjela zadataka kratkoga odgovora s obzirom na područja ispitivanja

Područje ispitivanja	Broj zadataka		
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
1. Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	3	3	4
2. Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	6	6	5
3. Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	5	5	5
4. Svijet XX. i XXI. stoljeća	6	6	6
Ukupno	20	20	20

Najmanje je zadataka kratkoga odgovora iz područja *Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek*, dok ih je najviše iz područja *Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća* i *Svijet XX. i XXI. stoljeća*.

Neki zadatci kratkoga odgovora sadrže i polazni sadržaj, što je prikazano u tablici 27.

Tablica 27. Raspodjela zadataka kratkoga odgovora s obzirom na vrstu polaznog sadržaja

Polazni sadržaj	Broj zadataka		
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
Tekst	1	0	1
Zemljovid	0	0	1
Tablica	0	1	0
Slika	1	3	3
Ukupno	2	4	5

Vrsta polaznoga sadržaja korištena pri izradi zadataka kratkoga odgovora varira iz godine u godinu. Vidljivo je da se povećava broj zadataka kratkoga odgovora izrađen na temelju polaznoga sadržaja – od dva zadatka u školskoj godini 2012./2013. do pet zadataka u školskoj godini 2014./2015.

Zadatcima kratkoga odgovora pretežno se ispituje znanje pristupnika na razini pamćenja/dosjećanja, što je vidljivo iz tablice 28.

Tablica 28. Raspodjela zadataka kratkoga odgovora s obzirom na razinu kognitivnoga procesa

Razina kognitivnog procesa	Broj zadataka		
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
1 – pamćenje	16	16	12
2 – razumijevanje	2	0	3
3 – primjena i analiza	2	4	5
Ukupno	20	20	20

Povećava se broj zadataka kratkoga odgovora koji ispituju primjenu ili analizu, no vidljivo je da se zadatcima kratkoga odgovora najmanje ispituje razumijevanje naučenoga.

U prethodnome su poglavljju prikazani zadatci kratkoga odgovora s obzirom na udio pristupnika koji na njih nisu odgovorili. Iz tablice 29. vidljivo je da visoki udio pristupnika neke zadatke kratkoga odgovora uopće ne rješava i da udio pristupnika koji nisu odgovorili na te zadatke prelazi 50 %.

Tablica 29. Udio pristupnika koji nisu odgovorili na zadatke kratkoga odgovora

Udio pristupnika koji nisu odgovorili na zadatke (%)	Broj zadataka		
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
6 – 10	1	4	2
11 – 20	3	0	4
21 – 30	5	6	3
31 – 40	4	8	4
41 – 50	0	1	3
51 – 60	3	1	4
61 – 70	4	0	0
Ukupno	20	20	20

Zadatci kratkoga odgovora su zbog lošije riješenosti teži. Uopće nema vrlo laganih zadataka kratkoga odgovora i mali je udio laganih zadataka, dok većinu čine teški, vrlo teški ili srednje teški zadatci, što je vidljivo iz tablice 30.

Tablica 30. Raspodjela zadataka kratkoga odgovora s obzirom na kategorije težine

Težina zadatka	Broj zadataka		
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
0 – 19	11 (55 %)	8 (40 %)	7 (35 %)
20 – 39	5 (25 %)	9 (45 %)	2 (10 %)
40 – 59	2 (10 %)	1 (5 %)	7 (35 %)
60 – 79	2 (10 %)	2 (10 %)	4 (20 %)
80 – 100	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
Ukupno	20 (100 %)	20 (100 %)	20 (100 %)

Zadatci kratkoga odgovora unatoč lošijoj riješenosti imaju dobru diskriminativnost, što znači da uspješno razlikuju pristupnike s obzirom na njihovo znanje. To je prikazano u tablici 31.

Tablica 31. Raspodjela zadataka kratkoga odgovora s obzirom na kategorije diskriminativnosti

Diskriminativnost zadataka	Broj zadataka		
	2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
ispod 0	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
0 – 0,19	0 (0 %)	2 (10 %)	1 (5 %)
0,20 – 0,29	3 (15 %)	2 (10 %)	0 (0 %)
0,30 – 0,39	3 (15 %)	2 (10 %)	4 (20 %)
iznad 0,40	14 (70 %)	14 (70 %)	15 (75 %)
Ukupno	20 (100 %)	20 (100 %)	20 (100 %)

Većina zadataka ima diskriminativnost iznad 0,4, što znači da vrlo dobro razlikuju pristupnike s obzirom na njihovo znanje. Mali je udio zadataka koji imaju graničnu ili lošu diskriminativnost, odnosno diskriminativnost ispod 0,29 ili 0,20.

3.3. Metodologija sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatke kratkoga odgovora

Cilj sadržajne analize bio je utvrditi najčešće pogreške u odgovorima pristupnika na zadatke otvorenoga tipa u ispิตima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Analizirani su odgovori 60 zadataka kratkoga odgovora, odnosno po 20 zadataka u ispите iz Povijesti provedenim u ljetnim rokovima 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Postupak sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatke otvorenoga tipa obuhvaća sljedeće aktivnosti:

- a) priprema baze s odgovorima pristupnika
- b) održavanje radionice o načinu analize odgovora pristupnika
- c) individualni rad članova stručne radne skupine na određivanju kategorija odgovora pristupnika
- d) rasprave o kategorijama odgovora pristupnika, završavanje kategorija te stvaranje kodnoga plana pridjeljivanjem kodova svakoj kategoriji odgovora
- e) provedba vježbe kodiranja odgovora pristupnika i analiza postotka slaganja među parovima kodera (članova skupine)
- f) analiza razloga neslaganja u kodovima odgovora među parovima kodera i ispravci kategorija/kodnoga plana
- g) dvostruko kodiranje svih odgovora pristupnika
- h) analiza stupnja slaganja među parovima kodera
- i) treće kodiranje odgovora u kojima nije bilo slaganja među parovima kodera
- j) obrada podataka i interpretacija rezultata.

a) Priprema baze s odgovorima pristupnika

U jedinstvenu bazu uneseni su odgovori pristupnika na zadatke iz ispita državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. Uneseni su svi odgovori pristupnika osim odgovora iz ispita pisanih na jeziku i pismu nacionalnih manjina. U tablici 32. prikazan je uzorak ispita korišten za sadržajnu analizu odgovora pristupnika.

Tablica 32. Broj i udio ispita za sadržajnu analizu odgovora pristupnika u odnosu na ukupan broj ispita/pristupnika

Školska godina	Ukupan broj pristupnika/ispita	Broj ispita za analizu odgovora pristupnika	Udio ispita za analizu odgovora pristupnika
2012./2013.	1411	1398	99,1 %
2013./2014.	1213	1197	98,7 %
2014./2015.	1338 ¹⁷	1327	99,2 %

Iz tablice 32. vidljivo je da su za analizu pripremljeni odgovori pristupnika iz 1398 ispita provedenih u školskoj godini 2012./2013., iz 1197 ispita provedenih u školskoj godini 2013./2014. i iz 1327 ispita provedenih u školskoj godini 2014./2015. Također, vidljivo je da je udio ispita za analizu odgovora pristupnika u analiziranim školskim godinama oko 99 %.

b) Održavanje radionice o načinu analize odgovora pristupnika

Na radionici održanoj 20. siječnja 2017. godine članovi stručne radne skupine upoznati su s metodologijom sadržajne analize odgovora pristupnika. Članovi stručne radne skupine su prvo za vježbu samostalno određivali prijedloge kategorija odgovora na odabrane zadatke o kojima su potom raspravljali. Nakon usvajanja načela određivanja kategorija odgovora moglo se započeti s određivanjem kategorija odgovora iz ispita u analiziranim školskim godinama.

¹⁷ U prvoj ljetnoj godini državne mature u školskoj godini 2013./2014. ispit je polagalo 1213 pristupnika. Ti su ispiti korišteni za sadržajnu analizu odgovora pristupnika. Dodatna 52 pristupnika polagala su ispit u ljetnom roku organiziranome zbog posebnih okolnosti. Vidjeti Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (2014). Prikaz rezultata ispita državne mature ljetni rok, šk. god. 2013./2014., str. 12. Budući da su ti pristupnici pisali drugu inačicu ispita, odgovori na zadatke iz toga ispita nisu analizirani.

c) Individualni rad članova stručne radne skupine na određivanju kategorija odgovora pristupnika

Članovi stručne radne skupine podijeljeni su u parove prema shemi prikazanoj u tablici 33.

Tablica 33. Raspodjela zadataka članovima skupine te organizacija članova skupine u parove

	Član SRS-a 1	Član SRS-a 2	Član SRS-a 3	Član SRS-a 4	Član SRS-a 5
Zadatci	1 – 4	1 – 4	5 – 8	5 – 8	9 – 12
	9 – 12	13 – 16	13 – 16	17 – 20	17 – 20

Iz tablice 33. vidljivo je da su za određivanje kategorija odgovora na pojedini zadatak bila zadužena dva člana stručne radne skupine. Svaki član stručne radne skupine dobio je odgovore pristupnika na osam zadataka iz svake godine za koje je trebao samostalno napraviti preliminarnu sadržajnu analizu. To je uključivalo pregled svih odgovora pristupnika na te zadatke i prijedlog kategorija netočnih odgovora pristupnika. Uz predloženu kategoriju članovi stručne radne skupine navodili su i primjere odgovora koji pripadaju toj kategoriji. Istodobno je trebalo voditi brigu o zastupljenosti odgovora svake kategorije kako bi se izbjegao veliki broj kategorija s izrazito malim brojem/postotkom odgovora.

d) Rasprave o kategorijama odgovora pristupnika, završavanje kategorija te stvaranje kodnoga plana pridjeljivanjem kodova svakoj kategoriji odgovora

Za svaki su zadatak kratkoga odgovora pripremljena dva prijedloga kategorija odgovora s primjerima odgovora koji pripadaju pojedinoj kategoriji. Nakon toga održani su sastanci s članovima stručne radne skupine na kojima su pregledane i raspravljenе predložene kategorije odgovora svakoga zadatka. Zatim su se usuglašavale kategorije odgovora. Za svaki su zadatak pripremljene sljedeće kategorije: točan odgovor, bez odgovora, nečitak odgovor i nekoliko kategorija netočnih odgovora. Potom su svakoj kategoriji odgovora pridijeljeni kodovi, npr. kategoriji točnoga odgovora pridijeljen je kod 1, kategoriji bez odgovora kod 9, kategorijama netočnih odgovora kodovi od 2 do 8, a kategoriji nečitkoga odgovora kod 99. Na taj je način napravljen kodni plan korišten za kategorizaciju odnosno za kodiranje odgovora pristupnika.

e) Provedba vježbe kodiranja odgovora pristupnika i analiza postotka slaganja među parovima kodera (članova skupine)

Prije kodiranja svih odgovora napravljena je vježba kodiranja. Ciljevi vježbe kodiranja bili su ispitati stupanj slaganja među parovima kodera, analizirati odgovore u kojima je došlo do neslaganja, ustanoviti postoje li nejasnoće u opisima kategorija odgovora te po potrebi korigirati opise kategorija odnosno kodni plan. Članovi stručne radne skupine podijeljeni su u iste parove prikazane u tablici 33. Za vježbu je za svaki zadatak odabранo po 30 odgovora pristupnika koje su članovi stručne radne skupine odnosno parovi članova (kodera) trebali svrstati u odabranu kategoriju odnosno kodirati. Dakle, svaki je član stručne radne skupine prema kodnome planu kodirao odgovore osam zadataka, odnosno 24 zadatka za ispite u analiziranim školskim godinama. Svaki je zadatak bio dvostruko kodiran. Za ovu je vježbu korištena jednostavna analiza postotka slaganja među parovima kodera te su izdvojeni odgovori u kojima nije bilo slaganja među parovima kodera. Rezultati analize prikazani su u tablici 34.

Tablica 34. Broj i postotak slaganja u kodiranju odgovora pristupnika među parovima kodera

Postotak slaganja	2012./2013.		2013./2014.		2014./2015.	
	Broj zadataka	Postotak zadataka	Broj zadataka	Postotak zadataka	Broj zadataka	Postotak zadataka
50 – 59	1	5	0	0	0	0
60 – 69	0	0	0	0	0	0
70 – 79	3	15	1	5	1	5
80 – 89	5	25	5	25	5	25
90 – 100	11	55	14	70	14	70
Ukupno	20	100	20	100	20	100

Postotak slaganja među parovima kodera za 55 % zadataka u ispitu iz školske godine 2012./2013. je iznad 90 %, s tim da je za dva zadatka 100 %. Za pet je zadataka odnosno 25 % zadataka postotak slaganja od 80 % do 89 %. Za četiri je zadataka postotak slaganja ispod 80 %, s tim da je najmanji postotak slaganja za 50. zadatak (samo 53 %), što znači da su se u skoro pola odgovora razlikovale ocjene (kodovi) kodera, a to nije najbolja vrijednost.

Kodiranjem zadataka u školskim godinama 2013./2014. i 2014./2015. dobiveni su isti rezultati: postotak slaganja za 14. zadatak je iznad 90 %, a za pet zadataka između 80 % i 89 %. Postotak slaganja za samo jedan zadatak bio je niži i to između 70 % i 79 %.

f) Analiza razloga neslaganja u kodovima odgovora među parovima kodera i ispravci kategorija/kodnoga plana

Nakon određivanja postotka slaganja među parovima kodera održan je sastanak sa stručnom radnom skupinom. Na sastanku je predstavljena analiza postotka slaganja te su analizirani i raspravljeni odgovori oko kojih se nisu složili. Osim toga u pojedinim su zadatcima ispravljeni opisi kategorija odgovora odnosno ispravljen je kodni plan.

g) Dvostruko kodiranje svih odgovora pristupnika

Nakon završavanja kodnoga plana uslijedilo je kodiranje svih odgovora pristupnika. Članovi stručne radne skupine podijeljeni su u parove prema shemi prikazanoj u tablici 33.

Svaki je član stručne radne skupine prema kodnome planu kodirao odgovore osam zadataka, odnosno 24 zadatka za ispite u svim analiziranim školskim godinama. Svaki je zadatak bio dvostruko kodiran.

h) Analiza stupnja slaganja među parovima kodera

Nakon prikupljanja tablica s kodiranim odgovorima od članova stručnih radnih skupina napravljena je analiza stupnja slaganja među parovima kodera. Analize su rađene u alatu – kalkulatoru pouzdanosti za dva kodera ReCal2 (eng. *Reliability Calculator for 2 coders*; vidjeti Freelon, 2010). Analizom su dobiveni sljedeći koeficijenti pouzdanosti slaganja među parovima kodera: Scott's Pi, Cohenov Kappa i Krippendorff's Alpha. Osim toga, dobivene su i sljedeće informacije važne za proces trećega kodiranja odgovora pristupnika: postotak slaganja, broj odgovora u kojima je bilo slaganja i broj odgovora u kojima nije bilo slaganja.

Za interpretaciju rezultata analize stupnja slaganja među parovima kodera korištena je kategorizacija stupnja slaganja prikazana u tablici 35. prilagođena prema Landis i Koch (1977).

Tablica 35. Kategorizacija stupnja slaganja među parovima kodera

Kappa	Slaganje
ispod 0.20	Vrlo slabo
0.21 – 0.40	Slabo
0.41 – 0.60	Umjereno
0.61 – 0.80	Vrlo dobro
0.81 – 1.00	Odlično

Budući da su sva tri koeficijenta pouzdanosti (Scott's Pi, Cohenov Kappa i Krippendorff's Alpha) pokazala iste ili gotovo iste vrijednosti, u ovome je poglavlju za prikaz stupnja slaganja korišten Cohenov Kappa koeficijent kao pokazatelj pouzdanosti među parovima kodera. Rezultati analize slaganja prikazani su u tablici 36. U tablici je također prikazan broj slaganja i neslaganja među parovima kodera jer su te informacije važne za sljedeći korak u sadržajnoj analizi – treće kodiranje odgovora u kojima nije bilo slaganja među parovima kodera.

Tablica 36. Cohenov Kappa koeficijent, broj slaganja i neslaganja među parovima kodera

Redni broj zadatka u ispitu	Zadaci u ispitu u 2012./2013. školskoj godini		Zadaci u ispitu u 2013./2014. školskoj godini		Zadaci u ispitu u 2014./2015. školskoj godini				
	Cohenov Kappa koeficijent	Broj slaganja	Cohenov Kappa koeficijent	Broj slaganja	Broj neslaganja	Cohenov Kappa koeficijent	Broj slaganja	Broj neslaganja	
41	0.922	1323	75	0.999	1196	1	0.97	1302	25
42	0.975	1375	23	0.979	1181	16	0.986	1315	12
43	0.962	1366	32	0.982	1180	17	0.958	1288	39
44	0.956	1365	33	0.993	1191	6	0.927	1260	67
45	0.999	1397	1	0.923	1128	69	0.985	1317	10
46	0.96	1366	32	0.97	1174	23	0.943	1281	46
47	0.944	1337	61	0.942	1143	54	0.85	1193	134
48	0.959	1360	38	0.971	1171	26	0.974	1306	21
49	0.965	1360	38	0.993	1191	6	0.97	1302	25
50	0.786	1224	174	0.981	1183	14	0.982	1314	13
51	0.866	1277	121	0.987	1189	8	0.994	1322	5
52	0.93	1347	51	0.909	1114	83	0.977	1305	22
53	0.929	1338	60	0.974	1177	20	0.987	1320	7
54	0.999	1397	1	0.927	1132	65	0.925	1254	73
55	0.949	1354	44	0.965	1169	28	0.981	1311	16
56	0.991	1389	9	0.982	1181	16	0.977	1304	23
57	0.957	1359	39	0.963	1166	31	0.952	1279	48
58	0.948	1346	52	0.788	1009	188	0.996	1325	2
59	0.993	1393	5	0.981	1181	16	0.962	1295	32
60	0.998	1397	1	0.989	1192	5	0.984	1313	14

Iz tablice 36. vidljivo je da je slaganje među parovima kodera u svim zadatcima u ispitu u školskoj godini 2012./2013. odlično osim u 50. zadatku u kojem je vrlo dobro (Cohenov Kappa koeficijent je 0.786). Slaganje je među

parovima kodera u svim zadatcima u ispitu u školskoj godini 2013./2014. odlično osim u 58. zadatku u kojemu je vrlo dobro (Cohenov Kappa koeficijent je 0.788). Slaganje je među parovima kodera u svim zadatcima u ispitu u školskoj godini 2014./2015. odlično osim u 47. zadatku u kojemu je vrlo dobro (Cohenov Kappa koeficijent je 0.85). To su iznimno dobre vrijednosti koje pokazuju visoku pouzdanost ove analize.

i) Treće kodiranje odgovora u kojima nije bilo slaganja među parovima kodera

Napravljeno je treće kodiranje odgovora u kojima nije bilo slaganja među parovima kodera. Svaki je član stručne radne skupine trebao napraviti treće kodiranje odgovora za dijelove zadataka u čijemu kodiranju nije prethodno sudjelovao. Broj odgovora za svaki zadatak za koji je napravljeno treće kodiranje prikazan je u tablici 36. u stupcu *Broj neslaganja*. Kodovi trećega kodiranja uzeti su kao završni kodovi tih odgovora.

j) Obrada podataka i interpretacija rezultata

Nakon završetka kodiranja odgovora pristupnika i njihovom analizom dobiveni su podatci o zastupljenosti odgovora u svakoj analiziranoj kategoriji odgovora¹⁸. Rezultati su prikazani u poglavljju o rezultatima. Za svaki je zadatak napisano obrazloženje rezultata analize odgovora pristupnika. Osim toga, svaki je zadatak opisan s obzirom na sadržaj, ali i s obzirom na metrijske karakteristike zadataka.

¹⁸ Nakon obrade podataka ustanovljeno je da je u trima zadatcima pogrešno kategoriziran po jedan tip odgovora pristupnika te su takvi odgovori ponovno kategorizirani kako bi pripadali ispravnoj kategoriji odgovora.

3.4. Rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatke kratkoga odgovora

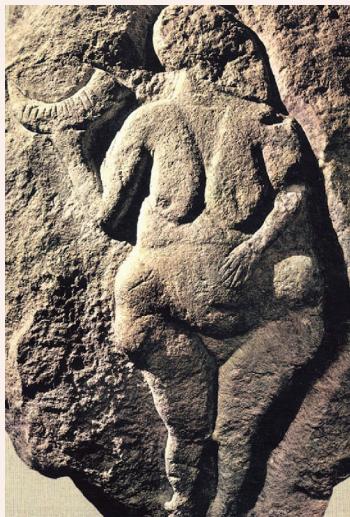
U ovome poglavlju prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatke kratkoga odgovora u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. U tim zadatcima pristupnici su trebali kratko odgovoriti na pitanje riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom.

Zadatci su prikazani prema godini u kojoj je ispit proveden i podijeljeni prema područjima ispitivanja. Za svaki zadatak kratkoga odgovora dan je kratki osvrt na njegove sadržajne i metrijske karakteristike dobivene sadržajnom i psihometrijskom analizom (vidjeti priloge 5., 6. i 7.). Potom su prikazani rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika. Odgovori pristupnika za svaki zadatak klasificirani su u nekoliko kategorija: kategoriju točnoga odgovora, kategorije netočnih odgovora te kategoriju bez odgovora ako pristupnici nisu odgovorili. Ako je rukopis pristupnika bio nečitak te zbog toga nije bilo moguće takav odgovor klasificirati u jednu od prethodnih kategorija, ti su odgovori svrstani u kategoriju nečitkih odgovora.

3.4.1. Zadatci kratkoga odgovora u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2012./2013.

UVOD U POVIJEST, PRETPOVJEST I STAR VIJEK

41. U kojem se dobu pretpovijesti pojavljuju motivi žena kao na slikovnome prilogu?

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *opisati život ljudi* koji pripada temi *Pretpovjesno i prijelazno doba*. Zadatkom je ispitano razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala te je zadatak svrstan na razinu analize odnosno primjene stečenoga znanja. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali dobro poznavati razdoblje pretpovijesti i primjeniti svoje znanje o ljudskim vrstama koje se pojavljuju u razdoblju pretpovijesti te o karakteristikama njihova razvitka i dosezima njihova umjetničkoga izražavanja.

Zadatak je točno riješilo 20 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,34, što znači da zadatak dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 37. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 37. Kategorije odgovora pristupnika na 41. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – u paleolitiku/starijemu kamenom dobu	279	19,96
Ostali odgovori vezani uz pretpovijesno razdoblje	700	50,07
Geološka doba/razdoblja	65	4,65
Ostala povijesna razdoblja	48	3,43
Umjetnička razdoblja	4	0,29
Godine i stoljeća	25	1,79
Ostali odgovori	23	1,65
Bez odgovora	254	18,17
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *u paleolitiku/starijemu kamenom dobu*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *starije kamo doba*, *paleolitik i paleolit*. Zadatak je točno riješilo 19,96 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (20 %). Dio pristupnika (18,17 %) nije odgovorio na zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostali odgovori vezani uz pretpovijesno razdoblje*, *Geološka doba/razdoblja*, *Ostala povijesna razdoblja*, *Umjetnička razdoblja*, *Godine i stoljeća* te *Ostali odgovori*.

Najviše odgovora pristupnika (50,07 %) svrstano je u kategoriju *Ostali odgovori vezani uz pretpovijesno razdoblje*. Najviši udio odgovora pristupnika (oko dvije trećine) u toj kategoriji čine nazivi pojedinih pretpovijesnih razdoblja, bilo da su to razdoblja kamenoga doba (*mezolitik*, *neolitik*, *mlađe kamo doba*) ili razdoblja metalnoga doba (*bakreno doba*, *brončano doba*, *kasno željezno doba* itd.). Među tim je odgovorima najviše odgovora *neolitik/mlađe kamo doba* (oko polovina odgovora u toj kategoriji, što je oko 26 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima). To znači da je viši udio pristupnika naveo odgovor *neolitik/mlađe kamo doba* nego točan odgovor *paleolitik*. U toj su kategoriji zastupljeni i odgovori *kamo doba* ili *metalno doba* bez da je specificirano koje je to razdoblje kamenoga ili metalnoga doba. Drugi je prema zastupljenosti u toj kategoriji odgovor *kamo doba* (21 %). Niži udio odgovora pristupnika u toj kategoriji (oko 4 %) čine i odgovori *prapovijest*, *u prapovijesti* ili *u prapovijesnome dobu*. Budući da se radi o riječi/nazivu koji je preuzet iz zadatka, može se zaključiti da su ti pristupnici u nedostatku znanja kao odgovor ponudili riječi/nazive iz zadatka.

U kategoriju *Geološka doba/razdoblja* svrstani su, npr. odgovori *kambrij, kenozoik, mezozoik, paleozoik i kreda*. Ti odgovori čine 4,65 % ukupno analiziranih odgovora i na temelju njih moguće je zaključiti da pristupnici ne razlikuju povijesna od geoloških razdoblja.

Dio pristupnika je kao odgovor naveo neko drugo povijesno razdoblje iako je u zadatku izrijekom navedeno da je riječ o pretpovijesnome dobu, što svjedoči ili o nepoznavanju periodizacije povijesti ili o površnosti pri odgovaranju na zadatak. U tu su kategoriju svrstani, npr. odgovori *Rimsko razdoblje, stari vijek, helenizam, srednji vijek i Antika*. Ti odgovori čine 3,43 % ukupno analiziranih odgovora.

O površnosti pri odgovaranju na zadatak ili nepoznavanju osnovne terminologije svjedoče i odgovori u kojima je navedeno neko umjetničko razdoblje poput gotike, baroka, romanike ili kubizma. Ti odgovori čine 0,29 % ukupno analiziranih odgovora.

Pristupnici su kao odgovore naveli i određene godine i stoljeća, npr. *100 000 godine prije pr. Krista, 4. st. pr. Kr., u 14. st. pr. Krista, 3000. g. pr. Kr., 12. st., III. st. i 16. st.* Ti su odgovori svrstani u kategoriju *Godine i stoljeća* i čine 1,79 % ukupno analiziranih odgovora.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *u starom dobu, prije nove ere, matrijarhat, srednjem vijeku-neolitik i u najranijem*. Ti odgovori čine 1,65 % ukupno analiziranih odgovora.

42. Koji polis s Peloponeza nije prihvaćao robno-novčani sustav?

Zadatkom je ispitana obrazovni ishod *opisati raznolikosti i poveznice političkoga, gospodarskoga i društvenoga života koji pripada temi Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na drugu razinu kognitivnih procesa odnosno razumijevanje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali razumjeti pojam robno-novčane privrede u kontekstu grčkih polisa i dosjetiti se obilježja gospodarskoga razvoja grčkih polisa te znati koji od tih polisa nije imao robno-novčanu privrednu. Podatak da je riječ o polisu s Peloponeza olakšava im pri odgovaranju.

Zadatak je točno riješilo 47 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio srednje težak. Koeficijent diskriminativnosti je visokih 0,55, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 38. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 38. Kategorije odgovora pristupnika na 42. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Sparta	664	47,50
Ostali grčki polisi	269	19,24
Imena gradova i prostora izvan Stare Grčke	13	0,93
Ostali odgovori	46	3,29
Bez odgovora	405	28,97
Nečitki odgovori	1	0,07
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Sparta*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora, npr. odgovor *spartanski*. Zadatak je točno riješilo 47,50 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (47 %). Dio pristupnika (28,97 %) nije odgovorio na zadatak. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostali grčki polisi, Imena gradova i prostora izvan Stare Grčke i Ostali odgovori*.

U kategoriju *Ostali grčki polisi* svrstani su, npr. odgovori *Korint, Atena, Pirej, Teba, Troja i Mikena*. Ti odgovori čine 19,24 % ukupno analiziranih odgovora. Među njima se ističu odgovori *Atena/Atenski* koje je naveo 191 pristupnik, što je oko 71 % odgovora u toj kategoriji i oko 14 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da su pristupnici naveli imena bilo kojih njima poznatih grčkih polisa ne razmišljajući o obilježjima gospodarstva. Također, moguće je zaključiti da bi zadatak točno riješilo više pristupnika da su bolje poznavali geografiju odnosno prostor Peloponeza jer je taj podatak u zadatku bio naveden pa bi i visoki udio odgovora *Atena* bio niži.

U kategoriju *Imena gradova i prostora izvan Stare Grčke* svrstani su, npr. odgovori *Ur, Uruk, Kartaga, Krim, Perzija, Trakija, Cipar, Efez i Solum*. Ti odgovori čine 0,93 % ukupno analiziranih odgovora, a ukazuju na potpuno nepoznavanje prostora koji se tražio u zadatku.

U kategoriju *Ostali odgovori* svrstano je 3,29 % odgovora pristupnika. Među tim su odgovorima, npr. osobna imena (*Nabukodonosor, Ludovik, Sofoklo*), imena država (*Francuska*), pridjevi (*njemački, ruski, grčki*) i odgovori koje je teško razumjeti (*Pro-polis, Ex trubis, Drugi, Embotej, viši staleži, Zatucanopolis*). Smislenost nekih odgovora ukazuje na neozbiljnost pristupnika pri rješavanju zadatka.

43. U kojemu stoljeću započinje rimsко zaposjedanje Ilirika?

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *opisati tragove rimske prisutnosti na hrvatskim prostorima* koji pripada temi *Antički svijet – Antičko doba na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojave i procesa, ali s obzirom da se od pristupnika tražilo prepoznavanje, zadatak je svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali dobro poznavati ilirski prostor u vrijeme antike, proces rimskoga osvajanja Ilirika odnosno istočne obale Jadrana te slijed triju rimskih sukoba s Ilirskim savezom/kraljevstvom (229. pr. Kr. – 167. pr. Kr.).

Zadatak je točno riješilo 9 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,24, što znači da je zadatak granično diskriminativan.

U tablici 39. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 39. Kategorije odgovora pristupnika na 43. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – u 3. st. pr. Kr.	122	8,73
Stoljeća vezana uz razdoblje antičkoga Rima	819	58,58
Ostala stoljeća/tisućljeća	273	19,53
Ostali odgovori	1	0,07
Bez odgovora	183	13,09
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *u 3. st. pr. Kr.* Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *3. st. pr. n. e. i u 3. stoljeću pr. n. e.* Zadatak je točno riješilo 8,73 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (9 %). Zadatak nije riješilo 13,09 % pristupnika.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Stoljeća vezana uz razdoblje antičkoga Rima i Ostala stoljeća/tisućljeća*. Odgovor *U jednom od mnogih* nije bilo moguće svrstati u navedene kategorije pa je svrstan u kategoriju *Ostali odgovori*. Taj je odgovor naveo samo jedan pristupnik (0,07 %).

Većina je pristupnika (58,58 %) kao odgovor navela neko stoljeće razdoblja antičkoga Rima. Prema zastupljenosti ističu se odgovori *2. stoljeće prije Krista* (oko 14 % u kategoriji, što je oko 8 % u ukupno analiziranim odgovorima) i *1. stoljeće poslije Krista* (oko 14 % u kategoriji, što je oko 8 % u ukupno analiziranim odgovorima). Potom slijede odgovori *1. stoljeće prije Krista* (oko 12 % u kategoriji), *2. stoljeće poslije Krista* (oko 12 % u kategoriji), *3. stoljeće poslije Krista* (oko 11 % u kategoriji) te *4. stoljeće prije ili poslije Krista* (oko 10 % u kategoriji). Udio je ostalih odgovora, npr. *5. stoljeće prije ili poslije Krista* te *6. ili 7. stoljeće prije Krista* niži. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da zadatak zahtijeva dobro poznavanje činjenica, a ne samo korištenje općim pregledom povijesti antičkoga Rima.

U kategoriju *Ostala stoljeća/tisućljeća* svrstani su odgovori *17. st., 18. st., 19. st., 9. st. pr. Kr., 3. tisućljeće pr. Kr., 10. st. prije Krista, sedmome* (7) i *9. st. pr. Kr.* Po-djednako su zastupljena sva stoljeća od 12. st. prije Krista do svih stoljeća naše ere osim 20. stoljeća. Ti odgovori čine 19,53 % ukupno analiziranih odgovora i na temelju njih moguće je zaključiti da su pristupnici ili površno pročitali zadatak ili da nemaju osnovna znanja vezana uz razdoblje antičkoga Rima.

SREDNJI VIJEK I NOVI VIJEK DO POČETKA XVIII. STOLJEĆA

44. Kojim su ugovorom Lotar, Karlo Ćelavi i Ludovik Njemački podijelili Franačko Carstvo na tri dijela?
-

Zadatkom je ispitana obrazovna ishod *opisati velike ranosrednjovjekovne države i njihov ustroj* koji pripada temi *Razdoblje ranoga srednjega vijeka (V. – XI. st) na području Europe, Sredozemlja i Bliskog istoka*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati reforme u teritorijalnoj organizaciji Franačkoga Carstva u razdoblju 9. stoljeća. Trebali su se prisjetiti kojemu razdoblju pripadaju osobe navedene u zadatku i navesti kojim su ugovorom međusobno podijelili Franačko Carstvo.

Zadatak je točno riješilo 13 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je visokih 0,55, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 40. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 40. Kategorije odgovora pristupnika na 44. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Verdunskim ugovorom	188	13,45
Odgovor sličan točnomu odgovoru s pogreškom u pisanju	2	0,14
Odgovori koji se odnose na Mir u Aachenu i/ili na Aachen	77	5,51
Ostali srednjovjekovni ugovori	7	0,50
Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka	68	4,86
Ugovori iz drugih povijesnih razdoblja	88	6,29
Ostali odgovori	53	3,79
Bez odgovora	915	65,45
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Verdunskim ugovorom*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su

svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Verdenskim ugovorom/sporazum, mirom u Verdunu i Verdenski mirovni ugovor*. Zadatak je točno riješilo 13,45 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (13 %). Čak 65,45 % pristupnika nije odgovorilo na zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovor sličan točnomu odgovoru s pogreškom u pisanju, Odgovori koji se odnose na Mir u Aachenu i/ili na Aachen, Ostali srednjovjekovni ugovori, Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka, Ugovori iz drugih povijesnih razdoblja i Ostali odgovori*.

U kategoriju *Odgovor sličan točnomu odgovoru s pogreškom u pisanju* svrstano je 0,14 % odgovora pristupnika. Riječ je o odgovoru *Werdunskim* na temelju kojega je moguće zaključiti da pristupnici znaju koji je to ugovor, ali ga ne znaju točno napisati.

U kategoriju *Odgovori koji se odnose na Mir u Aachenu i/ili na Aachen* svrstano je 5,51 % odgovora pristupnika na temelju kojih je moguće zaključiti da pristupnici znaju približno vrijeme potpisivanja ugovora, ali ne znaju problematiku vezanu uz podjelu Franačkoga Carstva te stoga ne razlikuju *Verdunski ugovor* od *Aachenskoga ugovora*.

U kategoriju *Ostali srednjovjekovni ugovori* svrstano je 0,50 % odgovora pristupnika. Među njima se ističu odgovori *Pacta conventa i Magna carta libertatum* na temelju kojih je moguće zaključiti da pristupnici ne povezuju ispravno državu s ugovorom, već iznose neke ugovore koji su potpisani u srednjem vijeku, a tim su pristupnicima ostali u sjećanju.

U kategoriju *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka* svrstano je 4,86 % odgovora pristupnika. Među njima su odgovori *Franačkim ugovorom, Franački sporazum, Karolinški ugovor, Trodiobeni ugovor, Trodijelni ugovor, Ugovor o podjeli F. C., Bratski ugovor, Razdioba, o primogenituri i franačko-njemački* na temelju kojih je moguće zaključiti da pristupnici ne pokazuju nikakvo znanje, već kao odgovor nude riječi/nazive iz zadatka.

U kategoriju *Ugovori iz drugih povijesnih razdoblja* svrstano je 6,29 % odgovora pristupnika. Među njima su, npr. odgovori *Augsburški, Rapalski, Lateranski, Rimski, Trojni pakt, Vašvarski, Listopadski, Munchenski, Ženevska deklaracija, mir u Versaillesu, Utrechtški i Vestfalski* na temelju kojih je moguće zaključiti da su pristupnici nagadali koji bi to ugovor mogao biti, a pritom nisu pogodili ni mjesto potpisivanja ugovora ni vremensko razdoblje u kojemu je ugovor potписан.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Crnim dinamitom, Lombardski ugovor, ugovorom u Lurdu, Baljkasovim ugovorom, Božićnim, Mainhamski, ugovorom o jamstvu i mirom u Avignonu*. Ti odgovori čine 3,79 % ukupno analiziranih odgovora.

45. Koji se hrvatski knez istaknuo 871. godine kao franački saveznik u borbama za oslobođenje grada Barija od Saracena?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti razdoblje hrvatske kneževine* koji pripada temi *Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se trebali prisjetiti imena hrvatskoga kneza koji se istaknuo 871. godine u borbama protiv Saracena i trebali su povezati događaj i vrijeme s povijesnom osobom. Zadatak je točno riješilo 23 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,42, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 41. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 41. Kategorije odgovora pristupnika na 45. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Domagoj	331	23,68
Ostali hrvatski knezovi	585	41,85
Hrvatski kraljevi narodne dinastije	38	2,72
Ostali hrvatski kraljevi	11	0,79
Hrvatski banovi i velikaši	11	0,79
Ostali odgovori	25	1,79
Bez odgovora	397	28,40
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Domagoj*. Zadatak je točno riješilo 23,68 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (23 %). Zadatak nije riješilo 28,40 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da je udio pristupnika koji su točno odgovorili gotovo identičan udjelu pristupnika koji nisu odgovorili.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostali hrvatski knezovi, Hrvatski kraljevi narodne dinastije, Ostali hrvatski kraljevi, Hrvatski banovi i velikaši i Ostali odgovori*.

Najviše netočnih odgovora pristupnika (41,85 %) svrstano je u kategoriju *Ostali hrvatski knezovi*. To su, npr. odgovori *Borna, knez Branimir, Trpimir, Ljudevit Posavski, Mislav, Višeslav, Zdeslav* itd. Najviše odgovora odnosi se na hrvatske knezove Branimira (oko 35 % odgovora u toj kategoriji, što je oko 15 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima), Trpimira (oko 30 % odgovora u toj kategoriji, što je oko 13 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima) i Bornu (oko 23 % odgovora u kategoriji, što je oko 10 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici znaju imena hrvatskih knezova, ali ne znaju koji se od njih istaknuo u pojedinim borbama/bitkama (kao što je borba za oslobođenje grada Barija od Saracena).

U kategoriju *Hrvatski kraljevi narodne dinastije* svrstani su, npr. odgovori *Stjepan, Stjepan Držislav, kralj Tomislav, Dmitar Zvonimir, Zvonimir, Petar i Petar Krešimir IV.* koji čine 2,72 % ukupno analiziranih odgovora. Nije bilo za očekivati da će pristupnici navesti hrvatske kraljeve. Posebno iznenađuje što su naveli i kralja Tomislava s obzirom da su ga isticali i u kategoriji knezova, a u zadatku je jasno navedeno da se traži hrvatski knez.

Pristupnici su naveli i ostale hrvatske kraljeve poput Ladislava, Andrije II., Bele IV., Ferdinanda i Ludovika I. Ti odgovori čine 0,79 % ukupno analiziranih odgovora i na temelju njih je moguće zaključiti da pristupnici ne razlikuju hrvatske kraljeve od hrvatskih knezova ni prema obilježjima njihova vladanja ni prema razdoblju njihova vladanja.

U kategoriju *Hrvatski banovi i velikaši* svrstano je 0,79 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Fran Krsto Frankopan, Khuen Hedervary, Ladislav Pejačević, Pejačević, Nikola Šubić Zrinski i Emerik*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici nemaju znanje vezano uz tu tematiku, već su naveli određene osobe hrvatske povijesti kojih su se u trenutku pisanja ispita dosjetili. Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Hihanić, knez, knez Istaknutić, Marko Perković Thompson, Matija Vlačić, knez Svetislav, hrvatski knez Korvin, Ljudevit Savojski, knez Pavle, knez Zvonimir i knez Držislav*. Ti odgovori čine 1,79 % ukupno analiziranih odgovora. Smislenost nekih odgovora ukazuje na neozbiljnost pristupnika pri rješavanju zadatka.

46. Kako se nazivao savez njemačkih trgovačkih gradova kojima je sjedište bilo u Lübecku?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti društvo i gospodarstvo razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka* koji pripada temi *Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati proces razvitka trgovine, građanstva i gradova u razdoblju razvijenoga srednjeg vijeka i dosjetiti se naziva saveza njemačkih trgovačkih gradova. Podatak o sjedištu saveza njemačkih trgovačkih gradova u Lübecku olakšava im pri odgovaranju.

Zadatak je točno riješilo 20 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,56, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 42. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 42. Kategorije odgovora pristupnika na 46. zadatku u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Velika Hanza/Hanza/Hanzeatska liga	279	19,96
Općeniti nazivi udruga trgovaca i obrtnika	111	7,94
Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka	60	4,29
Odgovori vezani uz točno geografsko područje	31	2,22
Odgovori vezani uz druge saveze	10	0,72
Ostali odgovori	53	3,79
Bez odgovora	854	61,09
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Velika Hanza/Hanza/Hanzeatska liga*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Hansa/Hanzeatski savez*. Zadatak je točno riješilo 19,96 % pristupnici.

ka, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (20 %). Najviše pristupnika (61,09 %) nije odgovorilo na zadatak. Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Općeniti nazivi udruga trgovaca i obrtnika, Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka, Odgovori vezani uz točno geografsko područje, Odgovori vezani uz druge saveze i Ostali odgovori.*

S obzirom da nisu znali navesti točan naziv udruge trgovaca i obrtnika, 7,94 % pristupnika upisalo je neki općeniti naziv udruge trgovaca i obrtnika. U toj se kategoriji ističu odgovori *ceh/cehovi/cehovsko udruženje* (oko polovina odgovora u kategoriji) i odgovor *gilde* (oko 47 % odgovora u kategoriji).

Dio pristupnika (4,29 %) pokušao je odgovoriti kombinirajući podatke iz zadatka. Ti su odgovori svrstani u kategoriju *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka*. Oko polovina pristupnika u toj kategoriji referirala se u odgovorima na središte saveza spomenuto u zadatku pa su kao odgovore naveli *Lubecki, Lubički, Lubeški ili Lubečki savez*, dok su neki naveli još općenitije odgovore referirajući se također na „trgovački savez“ u zadatku i upisivali su, npr. odgovore *Veliki trgovački savez velikih njemačkih gradova, Njemački savez obrtnika i trgovaca, savez slobodnih gradova, svenjemački savez, savez trgovaca, gospodarski savez i Trgovački ili trgovinski savez*.

Dio pristupnika (2,22 %) naveo je točno geografsko područje/prostor na koji se odnosi savez iz zadatka, npr. *Bavarski savez, Rajnski savez, Ruhr (ski), savez sjevernonjemačkih gradova, Sjevernonjemački trgovinski savez i Sveti Rimsko carstvo Njemačkih zemalja (naroda)* ili *Weimarska Republika*.

Deset pristupnika (0,72 %) navelo je ime nekoga drugog saveza, npr. *CEFTA, Protestantska liga, Sile osovine, Sveta Aljansa, trojni savez* itd. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici ne razlikuju saveze s obzirom na njihova obilježja i razdoblje djelovanja.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *ballungsgebiet, Bundestag, Cedevita, burg, Bauhaus, Was is Dat, Trampe, ein pact, Lufthansa, DKO Deutsche kaufe organizacion, satelitski, merkanti, neoliberalni kapitalizam, Merkur, manufakturisti, Zadruga, Veliki hlibor i savez manufaktura*. Ti odgovori čine 3,79 % ukupno analiziranih odgovora. Smislenost nekih odgovora ukazuje na neozbiljnost pristupnika pri rješavanju zadatka.

47. Koji je hrvatski velikaš nosio titulu „ban Hrvatske i Dalmacije i gospodar Bosne“?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti državno-pravni položaj koji pripada temi Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali dobro poznavati razdoblje razvijenoga srednjeg vijeka na području Hrvatske, preduvjete i procese jačanja hrvatskih plemićkih obitelji tijekom i nakon vladavine Arpadovića te uspon Šubića kao posljedicu tih procesa. Zadatkom je unatoč potrebi poznavanja procesa, uzroka i posljedica, što predstavlja višu razinu kognitivnoga procesa, ispitano tek pamćenje odnosno je li se pristupnik dosjetio imena jednoga od hrvatskih velikaša.

Zadatak je točno riješilo samo 7 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je visokih 0,45, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 43. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 43. Kategorije odgovora pristupnika na 47. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Pavao Šubić/Pavao I. Šubić/Pavao Šubić Bribirski	104	7,44
Hrvatski banovi	498	35,62
Hrvatski knezovi i kraljevi	171	12,23
Ostali hrvatski velikaši	108	7,73
Ostali vladari	72	5,15
Ostali odgovori	62	4,43
Bez odgovora	382	27,32
Nečitki odgovori	1	0,07
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Pavao Šubić/Pavao I. Šubić/Pavao Šubić Bribirski*. Zadatak je točno riješilo 7,44 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (7 %). Visoki udio pristupnika (27,32 %) nije odgovorio na zadatak. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Hrvatski bani*, *Hrvatski knezovi i kraljevi*, *Ostali hrvatski velikaši*, *Ostali vladari* i *Ostali odgovori*.

Najviše je pristupnika (35,62 %) kao odgovor navelo ime nekoga drugog hrvatskog bana. Ban Josip Jelačić, koji ne pripada ni temi ni ishodu koji se provjeravaju zadatkom, pojavljuje se u čak 58 % odgovora u toj kategoriji, što je oko 21 % u ukupno analiziranim odgovorima. To ukazuje na površnost tih pristupnika pri odgovaranju na zadatak. Oko 21 % odgovora u toj kategoriji čini odgovor *Ivan Mažuranić*. Dio pristupnika naveo je ime nekoga drugog hrvatskog bana, npr. Josipa Šokčevića, Ladislava Pejačevića, Emerika Derenčina, Khuena Hédervárya, Petra Berislavića, Stjepana Lackovića, Tome ili Ivana Erdődy te Nikole ili Petra Zrinskog.

Osim imena banova visoki udio pristupnika (12,23 %) naveo je i imena hrvatskih knezova, npr. kneza Borne, Ljudevita Posavskoga, Višeslava, Trpimira, Branimira i Domagoja ili imena hrvatskih kraljeva, npr. Tomislava, Zvonimira, Stjepana Držislava i Petra Krešimira IV., što ukazuje na površnost pristupnika pri odgovaranju na zadatak te na nerazlikovanje djelovanja i razdoblja vladanja hrvatskih knezova i hrvatskih kraljeva. U toj se kategoriji (*Hrvatski knezovi i kraljevi*) prema zastupljenosti ističu odgovori *Tomislav*, *Zvonimir/Dmitar Zvonimir* i *Trpimir*.

Značajan udio pristupnika (7,73 %) naveo je imena ostalih hrvatskih velikaša, npr. Hrvoja Vukčića Hrvatinića, Frana Krstu Frankopana, Jurja Draškovića, Stjepana Kosaču i Mladena II. Šubića. U toj se kategoriji prema zastupljenosti ističe odgovor *Hrvoje Vukčić Hrvatinić* (oko dvije trećine odgovora u kategoriji).

Pristupnici su u kategoriji *Ostali vladari* navodili imena drugih domaćih i stranih vladara iz različitih povijesnih razdoblja, npr. bana Kulina, Matiju Korvina, Stjepana Kotromanića, Tvrtdka I. Kotromanića, Ivana Zapolju, Karla Dračkoga, Karla, Karla I., Kolomana, Ladislava Arpadovića, Ladislava Napuljskoga i Stjepana Tomaševića. Ti odgovori čine 5,15 % ukupno analiziranih odgovora.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *ban Tvrđić*, *Ante*, *ban Domagoj*, *ban Matijaš Korvin*, *Ivan Gundulić*, *Franjo Rački*, *Kačić*, *Nikola Vukčić Hrvatinić*, *Srna*, *Stjepan*, *Krešimir*, *Tituš Brezovački*, *Pribicević*, *Petar IV.*, *Matijaš Derenčin*, *Stjepan Radić*, *Marko Marulić*, *Ljudevit Gaj*, *Dioklecijan*, *ban Trpimir* i *ban Josip*. Ti odgovori čine 4,43 % ukupno analiziranih odgovora. Smislenost nekih odgovora ukazuje na neozbiljnost pristupnika pri rješavanju zadatka.

48. Koji je mir bio glavni povod pružanja otpora Zrinskih i Frankopana absolutizmu i centralizmu Beča?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti odnose Hrvata i Habsburgovaca koji pripada temi Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske.* Zadatkom je ispitano razumijevanje uzročno-posljedičnih veza (razlikovanje i klasificiranje uzroka i posljedica povijesnih događaja, pojava i procesa) te je zadatak svrstan na drugu razinu kognitivnih procesa odnosno razumijevanje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati odnose Hrvata i Habsburgovaca te razlikovati interes hrvatskoga plemstva i Habsburgovaca i staviti ih u kontekst ratova i mirovnih ugovora s Osmanlijama.

Zadatak je točno riješilo samo 5 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,39, što znači da zadatak dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 44. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 44. Kategorije odgovora pristupnika na 48. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Mir u Vašvaru/Vašvarske mir	70	5,01
Odgovor sličan točnomu odgovoru	28	2,00
Ostali mirovni sporazumi u ratovima s Osmanlijama	441	31,55
Ostali mirovni sporazumi koji nisu vezani uz ratove s Osmanlijama	185	13,23
Neodređeni i izmišljeni mirovni sporazumi	79	5,65
Ostali odgovori	42	3,00
Bez odgovora	552	39,48
Nečitki odgovori	1	0,07
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Mir u Vašvaru/Vašvarske mir.* Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora,

npr. *sramotni Mir u Vašvaru/Mir u Vasvaru*. Zadatak je točno riješilo 5,01 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (5 %). Visoki udio pristupnika (39,48 %) nije odgovorio na zadatak. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni. Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovor sličan točnom odgovoru, Ostali mirovni sporazumi u ratovima s Osmanlijama, Ostali mirovni sporazumi koji nisu vezani uz ratove s Osmanlijama, Neodređeni i izmišljeni mirovni sporazumi i Ostali odgovori*.

Niski udio pristupnika (2 %) naveo je odgovore slične točnom odgovoru, npr. *Varšarski, Vašarski, Mir u Varšaru*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da se pristupnici nisu mogli dosjetiti pravoga imena mira koji se traži u zadatku.

Najviši udio pristupnika (31,55 %) naveo je mirovne sporazume iz ratova s Osmanlijama. Najviše ih je kao odgovor navelo *Mir u Srijemskim Karlovcima* (oko 44 % odgovora u toj kategoriji, što je oko 14 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima), a potom *Mir u Požarevcu* (oko 35 % u toj kategoriji, što je oko 11 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima). Ostali su naveli odgovore koji se odnose na *Mir u Beogradu, Mir u Svištvu i Mir na Žitvi*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da visoki udio pristupnika poznaje neke mirovne sporazume iz ratova s Osmanlijama, no očigledno ih međusobno ne razlikuju niti ih ispravno povezuju s problematikom zadatka.

Dio pristupnika (13,23 %) naveo je neki drugi mirovni sporazum koji nije vezan uz ratove s Osmanlijama, npr. *Mir u Požunu, Bečki mir, Mir u Zadru, Schönbrunnu i Aachenu, mir u Campoformiju, Westfalski mir i Mir u Augsburgu, Brest-Litovsku i Torinu*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici nisu uspjeli podatke iz zadatka ispravno staviti u kontekst vremena i problematike.

Dio pristupnika (5,65 %) pokušao je riješiti zadatak navođenjem neodređenih i izmišljenih mirovnih sporazuma pa su naveli, npr. odgovore *mira Austrije i Ugarske, Mira Beča i Budimpešte, Mira Habsburgovaca i Osmanskoga carstva, Mira s Osmanlijama, s Turskom, Mira u Bečkome novom mestu, u Budimu, u Cetingradu, u Karlobagu, u Karlovcu, Mira u kojem Osmansko carstvo ima prednost, Mira u Križevcima, u Senju, u Požegi, u Sisku, u Srijemu, Praškoga mira, Ugarskoga mira, Ugarsko-hrvatskoga mira, Srpanjskoga mira, Tursko-balkanskoga mira, Berlinskoga mira, Cetingradskoga mira i Habsburškoga i hrvatsko-ugarskoga mira*.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Mirni mir, Moćni mir, Apsolutni mir, Nakon revolucije, Nametanje austrijske vladavine hrvatskom narodu, neovisnost Hrvatske, Osamostaljenje Hrvatske, Politički, Slobodna Hrvatska, Zagrebačka rezolucija, zapostavljanje hrvatskih zemalja, Bečka konvencija, Cedevita, Borba za Hrvatski posjed, Germanizacija i Hrvatsko-Ugarska nagodba*. Ti odgovori čine 3 % ukupno analiziranih odgovora. Smislenost nekih odgovora ukazuje na neozbiljnost pristupnika pri rješavanju zadatka.

49. Kako se naziva najveća upravno-teritorijalna jedinica u Osmanskome Carstvu?
-

Zadatkom je ispitana obrazovni ishod *opisati susrete civilizacija* koji pripada temi *Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali dobro poznavati terminologiju vezanu uz Osmansko Carstvo i njegov teritorijalni ustroj.

Zadatak je točno riješilo 17 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,45, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 45. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 45. Kategorije odgovora pristupnika na 49. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – pašaluk/ejalet/beglerbegluk	249	17,81
Nazivi ostalih upravno-teritorijalnih jedinica u Osmanskome Carstvu	260	18,60
Ostali pojmovi vezani uz Osmansko Carstvo – religija, gospodarstvo, društvo i organizacija vojske i vlasti	246	17,60
Toponimi vezani uz teritorij Osmanskoga Carstva	63	4,51
Pojmovi vezani uz gospodarstvo, organizaciju vlasti i teritorijalne podjele Europe	43	3,08
Ostali odgovori	57	4,08
Bez odgovora	478	34,19
Nečitki odgovori	2	0,14
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *pašaluk/ejalet/beglerbegluk*. Zadatak je točno riješilo 17,81 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (17 %). Visoki udio pristupnika (34,19 %) nije odgovorio na zadatak. Dva su odgovora bila nečitka, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Nazivi ostalih upravno-teritorijalnih jedinica u Osmanskome Carstvu, Ostali pojmovi vezani uz Osmansko Carstvo – religija, gospodarstvo, društvo i organizacija vojske i vlasti, Toponimi vezani uz teritorij Osmanskoga Carstva, Pojmovi vezani uz gospodarstvo, organizaciju vlasti i teritorijalne podjele Europe i Ostali odgovori.*

Od pristupnika koji su odgovorili na zadatak najviše ih je navelo odgovore vezane uz Osmansko Carstvo.

Visoki udio pristupnika (18,60 %) umjesto točnoga odgovora naveo je naziv neke druge upravno-teritorijalne jedinice u Osmanskome Carstvu (npr. *sandžak, kadiluk, nahija i vilajet*). Gotovo svi odgovori pristupnika (98 %) u toj kategoriji odnose se na sandžak, što je 18 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima. Stoga je otprilike isti udio pristupnika naveo odgovor *sandžak* i točan odgovor *pašaluk*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici poznaju, ali ne dovoljno dobro temeljnu terminologiju vezanu uz Osmansko Carstvo i njegov teritorijalni ustroj.

Visoki udio pristupnika (17,60 %) naveo je neki pojam vezan uz Osmansko Carstvo, njegovu religiju, gospodarstvo, društvo ili organizaciju vojske i vlasti. Najzastupljeniji je odgovor *sultanat* (42 % u toj kategoriji), a zatim slijedi odgovor *kalifat* (20 % u kategoriji). Ostali su odgovori u toj kategoriji, npr. *sultan, timar, spahija, harač, sultanija, šerijat, janjičar* itd.

Niži udio pristupnika (4,51 %) naveo je neki toponom vezan uz teritorij Osmanskoga Carstva, npr. *Bosna i Hercegovina, Bosna, Bizant, Istambul, Bagdad, Bosna Srebrena, Beograd i Carigrad*. Oko dvije trećine pristupnika u toj kategoriji navelo je odgovore *Carigrad* i *Istambul*.

Pojmove vezane uz gospodarstvo, organizaciju vlasti i teritorijalne podjele na području Europe umjesto točnoga odgovora navelo je 3,08 % pristupnika. Naveli su, npr. odgovore *alodij, car, ceh, knežija, skalvinija, utvrda, feud, latifundija, leno, temat, tetrarhija, županija, banovina i egzarhat*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici ne znaju osnovne termine vezane uz Osmansko Carstvo.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *1911 Hajduk, Grad, Baljkasova upravno-teritorijalna jedinica, komšiluk, vojska, Beč, Rusija* ili *Sevdah*. Ti odgovori čine 4,08 % ukupno analiziranih odgovora. Smislenost nekih odgovora ukazuje na neozbiljnost pristupnika pri rješavanju zadatka.

NOVI VIJEK U XVIII. I XIX. STOLJEĆU

50. Kako se naziva djelo Charlesa de Montesquiea u kojemu se zalaže za trodiobu vlasti?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti karakteristike razvoja Francuske i Velike Britanije* koji pripada temi *Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma” na području Europe i svijeta*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali dobro poznavati razdoblje prosvjetiteljstva, predstavnike prosvjetiteljstva i njihova djela.

Zadatak je točno riješilo samo 8 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,34, što znači da zadatak dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici prikazani 46. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 46. Kategorije odgovora pristupnika na 50. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – O duhu zakona/Duh zakona	104	7,44
Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka	102	7,30
Odgovori u kojima su navedeni pojmovi vezani uz odnose u društvu, prosvjetiteljstvo i teorije o organizaciji vlasti	52	3,72
Ostale knjige/djela (neovisno o razdoblju) koja se bave odnosom pojedinca i države odnosno vlasti	107	7,65
Ostali odgovori	164	11,73
Bez odgovora	869	62,16
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *O duhu zakona/Duh zakona*. Zadatak je točno riješilo 7,44 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (8 %). Visoki udio pristupnika (62,16 %) nije odgovorio na zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka, Odgovori u kojima su navedeni pojmovi vezani uz odnose u društvu, prosvjetiteljstvo i teorije o organizaciji vlasti, Ostale knjige/djela (neovisno o razdoblju) koja se bave odnosom pojedinca i države odnosno vlasti i Ostali odgovori.*

Dio pristupnika (7,30 %) oblikovao je odgovore na temelju podataka iz zadatka. Ti su pristupnici naveli, npr. *odgovore djelo o razdiobi vlasti, kako podijeliti vlast, o pobjedi vlasti, o podjeli vlasti, vlast, o ustroju države, Duh vlasti, Vlast i kako ta vlast treba biti podijeljena, o uređenju države i o upravljanju državom*. Vidljivo je da su se u nedostatku znanja koristili riječima iz osnove zadatka kako bi odgovorili na zadatku.

Dio pristupnika (7,65 %) naveo je druge knjige ili djela iz raznih povijesnih razdoblja koja se bave odnosom pojedinca i države odnosno vlasti. To su, npr. djela *Leviathan, O upravljanju carstvom, Vladar, Dizertacija, Država, Deklaracija o pravima čovjeka i građanina i Društveni ugovor*. U toj je kategoriji najviše pristupnika (oko 46 %) navelo odgovor *Država*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da su pristupnici upoznati s problematikom kojom se bavio autor djela iz zadatka, ali se nisu mogli dosjetiti naziva toga djela.

Odgovore vezane uz odnose u društvu, prosvjetiteljstvo ili teorije o organizaciji vlasti navelo je 3,72 % pristupnika. To su, npr. *o podrijetlu društvene nejednakosti, o pravednoj državi, sloboda naroda, pravna država, o zakonima, republika, vladari, demokracija, o zakonodavnoj vlasti i O djelu zakona*.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *De-kameron, 1950 TH, 50 nijansi sive, „Duh govora”, Duh naroda, Duh slobode, Duh stanja, Umijeće vladanja, Moj život, Librum Baljkas, Mona Lisa, Mačak u čizmama, Uzvišena država, Trezeguet, Opasnost za grad, Djeca cvijeća, Tri praščića i Ne znam kako se zove, ali sam čuo da je djelo parekselans!*. Ti odgovori čine 11,73 % ukupno analiziranih odgovora. Smislenost nekih odgovora ukazuje na neozbiljnost pristupnika pri rješavanju zadatka.

51. Kako se nazivala posebna unovačena vojna postrojba u Slavoniji koja je ratovala za Mariju Tereziju u Ratu za austrijsko nasljeđe?
-

Zadatkom je ispitana obrazovni ishod *objasniti razvoj Hrvatske u vrijeme prosvijećenoga absolutizma* koji pripada temi *Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali dobro poznavati razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske. Budući da su hrvatske zemlje u to vrijeme bile dio Habsburške Monarhije, pristupnici su trebali poznavati događaje i procese vezane uz dolazak Marije Terezije na vlast i njezin odnos prema hrvatskome prostoru i Hrvatima u navedeno vrijeme te ih staviti u kontekst međunarodnih prilika.

Zadatak je točno riješilo 17 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,50, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 47. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 47. Kategorije odgovora pristupnika na 51. zadatak u ispuštu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Trenkovi panduri/Trenkova pandurska regimenta	249	17,81
Odgovori vezani uz baruna Trenka ili Mariju Tereziju	106	7,58
Ostali vojni pojmovi/vojske iz različitih razdoblja iz nacionalne povijesti	91	6,51
Razne vojske i vojni pojmovi iz europske/svjetske povijesti	34	2,43
Odgovori za koje pristupnici pogrešno smatraju da se odnose na vojne postrojbe	31	2,22
Ostali odgovori	111	7,94
Bez odgovora	775	55,44
Nečitki odgovori	1	0,07
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Trenkovi panduri/Trenkova pandurska regimenta*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Trenkovci, po barunu Franji Trenku, Trenkovi vojnici i Trenkova postrojba*. Zadatak je točno riješilo 17,81 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (17 %). Najviše pristupnika (55,44 %) nije odgovorilo na zadatak. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori vezani uz baruna Trenka ili Mariju Tereziju, Ostali vojni pojmovi/vojske iz različitih razdoblja iz nacionalne povijesti, Razne vojske i vojni pojmovi iz europske/svjetske povijesti, Odgovori za koje pristupnici pogrešno smatraju da se odnose na vojne postrojbe i Ostali odgovori*.

Dio pristupnika (7,58 %) naveo je odgovore vezane uz baruna Trenka ili Mariju Tereziju. To su, npr. odgovori *Terezijanski trenkovci, predvodio ih je Franjo Trenk, Slavonski panduri, panduri, terezijanci, terezijanska vojna postrojba, husari* itd. Oko polovinu odgovora u toj kategoriji čine odgovori *panduri/Slavonski panduri*.

Nešto niži udio pristupnika (6,51 %) naveo je vojske ili vojne pojmove iz različitih razdoblja nacionalne povijesti. To su, npr. odgovori *Domobrani, graničari, partizani, serežani, uskoci, zeleni kadar, krajšnici, križari i crna legija*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici ne razlikuju vojne postrojbe s obzirom na razdoblje i državu u kojoj su djelovale. Oko polovinu odgovora u toj kategoriji čine odgovori *krajšnici/vojni krajšnici/hrvatski krajšnici*.

Gotovo je jednaki udio pristupnika naveo nazive različitih vojski i vojnih pojmoveva iz europske i svjetske povijesti poput carske garde, falange, gerilaca, čete, konjanika, jurišnika, paravojske, plaćenika, veterana, crvenokošuljaša i crvene armije (2,43 %) te odgovore za koje pristupnici pogrešno smatraju da se odnose na vojne postrojbe poput Hitlerjugenda, Bachovih husara, jataka i sl. (2,22 %).

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Hahari, Al quaida, Bećari, Božji anđeli, činovnici, Šokci, tamburaši, urbari, zelenasi, razbojnici, Poskoci, Ne okajani, slavenska postrojba, Teutonci, absolutni prosvjetitelji, Hrvatska kraljevska vojna jedinica* itd. Ti odgovori čine 7,94 % ukupno analiziranih odgovora.

52. Kako su se nazivali članovi tajnih društava nastalih u Kraljevini Obiju Sicilija tijekom napoleonskih ratova?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti razvoj Europe i svijeta nakon Bečkoga kongresa* koji pripada temi *Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali znati kako su odluke donesene na Bečkome kongresu utjecale na uspon građanskoga društva na primjeru Apeninskoga poluotoka. Trebali su uočiti da su konzervativne odluke potakle liberalne pokrete i razlikovati njihove ciljeve. U tome su se kontekstu u zadatku pristupnici trebali dosjetiti imena tajnoga pokreta vezanoga uz Kraljevinu Obiju Sicilija u vrijeme napoleonskih ratova.

Zadatak je točno riješilo samo 9 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,47, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 48. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 48. Kategorije odgovora pristupnika na 52. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – karbonari/carbonari/ugljenari	126	9,01
Odgovori vezani uz tajna društva	57	4,08
Ostali termini iz talijanske povijesti 19. stoljeća	147	10,52
Različiti termini iz povijesti ostalih europskih naroda	15	1,07
Ostali odgovori	111	7,94
Bez odgovora	940	67,24
Nečitki odgovori	2	0,14
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *karbonari/carbonari/ugljenari*.

Zadatak je točno riješilo 9,01 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (9 %). Najviše pristupnika (67,24 %) nije odgovorilo na zadatak. To je najviši udio pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2012./2013. Dva su odgovora bila nečitka, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori vezani uz tajna društva, Ostali termini iz talijanske povijesti 19. stoljeća, Različiti termini iz povijesti ostalih europskih naroda i Ostali odgovori*.

Dio pristupnika (10,52 %) prepoznao je da se u zadatku traži prostor Apeninskoga poluotoka i da je u zadatku riječ o 19. stoljeću pa su naveli neke termine vezane uz talijansku povijest 19. stoljeća. To su, npr. *Iredenta, mafija, Mlada Italija, neoslobodjena Italija, risorgimento, crvenokošuljaši i cosa nostra*. Među njima se ističu odgovori *mafija/mafijaši* (oko polovina odgovora u toj kategoriji).

Nešto niži udio pristupnika (4,08 %) naveo je nazive ostalih tajnih društava iz različitih razdoblja i područja, npr. *Iluminati, masoni, slobodni zidari i tajna društva*. Najzastupljeniji su odgovori *masoni* i *slobodni zidari* (oko 72 % odgovora u toj kategoriji).

Dio pristupnika (1,07 %) naveo je različite termine iz povijesti drugih europskih naroda, npr. *Dekabristi, partizani, Sv. Alijansa, Gestapo, udbaši, Crna ruka, gerilci, templari i hospitalci*.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Rudari, sacra corona, prioni, ajasini, braća, kame, Nećeš razbojniče, capeti, digići, kordiljeri, desna ruka, kalabrezi, Napolitanci, ne znamo tajni su, Sicilijanci, napoleonide, tajni agenti, konzulati* itd. Ti odgovori čine 7,94 % ukupno analiziranih odgovora.

53. Kako se naziva skup pisanih i običajnih prava koja uređuju državno-pravni položaj Kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije u sklopu Kraljevine Ugarske?
-

S obzirom na sadržaj zadatka, utvrđeno je da se zadatkom mogu ispitati dva ishoda: *objasniti nacionalno buđenje i pokušaje nacionalne integracije* i *objasniti položaj između Beča i Pešte*. Oba ishoda pripadaju temi *Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati terminologiju vezanu uz nacionalnu pravnu povijest 19. stoljeća.

Zadatak je točno riješilo samo 2 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,26, što znači da je zadatak granično diskriminativan.

U tablici 49. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 49. Kategorije odgovora pristupnika na 53. zadataku u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Municipalna prava/Iura Municipalia	22	1,57
Odgovori koji se odnose na djelo O municipalnim pravima	14	1,00
Ostali pravni dokumenti iz hrvatske povijesti	417	29,83
Opći nazivi pravnih dokumenata	127	9,08
Ostali odgovori	57	4,08
Bez odgovora	761	54,43
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Municipalna prava/Iura Municipalia*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora, npr. *hrvatska municipalna prava*. Zadatak je točno riješilo samo 1,57 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (2 %).

To je najlošije riješen zadatak kratkoga odgovora u ispitu državne mature iz Povijesti u školskoj godini 2012./2013., ali i najlošije riješen zadatak među svim ostalim zadatcima u ispitu te godine. Visoki udio pristupnika (54,43 %) nije odgovorio na zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori koji se odnose na djelo O municipalnim pravima, Ostali pravni dokumenti iz hrvatske povijesti, Opći nazivi pravnih dokumenata i Ostali odgovori*.

Naziv *municipalna prava* za skup povlastica, zakonskih odredaba i ozakonjenih običaja na kojima se temeljio poseban položaj Hrvatske prema Ugarskoj naveden je izrijekom u udžbenicima. Dio pristupnika (1 %) je možda površno pročitao zadatak pa je naveo odgovore koji se odnose na politički spis Josipa Kuševića *O municipalnim pravima i statutima kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije*. To su, npr. odgovori *De jure municipalis Croatie, Municipalna prava kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije* i *O municipalnim pravima ili Hrvatska prava*.

Visoki udio pristupnika (29,83 %) naveo je nazine nekoga drugog pravnog dokumenta iz gotovo svih razdoblja hrvatske povijesti. To su, npr. *Pacta conventa, Hrvatsko-ugarska nagodba, Cetingradska povelja, Austro-ugarska nagodba, Zagrebačke punktacije, Krfska deklaracija, članak 42, Riječka krpica, Naputak, Vindolski zakonik, listopadska i listopadna*. Među tim odgovorima najzastupljeniji je odgovor *Pacta conventa* (nešto manje od polovine odgovora, tj. 48 % u toj kategoriji, što je oko 14 % u ukupno analiziranim odgovorima). Zatim slijedi odgovor *Hrvatsko-ugarska nagodba* (oko 33 % odgovora u kategoriji).

Također, visoki udio pristupnika (9,08 %) naveo je neke opće nazine pravnih dokumenata. To su, npr. *Urbari, Ustav, Zakoni, Bula, zakonik, deklaracija, statuti, povelje i edicti*. Najviše odgovora (nešto manje od polovine u toj kategoriji) odnosi se na *ustav*.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Pismeni i obećani, Škrinja sloboda, Vidovdanski zakonik, Personalne unije, Alijansa, Deklaracija o pravima čovjeka i građanina i Hrvatski narodni preporod*. Ti odgovori čine 4,08 % ukupno analiziranih odgovora.

54. Koje je godine održano zasjedanje Hrvatskoga sabora na kojemu je konsenzusom usvojen članak 42. o odnošenju kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije prema kruni i kraljevini Ugarskoj?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti položaj između Beča i Pešte* koji pripada temi *Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano razumijevanje slijeda povjesnih događaja, pojava i procesa, no s obzirom da se od pristupnika tražilo prepoznavanje, zadatak je svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati prilike nakon sloma neoapsolutizma u Hrvatskoj te programe političkih stranaka, njihove ciljeve i šire međunarodne okolnosti toga vremena.

Zadatak je točno riješilo samo 3 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,24, što znači da je zadatak granično diskriminativan. Na temelju koeficijenta diskriminativnosti moguće je zaključiti da je taj zadatak najlošije diskriminativan među zadatcima kratkoga odgovora u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2012./2013.

U tablici 50. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 50. Kategorije odgovora pristupnika na 54. zadatku u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – 1861. godine	35	2,50
Godine vezane uz 19. stoljeće	503	35,98
Godine vezane uz 20. stoljeće	122	8,73
Godine vezane uz ostala stoljeća	195	13,95
Ostali odgovori	6	0,43
Bez odgovora	535	38,27
Nečitki odgovori	2	0,14
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *1861. godine*. Zadatak je točno riješilo samo 2,50 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (3 %). Najviše pristupnika (38,27 %) nije odgovorilo na zadatak. Dva su odgovora bila nečitka, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Godine vezane uz 19. stoljeće*, *Godine vezane uz 20. stoljeće*, *Godine vezane uz ostala stoljeća* i *Ostali odgovori*.

Visoki udio pristupnika (35,98 %) naveo je različite godine koje se odnose na razdoblje 19. stoljeća (od 1813. do 1898. godine). Prednjači odgovor *1848. godina* koja se i najviše spominje u nastavi (oko 26 % odgovora u toj kategoriji). Zatim slijede odgovori *1868. godina* (17 % odgovora u toj kategoriji) te *1849. godina* (7 % odgovora u toj kategoriji) i *1867. godina* (7 % odgovora u toj kategoriji). Oko 30 % odgovora u toj kategoriji odnosi se na godine između 1860. i 1869. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici znaju približno vrijeme događaja koje se traži u zadatku, no ne znaju točnu godinu događaja. Ostale se godine do 1840. ili nakon 1880. manje pojavljaju kao odgovori.

Dio je pristupnika (8,73 %) zasjedanje Hrvatskoga sabora stavio u različite godine 20. stoljeća – od 1901. do 1994. godine. Najčešće su navodili 1918. i 1920. godinu, a ostale su godine manje navodili. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici nisu znali smjestiti problematiku zadatka u ispravni povjesni kontekst odnosno vrijeme.

Dio pristupnika (13,95 %) naveo je godine ranijih stoljeća. Naveli su godine različitih stoljeća – od 11. do 18. stoljeća. Najčešće su navodili 1102. godinu (oko 31 % odgovora u toj kategoriji). Na temelju tih odgovora, kao i odgovora u prethodnoj kategoriji, moguće je zaključiti da pristupnici nisu znali smjestiti problematiku zadatka u ispravni povjesni kontekst odnosno vrijeme. Izrazito niski udio pristupnika (samo 0,43 %) naveo je odgovore koji se ne mogu svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju. To su, npr. odgovori *18.*, *13. st.* i *1.* Ti su odgovori svrstani u kategoriju *Ostali odgovori*.

SVIJET XX. I XXI. STOLJEĆA

55. Kako se naziva dokument koji izražava političke stavove iskazane u prikazanome povijesnom izvoru?

Zastupnici, udruženi u Jugoslavenskom klubu, zahtijevaju na osnovu narodnog načela i hrvatskog državnog prava ujedinjenje svih krajeva monarhije što ih nastavaju Slovenci, Hrvati i Srbi u jedno samostalno državno tijelo slobodno od svakoga tuđeg gospodstva i sagrađeno na demokratskoj podlozi a pod žezлом habsburško-lotarske dinastije.

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti vojno-politički položaj Hrvatske u razdoblju Prvoga svjetskog rata* koji pripada temi *Razdoblje od početka XX. stoljeća do 1918. godine na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala te je zadatak svrstan na razinu analize odnosno primjene stečenoga znanja. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati vanjsko-politički položaj Hrvatske u razdoblju Prvoga svjetskog rata, stanje na europskim bojištima i posljedice rata po opstanak Austro-Ugarske Monarhije. Budući da su pristupnici trebali odgovoriti na zadatak analizirajući povijesni izvor, zadatkom je ispitana sposobnost primjene stečenoga znanja. Ključni pojmovi u povijesnome izvoru uz pomoć kojih su pristupnici mogli točno odgovoriti su *Jugoslavenski klub i pod žezлом habsburško-lotarske dinastije*. Ti su im pojmovi trebali pomoći prepoznati program ujedinjenja svih Južnih Slavena u okviru trijalistički uređene austrijske monarhije s dinastijom Habsburg na čelu.

Zadatak je točno riješilo 15 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,46, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 51. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 51. Kategorije odgovora pristupnika na 55. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Svibanjska deklaracija	216	15,45
Dokumenti vezani uz postanak, uređenje i povijest Kraljevine SHS/Jugoslavije	226	16,17
Povjesno-pravni dokumenti iz različitih razdoblja hrvatske povijesti	82	5,87
Povjesno-pravni dokumenti ostalih država	8	0,57
Ostali odgovori	74	5,29
Bez odgovora	792	56,65
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Svibanjska deklaracija*. Zadatak je točno riješilo 15,45 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (15 %). Najviše pristupnika (56,65 %) nije odgovorilo na zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Dokumenti vezani uz postanak, uređenje i povijest Kraljevine SHS/Jugoslavije*, *Povjesno-pravni dokumenti iz različitih razdoblja hrvatske povijesti*, *Povjesno-pravni dokumenti ostalih država* i *Ostali odgovori*.

Najviše netočnih odgovora (16,17 %) svrstano je u kategoriju *Dokumenti vezani uz postanak, uređenje i povijest Kraljevine SHS/Jugoslavije*. Dakle, dio pristupnika naveo je neke druge dokumente vezane uz postanak, uređenje i povijest Kraljevine SHS/Jugoslavije. To su, npr. *Adresa*, *Krfska deklaracija*, *Ženevska deklaracija*, *Zagrebačke punktacije*, *Zagrebačka rezolucija*, *Zagrebačke točke*, *Vidovdanski ustav* i *Oktroirani ustav*. Među njima su najzastupljeniji odgovori *Zagrebačka rezolucija* (oko 29 % u kategoriji) i *Krfska deklaracija/Krfski ugovor* (oko 29 % u kategoriji) te *Ženevska deklaracija* (oko 12 % u kategoriji).

Dio pristupnika (5,87 %) naveo je i ostale povjesno-pravne dokumente iz različitih razdoblja hrvatske povijesti. To su, npr. *Pacta conventa*, *Zadarska rezolucija*, *Austro-ugarska nagodba*, *Hrvatsko-ugarska nagodba*, *Brijunska deklaracija*, *Zahtijevanja naroda*, *Cetingradska povelja*, *Felicianova isprava*, *Hrvatska pragmatička sankcija* i *Listopadska diploma*. Najzastupljeniji je među tim odgovorima odgovor *Zahtijevanja naroda* (oko 30 % odgovora u kategoriji).

Vrlo niski udio pristupnika (0,57 %) naveo je neke povjesno-pravne dokumente drugih država. To su, npr. *Pariška deklaracija*, *Trojni pakt*, *Atlantska povelja*, *Deklaracija neovisnosti* i *Načertanija*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da su pristupnici površno pročitali zadatak odnosno povjesni

izvor jer ti dokumenti ne odgovaraju ni prostoru o kojemu je riječ u zadatku ni problematični zadatka.

Relativno niski udio pristupnika (5,29 %) naveo je odgovore koji se ne mogu svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju. To su općeniti odgovori među kojima je teško pronaći nešto zajedničko, npr. *Adresar, Baljkasov dokument, Bula, deklaracija o nastajanju kraljevine SHS, dokument, Povelja o ujedinjenju, Dokument o ujedinjenju, Hagsburški paket, Hrvatska darovnica, Hrvatska mlada lirika, hrvatskih 14. težaka, Jugoslavenska deklaracija, Konfederalističko stajalište, Lotarinški dokument, Modra lasta, proglašenje, proklamacija, seljački pakt, Ustaše, Ustav ili zakon*. Ti su odgovori svrstani u kategoriju *Ostali odgovori*. Neki odgovori ukazuju na neozbiljnost pristupnika pri rješavanju zadatka.

56. U kojoj je europskoj državi uspostavljen autoritarni režim koji se održao od 1939. do 1975. godine?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od velike gospodarske krize do početka Drugoga svjetskog rata koji pripada temi Razdoblje između dva svjetska rata u Europi i svijetu.* Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali dobro poznavati razdoblje napetosti u svijetu tridesetih godina prošloga stoljeća, uzroke i posljedice razvijanja totalitarnih režima u tome razdoblju i primjere vezane uz pojedine države. Podatci o početku i kraju razdoblja pristupnicima su olakšali rješavanje zadatka jer su uz pomoć njih mogli razlikovati različite totalitarne poretke i ispravno se odlučiti upravo za onaj koji se tražio u zadatku.

Zadatak je točno riješilo 38 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je vrlo visokih 0,63, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 52. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 52. Kategorije odgovora pristupnika na 56. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku državne mature 2012./2013.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – u Španjolskoj	533	38,13
Bivše nacističke i fašističke države	227	16,24
Komunističke države	280	20,03
Države parlamentarne demokracije	110	7,87
Ostali odgovori	16	1,14
Bez odgovora	232	16,60
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *u Španjolskoj*. Zadatak je točno riješilo 38,13 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti

zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (38 %). Zadatak nije riješilo 16,60 % pristupnika.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Bivše nacističke i fašističke države, Komunističke države, Države parlamentarne demokracije i Ostali odgovori.*

Od pristupnika koji su netočno odgovorili najviše ih je (20,03 %) navelo neku komunističku državu. Pretpostavlja se da je možda dio pristupnika pogrešno povezao godinu navedenu kao kraj razdoblja sa slomom komunizma. Pristupnici su najviše naveli odgovore *SSSR, Rusija i Sovjetski Savez* (oko polovina odgovora u toj kategoriji). Zatim su slijedili odgovori *Poljska, Rumunjska, Čehoslovačka i Jugoslavija*. Nekoliko pristupnika navelo je odgovore *Albanija, Bugarska, Bjelorusija, Istočna Njemačka, Kina, Kuba, Mađarska i Mongolija*.

Nakon pristupnika koji su kao odgovor naveli neku komunističku državu slijede pristupnici (16,24 %) koji su kao odgovor naveli neku bivšu nacističku i fašističku državu. To su odgovori *Njemačka, Italija i NDH*. Oko 68 % odgovora u toj kategoriji odnosi se na Njemačku, dok se ostali odgovori odnose na Italiju (odgovor *NDH* pojavljuje se jednom).

Dio pristupnika (7,87 %) naveo je neku europsku zemlju parlamentarne demokracije, npr. *Francuska, Velika Britanija, Austrija, Švicarska, Norveška, Švedska, Nizozemska i Danska*. Najzastupljeniji je odgovor u toj kategoriji *Francuska* (oko 61 %).

Niski broj pristupnika (1,14 %) naveo je odgovore koji se nisu mogli svrstati u prethodne kategorije. To su, npr. odgovori *socijalistički, u Srbiji, mir u Rusiji, Berlin, U Portugalu, Austro Ugarskoj Monarhiji i Mletačka republika*. Ti su odgovori svrstani u kategoriju *Ostali odgovori*.

57. Koja su se dva komunistička državnika sukobila tijekom krize izazvane rezolucijom Informbiroa?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti položaj Hrvatske u Federalnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji (1945. – 1963.) koji pripada temi Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se trebali dosjetiti imena dvaju komunističkih državnika koji su se sukobili, a podatak o rezoluciji Informbiroa trebao je uputiti pristupnike upravo na ta dva državnika, a ne na sve ostale koji su u literaturi navedeni.

Zadatak je točno riješilo 46 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio srednje težak. Koeficijent diskriminativnosti je vrlo visokih 0,58, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 53. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 53. Kategorije odgovora pristupnika na 57. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Staljin i Tito/J. V. Dž. Staljin i J. B. Tito	644	46,07
Djelomično točan, ali nepotpun odgovor	25	1,79
Odgovori u kojima su navedeni parovi komunističkih političara/državnika koji odgovaraju vremenu (1948.)	13	0,93
Odgovori u kojima su navedeni parovi političara/državnika koji ne odgovaraju vremenu rezolucije Informbiroa i/ili problemu	150	10,73
Odgovori u kojima su umjesto imena sudionika navedene zemlje u sukobu	10	0,72
Ostali odgovori	44	3,15
Bez odgovora	512	36,62
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatok prema ključu za odgovore jest *Staljin i Tito/J. V. Dž. Staljin i J. B. Tito*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. imena komunističkih državnika iz zadatka (*Josef Staljin i Josip Broz Tito*). Visoki udio pristupnika (46,07 %) točno je odgovorio na zadatok, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (46 %). Moguće je uočiti da visoki udio pristupnika (36,62 %) nije odgovorio na zadatok.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Djelomično točan, ali nepotpun odgovor, Odgovori u kojima su navedeni parovi komunističkih političara/državnika koji odgovaraju vremenu (1948.), Odgovori u kojima su navedeni parovi političara/državnika koji ne odgovaraju vremenu rezolucije Informbiroa i/ili problemu, Odgovori u kojima su umjesto imena sudionika navedene zemlje u sukobu i Ostali odgovori.*

Dio pristupnika (1,79 %) naveo je samo jednoga državnika od državnika koji su se tražili u zadatku (samo Tita ili samo Staljina), a ti su odgovori svrstani u kategoriju *Djelomično točan, ali nepotpun odgovor*.

Vrlo niski udio pristupnika (0,93 %) naveo je odgovore koji su svrstani u kategoriju *Odgovori u kojima su navedeni parovi komunističkih političara/državnika koji odgovaraju vremenu (1948)*. To su odgovori *Josip Broz Tito i Andrija Hebrang te Tuđman i Tito*.

Dio pristupnika (10,73 %) naveo je odgovore koji su svrstani u kategoriju *Odgovori u kojima su navedeni parovi političara/državnika koji ne odgovaraju vremenu rezolucije Informbiroa i/ili problemu*. Pristupnici su naveli imena brojnih političara 20. stoljeća – često iz razdoblja poslije Drugoga svjetskog rata odnosno iz razdoblja hladnoga rata. To su uglavnom parovi komunističkih državnika iz istih ili različitih država, no i druge osobe koje nisu vezane uz problematiku zadatka. Navedeni su, npr. odgovori *Josip Broz Tito i Božidar Magovac, Svetozar Pribićević i Frano Supilo, Cvetković i Maček, Vladko Maček i Svetozar Pribićević, Ante Trumbić i Stjepan Radić, Hitler - Staljin, Ante Pavelić i Josip Broz Tito, Mussolini i Josip Broz Tito, Mussolini i Staljin, Draža Mihajlović i Ante Pavelić, Josip Broz Tito i Ivan Šubašić, Pavelić i Staljin, Tito i Milošević, Tito i Pribićević, Josip Broz Tito i Stjepan Mesić, Stjepan Radić i Ante Pavelić, Hitler - Lenjin, Staljin i Hruščov* itd. Premda su Tito i Staljin državnici koji su pristupnicima vjerojatno poznati, problem je očigledno nastao kada je trebalo precizno povezati povijesne osobe/državnike s konkretnim događajima (rezolucijom Informbiroa).

Vrlo niski udio pristupnika (0,72 %) naveo je kao odgovore zemlje u sukobu umjesto imena sudionika. To su, npr. odgovori *Rusija i Bjelorusija, Rusija i Njemačka, SSSR i Grčka, SSSR i Japan, SSSR i Jugoslavija te Italija i Njemačka*.

Dio pristupnika (3,15 %) naveo je odgovore koji su svrstani u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *JNA i SSSR, Hegel i Gomez, Čehov i Tung, Ivan Grozni i Staljin, B. L. Montgomery i E. Roswelt, Slobodan Milošević i slovenski predsjednik, Ivan i Marko, Gorbacov i Gogolj te Stjepan Radić i Đuro*.

58. U kojoj su bitci prekretnici u Drugome svjetskom ratu B. L. Montgomery i E. Rommel bili na suprotstavljenim stranama?
-

Zadatkom je ispitana obrazovna ishod *opisati ratna zbivanja* koji pripada temi *Razdoblje Drugoga svjetskog rata*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se trebali dosjetiti podatka o bitkama prekretnicama iz Drugoga svjetskog rata u kojima su sudjelovali B. L. Montgomery i E. Rommel. Zadatak je točno riješilo 38 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je vrlo visokih 0,58, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 54. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 54. Kategorije odgovora pristupnika na 58. zadataku u ispuštu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – u Bitci kod El Alameina	576	41,20
Odgovor sličan točnomu odgovoru	41	2,93
Ostale bitke prekretnice u Drugome svjetskom ratu	24	1,72
Ostale bitke/operacije u Drugome svjetskom ratu	123	8,80
Odgovori koji se odnose na prostor sjeverne Afrike	98	7,01
Ostale povijesne bitke i ratovi	40	2,86
Nedefinirane ili izmišljene bitke	28	2,00
Ostali odgovori	41	2,93
Bez odgovora	425	30,40
Nečitki odgovori	2	0,14
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *u Bitci kod El Alameina*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su uglavnom varijacije točnoga odgovora odnosno naziv bitke prekretnice nije u potpunosti točno napisan (*El Almein, Bitka kod Al-Alameina, El Alamaina, El Alamina i El Almaina*). Značajan udio pristupnika

(41,20 %) odgovorio je točno na zadatak, no vidljivo je odstupanje od prosječne riješenosti zadatka dobivene psihometrijskom analizom (38 %). To ukazuje na činjenicu da se skupina koja je radila sadržajnu analizu koristila blažim kriterijem pri određivanju točnoga odgovora od skupine ocjenjivača toga zadatka u ispitu državne mature, odnosno priznati su i odgovori s manjom greškom u pisanju kao što je već navedeno. Čak 30,40 % pristupnika nije odgovorilo na zadatak. Dva su odgovora bila nečitka, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovor sličan točnomu odgovoru, Ostale bitke prekretnice u Drugome svjetskom ratu, Ostale bitke/operacije u Drugome svjetskom ratu, Odgovori koji se odnose na prostor sjeverne Afrike, Ostale povijesne bitke i ratovi, Nedefinirane ili izmišljene bitke i Ostali odgovori.*

Odgovore slične točnomu odgovoru, ali netočno napisane navelo je 2,93 % pristupnika. To su npr. odgovori *Al – Elamana, bitka kod Al Amonea, bitka kod Almeida, El Almeno* itd. Čini se da je zadatak težak zbog točnoga pisanja imena lokaliteta jer pristupnici možda znaju naziv bitke, ali ga ne znaju točno napisati.

Niski udio pristupnika (1,72 %) naveo je neke druge bitke prekretnice u Drugome svjetskom ratu, npr. *bitka kod Midwaya i bitka kod Staljingrada*.

Dio pristupnika (7,01 %) znao je da je riječ o bitci u sjevernoj Africi, ali nije znao točno mjesto bitke pa su naveli, npr. *odgovore u bitci za preokret u Africi, bitka za Tobruk, Baklja, U Sjeverno-afričkoj bitci, U bitci za prevlast u Sj. Africi, U bitci za Afriku, u Afričkoj, U Africi* itd.

Dio pristupnika (8,80 %) naveo je druge bitke i operacije iz Drugoga svjetskog rata, npr. *Pearl Harbor, bitka za Veliku Britaniju, Barbarossa, bitka kod Kurska, bitka kod (za) Normandiju, Dan D, Overlord, vrhovni gospodar, Barbarossa, Morski lav* itd. Oko dvije trećine odgovora u toj kategoriji odnose se na Normandiju/Dan D/operaciju Overlord.

Ostale povijesne bitke i ratove iz različitih povijesnih razdoblja navelo je 2,86 % pristupnika. To su, npr. *U bitci kod Hastingsa, Na Krbavskom polju, Kod Waterlooa, Kod Verduna, Jutland, Bitka na Varni, Bitka na rijeci Marni, Bitka kod Trafalgara, Bitka kod Siska i bitci na Mohačkom polju*.

Dio pristupnika (2 %) naveo je izmišljene bitke ili su bitke smjestili na različite lokacije po svijetu i teško je prepostaviti prema kojemu su kriteriju naveli upravo te lokacije kao odgovore. To su, npr. odgovori *Bitci kod rijeke Labe, bitci na istočnome bojištu, Bitci na Koralnjom moru, bitci za Rusiju, bitka kod Zapadnog bojišta, Bitka u Indiji, U bitci kod La Mancha, U bitci kod Sicilije i zapadna fronta*.

Dio pristupnika (2,93 %) naveo je odgovore koji su svrstani u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *U njihovoj posljednjoj bitci, rovovski rat, Casablanca, Francuska protiv Britanije, između Italije i Francuske i U najvećoj bitci po broju žrtava i vojne opreme u Njemačkoj*.

59. Kako se naziva mjesto najvećega stradanja Bošnjaka tijekom rata u Bosni i Hercegovini od 1992. do 1995. godine?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *opisati aktualnu problematiku suvremenoga svijeta* koji pripada temi *Razdoblje suvremenoga svijeta*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali dobro poznavati činjenice vezane uz rat u Bosni i Hercegovini od 1992. do 1995. godine.

Zadatak je točno riješilo 67 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio lagan. Koeficijent diskriminativnosti je 0,48, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 55. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 55. Kategorije odgovora pristupnika na 59. zadatak u ispuštu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Srebrenica	944	67,53
Neko drugo mjesto stradanja u BiH od 1992. do 1995. godine	61	4,36
Ostala mjesta izvan BiH poznata po stradanju stanovništva od 1991. do 1995. godine	34	2,43
Prostori ili događaji vezani uz stradanje stanovništva izvan razdoblja Domovinskoga rata	28	2,00
Ostali odgovori	24	1,72
Bez odgovora	307	21,96
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *Srebrenica*. Visoki udio pristupnika (67,53 %) točno je odgovorio na zadatak, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (67 %). Dio pristupnika (21,96 %) nije odgovorio na zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Neko drugo mjesto stradanja u BiH od 1992. do 1995. godine*, *Ostala mjesta izvan BiH poznata po stradanju stanovništva od 1991. do 1995. godine*, *Pro-*

stori ili događaji vezani uz stradanje stanovništva izvan razdoblja Domovinskoga rata i Ostali odgovori.

Dio pristupnika (4,36 %) naveo je neko drugo mjesto stradanja stanovništva u Bosni i Hercegovini od 1992. do 1995. godine. To su, npr. *Banja Luka, Bihać, Sarajevo, Mostar i Omarska*.

Niži udio pristupnika (2,43 %) naveo je mjesta izvan Bosne i Hercegovine koja su poznata po stradanju stanovništva od 1991. do 1995. godine. To su, npr. *Ovčara, Škabrnja, Vukovar, Mitrovica i Niš*.

Prostore ili događaje vezane uz stradanje stanovništva izvan razdoblja Domovinskoga rata navelo je 2 % pristupnika. Pristupnici su naveli mjesta ili događaje masovnoga stradanja stanovništva iz Drugoga svjetskog rata ili poslijeratnoga doba, npr. *Jasenovac, Stara Gradiška, Bleiburg, križni put i Goli otok*.

U kategoriji *Ostali odgovori* 1,72 % pristupnika navelo je različite lokalitete s područja bivše SFRJ. To su, npr. *Čazma, Bosna Srebrena, Nova Gradiška, Groblje Bošnjaka, kod Neretve* itd.

60. U koju je međunarodnu organizaciju Hrvatska primljena 2009. godine kao punopravni član?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske* koji pripada temi *Razdoblje suvremenoga svijeta*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se morali dosjetiti u koju je međunarodnu organizaciju Hrvatska primljena 2009. godine kao punopravni član.

Zadatak je točno riješilo 75 % pristupnika pa je moguće zaključiti da im je zadatak bio lagan. To je najbolje riješeni zadatak kratkoga odgovora u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2012./2013. Članstvo u NATO paktu važna je činjenica iz najnovije povijesti Hrvatske i ta se činjenica gotovo svakodnevno spominje u medijima i javnome životu i vjerojatno je zato tako visoki udio pristupnika točno odgovorio. Koeficijent diskriminativnosti je 0,40, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 56. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak prikazane su odnosno kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 56. Kategorije odgovora pristupnika na 60. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnom roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – NATO pakt/Sjevernoatlantski savez/ Organizacija Sjevernoatlantskoga ugovora	1055	75,46
Ujedinjeni narodi	198	14,16
Ostale međunarodne organizacije	44	3,15
Ostali odgovori	5	0,36
Bez odgovora	96	6,87
Ukupno	1398	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *NATO pakt/Sjevernoatlantski savez/Organizacija Sjevernoatlantskoga ugovora*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Sjevernoatlantski pakt* ili

Organizacija Sjevernoatlantskoga pakta. Visoki udio pristupnika (75,46 %) točno je odgovorio na zadatak, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (75 %). Dio pristupnika (6,87 %) nije odgovorio na zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ujedinjeni narodi, Ostale međunarodne organizacije i Ostali odgovori.*

Značajan udio pristupnika (14,16 %) naveo je kao odgovor *Ujedinjeni narodi/UN*. Ti pristupnici smatraju da je Hrvatska tek 2009. godine postala članica Ujedinjenih naroda, što iznenađuje jer to pokazuje da oni ne poznaju činjenice vezane uz međunarodno priznanje Hrvatske početkom devedesetih godina.

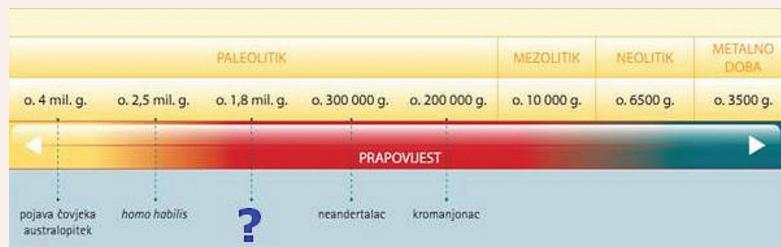
Dio pristupnika (3,15 %) naveo je neke druge međunarodne organizacije, npr. *MMF, EU, UNESCO i UNICEF*. Zanimljivo je da dio pristupnika u trenutku pisanja ispita (lipanj 2013.) smatra da je Hrvatska članica Europske unije. Istiće se jedan odgovor pristupnika koji glasi: *U EU je primljena, ali nije još ušla, ulazi ove godine (2013.1.7.).*

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *NASA* i *JNA* koji čine 0,36 % ukupno analiziranih odgovora.

3.4.2. Zadatci kratkoga odgovora u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2013./2014.

UVOD U POVIJEST, PRETPOVIJEST I STARI VIJEK

41. Naziv kojega čovjekova pretka nedostaje na mjestu upitnika na prikazanome slikovnom prilogu?

Zadatkom je ispitana obrazovni ishod *opisati život ljudi* koji pripada temi *Pret-povjesno i prijelazno doba*. Zadatkom je ispitano razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovida, kronoloških i statističkih tablica te je zadatak svrstan na razinu analize odnosno primjene stičenoga znanja. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati činjenice vezane uz povijest ljudske vrste te nazive čovjekova pretka, iščitati podatke sa slikovnoga priloga i zaključiti o kojemu je čovjekovu pretku riječ.

Zadatak je točno riješilo 61 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio lagan. Koeficijent diskriminativnosti je 0,46, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 57. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 57. Kategorije odgovora pristupnika na 41. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Homo erectus/„uspravan čovjek”	718	59,98
Odgovori oblikovani na temelju podataka na slikovnome prilogu	8	0,67
Naziv za vrstu kojoj pripada moderni čovjek	325	27,15
Ostali odgovori	46	3,84
Bez odgovora	99	8,27
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *Homo erectus/uspravan čovjek*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su stavljeni u kategoriju točnoga odgovora, npr. *Homo ergaster*. Zadatak je točno riješilo 59,98 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (61 %). Zadatak nije riješilo 8,27 % pristupnika. Jedan je odgovor bio nečitak, a svi su ostali odgovori bili netočni. Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori oblikovani na temelju podataka na slikovnome prilogu*, *Naziv za vrstu kojoj pripada moderni čovjek* i *Ostali odgovori*.

Na temelju podataka na slikovnome prilogu niski je udio pristupnika (0,67 %) naveo odgovore *kromanjonac*, *Australopitekus*, „*Spretan čovjek*“ i *neandertalac*.

Značajan udio pristupnika (27,15 %) naveo je kao odgovor *Homo sapiens*, što je naziv za vrstu kojoj pripada moderni čovjek. Taj odgovor iznenađuje jer ukazuje na to da visoki udio pristupnika nije dovoljno proučio lenu vremena ili smatra da je *Homo sapiens* čovjekov predak koji se pojavljuje 1,8 milijuna godina prije sadašnjosti.

U kategoriju *Ostali odgovori* svrstano je 3,84 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Homo afarensis*, *Homo*, *Homo rudolfis*, *nomad*, *krapinski čovjek*, *Homo ludens*, *kameni čovjek*, *pračovjek*, *homo hominlus*, *homo faber*, *homo lupus* itd.

42. Stanovnici kojega su polisa Velike Grčke kolonizirali otok Vis i osnovali naselje Issu u 4. stoljeću prije Krista?
-

Zadatkom je ispitana obrazovna ishod *opisati tragove grčke prisutnosti na hrvatskim prostorima* koji pripada temi *Antički svijet – Antičko doba na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno odgovorili na zadatak, pristupnici su se trebali dosjetiti što je Velika Grčka, koje se kolonije i polisi tamo nalaze te tko ih je osnovao.

Zadatak je točno riješilo 11 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,53, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 58. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 58. Kategorije odgovora pristupnika na 42. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Sirakuze/Siracuse	137	11,45
Polisi na jugu Apeninskoga poluotoka i Sicilije	14	1,17
Polisi na području današnje Hrvatske	13	1,09
Ostali grčki polisi ili njihovi stanovnici	648	54,14
Ostali odgovori	121	10,11
Bez odgovora	262	21,89
Nečitki odgovori	2	0,17
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *Sirakuze/Siracuse*. Zadatak je točno riješio niski udio pristupnika (svega 11,45 %), što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (11 %). Zadatak nije riješilo 21,89 % pristupnika. Dva su odgovora bila nečitka, a svi su ostali odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Polisi na jugu Apeninskoga poluotoka i Sicilije, Polisi na području današnje Hrvatske, Ostali grčki polisi ili njihovi stanovnici i Ostali odgovori.*

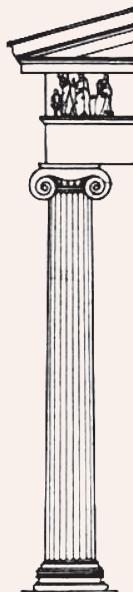
Vrlo niski udio pristupnika (svega 1,17 %) naveo je neke polise na jugu Apeninskoga poluotoka i Sicilije. To su, npr. *Kume, Tarent, Brundisium, Napulj, Mesana* i sl. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da su pristupnici točno znali prostor Velike Grčke, no nisu se mogli dosjetiti imena polisa Velike Grčke čiji su stanovnici kolonizirali otok Vis.

Više od polovine pristupnika (54,14 %) navelo je ostale grčke polise ili njihove stanovnike. To su, npr. *Atena, Atenjani, Sparta, stanovnici Sparte, Korint, stanovnici Korinta, Troja, Trojanci, Teba* i sl. Među tim odgovorima se prema zastupljenosti ističu odgovori koji se odnose na Atenu/stanovnike Atene (oko 70 % odgovora u toj kategoriji, što je oko 38 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima). Također, ističu se odgovori *Sparta* (13 % odgovora u toj kategoriji) i *Korint* (7 % odgovora u toj kategoriji). Navedeni odgovori u toj kategoriji ukazuju na to da pristupnici ne razlikuju polise Velike Grčke od polisa grčkoga matičnog prostora.

Vrlo niski udio pristupnika (svega 1,09 %) naveo je nazine nekih polisa na području današnje Hrvatske, npr. *Pharos, Salona, Tragurium i Issa.*

Dio pristupnika (10,11 %) naveo je odgovore koji se ne mogu svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju. To su, npr. imena različitih naroda (*Ahejci, Rimljani, Iliri, Vizigoti*), termini iz grčke povijesti (*agora, Epikur, jonjani, Krf, Magna Graecia*) te termini *antropolis* i *thermon*. Ti su odgovori svrstani u kategoriju *Ostali odgovori.*

43. Kojemu antičkomu arhitektonskom redu pripada stup prikazan na slikovnome prilogu?

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *opisati grčku ostavštinu kao baštinu čovjekanstva* koji pripada temi *Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke*. Zadatkom je ispitano razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala te je zadatak svrstan na razinu analize odnosno primjene stečenoga znanja. Da bi točno odgovorili na zadatak, pristupnici su trebali analizirati slikovni prilog i na temelju obilježja odnosno oblikovanja stupa zaključiti o kojemu je arhitektonskome stilu riječ.

Zadatak je točno riješilo 31 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,40, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 59. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 59. Kategorije odgovora pristupnika na 43. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – jonskom redu/jonskom stilu	372	31,08
Odgovori slični točnomu odgovoru s pogreškom u pisanju	7	0,58
Ostali grčki arhitektonski redovi	270	22,56
Nedovoljno precizni odgovori vezani uz pojmove grčki/Grci	76	6,35
Ostala razdoblja umjetnosti	28	2,34
Ostali odgovori	141	11,78
Bez odgovora	302	25,23
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *jonskom redu/jonskom stilu*. Zadatak je točno riješila gotovo trećina pristupnika (31,08 %), što odgovara prosječnoj riješenosti dobivenoj psihometrijskom analizom (31 %). Zadatak nije riješilo 25,23 % pristupnika. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori slični točnomu odgovoru s pogreškom u pisanju*, *Ostali grčki arhitektonski redovi*, *Nedovoljno precizni odgovori vezani uz pojmove grčki/Grci*, *Ostala razdoblja umjetnosti* i *Ostali odgovori*.

Vrlo niski udio pristupnika (0,58 %) naveo je odgovore slične točnomu odgovoru, ali s pogreškom u pisanju, npr. *jonjanski* i *jonjski*. To pokazuje da ti pristupnici znaju koji je to arhitektonski red, no ne znaju ga točno napisati. Među netočnim odgovorima ističu se nazivi ostalih grčkih arhitektonskih redova. Čak 22,56 % pristupnika navelo je kao odgovore druge grčke stилove, npr. *dorski* i *korintski*. Najzastupljeniji je u kategoriji odgovor *dorski* (74 % odgovora u kategoriji, što je oko 17 % u ukupno analiziranim odgovorima). Dio pristupnika (6,35 %) naveo je pojmove *grčki* i *Grcima* na temelju čega je moguće zaključiti da ti pristupnici znaju da je riječ o grčkome stilu, no ne znaju koji je to arhitektonski stil.

Samo 2,34 % pristupnika navelo je ostala razdoblja umjetnosti – barok, renesans i helenizam.

Dio pristupnika (11,78 %) naveo je odgovore koji se ne mogu svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju. To su npr. imena različitih naroda ili grčkih plemena, pojmovi iz arhitekture i povijesti umjetnosti (*zabat*, *kipari*, *klasični*, *helenistički*, *hram*) i odgovori *filozofi*, *franjevci*, *isusovci* i *benediktinci*. Ti su odgovori svrstani u kategoriju *Ostali odgovori*. Smislenost nekih odgovora ukazuje na neozbiljnost pristupnika pri rješavanju zadatka.

SREDNJI VIJEK I NOVI VIJEK DO POČETKA XVIII. STOLJEĆA

44. Koji se narod morao povući s Pirenejskoga poluotoka u sjevernu Afriku zbog dolaska Vizigota?
-

Zadatkom je ispitana obrazovna ishod *opisati migracije naroda* koji pripada temi *Razdoblje ranoga srednjega vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskoga istoka*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se prvo trebali dosjetiti kojemu povijesnom razdoblju pripada sadržaj zadatka (razdoblju seobe naroda). Potom su se trebali prisjetiti naroda iz vremena seobe te naroda koji je s Pirenejskoga poluotoka otišao u Afriku zbog dolaska Vizigota.

Zadatak je točno riješilo 16 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,52, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 60. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 60. Kategorije odgovora pristupnika na 44. zadatku u ispitu iz Povijesti provedenome u ljetnome roku državne mature u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Vandali	197	16,46
Narodi vezani uz Pirinejski poluotok	442	36,93
Ostali narodi bez izravnih poveznica s Pirinejskim poluotokom	185	15,46
Ostali odgovori	40	3,34
Bez odgovora	329	27,49
Nečitki odgovori	4	0,33
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *Vandali*. Niski udio pristupnika (16,46 %) je točno odgovorio na zadatak, što odgovara prosječnoj riješenosti dobivenoj psihometrijskom analizom (16 %).

Zadatak nije riješilo 27,49 % pristupnika. Četiri su odgovora bila nečitka, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Narodi vezani uz Pirinejski poluotok, Ostali narodi bez izravnih poveznica s Pirinejskim poluotokom i Ostali odgovori.*

Čak 36,93 % pristupnika navelo je imena različitih naroda vezanih uz povijest Pirinejskoga poluotoka. To su, npr. *Feničani, Zapadni Goti, Rimljani, Arapi, Mauri, Katalonci, Španjolci i Baski*. Najzastupljeniji je odgovor u kategoriji *Arapi* (oko 25 % odgovora u kategoriji), a zatim slijede odgovori *Rimljani* (oko 15 % odgovora u kategoriji) te *Mauri* i *Španjolci* (oko 12 % odgovora u kategoriji svaki).

U kategoriju *Ostali narodi bez izravnih poveznica s Pirinejskim poluotokom* svrstano je 15,46 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Ostrogoti, Avari, Asirci, Etruščani, Egipćani, Hetiti, Huni, Buri, Iliri, Langobardi, Tatari, Slaveni, Hrvati, Sasi, Talijani, Flamanci, Marokanci, Mlečani, Normani, Semiti, Asteci, Bušmani, Indijanci, Inke, Palestinci, Maje, Olmeci, Osmanlije, Perzijanci, Ugri, Turci, Liburni* itd. Među tim odgovorima ističu se odgovori *Ostrogoti* (oko 16 % odgovora u kategoriji) i *Huni* (oko 15 % odgovora u kategoriji).

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Pirejci, Heloti, Budući talijani, kukavice, barbari, nomadi* i sl. Ti odgovori čine 3,34 % u ukupno analiziranim odgovorima.

45. Za vladavine kojega su se bizantskoga cara prema pisanju Konstantina VII. Porfirogeneta Hrvati naselili na današnjemu prostoru?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti etnogenezu i proces pokrštavanja Hrvata* koji pripada temi *Razdoblje ranoga srednjega vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Zadatkom je ispitana nacionalna povijest ranoga srednjeg vijeka.

Zadatak je točno riješilo 21 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,50, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 61. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 61. Kategorije odgovora pristupnika na 45. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Heraklija	250	20,89
Ostali bizantski carevi	206	17,21
Rimski vladari	136	11,36
Ostali srednjovjekovni vladari	40	3,34
Ostali odgovori	81	6,77
Bez odgovora	479	40,02
Nečitki odgovori	5	0,42
Ukupno	1197	100

Točan odgovor prema ključu za odgovore na zadatak jest *Heraklija*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To je varijacija točnoga odgovora *Heraklija I*.

Zadatak je točno riješilo 20,89 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti dobivenoj psihometrijskom analizom (21 %). Čak 40,02 % pristupnika nije odgovorilo na zadatak. Bilo je pet nečitkih odgovora, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostali bizantski carevi*, *Rimski vladari*, *Ostali srednjovjekovni vladari* i *Ostali odgovori*.

Zanimljivo je da je 17,21 % pristupnika navelo imena ostalih bizantskih careva, npr. *Bazilije I.*, *Justinijan*, *Konstantin VII. Porfirogenet*, *Konstantin VII./Makedonski/Paleolog* itd. Među tim odgovorima najzastupljeniji je odgovor *Justinijan* (oko 48 % odgovora u toj kategoriji), a zatim slijedi *Bazilije I.* (oko 21 % odgovora u toj kategoriji).

Rimske vladare, npr. Klaudija, Kaligulu, Teodozija, Konstantina, Dioklecijana, Hadrijana, Trajana i Julija Cezara navelo je 11,36 % pristupnika. Najviše je pristupnika navelo rimskoga cara Konstantina (oko 34 % odgovora u kategoriji), a zatim Dioklecijana (oko 19 % odgovora u kategoriji). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici ne razlikuju bizantske od rimskih careva te da ne znaju ispravno smjestiti cara navedenoga u zadatku u točno vremensko razdoblje.

Dio pristupnika (3,34 %) navelo je npr. Orhana, Osmana, Otona I./II., Karla I./Karla Velikoga, Kolomana, Belu IV., Ljudevita Posavskoga, Tomislava i druge vladare. Ti su odgovori svrstani u kategoriju *Ostali srednjovjekovni vladari*.

U kategoriju *Ostali odgovori* svrstano je 6,77 % odgovora pristupnika. To su imena vladara ili neki drugi odgovori, npr. *Hamurabi*, *Heroda, za vladavine Mihajla*, *Nabukodonosor*, *Kreont*, *Heraklit*, *Herodota*, *Horacije*, *Bizant*, *Herakla*, *Smail-aga Čengić, cara, pojma nemam*, *Trojan* itd.

46. Koji je hrvatski kralj dobio kraljevske simbole od pape Grgura VII.?
-

Zadatkom je ispitana obrazovna ishod *objasniti razdoblje Hrvatskoga kraljevstva koji pripada temi Razdoblje ranoga srednjega vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske.* Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno odgovorili na zadatak, pristupnici su se trebali dosjetiti hrvatskih kraljeva i njihovih krunjenja. Za svega dva ranosrednjovjekovna vladara znamo od koga su dobili krune, a jedan je ispitana zadatom.

Zadatak je točno riješilo 33 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,26, što znači da je zadatak granično diskriminativan.

U tablici 62. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 62. Kategorije odgovora pristupnika na 46. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Dmitar Zvonimir	399	33,33
Ostali hrvatski kraljevi	599	50,04
Ostali hrvatski vladari – knezovi	82	6,85
Ugarsko-hrvatski vladari	9	0,75
Ostali odgovori	15	1,25
Bez odgovora	92	7,69
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *Dmitar Zvonimir*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Dimitrije Zvonimir*, *Demetrije Zvonimir* ili *kralj Zvonimir*.

Zadatak je točno riješilo 33,33 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti dobivenoj psihometrijskom analizom (33 %). Zadatak nije riješilo 7,69 % pristupnika. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni. Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostali hrvatski kraljevi*, *Ostali hrvatski vladari – knezovi*, *Ugarsko-hrvatski vladari* i *Ostali odgovori*.

Ostale hrvatske kraljeve navelo je čak 50,04 % pristupnika, što je najčešća pogreška pri odgovaranju na zadatak. Pristupnici su naveli imena kraljeva *Stjepan Držislav*, *Stjepan*, *Petar Krešimir IV*, *Tomislav* i *Petar Snačić*. Među tim odgovorima ističe se odgovor *Tomislav* (oko 62 % odgovora u kategoriji). To je oko 31 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima, što je skoro podjednako udjelu pristupnika koji su točno odgovorili na zadatak (33 %). Oko 21 % odgovora u toj kategoriji odnosi se na Stjepana Držislava, a oko 13 % na Petra Krešimira IV. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da su pristupnici nasumce pokušali pogoditi o kojem je hrvatskome kralju riječ ne poznajući osnovne činjenice o kraljevima i njihovoj vladavini.

Dio pristupnika (6,85 %) naveo je hrvatske knezove Višeslava, Trpimira, Branimira, Zdeslava ili Domagoja. Među tim odgovorima ističu se odgovori *Branimir* (oko polovina odgovora u kategoriji) te *Trpimir* (oko 30 % odgovora u kategoriji). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici ne razlikuju hrvatske knezove od kraljeva niti poznaju vrijeme vladanja pojedinih knezova/kraljeva.

Vrlo niski udio pristupnika (0,75 %) naveo je ugarsko-hrvatske vladare. To su, npr. *Bela III.*, *Bela IV.*, *Karlo I.*, *Anžuvinac* i *Matijaš Korvin*.

Niski udio pristupnika (1,25 %) naveo je odgovore koji se ne mogu svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju. To su, npr. odgovori *Josip Jelačić*, *kruna i ruho*, *Žezlo i kruna*, *kralj Branimir*, *Stjepan Držislav IV.* i *kralj Trpimir*. Ti su odgovori svrstani u kategoriju *Ostali odgovori*.

47. Koju je titulu nosio mletački upravitelj u Dalmaciji?

Zadatkom je ispitana obrazovni ishod *opisati hrvatske krajeve pod osmanlijskom i mletačkom vlašću* koji pripada temi *Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se trebali dosjetiti obilježja povijesti Mletačke Republike, a posebno razdoblja kada su dijelovi hrvatskoga teritorija bili pod mletačkom vlasti.

Zadatak je točno riješilo svega 4 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,33, što znači da zadatak dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 63. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 63. Kategorije odgovora pristupnika na 47. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – titulu generalnoga providura	49	4,09
Djelomično točan, ali nepotpun odgovor	159	13,28
Naziv upravitelja u Veneciji	362	30,24
Ostale titule	192	16,04
Ostali odgovori	123	10,28
Bez odgovora	311	25,98
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jet *titulu generalnoga providura*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To je varijacija točnoga odgovora, npr. *generalni providur*.

Izuzetno niski udio pristupnika (4,09 %) je točno riješio zadatak, što odgovara prosječnoj riješenosti dobivenoj psihometrijskom analizom (4 %). Dio pristupnika (25,98 %) nije odgovorilo na zadatak. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Djelomično točan, ali nepotpun odgovor, Naziv upravitelja u Veneciji, Ostale titule i Ostali odgovori.*

Dio pristupnika (13,28 %) naveo je djelomično točan, ali nepotpun odgovor. Riječ je o odgovoru *providur*.

Najviši udio pristupnika (30,24 %) naveo je odgovor *titulu dužda*. Titula dužda je očito vrlo poznata pristupnicima jer se uči kroz dulje vrijeme (rani srednji vijek u Hrvatskoj, postanak i razvoj Venecije, razvijeni srednji vijek – Zadarski mir). Za razliku od titule dužda titula generalnoga providura je vrlo slabo poznata pristupnicima – uči se tek u razdoblju novoga vijeka (titula se upotrebljava od kraja 16. st.) kada se povijest Dalmacije uči više kroz turske provale i posljedice, a navodi se bez opširnijega opisa.

Čak 16,04 % pristupnika navelo je ostale titule iz različitih povijesnih razdoblja ili iz povijesti različitih država i naroda. To su, npr. *ban, komesar, prior, kralj, knez, car, konzul, vezir, kancelar* itd. Među njima se ističu odgovori *knez* (oko jedna trećina odgovora u toj kategoriji) te *car* i *ban*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da su pristupnici nasumce pokušali odgovoriti na zadatku jer su naveli svakojake titule kojih su se dosjetili i koje ne odgovaraju ni vremenu ni mjestu koje se traži u zadatku.

U kategoriju *Ostali odgovori* svrstano je 10,28 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *kmet, poglavac, kapelan, kolon, conto, Dalmatinski namjesnik, šjor, visočanstvo, plemić, prika, vazal, patricij i patron*.

48. U kojemu je gradu 1618. godine sklopljen mir čijim su odredbama raseljeni uskoci u Otočac i na Žumberak?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *opisati hrvatsku obranu Osmanlja* koji pripada temi *Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali dobro poznavati terminologiju i tijek Uskočkoga rata, mirovne pregovore u Parizu (1617.) te ratificiranje mirovnoga ugovora u Madridu (1618.). Navođenjem Otočca i Žumberka u zadatku pristupnicima se nastojalo olakšati rješavanje zadataka.

Zadatak je točno riješilo samo 1 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. To je najlošije riješeni zadatak među zadatacima kratkoga odgovora, ali i u cijelokupnome ispitu u školskoj godini 2013./2014. Koeficijent diskriminativnosti je 0,17, što je ispod granice prihvatljive diskriminativnosti. Taj zadatak ne razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. Jedan od razloga tako niske diskriminativnosti jest težina zadatka, odnosno činjenica da je zadatak točno riješilo samo 1 % pristupnika. U tablici 64. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 64. Kategorije odgovora pristupnika na 48. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – u Madridu	12	1,00
Gradovi vezani uz uskoke	112	9,36
Gradovi poznati po mirovima s Osmanlijama	162	13,53
Ostali gradovi poznati po mirovnim ugovorima	145	12,11
Ostali gradovi	354	29,57
Ostali odgovori	19	1,59
Bez odgovora	392	32,75
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *u Madridu*. Zadatak je točno riješilo 1 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (1 %).

Zadatak nije riješilo 32,75 % pristupnika. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Gradovi vezani uz uskoke, Gradovi poznati po mirovima s Osmanlijama, Ostali gradovi poznati po mirovnim ugovorima, Ostali gradovi i Ostali odgovori*.

U kategoriju *Gradovi vezani uz uskoke* svrstani su odgovori *Senj* i *Klis* kojih je 9,36 %, a od toga je odgovor *Senj* u kategoriji zastupljen s visokih 96 %, što čini 9 % ukupno analiziranih odgovora. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici prepoznaju Senj i Klis kao središta uskočke borbe prvo protiv Turaka, a zatim i Mlečana.

U kategoriju *Gradovi poznati po mirovima s Osmanlijama* svrstano je 13,53 % odgovora pristupnika. Puno je pristupnika povezalo zadatak s Osmanlijama unatoč vremenskoj odrednici koja je naznačena u zadatku i koja ih je trebala asocirati na Mlečane i Austriju. U ovoj su kategoriji podjednako zastupljeni odgovori *u Srijemskim Karlovcima i u Požarevcu* (oko 40 % u kategoriji svaki). Ostali odgovori u toj kategoriji su *mir u Svištovu, mir u Beogradu i mir u Vašvaru*.

Najviše je netočnih odgovora pristupnika (29,57 %) u kategoriji *Ostali gradovi*. To su, npr. odgovori *Sisak, Karlovac, Carigrad, Trst, Zagreb, Dubrovnik, Osijek, Vis, Rovinj, Cetingrad, Ogulin, Omiš, Županja, Sisak, Split, Solin, Sinj, Pazin, Trogir, Imotski, Siget, Rijeka i U Petrovaradinu*. Najzastupljeniji je u toj kategoriji odgovor *Karlovac* (24 %), a zatim slijede odgovori *Varaždin* (10 %) i *Sisak* (9 %). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici povezuju uskoke sa sukobima s Turcima, ali ne prepoznaju točno vrijeme.

U kategoriju *Ostali gradovi poznati po mirovnim ugovorima* svrstani su odgovori *Ženeva, Verdun, Aachen, Munster, Rim, Zadru, Torino, Washington, Budim, Beč, Požun i Prag*. Ti odgovori čine 12,11 % ukupno analiziranih odgovora. Među tim odgovorima najzastupljeniji je odgovor *Zadar/Zadarski mir/mir u Zadru* (oko polovina odgovora u kategoriji).

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Alba, Podravac, Pružnice, Verdut, U sirotištu, Podravec, U Žitni i u Požarevcima*. Ti odgovori čine 1,59 % ukupno analiziranih odgovora, a najzastupljeniji među njima je odgovor *u Požarevcima*.

49. Kako se zvao autor knjige *O kretanju nebeskih tijela?*

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti humanizam i renesansu* koji pripada temi *Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se trebali dosjetiti imena i djela jedne od ključnih osoba razdoblja renesanse.

Zadatak je točno riješilo samo 26 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,35, što znači da zadatak dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 65. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 65. Kategorije odgovora pristupnika na 49. zadataku u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Nikola Kopernik	309	25,81
Ostali veliki znanstvenici od razdoblja humanizma i renesanse do kraja 17. stoljeća	347	28,99
Znanstvenici, izumitelji i filozofi od 18. do 20. stoljeća	64	5,35
Znanstvenici i filozofi staroga vijeka	29	2,42
Ostali odgovori	48	4,01
Bez odgovora	400	33,42
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *Nikola Kopernik*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To je varijacija točnoga odgovora, npr. *Kopernik*. Zadatak je točno riješilo 25,81 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (26 %). Visoki udio pristupnika (33,42 %) nije odgovorio na zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostali veliki znanstvenici od razdoblja humanizma i renesanse do kraja*

17. stoljeća, Znanstvenici, izumitelji i filozofi od 18. do 20. stoljeća, Znanstvenici i filozofi staroga vijeka i Ostali odgovori.

Visoki udio pristupnika (28,99 %) naveo je odgovore koji su svrstani u kategoriju *Ostali veliki znanstvenici od razdoblja humanizma i renesanse do kraja 17. stoljeća*. To su, npr. odgovori *Galileo Galilei, Giordano Bruno, (Johanes) Kepler, Faust Vrančić, Leonardo da Vinci, Isaac Newton, Rene Descartes i Ivan Lucić*. Najzastupljeniji je među njima odgovor *Galileo Galilei* (oko 81 % odgovora u kategoriji, što je 23 % u ukupno analiziranim odgovorima). Gotovo je jednaki udio pristupnika naveo taj odgovor (23 %) i točan odgovor (26 %). Tako visoki udio odgovora *Galileo Galilei* ukazuje na to da su pristupnici dobro povezali Galilea Galileija i Nikolu Kopernika s obzirom na područje njihova istraživanja (astronomija) i njihovo zalaganje za naučavanje suprotno crkvenomu, a to je da se Zemlja giba oko Sunca. Odgovori svrstani u ovu kategoriju pokazuju i da pristupnici ne razlikuju djelovanja pojedinih znanstvenika.

U kategoriju *Znanstvenici, izumitelji i filozofi od 18. do 20. stoljeća* svrstani su, npr. odgovori *Ruđer Bošković, Charles Darwin, Alfred Nobel, Voltaire, Orville Wright, Albert Einstein, Rousseau, Ivan Mažuranić i Franjo Rački*. Ti odgovori čine 5,35 % ukupno analiziranih odgovora. U toj je kategoriji najzastupljeniji odgovor *Ruđer Bošković* (oko 78 % odgovora u kategoriji).

Dio pristupnika (2,42 %) naveo je, npr. odgovore koji su svrstani u kategoriju *Znanstvenici i filozofi staroga vijeka*. To su, npr. odgovori *Ptolomej, Aristotel, Pitagora, Sokrat, Arhimed, Platon, Eratosten, Tacit, Tit Livije i Konfucije*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da je visoki udio pristupnika površno pročitao zadatak jer navedene osobe ne odgovaraju razdoblju koje se ispituje.

U kategoriju *Ostali odgovori* svrstano je 4,01 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Pizistrat, sv. Petar, Gaj, Grgur, Isus, Slaven Letica, Svetozar Pribičević, Sandra, Ivan Šubašić, Michel d'Montaine, Antun Šop, Marija Terezija, Juri Gagarin, Fran Krsto Frankopan, Stjepan Radić, Ante Kovačić, Nostradamus, Nikola Zrinski, Eugen Kvaternik, Ljudevit Gaj, Karlo II., Herman Dalmatin, Magelan, Bartholomei Dias i Marco Polo*.

NOVI VIJEK U XVIII. I XIX. STOLJEĆU

50. Kako se nazivaju zbirke propisa kojima se uređuju odnosi između kmetova i feudalca u vrijeme Karla III. i Marije Terezije?
-

Zadatkom je ispitana obrazovna ishod *objasniti prosvijećeni apsolutizam* koji pripada temi *Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati procese i pokušaje urbarialnih regulacija u vrijeme Karla III. i Marije Terezije.

Zadatak je točno riješilo 26 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je visokih 0,57, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 66. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 66. Kategorije odgovora pristupnika na 50. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – urbari	308	25,73
Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka	53	4,43
Ostali pravni, politički i vjerski dokumenti	32	2,67
Ostali odgovori	128	10,69
Bez odgovora	674	56,31
Nečitki odgovori	2	0,17
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *urbari*. Zadatak je točno riješilo 25,73 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (26 %). Čak 56,31 % pristupnika nije odgovorilo na zadatak. U ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2013./2014. naj-

više pristupnika nije odgovorilo upravo na ovaj zadatak. Dva su odgovora bila nečitka, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka, Ostali pravni, politički i vjerski dokumenti i Ostali odgovori.*

U kategoriju *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka* svrstani su, npr. odgovori *O položaju kmetova, O odnosu kmetova i feudalaca, Feudalna reforma, Terezijanske reforme, Feudalne reforme, Feudalne teze, Feudalni kodeks, Feudalni odnosi, Feudalni poredak, Feudalni propisi, Feudalni zakoni, Feudalno kmetski odnosi, Kmetovske uredbe, Kmetska davanja, Kmetske povelje* i sl. Ti odgovori čine 4,43 % ukupno analiziranih odgovora i ukazuju na to da su se pristupnici u nedostatku znanja koristili riječima/formulacijama iz zadatka koje su ponudili kao odgovor.

U kategoriju *Ostali pravni, politički i vjerski dokumenti* svrstani su, npr. odgovori *Deklaracija o pravima građana i čovjeka, 95 teza, O duhu zakona, Obznana, Pacta conventa, Poljički statuti, Zagrebačke punktacije, Zlatna bula, Vlaški statuti, Vinodolski zakonik, Rerum novarum, Pragmatička sankcija i Listopadska diploma.* Ti odgovori čine 2,67 % ukupno analiziranih odgovora i ukazuju na to da pristupnici raspoznavaju veliki broj političkih, pravnih i drugih dokumenata, ali ih ne povezuju s razdobljem nastanka propisa traženih u zadatku. Među tim odgovorima najzastupljeniji je odgovor *Pragmatička sankcija* (oko 28 % odgovora u kategoriji). Moguće je zaključiti da su se pristupnici koji su kao odgovor naveli Pragmatičku sankciju odlučili za nju zbog spominjanja vladara u zadatku, a da nisu znali sadržaj dokumenta.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *inkunabije, Katastri, Kućni red, lekture, memoari, zbornik, Zbirka pravila, zakoni, ukazi, Teze, tabule, statuti, sankcije, rezolucija, reforme, punktacije* i sl. Ti odgovori čine 10,69 % ukupno analiziranih odgovora.

51. U razdoblju kojega je bana održana Banska konferencija na kojoj se tražilo ujedinjenje Hrvatske s Dalmacijom i trima istarskim kotarima (Novigradom, Voloskim i Labinom)?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti položaj između Beča i Pešte koji pripada temi Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati djelovanje Josipa Šokčevića te procese rješavanja državnopravnoga pitanja Trojedne Kraljevine prema Ugarskoj i Austriji u drugoj polovini 19. stoljeća.

Zadatak je točno riješio niski udio pristupnika (4 %) na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,27, što znači da je zadatak granično diskriminativan.

U tablici 67. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 67. Kategorije odgovora pristupnika na 51. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Josipa Šokčevića	43	3,59
Ostali hrvatski banovi 19. stoljeća	794	66,33
Hrvatski banovi izvan razdoblja 19. stoljeća	44	3,68
Hrvatski knezovi i kraljevi	32	2,67
Ostali odgovori	23	1,92
Bez odgovora	260	21,72
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *Josipa Šokčevića*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To je varijacija točnoga odgovora, npr. *ban Šokčević*. Zadatak je točno riješilo 3,59 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (4 %). Zadatak

nije riješilo 21,72 % pristupnika. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostali hrvatski banovi 19. stoljeća, Hrvatski banovi izvan razdoblja 19. stoljeća, Hrvatski knezovi i kraljevi i Ostali odgovori.*

Čak 66,33 % odgovora pristupnika svrstano je u kategoriju *Drugi hrvatski banovi 19. stoljeća*. Najzastupljeniji je odgovor u toj kategoriji, ali i u ukupno analiziranim odgovorima *ban Josip Jelačić*. Odgovori vezani uz bana Jelačića zastupljeni su s oko 64 % u kategoriji, što je oko 42 % u ukupno analiziranim odgovorima. Zatim slijedi odgovor *ban Ivan Mažuranić* (oko 28 % odgovora u kategoriji, što je oko 19 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima). Na temelju navođenja imena banova Jelačića i Mažuranića moguće je zaključiti da su pristupnici dobro shvatili da je riječ o utvrđivanju odnosa s Austrijom i Ugarskom, ali nisu mogli precizirati vrijeme, tj. nisu znali da je riječ o razdoblju poslije vraćanja ustavnog stanja i prije sklapanja Austro-ugarske nagodbe. U tu su kategoriju svrstani i odgovori *Khuen Hedervary, Ladislav Pejačević, Levin Rauch, Haller i Haulik*.

U kategoriju *Hrvatski banovi izvan razdoblja 19. stoljeća* svrstani su, npr. odgovori *ban Ivan Šubašić, ban Nikola Zrinski, ban Derenčin, Slavka Cuvaja, Toma Erdödy, Nikola Šubić i Toma Bakoža Erdödy*. Ti odgovori čine 3,68 % ukupno analiziranih odgovora.

U kategoriju *Hrvatski knezovi i kraljevi* svrstani su, npr. odgovori *Trpimir, Domagoj, Držislav, Višeslav, Mislav, Borna, Branimir, Tomislav, Za vrijeme Matije Korvina i Za vrijeme Franje Josipa I.* Ti odgovori čine 2,67 % ukupno analiziranih odgovora.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Petar Preradović, u razdoblju bana, 17. st., Franjo Rački, Josipa Jurja Strossmayera, Matko Laginja, bana pučanina, Ive Perkovića, U razdoblju bana Branimira, Franje, u vrijeme bana Mislava i bana Trpimira*. Ti odgovori čine 1,92 % ukupno analiziranih odgovora.

52. Kojom je revolucijom na francuskome prijestolju Karla X. zamijenio Luj Filip?
-

Zadatkom je ispitana obrazovni ishod *objasniti razvoj Europe i svijeta nakon Bečkoga kongresa* koji pripada temi *Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati tijek revolucionarnih događaja u Francuskoj od kraja 18. stoljeća.

Zadatak je točno riješilo 11 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,45, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 68. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 68. Kategorije odgovora pristupnika na 52. zadatku u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Srpanjskom revolucijom	142	11,86
Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka	299	24,98
Ostale stvarne revolucije iz povijesti	183	15,29
Ostali odgovori	146	12,20
Bez odgovora	427	35,67
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Srpanjskom revolucijom*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To je varijacija točnoga odgovora, npr. *revolucijom 1830*. Zadatak je točno riješilo 11,86 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (11 %). Dio pristupnika (35,67 %) nije odgovorio na zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka*, *Ostale stvarne revolucije iz povijesti* i *Ostali odgovori*.

Odgovora pristupnika oblikovanih na temelju podataka iz zadatka, npr. *Francuskom (građanskom) revolucijom* i *1. francuskom revolucijom* bilo je dvostruko više (24,98 %) od točnoga odgovora pristupnika.

U kategoriju *Ostale stvarne revolucije iz povijesti* svrstani su, npr. odgovori *industrijskom, 1. revolucijom, 2. revolucijom, 3. revolucijom, Američkom, Baršunastom, Februarskom, Slavnom revolucijom, Revolucija 1848., Listopadske, Oktobarske, Proljeće naroda, Veljačkom i Travničkom revolucijom*. Te je odgovore navelo 15,29 % pristupnika i na temelju njih moguće je zaključiti da su pristupnici naveli nazine revolucija koje su im poznate, ali ih nisu znali vremenski, prostorno ni problemski ispravno odrediti i povezati sa zadatkom.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Građanskom, Velikom revolucijom, carskom, jesenskom, krvavom, mini, oružanom, Rojaličkom, Hugenotske, Apsolutistička, Plemećkom revolucijom, Pravom revolucijom, revolucijom opstanka, Buržoazijske, Kraljevske, „Proljeće”, Jogurt, Zlatna, Žakerija i Žirondinskom revolucijom*. Ti odgovori čine 12,20 % ukupno analiziranih odgovora.

53. U kojemu su se gradu u današnjoj Slovačkoj održavali ugarski sabori na kojima su sudjelovali i hrvatski predstavnici?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti položaj između Beča i Pešte koji pripada temi Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati državnopravni položaj Banske Hrvatske odnosno Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije u Habsburškoj Monarhiji. Navođenje prostora (današnje Slovačke) kao sjedišta ugarskih sabora olakšalo je pristupnicima odgovaranje na zadatak. Zadatak je riješilo 46 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio srednje težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,42, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 69. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 69. Kategorije odgovora pristupnika na 53. zadataku u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – u Požunu/Bratislavu	546	45,61
Ostali gradovi Habsburške Monarhije	135	11,28
Gradovi izvan Habsburške Monarhije	38	3,17
Ostali odgovori	28	2,34
Bez odgovora	446	37,26
Nečitki odgovori	4	0,33
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *u Požunu/Bratislavu*. Zadatak je točno riješilo 45,61 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (46 %). Dio pristupnika (37,26 %) nije odgovorio na zadatak. Četiri su odgovora bila nečitka, a ostali su odgovori bili netočni.

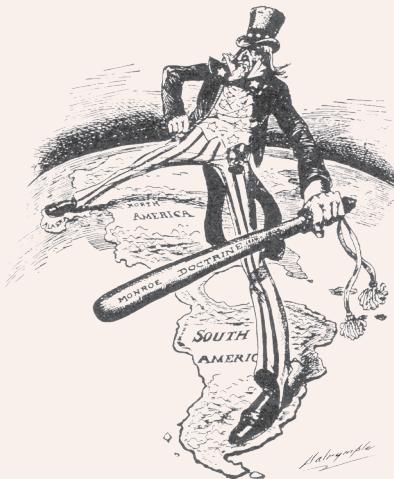
Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostali gradovi Habsburške Monarhije*, *Gradovi izvan Habsburške Monarhije* i *Ostali odgovori*.

U kategoriju *Ostali gradovi Habsburške Monarhije* svrstani su, npr. odgovori *Budimpešta*, *Budim*, *Pešta*, *Ostrogon*, *Sekesch Fehervar*, *Beč*, *Brno*, *Graz*, *Ostrogon*, *Košice*, *Krakov*, *Ljubljana*, *Vašvar*, *Pečuh*, *Kopar*, *Debrecin*, *Zagreb*, *Trenčin*, *Nitra* i *Njitra*. Ti odgovori čine 11,28 % ukupno analiziranih odgovora. Na temelju njih moguće je zaključiti da pristupnici razlikuju gradove Habsburške Monarhije od kojih su neki bili prijestolnice, ali ih ne povezuju s razdobljem koje se traži u zadatku.

U kategoriju *Gradovi izvan Habsburške Monarhije* svrstani su, npr. odgovori *Varšava*, *Solun*, *Minsk*, *Svištovo*, *Ženeva*, *Verdun* i *Postdamu*. Ti odgovori čine 3,17 % ukupno analiziranih odgovora. Polovina odgovora u toj kategoriji odnosi se na Varšavu.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Tirol*, *Koruška*, *Brest-listavk*, *Gacka*, *Ježevico*, *Krušovice*, *Pozdan*, *Pozdam*, *Prebec*, *Schombrun* i *Studeti*. Ti odgovori čine 2,34 % ukupno analiziranih odgovora.

54. Koju doktrinu američke vanjske politike ilustrira prikazani slikovni prilog?

Zadatkom je ispitana obrazovna ishod *objasniti imperijalizam* koji pripada temi *Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta*. Zadatkom je ispitano razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala te je zadatak svrstan na razinu analize odnosno primjene stečenoga znanja. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati karakteristike američke vanjske politike od prve polovine 19. stoljeća.

Zadatak je točno riješilo 27 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je visokih 0,56, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 70. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 70. Kategorije odgovora pristupnika na 54. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku 2013./2014.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Monroevu doktrinu/Big stick/Velika batina	321	26,82
Pojmovi vezani uz američku vanjsku i unutarnju politiku	254	21,22
Ostali odgovori	244	20,38
Bez odgovora	377	31,50
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *Monroevu doktrinu/Big stick/Velika batina*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su stavljeni u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Amerika Amerikancima (Monroe)*, *Monroova doktrina* i *Amerika Amerikancima*. Zadatak je točno riješilo 26,82 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (27 %). Dio pristupnika (31,50 %) nije odgovorio na zadatak. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Pojmovi vezani uz američku vanjsku i unutarnju politiku* i *Ostali odgovori*. U kategoriju *Pojmovi vezani uz američku vanjsku i unutarnju politiku* svrstani su, npr. odgovori *Otvorenih vrata*, *Marshallova doktrina*, *Izolacionizam*, *Abolicionizam*, *Amerikanizacija*, *Imperijalizam*, *Antikomunističku*, *Johnsonov plan*, *Lease-lend*, *Wilsonova*, *Ujak Sam i Hayesova doktrina*. Ti odgovori čine 21,22 % ukupno analiziranih odgovora. U toj su kategoriji najzastupljeniji odgovori *Izolaciju/Izolacionizam* (oko 33 % odgovora u kategoriji). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici raspoznaju doktrine vanjske politike SAD-a, ali ih ne povezuju ispravno s ispitivanim razdobljem.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Američka vlast poziva male ljude*, *Oštra demokracija*, *Da je sve jedna država*, *Da se Amerika mora štititi*, *Da su opasni*, *Da su svi ujedinjeni*, *Ne dirajte nas*, *Ne miješanja*, *Obrane*, *Napada*, *Apsolutizam*, *Bezgraničnost*, *Carska*, *Amerika od sjevera do juga*, *Amerika želi vladati svime*, *Yankee Doodle*, *Ne zanima ih osvajanje u Europi i drugdje*, *Naše je naše, ne dirajte se u nas*, *Socijalizam*, *Demokracija* i *Američka doktrina*. Ti odgovori čine 20,38 % ukupno analiziranih odgovora, a na temelju njih moguće je zaključiti da je dio pristupnika opisivao priloženi ilustrativni materijal.

SVIJET XX. I XXI. STOLJEĆA

55. Kako se nazivala prva radijska postaja u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca?

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *opisati dosege znanosti i kulture u Hrvatskoj u prvoj polovini XX. stoljeća* koji pripada temi *Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati činjenice vezane uz početke nove tehnološke ere Zagreba odnosno Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Zadatak je točno riješilo 24 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,45, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 71. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 71. Kategorije odgovora pristupnika na 55. zadataku u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Radio Zagreb	287	23,98
Odgovori slični točnomu odgovoru	56	4,68
Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka	62	5,18
Ostali odgovori	210	17,54
Bez odgovora	582	48,62
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *Radio Zagreb*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su stavljeni u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Radijska postaja Zagreb*, *Radio postaja Zagreb* i *RP Zagreb*. Zadatak je točno riješilo 23,98 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (24 %). Čak 48,62 % pristupnika nije odgovorilo na zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori slični točnomu odgovoru, Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka i Ostali odgovori.*

U kategoriju *Odgovori slični točnomu odgovoru* svrstani su, npr. odgovori *Zagrebačka radijska postaja, Zagrebački radio, Krugovalna postaja Zagreb, Krugovalna stanica Zagreb, Zagreb, Krugoval Zagreb i Hrvatski radio u Zagrebu*. Na temelju tih odgovora može se zaključiti da dio pristupnika zna točan odgovor kada je u pitanju prostor, ali ne zna točan naziv radijske postaje. Ti odgovori čine 4,68 % ukupno analiziranih odgovora. Polovinu odgovora u toj kategoriji čini odgovor *Zagreb*.

U kategoriju *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka* svrstani su, npr. odgovori *SHS radio, SHS, Radio Kraljevine SHS, Radio Jugoslavija, Radio Jugoslavia, Jugoslavenska radio, Jugoslavenski, Jugoslavija i Jugoslavenska radio postaja*. Ti odgovori čine 5,18 % ukupno analiziranih odgovora. Na temelju tih odgovora može se zaključiti da je dio pristupnika odlučio povezati ponuđene informacije iz zadatka i to ponuditi kao točan odgovor.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstatи ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *101, Antena, Banovina, Hrvatska radiotelevizija, Jedinство, Jugoton, Kolo, Kragujevac, Kraljev glasnik, Narodni radio, Narodna, Plavi radio, Oj, Hrvatska mati, Radio Petrova Gora, Sljeme, Sloga, Sarajevo, Zajedništvo, Balkanska, Radio Beograd i Sloboda*. Ti odgovori čine 17,54 % ukupno analiziranih odgovora, a najzastupljeniji je među njima odgovor *Radio Beograd* (oko 32 % odgovora u kategoriji).

56. Kako se nazivala prva tajna služba u sovjetskoj Rusiji?

Zadatkom je ispitana obrazovni ishod *objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od mirovne konferencije u Versaillesu do velike gospodarske krize koji pripada temi Razdoblje između dvaju svjetskih ratova u Europi i svijetu.* Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati činjenice vezane uz političke prilike u Rusiji (1917. – 1922.) nakon Oktobarske revolucije i uspostave sovjetske vlasti te tijekom građanskoga rata. Navođenje područja djelovanja službe čiji se naziv traži pristupnicima je olakšalo rješavanje zadatka.

Zadatak je točno riješilo 17 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,45, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 72. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 72. Kategorije odgovora pristupnika na 56. zadatku u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku državne mature u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – ČEKA	214	17,88
Ostale tajne službe SSSR-a i Istočnoga bloka	338	28,24
Ostale tajne policije i organizacije u drugim državama i razdobljima	41	3,43
Pojmovi vezani uz povijest SSSR-a	86	7,18
Ostali odgovori	90	7,52
Bez odgovora	426	35,59
Nečitki odgovori	2	0,17
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest ČEKA. Zadatak je točno riješilo 17,88 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskom analizom (17 %). Najviši udio pristupnika (čak 35,59 %) nije odgovorio na zadatak. Dva su odgovora bila nečitka, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostale tajne službe SSSR-a i Istočnoga bloka, Ostale tajne policije i organizacije u drugim državama i razdobljima, Pojmovi vezani uz povijest SSSR-a i Ostali odgovori.*

U kategoriju *Ostale tajne službe SSSR-a i Istočnoga bloka* svrstano je 28,24 % odgovora pristupnika. Najzastupljeniji je u toj kategoriji odgovor *KGB* (oko 82 % odgovora, što je 23 % u ukupno analiziranim odgovorima). Taj je odgovor zastupljeniji i od točnoga odgovora. Ostali odgovori u toj kategoriji su *NKVD* i *Stasi*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da najviši udio pristupnika raspoznaće neke vladine agencije čija je zadaća u SSSR-u bila državna sigurnost, ali ih ne zna točno povezati s razdobljem nastanka, dok ih u nekim slučajevima veže uz druge države Istočnoga bloka.

U kategoriju *Ostale tajne policije i organizacije u drugim državama i razdobljima* svrstani su, npr. odgovori *Udba, OZNA, Crna ruka, Kraljeve oči i uši, Gestapo i KKK*. Ti odgovori čine 3,43 % ukupno analiziranih odgovora i na temelju njih moguće je zaključiti da dio pristupnika nije uspio podatke iz zadatka ispravno staviti u kontekst vremena i prostora.

U kategoriju *Pojmovi vezani uz povijest SSSR-a* svrstani su, npr. odgovori *Bijela garda, Barbarossa, Boljševici, Crvena armija, Čistke, Informbiro, Dekabristi, Duma, Internacionala, Kominterna, Komunisti, Kremlj, Perestrojka, Sovjeti, SSSR, NEP i USSR*. Ti odgovori čine 7,18 % ukupno analiziranih odgovora i na temelju njih moguće je zaključiti da dio pristupnika ne poznaje problematiku koju zadatak ispituje. Najzastupljeniji je među njima odgovor *Informbiro* (48 % odgovora u toj kategoriji).

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Avangarda, ZNEB, OPFOR, NPK, NKVO, KBJ, KBTT, KFB, SOJA, SEHA, SOR, FSB, KIRA, KP, KPG, Čarizard, Crne mambe, Crvene beretke, Crnokošuljaši, Žandari, Agenti, Tajna policija, SA-jedinke, Konobari, Apis, AVNOJ i KPJ*. Ti odgovori čine 7,52 % ukupno analiziranih odgovora.

57. Tko je 1991. godine bio hrvatski premijer na čelu koalicijske vlade – Vlade narodnoga jedinstva?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske* koji pripada temi *Razdoblje suvremenoga svijeta*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati činjenice vezane uz Domovinski rat te uz Vladu narodnoga jedinstva.

Zadatak je točno riješilo samo 2 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,13, što je ispod granice prihvatljive diskriminativnosti. Zadatak ne razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. Jedan je od razloga tako niske diskriminativnosti težina zadatka.

U tablici 73. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 73. Kategorije odgovora pristupnika na 57. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Franjo Gregurić	19	1,59
Ostali hrvatski premijeri	470	39,26
Ostali političari suvremene hrvatske povijesti	276	23,06
Ostali političari iz razdoblja prije 1990. godine	40	3,34
Ostali odgovori	16	1,34
Bez odgovora	375	31,33
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *Franjo Gregurić*. Zadatak je točno riješilo 1,59 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (2 %). Dio pristupnika (31,33 %) nije odgovorio na zadatak. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostali hrvatski premjeri, Ostali političari suvremene hrvatske povijesti, Ostali političari iz razdoblja prije 1990. godine i Ostali odgovori.*

U kategoriju *Ostali hrvatski premjeri* svrstani su, npr. odgovori *Stjepan Mesić, Ivica Račan, Ivo Sanader, Zoran Milanović i Nikica Valentić*. Ti odgovori čine 39,26 % ukupno analiziranih odgovora, a najzastupljeniji je među njima odgovor *Stjepan Mesić* (oko 73 % u kategoriji, što je oko 29 % u ukupno analiziranim odgovorima). Na temelju toga odgovora moguće je zaključiti da pristupnici znaju da je Stjepan Mesić obnašao funkciju premijera i kasnije predsjednika, ali ne znaju vremenski točno odrediti razdoblje kada je obnašao funkciju premijera.

U kategoriju *Ostali političari suvremene hrvatske povijesti* svrstani su, npr. odgovori *Dražen Budiša, Gotovac, Gojko Šušak, Josip Manolić, Špegelj, Mate Granić, Slaven Letica, Vladimir Šeks, Milorad Pupovac, Ljubo Česić Rojs, Ivo Josipović i Dr. Franjo Tuđman*. Ti odgovori čine 23,06 % ukupno analiziranih odgovora. Najzastupljeniji je među njima odgovor *Franjo Tuđman* (oko 33 % u kategoriji, što je oko 8 % u ukupno analiziranim odgovorima). Zatim slijedi odgovor *Gojko Šušak* (oko 30 % odgovora u kategoriji, što je oko 7 % u ukupno analiziranim odgovorima). Na temelju odgovora u toj kategoriji moguće je zaključiti da dio pristupnika ne razlikuje kategorije predsjednika i premijera, a ni ovlasti i zadaće premijera i ministara unutar vlada.

U kategoriju *Ostali političari iz razdoblja prije 1990. godine* svrstani su, npr. odgovori *Maček, Pavelić, Tito, Bakarić, Šubašić, Stjepan Radić, Ante Starčević, Ante Pavelić, Marković i Miko Tripalo*. Ti odgovori čine 3,34 % ukupno analiziranih odgovora i na temelju njih moguće je zaključiti da pristupnici ne znaju točno odrediti ni vrijeme ni problematiku koju zadatak ispituje.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Šubašić, Vlado Maček, Stjepan Gregurević, Siniša Račan, Dominić, Ivan, Ante Gotovac i Željko Tomčić*. Ti odgovori čine 1,34 % ukupno analiziranih odgovora.

58. Koji je američki predsjednik u vrijeme Prvoga svjetskog rata u svojoj predizbornoj kampanji nastupao sa sljedećim sloganom: *He kept us out of war* (*On nas je držao podalje od rata*)?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti Prvi svjetski rat* koji pripada temi *Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati činjenice vezane uz Prvi svjetski rat i prilike u SAD-u tijekom Prvoga svjetskog rata. Zadatak je jasno postavljen jer su u njemu navedeni predsjednički slogan te vremensko (razdoblje Prvoga svjetskog rata) i prostorno (američki predsjednik) određenje.

Zadatak je riješilo 34 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je visokih 0,55, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 74. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 74. Kategorije odgovora pristupnika na 58. zadatak u ispuštu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Thomas Woodrow Wilson	393	32,83
Ostali američki predsjednici	408	34,09
Ostali svjetski političari	36	3,01
Ostali odgovori	55	4,59
Bez odgovora	305	25,48
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovore jest *Thomas Woodrow Wilson*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Thomas Woodrow Wilson*, *T. W. Wilson*, *Wilson*, *W. Wilson*, *Thomas W. Wilson*, *Willson* i *W. T. Wilson*. Zadatak je točno riješilo 32,83 % pristupnika,

što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (34 %). Zadatak nije riješilo 25,48 % pristupnika.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostali američki predsjednici, Ostali svjetski političari i Ostali odgovori*.

U kategoriju *Ostali američki predsjednici* svrstani su, npr. odgovori *Roosevelt, Truman, Washington, Reagan, Lincoln, Eisenhower, Hoover, Nixon, Theodore Roosevelt, Kennedy, Bush, Clinton, Džordž Bush, F. D. Roossevelt, George Bush, Ronald Reagan, Roosevelt, Franklin D. Roosevelt, Ford i Jefferson*. Ti odgovori čine 34,09 % ukupno analiziranih odgovora. Najzastupljeniji je među njima odgovor *Roosevelt/F. D. Roosevelt* (43 % odgovora u kategoriji, što je 15 % u ukupno analiziranim odgovorima). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici poznaju obilježja djelovanja/politike američkih predsjednika, ali ih ne znaju smjestiti u odgovarajući vremenski okvir.

U kategoriju *Ostali svjetski političari* svrstani su, npr. odgovori *Churchill, Tudor, Nelson Mandela, Winston Churchill i Henry Dunant*. Ti odgovori čine 3,01 % ukupno analiziranih odgovora. Na temelju nekih od tih odgovora moguće je zaključiti da dio pristupnika nije uspio podatke iz zadatka ispravno staviti u kontekst vremena, prostora i problematike koja se ispituje zadatkom.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Orwel, Predsjednik, Winston, Teddy, Thomas, V., John Wilson, Franklin, Georg, Jorge Bush* i druga netočno napisana imena američkih predsjednika. Ti odgovori čine 4,59 % ukupno analiziranih odgovora.

59. O kojemu ratu svjedoči prikazani slikovni prilog?

Zadatkom je ispitana obrazovna ishod *objasniti hladni rat* koji pripada temi *Razdoblje nakon Drugoga svjetskoga rata*. Zadatkom je ispitano razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala te je zadatak svrstan na razinu analize odnosno primjene stečenoga znanja. Pristupnici su prema obrazovnome ishodu trebali objasniti hladni rat analizirajući slikovni prilog (fotografiju). Analizirajući fotografiju trebali su se prisjetiti da je Koreja nakon Drugoga svjetskog rata podijeljena po 38. paraleli i da je došlo do sukoba između Sjeverne i Južne Koreje od 1950. do 1953. Pristupnicima je slikovni prilog relativno nepoznat jer se ne pojavljuje u udžbenicima pa su pristupnici, primjenjujući stečena znanja o hladnom ratu i sukobima, posebno činjenicu o 38. paraleli, trebali odrediti da je riječ o Korejskom ratu. Dakle, pristupnici su trebali smjestiti fotografiju i u povijesni kontekst (u razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata) i odrediti geografski prostor. Zadatak je riješilo 38 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je visokih 0,61, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 75. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 75. Kategorije odgovora pristupnika na 59. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – o Korejskome ratu	459	38,35
Sukobi vezani uz hladni rat	138	11,53
Sukobi prve polovine 20. stoljeća	437	36,51
Suvremeni sukobi/ratovi s kraja 20. i početka 21. stoljeća	2	0,17
Sukobi koji su se dogodili do 20. stoljeća	36	3,01
Ostali odgovori	34	2,84
Bez odgovora	91	7,60
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *o Korejskome ratu*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *o ratu u Koreji, između Sjeverne i Južne Koreje i o ratu između dviju Koreja*. Zadatak je točno riješilo 38,35 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (38 %). Zadatak nije riješilo 7,60 % pristupnika.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Sukobi vezani uz hladni rat*, *Sukobi prve polovine 20. stoljeća*, *Suvremeni sukobi/ratovi s kraja 20. i početka 21. stoljeća*, *Sukobi koji su se dogodili do 20. stoljeća* i *Ostali odgovori*.

U kategoriju *Sukobi vezani uz hladni rat* svrstano je 11,53 % odgovora pristupnika. Oko 90 % pristupnika navelo je odgovor *Vijetnamski rat* pa je moguće zaključiti da su pristupnici zamijenili geografski prostor Koreje s Vijetnamom. Ostali odgovori u toj kategoriji odnose se na općenite izraze *hladni rat* ili su vezani uz rat između Kube i SAD-a.

Najviše netočnih odgovora (36,51 %) svrstano je u kategoriju *Sukobi prve polovine 20. stoljeća*. Najviše je pristupnika u toj kategoriji navelo odgovor *Drugi svjetski rat* (oko 72 % odgovora u kategoriji, što je 26 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima). Zatim slijedi odgovor *Prvi svjetski rat* (27 % odgovora u kategoriji, što je oko 10 % odgovora u ukupno analiziranim odgovorima). Dosta je pristupnika povezalo zadatak s Drugim svjetskim ratom unatoč fotografiji i tekstu na fotografiji koji se odnosi na 38. paralelu, što ih je trebalo podsjetiti na Koreju i Korejski rat. Ostali su odgovori u toj kategoriji, npr. *španjolski građanski rat, rusko-japanski itd.*

U kategoriju *Sukobi koji su se dogodili do 20. stoljeća* svrstano je 3,01 % odgovora pristupnika. Većina pristupnika navela je odgovor *Američki građanski rat*

ili *Američki rat za nezavisnost*. Ostali su odgovori u toj kategoriji, npr. *tridesetogodišnji, sedmogodišnji, Građanski rat u SAD-u i Američko-meksički rat*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici teško prepoznaju i određuju vrijeme i geografski prostor uz pomoć fotografija.

U kategoriju *Suvremeni sukobi/ratovi s kraja 20. i početka 21. stoljeća* svrstano je 0,17 % odgovora pristupnika, a odnose se na Domovinski rat (jedan odgovor) i Zaljevski rat (jedan odgovor). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici nisu povezali fotografiju i zadatku odnosno nisu povezali i analizirali činjenice.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Građanski rat, kineski, Britanski rat, pravi, američki, ratu u Kini (Sjeverna i Južna)* itd. Ti odgovori čine 2,84 % ukupno analiziranih odgovora.

60. Za koje je područje djelovanja tibetanski vođa Dalaj Lama dobio Nobelovu nagradu 1989. godine?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *opisati aktualnu problematiku suvremenoga svijeta* koji pripada temi *Razdoblje suvremenoga svijeta*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati činjenice vezane uz djelovanje Dalaj Lame i uz Nobelovu nagradu. Pristupnici su se trebali prisjetiti za koje je područje djelovanja tibetanski vođa Dalaj Lama dobio Nobelovu nagradu 1989. godine.

Zadatak je točno riješilo čak 79 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je bio lagan. Ovo je najbolje riješeni zadatak kratkoga odgovora u ispitu državne mature iz Povijesti u školskoj godini 2013./2014. godine. Koeficijent diskriminativnosti je 0,44, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 76. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 76. Kategorije odgovora pristupnika na 60. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – za mir	940	78,53
Odgovori vezani uz pojam mira	8	0,67
Ostale kategorije Nobelove nagrade	31	2,59
Geografski prostori kao odgovor	60	5,01
Ostali odgovori	36	3,01
Bez odgovora	122	10,19
Ukupno	1197	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *za mir*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *zagovaranje mira* tj. *nagrada za mir, zauzimanje za mir, za svjetski mir, za širenje poruka mira i mir općenito, za promicanje mira, za politiku mira, za očuvanje mira i za mir u svijetu*.

Zadatak je točno riješilo 78,53 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (79 %). Na zadatak nije dogovorilo 10,19 % pristupnika.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori vezani uz pojam mira, Ostale kategorije Nobelove nagrade, Geografski prostori kao odgovor i Ostali odgovori.*

U kategoriju *Odgovori vezani uz pojam mira* svrstano je 0,67 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *zauzimanje za mir i nezavisnost Tibeta, za promicanje mira i jednakosti, za poticanje mira i pomaganje, za mir u Tibetu i za područje širenja mira i solidarnosti*. U tim se odgovorima spominje područje djelovanja iako nije izravno navedeno i na temelju toga moguće je zaključiti da pristupnici ipak znaju činjenice o djelovanju Dalaj Lame.

U kategoriju *Ostale kategorije Nobelove nagrade* svrstano je 2,59 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *fizika, književnost, medicina i kemija*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici znaju za ostale kategorije Nobelove nagrade, ali očigledno dovoljno ne poznaju djelovanje Dalaj Lame.

U kategoriju *Geografski prostor kao odgovor* svrstano je 5,01 % odgovora pristupnika i zapravo najviše netočnih odgovora. To su, npr. odgovori *Kavkaz, Tibet, Indije, Irak, Nepal, Indokina, Afrika, Koreje, Sirije, otočje u Indijskom oceanu, Ukrajini, Himalaji, Afrika i Azija*. Najviše odgovora u toj kategoriji odnosi se na prostor Indije (35 %), a zatim slijede odgovori koji se odnose na Tibet (16 %). Budući da je u toj kategoriji najviše netočnih odgovora, a odnose se na prostor, moguće je zaključiti da su pristupnici riječ *područje* iz zadatka povezali s geografskim prostorom.

Dio pristupnika (3,01 %) naveo je odgovore koji se ne mogu svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju. To su, npr. odgovori *matematika, politika, kultura, hrabrost, tjeranje Engleza i mir u Indiji, indijsko, Za strategiju, za područje tamo gdje je trebalo djelovati, nenasilni otpor kineskoj okupaciji Tibet, borba za ljudska prava, ljudska prava, filozofija, vjersko djelovanje i traženje slobode svojih naroda*. Ti su odgovori svrstani u kategoriju *Ostali odgovori*.

3.4.3. Zadatci kratkoga odgovora u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2014./2015.

UVOD U POVIJEST, PRETPOVIIEST I STARI VIJEK

41. Kako se nazivao društveni sustav koji je Manuovim zakonikom uveden u indijsko društvo staroga vijeka?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti društveno-pravni sustav* koji pripada temi *Visoke civilizacije i kulture staroga istoka*. Zadatkom je ispitan poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se morali dosjetiti pojmove kasta i kastinskoga sustava povezanih s Indijom i njezinim društvenim sustavom. Zadatak je riješilo 46 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je visokih 0,56, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 77. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 77. Kategorije odgovora pristupnika na 41. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – kastinski sustav	598	45,06
Netočan odgovor sličan točnomu odgovoru	45	3,39
Pojmovi vezani uz indijsku povijest i kulturu	22	1,66
Ostali politički, društveni i gospodarski sustavi	58	4,37
Pojmovi vezani uz gospodarstvo, društvo i politiku	21	1,58
Ostali odgovori	38	2,86
Bez odgovora	545	41,07
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *kastinski sustav*. Sa držajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su stavljeni

u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *sustav kaste, kasti i kasta*. Zadatak je točno riješilo 45,06 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (46 %). Visoki udio pristupnika (41,07 %) nije odgovorio na zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Netočan odgovor sličan točnomu odgovoru, Pojmovi vezani uz indijsku povijest i kulturu, Ostali politički, društveni i gospodarski sustavi, Pojmovi vezani uz gospodarstvo, društvo i politiku i Ostali odgovori*.

U kategoriju *Netočan odgovor sličan točnomu odgovoru* svrstano je 3,39 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *kastalni, kastaški, kastijski, kastatski, kastinjski, kasteni i kastalni*. Ti su odgovori varijacije riječi *kasta*. Neki od tih odgovora mogli su biti priznati kao točan odgovor jer polaze od riječi *kasta*, što ukazuje na to da pristupnici poznaju taj pojam i dobro ga povezuju s tematikom zadatka.

U kategoriju *Pojmovi vezani uz indijsku povijest i kulturu* svrstano je 1,66 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Brahmani, Brahmanizam, brahmanski, Dravidi, dravidski sustav, arijevski sustav, nedodirljivi, rađe, sanskrt, budizam, hinduizam i vedski sustav*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici poznaju neke pojmove vezane uz indijsku povijest, no očigledno ne razumiju njihovo značenje odnosno pogrešno razumiju da se odnose na indijski društveni sustav staroga vijeka.

U kategoriju *Ostali politički, društveni i gospodarski sustavi* svrstano je 4,37 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *šerijat, sultanat, šogunat, kalifat, teokracija, tiranija, robovlasnički, imperijalizam, monarhija, tiranija, apsolutizam, anarhija, diktatura, fašizam, staleški, feudalizam, anarhistički, patrijarhalni i sustav klasnoga društva*. Najzastupljeniji su među njima pojmovi *feudalizam/feudalni* (oko 25 % odgovora u kategoriji). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da se pristupnici prisjećaju pojnova vezanih uz društvene sustave, no pogrešno ih povezuju s društvom, prostorom i/ili vremenom koje se traži u zadatku.

U kategoriju *Pojmovi vezani uz gospodarstvo, društvo i politiku* svrstano je 1,58 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *klase, spahijski, sustav jednakosti, svećenička aristokracija, robno-novčani društveni sustav, staleži, sekte, pleme, plebs, aristokracija, društvena piramida i patriotizam*.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *novi društveni sustav, druidi, Bože dragi, šintarijat, mauri, inke, majordom, Josip Broz dobar skroz, Maye, rezervati, šintarijat, rezervat, starosjedilački način, inke, Indijalizam, oko za oko, zub za zub, ne znam, Manuov feudalizam i Dravizam*. Ti odgovori čine 2,86 % ukupno analiziranih odgovora, a neki od tih odgovora ukazuju na neozbiljnost pristupnika pri rješavanju zadatka.

42. Kako su se u arhajskome razdoblju grčke povijesti nazivali pjevači koji su recitirali spjevove?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *opisati grčku ostavštinu kao baštinu čovječanstva* koji pripada temi *Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati osnovne pojmove i termine vezane uz antičku kulturu i književnost Grčke.

Zadatak je riješilo samo 1 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. To je najlošije riješeni zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti u školskoj godini 2014./2015. Koeficijent diskriminativnosti je 0,14, što je ispod granice prihvatljive diskriminativnosti pa je to ujedno najmanje diskriminativan zadatak kratkoga odgovora u ispitu državne mature iz Povijesti u školskoj godini 2014./2015. Takav zadatak ne razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. Jedan je od razloga tako niske diskriminativnosti težina zadatka.

U tablici 78. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 78. Kategorije odgovora pristupnika na 42. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – rapsodi	56	4,22
Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka	68	5,12
Ostali odgovori vezani uz pjevanje	154	11,61
Ostali umjetnici	105	7,91
Ostali odgovori	189	14,24
Bez odgovora	753	56,74
Nečitki odgovori	2	0,15
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *rapsodi*. U kategoriju točnoga odgovora svrstan je i odgovor *aedi* jer su i aedi bili pjevači epskih pjesama u arhajskome razdoblju grčke povijesti. Zadatak je točno riješilo

4,22 % pristupnika, što ne odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (1 %) zbog svrstavanja odgovora *aedi* u kategoriju točnoga odgovora. Više od polovine pristupnika (56,74 %) nije odgovorilo na zadatak. Dva su odgovora bila nečitka, a ostali su odgovori bili netočni. Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka, Ostali odgovori vezani uz pjevanje, Ostali umjetnici i Ostali odgovori.*

U kategoriju *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka* svrstano je 5,12 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Epski pjevači, spjevaoci, spjevovci, recitatori, pjevači, narodni pjevači, epski solo pjevači, pjevači epova i putujući pjevači*. Najzastupljeniji je među njima odgovor *recitatori* (68 % odgovora u toj kategoriji). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da su pristupnici u nedostatku znanja o konkretnome nazivu pjevača iz grčke povijesti naveli općenite nazive vezane uz pjevanje.

U kategoriju *Ostali odgovori vezani uz pjevanje* svrstano je 11,61 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *trubaduri, bardovi, kanconijeri, kor, vokali, zbor, kantori, kantati, zporaši/koraši, solisti i korovođe*. Najzastupljeniji je među njima odgovor *trubaduri* (47 % odgovora u kategoriji), a zatim slijede odgovori *kor/korovi/korovođe/korski pjevači* (34 % odgovora u kategoriji). Iako su pristupnici u odgovorima naveli termine vezane uz pjevanje i dosta ih je vezano uz pojmove *zbor/kor* koji su također nastali u razdoblju antičke Grčke, nisu se dosjetili termina *rapsod/aed*.

U kategoriju *Ostali umjetnici* svrstano je 7,91 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *liričari, lirski pjesnici, Epici, glumci, pjesnici, poete, oratori, govornici, zabavljači, Dramatičari, dramaturzi i grčki pjesnici*. Najzastupljeniji su među njima odgovori *lirici/liričari/lirski pjesnici* (oko 26 % odgovora u kategoriji).

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *epovi, ne znam, kurosi, Homerovci, soneti, reperi, Orfeji, poetičari, Liri, epopejci, glasnici, satiri* itd. Ti odgovori čine 14,24 % ukupno analiziranih odgovora.

43. Kako se naziva utvrđeno ilirsko naselje na uzvisini?

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *opisati život ljudi* koji pripada temi *Pretpovijesno i prijelazno doba*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati povijest starovjekovnih naroda na tlu Hrvatske – Ilira i terminologiju vezanu uz njihovu kulturu i svakodnevni život.

Zadatak je riješilo 20 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,44, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 79. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 79. Kategorije odgovora pristupnika na 43. zadatak u ispuu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Gradina	270	20,35
Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka	62	4,67
Ostali oblici ili dijelovi naselja	301	22,68
Administrativno-teritorijalne jedinice	17	1,28
Imena stvarnih naselja i utvrda	36	2,71
Ostali odgovori	40	3,01
Bez odgovora	597	44,99
Nečitki odgovori	4	0,30
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Gradina*. Zadatak je točno riješilo 20,35 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (20 %). Zadatak nije riješilo 44,99 % pristupnika. Četiri su odgovora bila nečitka, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka, Ostali oblici ili*

dijelovi naselja, Administrativno-teritorijalne jedinice, Imena stvarnih naselja i utvrda i Ostali odgovori.

U kategoriju *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka* svrstano je 4,67 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *uzvišeno naselje, naselje na brdašcu, utvrđeno ilirsko naselje na uzvisini, uzvišeno ilirsko naselje, visoko naselje, Ilirsko brdo i utvrda*. Najzastupljeniji je među njima odgovor *utvrda* (oko 74 % u kategoriji).

U kategoriju *Ostali oblici i dijelovi naselja* svrstano je 22,68 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *akropola, akropolsko naselje, burg, zamak, zidine, zaselak, grad, selo, obrambeni grad, nekropola, tumul, citadela, dvor, Kaštel, kastrum, kula, kurija, mastaba, agora, zigurat, tvrđa, polis, bedem, forum, nastamba, kuća, dom, bedem i sojenica*. Najzastupljeniji su među njima odgovori *akropola/akropolsko naselje* (oko 24 % u kategoriji), a zatim slijede odgovori *burg* (16 % u kategoriji) i *tvrđa/tvrdava* (13 % u kategoriji). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici raspoznaju veliki broj oblika i dijelova naselja u povijesti, ali ih ne povezuju s razdobljem i/ili tematikom koja se traži u zadatku.

U kategoriju *Administrativno-teritorijalne jedinice* svrstano je 1,28 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *municipij, Provincija, pokrajina, kolonija, komuna, sklavinija i tema*.

U kategoriju *Imena stvarnih naselja i utvrda* svrstano je 2,71 % odgovora pristupnika. To su npr. odgovori *Hum, Klis, u Ateni, Cibalae, Gradec, Medvedgrad, metul, Motovun, nehaj, nezakcij, Pompeji, Rimu i Tarsatica*.

U kategoriju *Ostali odgovori* svrstano je 3,01 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *bunker, brdo, gromada, Histri, kapitolij* itd.

44. Gdje se 451. godine odigrala bitka u kojoj su se sukobile vojske predvođene rimskim vojskovođom Aecijem i hunskim vođom Atilom?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti vrijeme nesigurnosti, raskola i pada* koji pripada temi *Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati činjenice vezane uz bitku između Rimljana i Huna u 5. stoljeću.

Zadatak je riješilo 12 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,47, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 80. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 80. Kategorije odgovora pristupnika na 44. zadatak u ispuu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – na Mauricijakovome polju/Katalaunskome polju	176	13,26
Odgovor s nedovoljno precizno određenim prostorom odigravanja bitke	54	4,07
Ostale povijesne bitke u razdoblju antike i srednjega vijeka	85	6,41
Ostale velike povijesne bitke izvan razdoblja antike i srednjega vijeka	27	2,03
Ostali geografski pojmovi	293	22,08
Ostali odgovori	59	4,45
Bez odgovora	632	47,63
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *na Mauricijakovome polju/Katalaunskome polju*. Zadatak je točno riješilo 13,26 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama

(14 %). Skoro polovina pristupnika (47,63 %) nije odgovorila na zadatak. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovor s nedovoljno precizno određenim prostorom odigravanja bitke, Ostale povijesne bitke u razdoblju antike i srednjega vijeka, Ostale velike povijesne bitke izvan razdoblja antike i srednjega vijeka, Ostali geografski pojmovi i Ostali odgovori.*

U kategoriju *Odgovor s nedovoljno precizno određenim prostorom odigravanja bitke* svrstano je 4,07 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *kod Pariza, Galija, Francuska, Zapadno Rimsko Carstvo, u Rimskom Carstvu, na sjeveru Rimskoga Carstva, na sjeveru Zapadnoga Rimskog Carstva, kod Lutecije i na granicama Rimskoga Carstva*. Pristupnici su najviše naveli odgovore *Galija, Francuska i kod Pariza* (oko 70 % odgovora u kategoriji) na temelju čega je moguće zaključiti da pristupnici poznaju prostor na kojem se dogodila bitka, ali se ne mogu prisjetiti točnoga naziva prostora.

U kategoriju *Ostale povijesne bitke u razdoblju antike i srednjega vijeka* svrstano je 6,41 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *bitka kod Akcija, Troja, kod Termopila, na Maratonskom polju, bitka kod Hastingsa, bitka kod Augsburga, Bitka kod Hadrianopola, kod Kartage, kod Poitersa, bitka kod Salamine, na Leškom polju, na rijeci Šajo, kod Nikopolja i Bitka kod Carigrada*. Među njima se prema zastupljenosti ističu odgovori *Hadrijanopol i Akcij*.

U kategoriju *Ostale velike povijesne bitke izvan razdoblja antike i srednjega vijeka* svrstano je 2,03 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Bitka kod Austerlizza, kod Leipziga, Bitka kod Galipolja, kod Siska, kod Verduna, Bitka kod Sigeta, Krbavsko polje, kod Marne* itd. Vidljivo je da su pristupnici koji su naveli te odgovore nasumce pogađali naziv bitke pa su naveli bitke koje ni vremenski ni prostorno ni problemski ne odgovaraju onomu što se traži u zadatku.

U kategoriju *Ostali geografski pojmovi* svrstan je visoki udio odgovora pristupnika (22,08 %). U toj su kategoriji navedeni različiti odgovori (imena gradova, država, otoka, rijeka i mora). Neki od odgovora su *Alpe, Rim, Kod Aachena, Kod Niša, kod Padove, kod Ravenne, Firenza, Sirmija, Akvileje, Atene, Požega, Turska, Alžir, Irak, Egipat, Franačkoj, Grčkoj, Hrvatskoj, Italiji, Lombardiji, Mađarskoj, Makedoniji, Moldaviji, Mongoliji, Niceji, Njemačkoj, Poljskoj, Rumunjskoj, Rusiji, Turskoj, Ugarskoj, Perziji, Peloponez, Egejsko more, Europa, istočna Europa, sjever Italije, Panonija, Peloponez, Sicilija, Pirinejski poluotok, srednja Europa, Vlaška nizina, Mala Azija, područje Karpata, na Uralu, na vratima Europe, Bospor, Jadranovo more, Kreta, Krf, Krim, otok Vis, otok Krk, rijeka Rajna, područje rijeke Po, rijeka Volga, rijeka Po, rijeka Tiber, rijeka Sava* itd.

U kategoriju *Ostali odgovori* svrstano je 4,45 % odgovora. To su, npr. odgovori *na grobniku, na kopnu, na brdu, u nekom tjesnacu, ne znam ni ovo, na bojnom polju, na poljanama, na vojničkom polju* itd.

SREDNJI VIJEK I NOVI VIJEK DO POČETKA XVIII. STOLJEĆA

45. Kako se naziva društveni sustav koji se temeljio na seniorsko-vazalnome odnosu?
-

Zadatkom je ispitana obrazovni ishod *objasniti društveni ustroj* koji pripada temi *Razdoblje ranoga srednjega vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskog istoka*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se morali prisjetiti društvenoga sustava koji se razvija u srednjemu vijeku i termina *senior* i *vazal*. Zadatkom su stoga ispitani osnovni terminološki pojmovi vezani uz srednji vijek i feudalni društveni sustav.

Zadatak je točno riješilo 65 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio lagan. Koeficijent diskriminativnosti je 0,51, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 81. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 81. Kategorije odgovora pristupnika na 45. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – feudalni sustav	866	65,26
Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka	23	1,73
Odgovori vezani uz feudalnu državu i feudalna prava u zapadnoj Europi	9	0,68
Odgovori vezani uz ostale gospodarske, političke i društvene sustave	37	2,79
Pojmovi vezani uz gospodarstvo, društvo i politiku	11	0,83
Ostali odgovori	19	1,43
Bez odgovora	361	27,20
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *feudalni sustav*. Zadatak je točno riješilo 65,26 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (65 %). Zadatak nije riješilo 27,20 % pristupnika. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka*, *Odgovori vezani uz feudalnu državu i feudalna prava u zapadnoj Europi*, *Odgovori vezani uz ostale gospodarske, političke i društvene sustave*, *Pojmovi vezani uz gospodarstvo, društvo i politiku* i *Ostali odgovori*.

U kategoriju *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka* svrstano je 1,73 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Vazalni sustav*, *seniorsko-vazalni sustav*, *vazalni*, *seniorski*, *seniori* i *vazalstvo*.

Vrlo niski udio odgovora pristupnika (0,68 %) odnosi se na feudalnu državu i feudalna prava u zapadnoj Europi. To su, npr. odgovori *Vlastelinstvo*, *Vlastelinski sustav*, *Leno*, *kmetstvo* i *kolonat*.

U kategoriju *Odgovori vezani uz ostale gospodarske, političke i društvene sustave* svrstano je 2,79 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *demokracija*, *apsolutizam*, *aristokratsko*, *kalifat*, *carstvo*, *kraljevina*, *militarizam*, *kolonijalizam*, *personalna unija*, *totalitarizam*, *robovlasništvo*, *spahijsko-timarski sustav*, *šogunat*, *patrijarhat*, *temat* i *ropstvo*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici ne prepoznaju pojmove *senior* i *vazal* te društveni sustav koji se tražio u zadatku.

U kategoriju *Pojmovi vezani uz gospodarstvo, društvo i politiku* svrstano je 0,83 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *elita*, *primogenitura*, *plemići*, *plemstvo*, *seljaci*, *tribunat*, *senat*, *kaste* i *kalif*.

U kategoriju *Ostali odgovori* svrstan je niski udio odgovora pristupnika (1,43 %). To su, npr. odgovori *Majordomski sustav*, *legionari*, *novi društveni ugovor*, *spartanci*, *dvofeudalni*, *patronalni*, *to je odnos pravno i fizički moćniji* i *dualizam*.

46. Za koje je dinastije bizantskih careva Dalmacija posljednji put bila dio Bizantskoga Carstva?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti razdoblje Hrvatskoga kraljevstva* koji pripada temi *Razdoblje ranoga srednjega vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na drugu razinu kognitivnih procesa odnosno razumijevanje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati činjenice vezane uz razdoblja ranoga vijeka u Hrvatskoj te su se trebali prisjetiti naziva bizantske dinastije koja je posljednja vladala Dalmacijom.

Zadatak je točno riješilo 7 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,39, što znači da zadatak dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 82. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 82. Kategorije odgovora pristupnika na 46. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Komneni	104	7,84
Odgovori vezani uz bizantske vladare i dinastije (Bizant/IRC)	174	13,11
Ostale europske i svjetske dinastije	115	8,67
Ostali europski i svjetski vladari	33	2,49
Ostali odgovori	114	8,59
Bez odgovora	784	59,08
Nečitki odgovori	3	0,23
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Komneni*. Zadatak je točno riješilo samo 7,84 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (7 %). Na zadatak nije odgovorilo 59,08 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da najviše pristupnika nije odgovorilo upravo na taj zadatak u ispitu državne mature

iz Povijesti u školskoj godini 2014./2015. Tri su odgovora bila nečitka, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori vezani uz bizantske vladare i dinastije (Bizant/IRC), Ostale europske i svjetske dinastije, Ostali europski i svjetski vladari i Ostali odgovori.*

U kategoriju *Odgovori vezani uz bizantske vladare i dinastije (Bizant/IRC)* svrstano je 13,11 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Bazilije, Konstantin, Justinian, Konstantin Porfirogenet, Heraklije, Heraklijeva, Makedonska dinastija, Angel, Paleologa, Teodozija, Leona, Justinijanske, Justinianaca i Dinastija Teodozija*. U toj je kategoriji najviše odgovora koji se odnose na Makedonsku dinastiju (oko 29 % odgovora u kategoriji), a zatim slijede odgovori koji se odnose na Justinijana/Justinianovu dinastiju (oko 20 % odgovora u kategoriji). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici poznaju vladare i neke bizantske dinastije, no ne razlikuju pojedine careve i dinastije te pogrešno smještaju dinastije/careve u razdoblje koje se tražilo u zadatku.

U kategoriju *Ostale europske i svjetske dinastije* svrstano je 8,67 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Ahemenid, Arpadovića, Aragonska, dinastije Anžuvinaca, Habsburgovaca, Hohenzollerni, Pjastovići, Julijevska, Trpimirovića, Flavijevci, dinastije Karadorđević, Ptolomejevića i za dinastije Plantagent*. Najzastupljeniji je među njima odgovor koji se odnosi na *Arpadoviće* (oko 31 % u kategoriji), a zatim slijedi odgovor koji se odnosi na *Anžuvince* (oko 14 % u kategoriji). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici ne vladaju osnovnim činjenicama vezanim uz careve/dinastije Bizantskoga Carstva te da ne razlikuju bizantske dinastije od drugih europskih/svjetskih dinastija.

U kategoriju *Ostali europski i svjetski vladari* svrstano je samo 2,49 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Karlo Veliki, Klovilda, Zdeslava i Trpimira, Dioklecijana, Kolomana, Ladislava, Osmana II. i Sulejmana*.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstatи ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *za dinastije Porfirogeneta, 3., 4., 5., XXV, Mehmed Paše, Austro-Ugarske, 4. dinastije, Za vrijeme treće dinastije, ne znam i posljednje*. Ti odgovori čine 8,59 % ukupno analiziranih odgovora.

47. Na kojemu se povjesnome djelu iz 13. stoljeća temelji tzv. gotska teorija o podrijetlu Hrvata?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti etnogenezu i proces pokrštavanja Hrvata* koji pripada temi *Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se trebali prisjetiti teorija o podrijetlu Hrvata i povjesnih izvora na kojima se te teorije temelje te konkretnoga naziva djela na kojemu se temelji gotska teorija o podrijetlu Hrvata.

Zadatak je točno riješilo samo 9 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,45, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 83. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 83. Kategorije odgovora pristupnika na 47. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Povijest salonitanskih i splitskih biskupa/ Salonitanska povijest/Historia Salonitana	115	8,67
Odgovor sličan točnomu odgovoru	25	1,88
Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka	101	7,61
Odgovori vezani uz etnogenezu Hrvata	181	13,64
Ostali spisi, darovnice, dokumenti, zakonici i djela iz hrvatske povijesti	83	6,25
Ostali odgovori	108	8,14
Bez odgovora	713	53,73
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Povijest salonitanskih i splitskih biskupa/Salonitanska povijest/Historia Salonitana*. Zadatak je točno riješilo

8,67 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (9 %). Više od polovine pristupnika (53,73 %) nije odgovorilo na zadatak. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovor sličan točnomu odgovoru, Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka, Odgovori vezani uz etnogenezu Hrvata, Ostali spisi, darovnice, dokumenti, zakonici i djela iz hrvatske povijesti i Ostali odgovori.*

Niski udio pristupnika (1,88 %) naveo je odgovore slične točnomu odgovoru. To su, npr. odgovori *Solinski biskupi, Solunski biskupi, splitska povijest, salonski svećenici* itd.

U kategoriju *Odgovori oblikovani na temelju podataka iz zadatka* svrstano je 7,61 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Dolazak Hrvata, Povijest Hrvata, O nastanku Hrvata, Gotska povijest, Gotske priče, Teorija o dolasku Hrvata, Povijest podrijetla Hrvata, O osnutku države, O podrijetlu Hrvata, Hrvatska teorija i Teorija doseljenja.*

Najviše je netočnih odgovora (13,64 %) u kategoriji *Odgovori vezani uz etnogenezu Hrvata* u kojoj su pristupnici naveli sve čega su se sjetili vezano uz etnogenezu. To su, npr. odgovori *na djelu Tome Arhiđakona, Zapis popa Dukljanina, Na Ljetopisu popa Dukljanina, Tanajskim pločama, O upravljanju carstvom (Konstantin VII. – Porfirogenet), De Administrando Imperio, Legenda o Tugi i Bugi* itd. U toj je kategoriji najzastupljeniji odgovor koji se odnosi na Ljetopis popa Dukljanina (oko 41 % odgovora u kategoriji), a zatim slijede odgovori koji se odnose na Konstantina Porfirogeneta i njegova djela (oko 28 % odgovora u kategoriji) i na Tomu Arhiđakona (oko 23 % odgovora u kategoriji). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da su se pristupnici prisjetili teorija o podrijetlu Hrvata, ali ih međusobno ne razlikuju.

U kategoriju *Ostali spisi, darovnice, dokumenti, zakonici i djela iz hrvatske povijesti* svrstano je 6,25 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Bašćanska ploča, Misal po zakonu rimskog dvora, O kraljevstvu Hrvatske i Dalmacije, Pacta Conventa, Poljički statut, Razgovori ugodni naroda Slavinskog, Trpimirova darovnica, Vinodolski zakonik, Zlatna Bula* itd. Najzastupljeniji je među njima odgovor *Vinodolski zakonik* (oko 33 % odgovora u kategoriji).

U kategoriju *Ostali odgovori* svrstano je 8,14 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *2 kamena spomenika, Bijela Rusija, iranskim pločama, Kalevale, Ab urbem condit, iz zapisa, svi smo mi Goti, na kamenoj ploči, posljednji samuraj, Goti u Europi, Prodoru Germana, Podigla me iz pepela Siniše Vuce* itd.

48. U kojemu se saborskome dokumentu iz 1527. godine na pečatu pojavljuje hrvatski grb u obliku šahovskoga polja?

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti odnose Hrvata i Habsburgovaca koji pripada temi Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske.* Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali dobro poznavati sadržaj dokumenata vezanih uz povijest Hrvata.

Zadatak je točno riješilo 15 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,54, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 84. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 84. Kategorije odgovora pristupnika na 48. zadatku u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Cetingradskoj povelji	207	15,60
Odgovori vezani uz Cetingradsku povelju	62	4,67
Ostali pravno-politički spisi iz hrvatske povijesti	187	14,09
Isprave iz europske/svjetske povijesti	4	0,30
Ostali odgovori	90	6,78
Bez odgovora	777	58,55
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Cetingradskoj povelji*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Cetingradska isprava*, *Cetingradska listina*, *Cetinska i Cetinskom*. Zadatak je točno riješilo samo 15,60 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (15 %). Više od polovine pristupnika (58,55 %) nije riješilo zadatak.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori vezani uz Cetingradsku povelju, Ostali pravno-politički spisi iz hrvatske povijesti, Isprave iz europske/svjetske povijesti i Ostali odgovori*.

U kategoriju *Odgovori vezani uz Cetingradsku povelju* svrstano je 4,67 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *priznanje Ferdinanda Habsburškoga za kralja, iz sabora u Cetingradu, Sabor u Cetinu, Dokument o prihvaćanju Habsburške dinastije, Dokument o realnoj uniji s Habsburgovcima i dokument o pristupanju Habsburškoj dinastiji*. U toj kategoriji oko 35 % odgovora uključuje riječ *Cetin* ili *cetingradski*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da su bliski točnomu odgovoru i da pristupnici znaju o kojem je događaju riječ.

Visoki udio pristupnika (14,09 %) naveo je odgovore koji su svrstani u kategoriju *Ostali pravno-politički spisi iz hrvatske povijesti*. To su, npr. odgovori *Hrvatsko-ugarska nagodba, Hrvatska pragmatička sankcija, pragmatička sankcija, Austro-ugarska nagodba, Trpimirova darovnica, Pacta Conventa, Bula Andrije II., Zlatna bula Bele IV., Vinodolski zakonik, Poljički statut, Iura Municipalia, Listopadska diploma, Misal po zakonu rimskoga dvora, na Zagrebačkim punktacijama, U Ustavu Republike Hrvatske, Vidovdanski ustav i Zahtijevanja naroda*. Najzastupljeniji je među njima odgovor *Hrvatsko-ugarska nagodba* (oko 23 % u kategoriji), a zatim slijedi odgovor *Pacta Conventa* (oko 16 % u kategoriji). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici ipak poznaju pravno-političke spise iz hrvatske povijesti, ali ih ne povezuju s vremenom traženim u zadatku.

Vrlo niski udio pristupnika (0,30 %) naveo je odgovore koji su svrstani u kategoriju *Isprave iz europske povijesti*. To su, npr. odgovori *Atlantska povelja, Deklaracija neovisnosti, Deklaracija o neovisnosti i Magna carta*.

U kategoriju *Ostali odgovori* svrstano je 6,78 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Kućni red, poslanica, povelja, pravopis, pravni dokument, državni proračun, domovnica, ustav, urbar, zakon, sveti opći sabor i pismu bana Josipa Jelačića*.

49. Koji se oblik državnoga uređenja provodio u Engleskoj od 1649. do 1651. godine?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti prve građanske revolucije* koji pripada temi *Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se trebali prisjetiti oblika državnoga uređenja u Engleskoj od 1649. do 1651. odnosno razdoblja vladavine O. Cromwella.

Zadatak je riješilo 15 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,43, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 85. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 85. Kategorije odgovora pristupnika na 49. zadatku u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – republikanski	191	14,39
Ostali politički, društveni i gospodarski sustavi	649	48,91
Pojmovi vezani uz gospodarstvo, društvo i politiku	30	2,26
Ostali odgovori	19	1,43
Bez odgovora	437	32,93
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *republikanski*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrštani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *republikanski, republika i republički*. Zadatak je točno riješilo samo 14,39 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (15 %). Zadatak nije riješilo 32,93 % pristupnika. Jedan je odgovor bio nečitak, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostali politički, društveni i gospodarski sustavi, Pojmovi vezani uz gospodarstvo, društvo i politiku i Ostali odgovori.*

U kategoriji *Ostali politički, društveni i gospodarski sustavi* najviše je netočnih odgovora pristupnika (48,91 %). To su, npr. odgovori *kapitalizam, demokracija, neoliberalizam, građanski liberalizam, imperijalistički, centralistički, centralizam, feudalni, aristokracija, komunizam, tiranija, parlamentarizam, parlamentarno, kraljevstvo, monarhija, kraljevina, ustavna monarhija, vojne diktature, anarchije, carstvo, prosvijećeni apsolutizam, feudalna anarchija, banovina, ustavno-pravni, kneževine, principat, diktatura, autokratski, totalitaristički, Liberalizam, konzervativizam, socijalizam, personalna unija, protektorat i Cromwellova diktatura*. Odgovori koji sadrže riječ monarhija najbrojniji su u toj kategoriji (oko 41 % odgovora). To su, npr. odgovori *monarhija, apsolutistička monarhija, apsolutna monarhija, feudalna monarhija, parlamentarna monarhija, ustavna monarhija* itd. Odgovori *apsolutizam/apsolutistička vlast/apsolutističko uređenje* čine oko 14 % odgovora u kategoriji, a odgovori *parlamentarizam/parlamentarno uređenje* itd. čine oko 12 % odgovora u kategoriji.

U kategoriju *Pojmovi vezani uz gospodarstvo i društvo* svrstano je 2,26 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *kolonijalizam, parlament, industrijalizacija, urbanizacija, reformacija, budizam, militarizam, fiziokratizam, ludizam i izolacionizam*.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *diplomacijam, Viktorijanizam, reforma religije, Javno, profinjeni, stuarti, reformu, kolonije i puritanska republika*. Ti odgovori čine 1,43 % ukupno analiziranih odgovora.

NOVI VIJEK U XVIII. I XIX. STOLJEĆU

50. Doba kojega je europskoga vladara obilježeno crnom strelicom na prikazanome slikovnom prilogu?

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *opisati Napoleonovo doba* koji pripada temi *Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća*. Zadatkom je ispitano razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala te je zadatak svrstan na razinu analize odnosno primjene stečenoga znanja. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati slijed povijesnih događaja u Europi krajem 18. i početkom 19. stoljeća. U prilogu su naznačeni događaji koji su označili razdoblje velikih promjena i važnih događaja u Europi te su pristupnici na temelju podataka trebali zaključiti o kojemu je europskome vladaru riječ.

Zadatak je točno riješilo 70 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio lagan. Koeficijent diskriminativnosti je 0,46, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 86. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 86. Kategorije odgovora pristupnika na 50. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – doba Napoleona Bonapartea, Napoleonovo doba	842	63,45
Djelomično točan, ali nepotpun odgovor	86	6,48
Ostali francuski vladari	54	4,07
Ostali europski i svjetski vladari	83	6,25
Ostali odgovori	43	3,24
Bez odgovora	219	16,50
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *doba Napoleona Bonapartea, Napoleonovo doba*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Francuski car Napoleon* i *Napoleon I. Bonaparte*. Iako nije u cijelome razdoblju vladao kao car, priznat je i odgovor *car Napoleon Bonaparte*. Zadatak je točno riješilo čak 63,45 % pristupnika, što odstupa od prosječne rješenosti zadatka dobivene psihometrijskim analizama (70 %). Naime, kao točan odgovor nije priznat odgovor *Bonaparte* i ta je činjenica očigledno utjecala na razliku u rješenosti. Zadatak nije riješilo 16,50 % pristupnika, a svi su ostali odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Djelomično točan, ali nepotpun odgovor, Ostali francuski vladari, Ostali europski i svjetski vladari i Ostali odgovori*.

U kategoriju *Djelomično točan, ali nepotpun odgovor* svrstano je 6,48 % odgovora pristupnika. Riječ se o odgovoru *Bonaparte/doba Bonapartea* na temelju kojega je moguće zaključiti da pristupnici znaju koji je to vladar, ali nisu naveli njegovo ispravno i potpuno ime. Vjerojatno je pri ocjenjivanju ovoga zadatka taj odgovor priznat kao točan, no u ovoj analizi taj odgovor nije uvršten u kategoriju točnoga odgovora jer se *Bonaparte* može odnositi na više francuskih kraljeva/careva, a ne nužno samo na Napoleona I. Potrebno je usmjeriti učenike da dosljedno navode imena/prezimena osoba/povijesnih ličnosti.

U kategoriju *Ostali francuski vladari* svrstano je 4,07 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Luj XIV., Luj XVI., Luj XV., Napoleon II. i Napoleon III.* Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da je određeni udio pristupnika znao na koju se državu odnosi zadatak, ali nisu znali točno odrediti o kojemu je vladaru riječ.

U kategoriju *Ostali europski i svjetski vladari* svrstano je 6,25 % odgovora. To su, npr. odgovori *Karlo Veliki, Josip II., Viktorija, Marija Terezija, Ferdinand, Franjo II., Franjo Josip, Katarina Velika, Leopold, Sulejman, Karlo II., Fridrich I., Aleksandar I., Ludvig i Otto von Habsburg*. Najčešće su navedeni odgovori *Josip II., Franjo Josip i Karlo Veliki*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da određeni udio pristupnika ne zna na koju se državu odnosi zadatak niti prepoznaje vrijeme na koje se zadatak odnosi.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *II., doba, I., Habsburga, cara Njemačke, Branka Pešića, Hedervari, Habsburga, Karlo I. Anžun, Otto van Bismark, Putina, Hitlera*. Ti odgovori čine 3,24 % ukupno analiziranih odgovora.

51. Na granici s kojom su državom Habsburgovci tijekom 18. i 19. stoljeća gradili obrambene utvrde na lijevoj obali Save?
-

Zadatkom je ispitana obrazovna ishod *opisati oslobođilačke ratove* koji pripada temi *Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na drugu razinu kognitivnih procesa odnosno razumijevanje. Da bi točno riješili zadatok, pristupnici su trebali poznavati državne tvorevine na prostoru današnje Hrvatske u razdoblju 18. i 19. stoljeća. Pristupnici su trebali zaključiti da se granično područje odnosi na prostor koji je graničio s Vojnom krajinom (koja je bila sastavni dio Habsburške Monarhije). U zadatku se tražilo poznavanje povijesne terminologije u vremenskome razdoblju, ali i poznavanje geografskih termina – *lijeva obala Save*.

Zadatak je točno riješilo 52 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio srednje težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,52, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 87. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatok odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 87. Kategorije odgovora pristupnika na 51. zadatok u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Osmanskim/Osmanlijskim/Turskim Carstvom	662	49,89
Nepotpun odgovor u kojemu je naveden prostor, a ne naziv tadašnje države	156	11,76
Nazivi država i prostora na desnoj obali Save koji su postojali u 18. i 19. stoljeću	212	15,98
Nazivi ostalih država	85	6,41
Ostali odgovori	4	0,30
Bez odgovora	208	15,67
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatok prema ključu za odgovor jest *Osmanskim/Osmanlijskim/Turskim Carstvom*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije

točnoga odgovora, npr. *Otomansko Carstvo, u Ottomanskome Carstvu, s Ottomanskim Carstvom, BiH (Osmanskim Carstvom) i Osmanskim Carstvom (BiH)*. Zadatak je točno riješilo 49,89 % pristupnika, što gotovo odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (51 %). Zadatak nije riješilo 15,67 % pristupnika, a ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Nepotpun odgovor u kojemu je naveden prostor, a ne naziv tadašnje države, Nazivi država i prostora na desnoj obali Save koji su postojali u 18. i 19. stoljeću, Nazivi ostalih država i Ostali odgovori*.

U kategoriju *Nepotpun odgovor u kojemu je naveden prostor, a ne naziv tadašnje države* svrstano je 11,76 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Bosna, Bosna i Hercegovina, Bosanski pašaluk i BiH*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici znaju koji je to prostor, ali nisu naveli točno ime države koja je u tome razdoblju postojala na tome području.

U kategoriju *Nazivi država i prostora na desnoj obali Save koje su postojale u 18. i 19. stoljeću* svrstano je 15,98 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Austro-Ugarska, Ugarska, Habsburškom Monarhijom, Hrvatska, na granici sa Srbijom, Mađarska, Austrija i Slovenija*. Najzastupljeniji su među njima odgovori *Mađarska/Ugarska* (oko 38 % odgovora u kategoriji), a zatim slijedi odgovor *Srbija* (oko 27 % odgovora u kategoriji).

U kategoriju *Nazivi ostalih država* svrstano je 6,41 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Pruska, Italija, Dubrovačka Republika, Mletačka Republika, Njemačka, Francuska, Bugarska, Rumunjska, Kraljevina SHS, NDH, Država SHS, Jugoslavija, Bizant i Bizantsko Carstvo*. Najčešće su navedeni odgovori *Francuska, Italija i Njemačka/Pruska*. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da je određeni udio pristupnika pokazao da ne znaju ni na koji se prostor ni na koje se vrijeme odnosi zadatak. Može se pretpostaviti da su nastojali pogoditi točan odgovor.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Narodnjacima, Ilirska pokrajina, Rimom i partizani*. Ti odgovori čine 0,30 % ukupno analiziranih odgovora.

52. Kako se nazivao teritorij koji je vraćen pod vlast Hrvatskoga sabora tijekom vladavine bana Ladislava Pejačevića?
-

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti položaj između Beča i Pešte* koji pripada temi *Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitan poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se trebali prisjetiti u kojemu je razdoblju vladao ban Ladislav Pejačević te jedne od reforma koju je proveo. Zadatkom je ispitan poznavanje povjesne terminologije (Vojna krajina), ali i procesa koji su se događali u razdoblju 19. stoljeća na području današnje Hrvatske.

Zadatak je točno riješilo 24 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,53, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 88. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

**Tablica 88. Kategorije odgovora pristupnika na 52. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.
te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji**

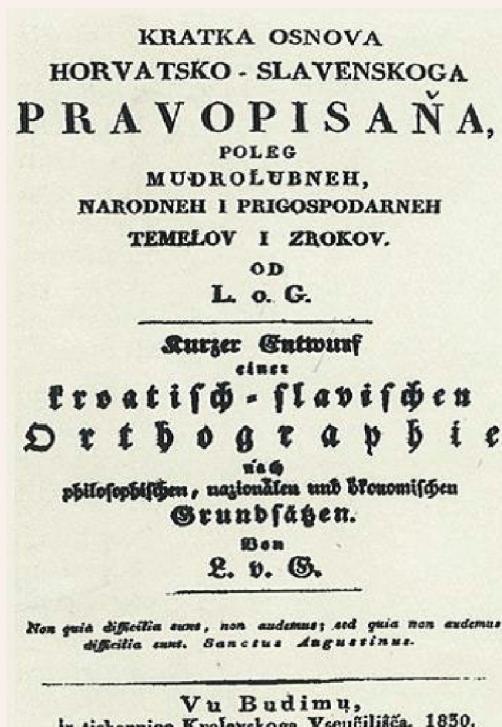
Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Vojna Krajina/Vojna granica/Hrvatsko-slavonska vojna granica	328	24,72
Povjesni nazivi hrvatskih teritorija i područja	149	11,23
Geografski nazivi teritorija i područja	347	26,15
Ostali odgovori	34	2,56
Bez odgovora	469	35,34
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Vojna Krajina/Vojna granica/Hrvatsko-slavonska vojna granica*. Zadatak je točno riješilo 24,72 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (24 %). Zadatak nije riješilo 35,34 % pristupnika.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Povjesni nazivi hrvatskih teritorija i područja*, *Geografski nazivi teritorija i područja* i *Ostali odgovori*.

U kategoriju *Povijesni nazivi hrvatskih teritorija i područja* svrstano je 11,23 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Nova stećevina, Acquisto nuovo, ostaci ostataka, Bizantska Dalmacija, Banovina, Banska Hrvatska, Riječka oblast, Dubrovačka republika, Neretvanska kneževina, Ilirske pokrajine, Turska Hrvatska, Kraljevstvo SHS, Corpus Separatum, Civilna Hrvatska i Kraljevstvo Hrvatske i Dalmacije*. Najzastupljeniji je među njima odgovor *Banska Hrvatska* (42 % odgovora u kategoriji), a zatim slijede odgovori *Banovina/Banovina Hrvatska* (23 % odgovora u kategoriji). Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da su pristupnici znali da je traženo područje vezano uz prostor Hrvatske, ali nisu naveli ime traženoga područja koje je vezano uz vladanje bana Ladislava Pejačevića nego su naveli imena područja koja su postojala na prostoru Hrvatske kroz povijest. Općenito je moguće zaključiti da su pristupnici imali problema s povezivanjem bana Ladislava Pejačevića s razdobljem vladavine i imenima područja koja su tada postojala na prostoru koji je tražen u zadatku. U kategoriju *Geografski nazivi teritorija i područja* svrstano je 26,15 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Jadranska obala, Dalmacija, Međimurje, Slavonija, Baranja, Istra, Srijem, Banat, Kvarner, Kordun, Boka kotorska, Bosna, Hercegovina, Zemun, Vojvodina, Trst, Kotor, Istočni Srijem, Kordun, Bačka i Posavina*. Najzastupljeniji je među njima odgovor *Dalmacija* (27 % u kategoriji), a zatim slijede odgovori *Slavonija* (14 % u kategoriji) i *Međimurje* (17 % u kategoriji). Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *obnovljena Hrvatska, izgubljena Hrvatska, Pejačevićev teritorij, zeleni kadar, Dacia, povratički teritorij, provincije, provincija, zeleni kadar, Savska, SHS, Croatia rediviva, Reintegrirani teritorij, izgubljeni teritorij, oduzeti teritorij, oslobođena Hrvatska i Nuovissimo*. Ti odgovori čine samo 2,56 % ukupno analiziranih odgovora.

53. Tko je autor djela prikazanoga na slikovnome prilogu?

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti nacionalno budjenje i pokušaje nacionalne integracije* koji pripada temi *Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala te je zadatak svrstan na razinu analize odnosno primjene stečenoga znanja. Pristupnici su analizom slikovnoga priloga trebali primijeniti stečeno znanje odnosno iščitati naziv djela i godinu te ih povezati s hrvatskim narodnim preporodom i Ljudevitom Gajem koji je nositelj tih ideja i promjena.

Zadatak je točno riješilo 76 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio lagan. To je najbolje riješeni zadatak kratkoga odgovora u ispitu iz Povijesti u školskoj godini 2014./2015. Može se prepostaviti da je visoka riješenost zadatka posljedica toga što se tema obrađuje kroz više sati u nastavi Povijesti, ali i Hrvatskoga jezika. Hrvatski narodni preporod i ilirski pokret označeni su kao jedna od najznačajnijih razdoblja hrvatske povijesti. Koeficijent diskriminativnosti je 0,42, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 89. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 89. Kategorije odgovora pristupnika na 53. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Ljudevit Gaj	1014	76,41
Osobe vezane uz razdoblje preporoda	44	3,32
Književnici i jezikoslovci izvan preporodnoga razdoblja	49	3,69
Povijesne osobe iz drugih razdoblja i područja djelovanja	20	1,51
Ostali odgovori	13	0,98
Bez odgovora	187	14,09
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Ljudevit Gaj*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *L. Gaj* i *Gaj*. Zadatak je točno riješilo 76,41 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (76 %). Zadatak nije riješilo 14,09 % pristupnika.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Osobe vezane uz razdoblje preporoda*, *Književnici i jezikoslovci izvan preporodnoga razdoblja*, *Povijesne osobe iz drugih razdoblja i područja djelovanja* i *Ostali odgovori*.

U kategoriju *Osobe vezane uz razdoblje preporoda* svrstano je 3,32 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Antun Mihanović*, *Janko Drašković*, *Stanko Vraz*, *Petar Preradović*, *Ivan Kukuljević Sakcinski*, *Ivan Mažuranić* i *ban Josip Jelačić*. Među njima se posebno ističu dva velika preporoditelja *Ivan Kukuljević Sakcinski* i *Ivan Mažuranić*, što pokazuje da su pristupnici pretpostavili da su to osobe koje su se bavile izdavaštvom u duhu preporodnoga pokreta.

U kategoriju *Književnici i jezikoslovci izvan preporodnoga razdoblja* svrstano je 3,69 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Andrija Kačić Miošić*, *August Šenoa*, *Bartol Kašić*, *Hanibal Lucić*, *Ivan Gundulić*, *Juraj Habdelić*, *Petar Zoranić*, *Marko Marulić*, *Faust Vrančić* i *Vladimir Nazor*. Među njima se posebno ističu dva jezikoslovca *Bartol Kašić* i *Faust Vrančić* koji su izdali gramatiku i rječnik, što pokazuje da su pristupnici prepoznali da je riječ o jezičnoj problematici, ali nisu do kraja analizirali izvor (puno ime, godina izdanja).

U kategoriju *Povijesne osobe iz drugih razdoblja i područja djelovanja* svrstano je 1,51 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Ivan Lučić Lucius, Antun Radić, Stjepan Radić, Antun Vrančić, Franjo Rački, Petar Berislavić, Jadranka Kosor* i *Fran Krsto Frankopan*.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstatiti ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Budim, Tomislav, ban Ladislav, Ivan Kačić Miošić* i *Ruđer Đoković*. Ti odgovori čine samo 0,98 % ukupno analiziranih odgovora.

54. Koje su se dvije europske države borile za prevlast nad Sueskim kanalom nakon njegova prokopavanja?
-

Zadatkom je ispitana obrazovna ishod *objasniti imperijalizam* koji pripada temi *Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati temeljne povijesne procese koji su se događali na prostoru Sueskoga kanala u razdoblju 19. stoljeća. Pristupnici su trebali znati gdje se nalazi Sueski kanal i prisjetiti se imperialističkih sila koje su se sukobljavale u tome dijelu svijeta u razdoblju druge polovine 19. stoljeća.

Zadatak je točno riješilo 44 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio srednje težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,37, što znači da zadatak dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 90. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 90. Kategorije odgovora pristupnika na 54. zadatku u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Velika Britanija i Francuska	585	44,08
Djelomično točan, ali nepotpun odgovor	24	1,81
Velika Britanija i neka druga država	293	22,08
Francuska i neka druga država	82	6,18
Kombinacije nekih drugih država	126	9,50
Ostali odgovori	10	0,75
Bez odgovora	207	15,60
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Velika Britanija i Francuska*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su stavljeni u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Britanija i Francuska, Engleska i Francuska te Engleska (VB) i Francuska*. Niži je udio pristupnika umjesto Velike Britanije naveo kao ime države Englesku,

što im se priznalo kao točan odgovor iako nije potpuno točno. Trebalo bi više pripaziti na geografsku i povjesnu terminologiju. Zadatak je točno riješilo 44,08 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (44 %). Zadatak nije riješilo 15,60 % pristupnika. Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Djelomično točan, ali nepotpun odgovor, Velika Britanija i neka druga država, Francuska i neka druga država, Kombinacije nekih drugih država i Ostali odgovori.*

U kategoriju *Djelomično točan, ali nepotpun odgovor* svrstano je samo 1,81 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Velika Britanija i, Engleska i, Francuska i te Ujedinjeno Kraljevstvo i*. Dakle, dio pristupnika točno je naveo jednu državu, dok drugu nisu naveli iako je u zadatku istaknuto da su tražene dvije države.

U kategoriju *Velika Britanija i neka druga država* svrstano je najviše odgovora pristupnika (22,08 %). To su, npr. odgovori *Velika Britanija i Egipat/Indija/ Italija/Nizozemska/Njemačka/Osmansko Carstvo/Turska/Portugal/Rusija/SAD/ Španjolska/Cipar/Sovjetski savez*. Među njima se najviše ističu kombinacije Velike Britanije s Njemačkom, Španjolskom, Rusijom i Egiptom. Navođenjem tih država pristupnici su pokazali znanje o tome s kojim se državama Velika Britanija kroz povijest sukobljavala, ali nisu točno povezali države s prostorom odnosno problematikom zadatka.

U kategoriju *Francuska i neka druga država* svrstano je 6,18 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Francuska i: SAD/Danska/Grčka/Italija/Norveška/ Njemačka/Osmansko Carstvo/Portugal/Rusija/Španjolska/Egipat*. Među njima se posebno ističe kombinacija Francuske s Njemačkom i Španjolskom. Kombinacija sa Španjolskom pokazuje da pristupnici vjerojatno ne poznaju prostor koji se traži u zadatku (možda misle pritom na Gibraltar).

U kategoriju *Kombinacije nekih drugih država djelovanja* svrstano je 9,50 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Osmansko Carstvo i Rusija, Egipat i Saudijska Arabija, Grčka i Makedoija, Italija i Portugal, Portugal i Španjolska, Španjolska i Njemačka, Rusija i Turska te SAD i Meksiko*.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstatи ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Grčka, Egipat, Turska, Afrika i Egipat, Španjolska i Granada*. Ti odgovori čine samo 0,75 % ukupno analiziranih odgovora.

SVIJET XX. I XXI. STOLJEĆA

55. Kako se naziva program američke vlade iz 1933. godine kojim se nastojala prevladati velika gospodarska kriza?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od velike gospodarske krize do početka Drugoga svjetskoga rata* koji pripada temi *Razdoblje između dvaju svjetskih ratova u Europi i svijetu*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali poznavati činjenice o velikoj gospodarskoj krizi 1933. godine u SAD-u.

Zadatak je točno riješilo 49 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio srednje težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,54, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 91. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 91. Kategorije odgovora pristupnika na 55. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – New Deal	655	49,36
Odgovori vezani uz veliku gospodarsku krizu	25	1,88
Ostali odgovori vezani uz gospodarstvo ili gospodarske politike tijekom povijesti	23	1,73
Odgovori vezani uz politike SAD-a (prije i poslije velike krize)	111	8,36
Ostali odgovori	93	7,01
Bez odgovora	420	31,65
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *New Deal*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *novo poslovanje, nova podjela (New Deal), novi dogovor (New Deal) i novi poredak (New*

deal). Zadatak je točno riješilo 49,36 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (49 %). Zadatak nije riješilo 31,65 % pristupnika.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori vezani uz veliku gospodarsku krizu, Ostali odgovori vezani uz gospodarstvo ili gospodarske politike tijekom povijesti, Odgovori vezani uz politike SAD-a (prije i poslije velike krize) i Ostali odgovori.*

U kategoriju *Odgovori vezani uz veliku gospodarsku krizu* svrstano je 1,88 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Rooseveltov plan/program, javni radovi, Wall Street, crni petak, gospodarska kriza, Državni intervencionizam, Inflacija, Masovna proizvodnja, Velika ekonomска kriza, Velika depresija, Veliki javni radovi i plan oporavka*. Dio je pristupnika naveo odgovor *Rooseveltov plan* gdje su pokazali da znaju tko je donio program rješenja krize, ali nisu istaknuli točan naziv programa.

U kategoriju *Ostali odgovori vezani uz gospodarstvo ili gospodarske politike tijekom povijesti* svrstano je 1,73 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *antirecesijski, decentralizacije, ekonomski liberalizam, Gospodarska reforma, imperializam, industrijalizacija, intervencionizam, komercijalizacija, NEP, petogodišnji plan, petoljetka, plansko gospodarstvo, Američki gospodarski uspon, Marketing i Zlatni standard*. Među tim se odgovorima mogu prepoznati ekonomski programi koji ne odgovaraju državi (SAD) i/ili razdoblju (1933.) pa je moguće pronaći pojmove koji se odnose na Rusiju.

U kategoriju *Odgovori vezani uz politike SAD-a (prije i poslije velike krize)* svrstan je 8,36 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Monroeva doktrina, izolacionizam, Velika batina, Amerika Amerikancima, otvorena vrata, 14. točaka, Trumanova doktrina, Marshallov plan, Atlantska povelja, prohibicija, abolicionizam te Najma i zajma*. Među njima se posebno ističu odgovori *Marshallov plan* i *Monroeva doktrina*, što pokazuje da su pristupnici izdvojili ekonomske i političke programe koji se odnose na SAD, ali ne odgovaraju razdoblju (1933. godini).

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *deset točaka, 13 točaka za razvoj gospodarstva, 33 točke, 30 točaka, Big bat, Big business, Big deal, crna ruka, daljnje zaduživanje, Daytonska reforma, deklaracija neovisnosti, doktorat "Otvorenih vrata", Dreyfusov sporazum, Dust, It's your time (call), Liga naroda, ne mogu se sjetiti, New, New Age, Novi početak, Oktroirani sustav, pomoć Evropi, Potop IV., prestanak točenja alkohola, Project X, projekt Manhattan, punktacije, Velika povelja slobode, Veliki ekonomski program, veliki preporod, White declaration, Žuta grozna, plan 52, Plan 34 i crni plan*. Ti odgovori čine 7,01 % ukupno analiziranih odgovora.

56. U koju je banovinu bio svrstan grad Dubrovnik prema teritorijalnoj podjeli Kraljevine Jugoslavije 1929. godine?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti položaj Hrvatske u Kraljevini Jugoslaviji* koji pripada temi *Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske*. Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na prvu razinu kognitivnoga procesa odnosno pamćenje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su se trebali prisjetiti na koje je banovine bila podijeljena Jugoslavija 1929. godine i izdvojiti Zetsku Banovinu koja je karakteristična po tome što su joj pripali i neki teritoriji Hrvatske.

Zadatak je točno riješilo 15 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio vrlo težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,46, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 92. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 92. Kategorije odgovora pristupnika na 56. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – u Zetsku Banovinu	197	14,85
Ostale postojeće banovine	145	10,93
Nepostojeće banovine	399	30,07
Ostali geografski ili povijesni nazivi	127	9,57
Ostali odgovori	9	0,68
Bez odgovora	449	33,84
Nečitki odgovori	1	0,08
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *u Zetsku Banovinu*. Zadatak je točno riješilo 14,85 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (15 %). Zadatak nije riješilo 33,84 % pristupnika. Jedan je zadatak bio nečitak, a ostali su zadatci bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostale postojeće banovine, Nepostojeće banovine, Ostali geografski ili povijesni nazivi i Ostali odgovori.*

Dio odgovora pristupnika (10,93 %) svrstano je u kategoriju *Ostale postojeće banovine*. To su, npr. odgovori *Primorsku banovinu, Banovinu Hrvatsku, Savska banovina, Drinsku banovinu, Vardarsku i Vrbasku*. Među njima se ističu odgovori *Primorsku banovinu* i *Banovinu Hrvatsku*, što pokazuje da određeni dio pristupnika zna koje su banovine tada postojale na prostoru Hrvatske, ali ne poznaju granice i prostor pojedinih banovina.

Najveći udio netočnih odgovora pristupnika (30,07 %) svrstan je u kategoriju *Nepostojeće banovine*. To su, npr. odgovori *Kotorsku, Dalmatinsku, Crnogorsku, Cetinsku, Dubrovačku, Hercegovačku, Bosansku, Banovina Crna Gora, Boko-kotorsku, Banovinu Boke Kotorske, Austro-Ugarsku, baćku, Banovinu Jugoslavije, Banovinu SHS, zeničko-neretvanska, Cetinska banovina, Donju, Franjevačku, Istarsku, Južna banovina, Neretvansku, Korčulansku, Kordunsku banovinu, Mostarsku, Neumska, Nižićku, Raškoj banovini, Sinjska banovina, Slavonsku, Zemunsku, Južna i Dubrovačko-neretvanska*. Među njima se ističu odgovori *Dalmatinsku, Neretvanska, Kotorsku i Dubrovačku*. Zanimljivo je da je čak 180 pristupnika kao odgovor navelo Neretvansku banovinu, što je gotovo jednak broju pristupnika koji su točno odgovorili (197). Može se zaključiti da su to povezali s imenom prvih hrvatskih kneževina ili su jednostavno nagađali.

U kategoriju *Ostali geografski ili povijesni nazivi* svrstano je 9,57 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Duklja, Zahumlje, Albanija, Italija, Kordun, Liburnija, Dubrovačka Republika, Bosna, Hrvatska, Cavtat, Dalmaciju, Zeta i Boku Kotorsku*. Najzastupljeniji je među njima odgovor *Dalmaciju* (oko polovina).

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Toni Zecho, samostalna, samostalan, bansku, demokratska banovina, u drugu, u nijednu i bio je zaseban*. Ti odgovori čine samo 0,68 % ukupno analiziranih odgovora.

57. Kako se nazivala stranka Stjepana Radića nakon njezina priznavanja Vidovdanskoga ustava i ulaska u vladu?
-

Zadatkom je ispitani obrazovni ishod *objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS koji pripada temi Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske.* Zadatkom je ispitano poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojave i procesa te je zadatak svrstan na drugu razinu kognitivnih procesa odnosno razumijevanje. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali razumjeti promjene u programu Hrvatske seljačke stranke u pojedinim etapama njezina postojanja, a u ovome slučaju nakon njezina priznavanja Vidovdanskoga ustava i ulaska u vladu te u skladu s tim odrediti naziv stranke Stjepana Radića.

Zadatak je točno riješilo 40 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio srednje težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,30, što znači da zadatak dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 93. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 93. Kategorije odgovora pristupnika na 57. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Hrvatska seljačka stranka	533	40,17
Ostala imena seljačke stranke	244	18,39
Ostale stranke i koalicije	255	19,22
Izmišljena imena stranaka ili koalicija	150	11,30
Ostali odgovori	10	0,75
Bez odgovora	135	10,17
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Hrvatska seljačka stranka*. U kategoriju točnoga odgovora svrstan je i odgovor *HSS*. Zadatak je točno riješilo 40,17 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (40 %). Zadatak nije riješilo 10,17 % pristupnika.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Ostala imena seljačke stranke, Ostale stranke i koalicije, Izmišljena imena stranaka ili koalicija i Ostali odgovori.*

U kategoriju *Ostala imena seljačke stranke* svrstano je 18,39 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *HPSS/Hrvatska pučka seljačka stranka* i *HRSS/Hrvatska republikanska seljačka stranka*. Najzastupljeniji je među njima odgovor *HRSS/Hrvatska republikanska seljačka* (oko 51 % u kategoriji). Pristupnici su pokazali da znaju kojoj je stranci pripadao Stjepan Radić, ali nisu im poznate promjene imena stranke, a time vjerojatno i program stranke u pojedinim razdobljima njezina postojanja.

U kategoriju *Ostale stranke i koalicije* svrstano je 19,22 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *HDZ, SDP, HNS, HSP, SDSS, SDP, Hrvatsko-srpska koalicija, Ilirska narodna stranka, unionistička, pravaši, SDK, ČSP, autonomaši, Hrvatska stranka prava, Stranka prava, Hrvatska republikanska stranka i Hrvatska čista stranka prava*. Pristupnici su naveli veliki broj stranaka koje nisu ni postojale početkom 20. stoljeća na temelju čega je moguće zaključiti da su navodili bilo što samo da odgovore na zadatak. U toj je kategoriji najzastupljeniji odgovor *Stranka prava* (oko 39 %), a zatim slijede odgovori *HSP* i *Hrvatska stranka prava* (oko 25 %).

U kategoriju *Izmišljena imena stranaka ili koalicija* svrstano je 11,30 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Hrvatska – samostalna, republička, reformistička, rekonstruktivna, radnička, radna, radikalna, narodna, liberalna, federalna, federalistička, građanska, demokratsko-seljačka koalicija, Stranka narodnog prava, Seljačka stranka prava, socijal-demokratska koalicija, Demokratsko-seljačka stranka, Seljačka – narodna, socijalistička, demokratska, radikalna, republikanska – stranka, Antifašistička stranka i Hrvatska federalna seljačka stranka*. Vidljivo je da su pristupnici u nedostatku znanja o stranci Stjepana Radića izmišljali imena stranaka i koalicija.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *SSSR, SHK, SČS, Narodna skupština, narodna, stranka i Hrvatska*. Ti odgovori čine samo 0,75 % ukupno analiziranih odgovora.

58. Slom koje je države u Drugome svjetskom ratu prikazan na slikovnome prilogu?

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *opisati ratna zbivanja* koji pripada temi *Razdoblje Drugoga svjetskoga rata*. Zadatkom je ispitan razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala te je zadatak svrstan na razinu analize odnosno primjene stečenoga znanja. Pristupnici su analizom slikovnoga priloga trebali prepoznati zastavu koja ih upućuje na podizanje zastave u Berlinu koji su osvojile antifašističke sile, a među njima i SSSR čija je zastava prikazana na slici. Među motivima na slikovnom prilogu ističu se crvena boja na zastavi te srp i čekić kao simboli SSSR-a. Zadatak je točno riješilo 74 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio lagan. Koeficijent diskriminativnosti je 0,40, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 94. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 94. Kategorije odgovora pristupnika na 58. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Trećega Reicha/Njemačke/Velikonjemačkoga Reicha	987	74,38
Odgovori koji sadrže riječ Rusija ili SSSR	138	10,40
Ostale države koje nisu postojale u vrijeme Drugoga svjetskog rata	9	0,68
Ostale države koje su postojale u vrijeme Drugoga svjetskog rata	134	10,10
Ostali odgovori	6	0,45
Bez odgovora	53	3,99
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Trećega Reicha/Njemačke/Velikonjemačkoga Reicha*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *Hitlerove nacističke Njemačke* ili *Treći Reich, treći reich-nacističke Njemačke, III. Reich, Nacistička Njemačka, Njemačke (Berlin)* i *3. Njemačko carstvo*. Zadatak je točno riješilo 74,38 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (74 %). Zadatak nije riješilo 3,99 % pristupnika.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Odgovori koji sadrže riječ Rusija ili SSSR*, *Ostale države koje nisu postojale u vrijeme Drugoga svjetskog rata*, *Ostale države koje su postojale u vrijeme Drugoga svjetskog rata* i *Ostali odgovori*.

U kategoriju *Odgovori koji sadrže riječ Rusija ili SSSR* svrstano je 10,40 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Prikazan slom SSSR-a, Rusije (SSSR-a), Sovjetske Rusije, slom Sovjetskog Saveza i Rusija*. Pristupnici su do odgovora vjerojatno došli analizom slike (koju do tada možda nisu ni vidjeli) na kojoj se vidi crvena zastava s komunističkim simbolima pa su to automatski (netočno) povezali s tim da je riječ o slomu SSSR-a/Rusije u Drugome svjetskom ratu.

U kategoriju *Ostale države koje nisu postojale u vrijeme Drugoga svjetskog rata* svrstano je samo 0,68 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Pruska, Ugarska, Rimskoga Carstva, slom Osmanskoga carstva, Republike Srpske, Demokratska Republika Njemačka i Austro-Ugarska*.

U kategoriju *Ostale države koje su postojale u vrijeme Drugoga svjetskog rata* svrstano je 10,10 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Srbije, slom Turske države, Čehoslovačka, Francuska, Grčka, Austrija, Ukrajina, Poljska, Bugarska, Velika*

Britanija, NDH, Japana, slom Italije i Jugoslavije. Pristupnici su naveli državu koja je postojala u razdoblju Drugoga svjetskog rata, ali se još jednom ispostavilo da su površno analizirali slikovni prilog. Najzastupljeniji je među odgovorima u toj kategoriji odgovor *Poljska* (oko 38 %), a zatim slijedi odgovor *Italija* (oko 25 %). Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Hrvatske NDH, Njemačka (socijalističko uređenje), IV. Reicha, Bagdad, Berlin i Wermacht*. Ti odgovori čine samo 0,45 % ukupno analiziranih odgovora.

59. Kojim je imenom Winston Churchill nazvao liniju obilježenu crvenom bojom na prikazanome povijesnom zemljovidu?

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod objasniti *hladni rat* koji pripada temi *Razdoblje nakon Drugoga svjetskoga rata*. Zadatkom je ispitan razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala te je zadatak svrstan na razinu analize odnosno primjene stečenoga znanja. Pristupnici su pažljivom analizom zemljovida, koji se u zadatku pojavljuje kao novi kontekst jer nije preuzet izravno iz udžbenika, uz pomoć prikazanih informacija (legenda, nazivi država) trebali prepoznati što crvena linija u podjeli Europe predstavlja i to povezati s povijesnom terminologijom koja se pojavljuje u udžbenicima. Iako je u zadatku navedeno ime i prezime osobe koja je upotrijebila taj naziv za tu liniju, pristupnici su mogli riješiti zadatak samo uz pomoć zemljovida.

Zadatak je točno riješilo 53 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio srednje težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,52, što znači da zadatak vrlo dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje.

U tablici 95. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 95. Kategorije odgovora pristupnika na 59. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – željezna zavjesa	700	52,75
Pojmovi iz drugih povijesnih razdoblja vezani uz linije/granice	32	2,41
Nepotpuni ili neprecizni odgovori koji ukazuju na točan odgovor	58	4,37
Ostali odgovori	213	16,05
Bez odgovora	324	24,42
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *željezna zavjesa*. Sadržajnom analizom odgovora utvrđeni su i drugi odgovori koji su svrstani u kategoriju točnoga odgovora. To su varijacije točnoga odgovora, npr. *željezni zastor*, *iron curtain* i *iron Curtain*. Zadatak je točno riješilo 52,75 % pristupnika, što odgovara prosječnoj riješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (53 %). Zadatak nije riješilo 24,42 % pristupnika.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Pojmovi iz drugih povijesnih razdoblja vezani uz linije/granice*, *Nepotpuni ili neprecizni odgovori koji ukazuju na točan odgovor* i *Ostali odgovori*.

U kategoriju *Pojmovi iz drugih povijesnih razdoblja vezani uz linije/granice* svrstano je 2,41 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Limes*, *predziđe kršćanstva*, *Vojna krajina*, *Maginot linija* i *Siegfriedova linija*. Pristupnici su naveli odgovore koji ne odgovaraju sadržaju zadatka i nisu pozorno analizirali kartu i legendu na kojoj je objašnjenje o kojim je državama riječ. Iako je u zadatku jasno da se zemljovid odnosi na 20. stoljeće (Winston Churchill), veliki broj odgovora odnosio se na razdoblja antike i srednjega vijeka.

U kategoriju *Nepotpuni ili neprecizni odgovori koji ukazuju na točan odgovor* svrstano je 4,37 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *željezni pojas*, *željezni zastor*, *željezna ograda*, *željezna linija*, *željezni zid*, *željezna zastava*, *čelična zavjesa*, *čelični zastor* i *čelični zid*. Pristupnici su pokazali da im je pojam poznat, ali nisu naveli potpuno ispravan naziv.

Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *sanitarni kordon*, *25 teza na vratima crkve u Wittenbergu*, *crta obrane*, *crta razgraničenja*, *Crvena linija*, *istočna linija*, *istočni blok*, *granica istoka i zapada*, *granica zapadnoga i istočnoga bloka*, *divlji istok*, *Detanta*, *demarkacijska*, *Slavenska granica*, *Linija otpora*, *linija razgraničenja*, *linija između zapada i zlih komunista*, *mrtva linija*, *tampon zona*, *siva zona*, *to ne piše ni u jednom udžbeniku*, *Winstonova linija*, *zid između kapi-*

talizma i komunizma, antifašistička linija, balkanska linija, Berlinski zid, blokovska podjela/granica, Checkpoint Charlie, hladni rat, Trojni pakt i Varšavski ugovor. Na temelju tih odgovora moguće je zaključiti da pristupnici ne poznaju dovoljno dobro situaciju u Europi i svijetu u razdoblju nakon Drugoga svjetskog rata. Ti odgovori čine 16,05 % ukupno analiziranih odgovora.

60. Tko je autor navedenoga povijesnog izvora iz vremena Domovinskoga rata?

Odustajem od svih traženja pravde, istine, odustajem od pokušaja da ideale podredim vlastitom životu, odustajem od svega što sam još jučer smatrao nužnim za nekakav dobar početak, ili dobar kraj. Vjerojatno bih odustao i od sebe sama, ali ne mogu. Jer, tko će ostati ako se svi odreknemo sebe i pobegnemo u svoj strah? Kome ostaviti grad? Tko će mi ga čuvati dok mene ne bude, dok se budem tražio po smetlištima ljudskih duša, (...)

Zadatkom je ispitan obrazovni ishod *objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske* koji pripada temi *Razdoblje suvremenoga svijeta*. Zadatkom je ispitano razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala te je zadatak svrstan na razinu analize odnosno primjene stečenoga znanja. Da bi točno riješili zadatak, pristupnici su trebali pročitati povijesni izvor i na temelju nekoliko ključnih podataka zaključiti o kojem je autoru riječ. *Kome ostaviti grad? Tko će mi ga čuvati...* samo su neki od elemenata uz pomoć kojih je moguće zaključiti da je riječ o događajima u Vukovaru za vrijeme srpske opsade u Domovinskom ratu i na temelju toga moguće je zaključiti da je riječ o Siniši Glavaševiću, poznatom vukovarskom novinaru koji je izvještavao iz opkoljenoga grada.

Zadatak je točno riješilo 47 % pristupnika na temelju čega je moguće zaključiti da im je zadatak bio srednje težak. Koeficijent diskriminativnosti je 0,36, što znači da zadatak dobro razlikuje pristupnike s obzirom na njihovo znanje. U tablici 96. prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatak odnosno prikazane su kategorije odgovora pristupnika.

Tablica 96. Kategorije odgovora pristupnika na 60. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji

Kategorija odgovora pristupnika	Broj odgovora pristupnika	Udio odgovora pristupnika (%)
Točan odgovor – Siniša Glavašević	633	47,70
Nepotpuni ili neprecizni odgovori koji ukazuju na to da je riječ o vukovarskome novinaru	9	0,68
Osobe vezane uz Domovinski rat	155	11,68
Povijesne osobe ili političari iz drugih povijesnih razdoblja	24	1,81
Hrvatski književnici	39	2,94
Ostali odgovori	66	4,97
Bez odgovora	401	30,22
Ukupno	1327	100

Točan odgovor na zadatak prema ključu za odgovor jest *Siniša Glavašević*. Zadatak je točno riješilo 47,70 % pristupnika, što odgovara prosječnoj rješenosti zadatka dobivenoj psihometrijskim analizama (47 %). Zadatak nije riješilo 30,22 % pristupnika. Ostali su odgovori bili netočni.

Sadržajnom analizom odgovora određene su sljedeće kategorije netočnih odgovora: *Nepotpuni ili neprecizni odgovori koji ukazuju na to da je riječ o vukovarskome novinaru*, *Osobe vezane uz Domovinski rat*, *Povijesne osobe ili političari iz drugih povijesnih razdoblja*, *Hrvatski književnici* i *Ostali odgovori*.

U kategoriju *Nepotpuni ili neprecizni odgovori koji ukazuju na to da je riječ o vukovarskome novinaru* svrstano je samo 0,68 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *novinar u Vukovaru*, *voditelj na radio Vukovaru*, *vukovarski novinar* i *urednik radija Vukovar*. Pristupnici su pokazali da im je poznat kontekst (okolnosti) u kojima je tekst nastao, ali nisu se mogli prisjetiti imena osobe koja ga je izrekla.

U kategoriju *Osobe vezane uz Domovinski rat* svrstano je 11,68 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Blago Zadro*, *Mile Dedaković*, *Ante Gotovina*, *Franjo Tuđman*, *Franjo Gregurić*, *Gojko Šušak*, *Marko Perković Thompson*, *Vladimir Šeks*, *Vlado Gotovac* i *Stjepan Mesić*. Najzastupljeniji je među njima odgovor *Blago Zadro* koji je bio sudionik Domovinskoga rata u Vukovaru, što pokazuje da je pristupnicima poznat širi kontekst (Domovinski rat) u kojem je tekst nastao. Također, vrlo su zastupljeni i odgovori *Franjo Tuđman* i *Vlado Gotovac*. Neke osobe navedene u ovoj kategoriji pripadaju razdoblju Domovinskoga rata, ali ih se teže može povezati s prostorom Vukovara.

U kategoriju *Povijesne osobe ili političari iz drugih povijesnih razdoblja* svrstano je samo 1,81 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Alojzije Stepinac*, *Ante Pavelić*, *Josip Broz Tito*, *Bruno Bušić*, *Stjepan Radić*, *Svetozar Pribićević*,

ban Jelačić, Maček i Bojan Glavašević. Različiti odgovori ukazuju na to da su pristupnici odgovarali nasumce.

U kategoriju *Hrvatski književnici* svrstano je 2,94 % odgovora pristupnika. To su, npr. odgovori *Antun Šoljan, Dobriša Cesarić, Dragutin Tadijanović, Ivan Aralica, Tin Ujević, Miroslav Krleža, Vladimir Nazor, Ivan Goran Kovačić, Marko Marulić i Pavao Pavličić*. Različiti odgovori ukazuju na to da su pristupnici odgovarali nasumce jer veliki dio tih književnika nije ni živio u tome razdoblju, a ostali se nisu bavili problematikom Domovinskoga rata u Vukovaru. Odgovori pristupnika koji se nisu mogli svrstati ni u jednu prethodnu kategoriju svrstani su u kategoriju *Ostali odgovori*. To su, npr. odgovori *Siniša, Bago, Franjo Budiša, Drago Vuković, S. Kovačević, Stjepan Glavaš, George W. Bush, Ne znam, uf... na vrhu jezika, Ivica Glavašević, Mladen Glavašević, Nikola, Slavko, novinar HRT-a i novinar*. Ti odgovori čine 4,97 % ukupno analiziranih odgovora.

3.4.4. Zaključci o provedenim analizama odgovora pristupnika

U uvodu trećega poglavlja opisana je problematika koja je vezana uz izradu zadataka kratkoga odgovora te uz određivanje varijacija točnoga odgovora. Tijekom ove sadržajne analize odgovora pristupnika postavljeno je pitanje što je potrebno priznati kao točan odgovor, npr. treba li priznati odgovor *Bonaparte* ako bi odgovor trebao biti *Napoleon*, *Napoleon Bonaparte* ili *Napoleon I. Bonaparte*. Kako odrediti koje slovo točan odgovor pretvara u netočan, npr. u odgovoru *bitke kod El Alameina*? Ponekad je teško razlučiti zna li pristupnik točan odgovor, a ne zna ga točno napisati (npr. točan naziv bitke) ili ne zna odgovor. U zadatcima kratkoga odgovora potrebno je predvidjeti sve točne odgovore i usuglasiti se oko njih pa ih je ponekad teško ocjenjivati. Također, problematično ih je ocjenjivati i zbog rukopisa pristupnika koji nije uvijek potpuno čitak ili su odgovori gramatički i jezično neispravni.

Analiza je pokazala da zadatci kratkoga odgovora u ispitima iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. većinom ispituju sadržaje Povijesti na razini pamćenja odnosno dosjećanja. Kako bi se povećala razina kognitivnoga procesa koja se ispituje zadatcima, preporučuje se osmislati ih i izrađivati na temelju različitih polaznih sadržaja. Analiza je također pokazala (ne)ozbiljnost nekih pristupnika pri odgovaranju na zadatke kratkoga odgovora. Već je navedeno da na neke zadatke pristupnici nisu odgovorili. Dio pristupnika koji su netočno odgovorili naveo je odgovore koje možemo smatrati neozbiljnima. Kako drukčije interpretirati odgovore kao što su *Modra lasta* u zadatku o Svibanjskoj deklaraciji, *Cedevita* u zadatku o povodu pružanja otpora Zrinskih i Frankopana apsolutizmu i centralizmu Beča, *knez Istaknutić* ili *Marko Perković Thomson* u zadatku o hrvatskome knezu iz 871. godine ili *Josip Broz dobar skroz* u zadatku o društvenome sustavu indijskoga društva staroga vijeka? Teško je nagađati koliko se ozbiljno pristupnici pripremaju za ispit iz Povijesti, zbog čega ga prijavljuju i polažu te koji im je to predmet/izbor na listi izbornih predmeta koje polažu. No, ovakvi odgovori ukazuju na to da dio pristupnika nije potpuno ozbiljno pristupio ispitu iz Povijesti.

Analiza je pokazala i svu šarolikost znanja i neznanja pristupnika pojedinih nastavnih sadržaja Povijesti koju je nemoguće vidjeti u zadatcima zatvorenoga tipa. Odgovori pristupnika u zadatcima kratkoga odgovora svakako mogu pomoći nastavnicima Povijesti u poučavanju pojedinih nastavnih sadržaja i u vrednovanju (pisanim provjerama znanja) imajući u vidu najčešće pogreške koje su pristupnici radili pri rješavanju zadataka.

4. ZAKLJUČNE NAPOMENE

U uvodu knjige prikazani su ključni podaci o sadržaju i strukturi ispita državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. te podaci o prijavama i pristupanjima ispitima iz Povijesti u ljetnim rokovima u navedenim školskim godinama. Potom su prikazani rezultati sadržajnih i psihometrijskih analiza ispita iz Povijesti.

Psihometrijskom analizom ispita utvrđene su metrijske karakteristike ispita (težina ispita, prosječna diskriminativnost ispita, Cronbachov alpha koeficijent, standardna pogreška mjerena) te težina i diskriminativnost zadataka. Analize su pokazale da su ispiti bili srednje teški pristupnicima s obzirom na postotnu riješenost ispita te da su koeficijenti pouzdanosti jednak za sve godine i da su zadovoljavajućih vrijednosti (Cronbachov alpha je 0,92). Također, pokazale su i da je koeficijent diskriminativnosti ispita stabilan kroz godine te da ispitima možemo dobro razlikovati pristupnike s obzirom na njihovo znanje iz Povijesti. Što se tiče težine zadataka, analize su pokazale da su pojedine vrste zadataka pristupnicima bile teže u odnosu na neke druge vrste zadataka. Primjerice, zadatci kratkoga odgovora bili su uglavnom vrlo teški i teški, a zadatci višestrukog izbora koji ispituju kronologiju teški i srednje teški.

Sadržajnom analizom ispita utvrđeni su zastupljenost zadataka u ispitu s obzirom na područja ispitivanja te na vrstu zadataka, usklađenost ispita sa strukturom ispita definiranom u ispitnome katalogu, zastupljenost tema i obrazovnih ishoda u ispitu, zastupljenost zadataka izrađenih na temelju polaznih sadržaja u ispitu, zastupljenost elemenata vrednovanja navedenih u ispitnome katalogu te zastupljenost različitih razina kognitivnih procesa u ispitu. Tijekom analize ispita utvrđeno je da se članovi skupina međusobno više slažu pri određivanju područja, teme i ishoda zadataka nego pri određivanju elemenata vrednovanja i razina kognitivnih procesa. Razlog nižim slaganjima može biti nedovoljno razgraničenje u kategorijama elemenata vrednovanja, ali i kategorijama kognitivnih procesa. Primjerice, ponekad je

teško razlučiti ispituje li zadatak razumijevanje nekoga događaja ili procesa ili pak primjenu nekoga znanja. Stoga bi trebalo dobivene rezultate promatrati kao konsenzus članova skupine, a ne kao savršeno slaganje članova skupine. Moguće je raspraviti pripada li neki zadatak određenoj kategoriji ili ne. Bez obzira na navedena ograničenja, sadržajnom analizom ispita dobiveni su vrijedni podatci koji mogu biti korišteni za standardizaciju i daljnje unapređivanje ispita iz Povijesti. Analiza je pokazala da se ispit iz Povijesti ne izrađuje s obzirom na sve elemente određene ispitnim katalogom. Stoga se za unapređenje metodologije izrade ispita iz Povijesti preporučuje unaprijed odrediti zastupljenost svih elemenata ispitivanja u ispitу kako bi se osigurala reprezentativnost različitih sadržaja/kognitivnih razina u ispitу odnosno sadržajna valjanost ispita. Neke preporuke i smjernice za unapređenje metodologije izrade ispita iz Povijesti već su se počele primjenjivati u izradi ispita u školskoj godini 2017./2018. pa je moguće zaključiti da se sustavno radi na osiguravanju sadržajne valjanosti ispita iz Povijesti.

U ovoj se knjizi prvi put analiziraju odgovori pristupnika na zadatke otvorenoga tipa – kratkoga odgovora iz pojedinih ispita državne mature iz Povijesti kako bi se utvrdile najčešće pogreške u odgovorima pristupnika. Dan je kratki osvrt na sadržajne i metrijske karakteristike svakoga zadatka kratkoga odgovora, a odgovori pristupnika za svaki zadatak klasificirani su u kategoriju točnoga odgovora, nekoliko kategorija netočnih odgovora te kategoriju bez odgovora u slučaju da pristupnici nisu odgovorili na zadatak. Odgovori pristupnika na zadatke kratkoga odgovora svakako mogu pomoći nastavnicima Povijesti u poučavanju pojedinih nastavnih sadržaja i u vrednovanju (pisanim provjerama znanja) imajući u vidu najčešće pogreške koje su pristupnici radili pri rješavanju zadataka.

Potrebno je napomenuti da je za sadržajne analize ispita, a posebno za analize odgovora pristupnika na zadatke kratkoga odgovora potrebno dosta vremena zbog pripreme baze podataka, izrade analize i postupka objave rezultata. Stoga je napravljena analiza onih ispita koji imaju istu strukturu od školske godine 2012./2013. do školske godine 2014./2015. U budućnosti bi trebalo razmotriti brže načine analize odgovora pristupnika korištenjem računalnih aplikacija za ocjenjivanje/kodiranje ispitnih zadataka. To bi omogućilo i brže objavljivanje podataka o ispitima/zadatcima kako bi i nastavnici Povijesti, ali i učenici imali pravodobne informacije o svim sadržajnim i psihometrijskim aspektima provedenih ispita/zadataka. Takve informacije svakako mogu biti korištene kao jedno od sredstava vrednovanja i poučavanja, ali i učenja nastavnih sadržaja iz Povijesti.

Pojmovnik

Težina zadatka

Težina zadatka može imati vrijednosti između 0 i 100. Vrijednost 0 ima zadatak koji nitko nije točno riješio, a vrijednost 100 zadatak koji su svi točno riješili. Te vrijednosti zapravo predstavljaju postotak učenika koji je točno odgovorio na neki zadatak. Ekstremno teškima smatraju se zadatci koje je riješilo manje od 10 % pristupnika, a ekstremno laganima zadatci koje je riješilo više od 90 % pristupnika. Indeks težine računa se kao vrijednost koja se dobije kada postotak riješenosti podijelimo sa 100 te se stoga izražava na skali od 0 do 1.

Težina ispita

Težina ispita označava prosječnu riješenost ispita.

Diskriminativnost zadatka

Diskriminativnost zadataka izražava se koeficijentom diskriminativnosti (KD) koji se računa kao korelacija pojedinoga zadatka i ukupnoga rezultata u ispitu ako se iz ukupnoga rezultata isključi taj zadatak. Ta bi korelacija (povezanost) trebala biti što veća.

Diskriminativnost ili diskriminativna valjanost zadatka obilježje je koje označava individualne razlike u znanju pristupnika. Pristupnici koji ostvaruju bolji rezultat u visoko diskriminativnim zadatcima ostvaruju i bolji ukupan rezultat u ispitu. Pristupnici koji ostvaruju bolji rezultat u visoko diskriminativnim zadatcima bolji su u pojedinome predmetu od pristupnika koji ostvaruju lošiji rezultat u diskriminativnim zadatcima. Stoga se može reći da je diskriminativnost zadatka izravni pokazatelj njegove kvalitete mjerena.

Prosječna diskriminativnost ispita

Prosječna diskriminativnost ispita označava aritmetičku sredinu svih koefficijenata diskriminativnosti zadataka u ispitu.

Pouzdanost

Pouzdanost se u statistici odnosi na konzistentnost rezultata nekoga ispita. Mjerenje je vrlo pouzdano ako pristupnik u više testiranja pod istim uvjetima

dobije iste ili slične rezultate. Visoka pouzdanost mjerenja u ispitima državne mature znači da su rezultati ostvareni u tim ispitima posljedica stvarnoga znanja pristupnika, a ne slučajnosti ili karakteristika ispita. Pouzdanost se može procijeniti brojnim statističkim koeficijentima od kojih je najpoznatiji Cronbachov α -koeficijent. Procijenjena pouzdanost se uvijek izražava brojem od 0 do 1 gdje veći broj označava veću pouzdanost. Pouzdanost ispita državne mature trebala bi biti veća od 0.9.

Standardna pogreška mjerenja

Standardna pogreška mjerenja pokazuje u kojemu se rasponu uz određenu vjerojatnost nalazi pravi rezultat pristupnika. Što je pogreška mjerenja veća, taj je raspon veći te je manja vjerojatnost da je dobiveni rezultat pravi rezultat toga pristupnika. Ako bi ispit bio potpuno pouzdan, onda bi standardna pogreška mjerenja iznosila 0 odnosno izmjereni rezultat bio bi ujedno i pravi rezultat toga pristupnika. Ako je neki pristupnik postigao 53 postotna boda u ispitu koji ima standardnu pogrešku mjerenja 7 postotnih bodova, to znači da možemo biti 68 % sigurni da je pravi rezultat toga pristupnika u rasponu između 46 i 60 postotnih bodova.

Literatura

- Cito (2013). *TiaPlus Users Manual*. Arnhem: Cito. Dostupno na http://tiaplus.cito.nl/TiaPlus_Users_Manual.pdf.
- Chudy, P., Crnobrnja Miljković, T., Ćurković, N., Gašperov, M., Kapraljević, V., Matoic, I., Peranić, M., Petanjek, V., Prpić, M., Šabić, J., Tepić, N., Tretinjak, I., Vučić, M., Zadelj, Z. (2012). *Priručnik za rad stručnih radnih skupina*. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
- Freelon, D. (2010). *ReCal: Intercoder reliability calculation as a web service*. International Journal of Internet Science, 5(1), 20. – 33.
- Gjeri Robić, N. (2018). *Ispit državne mature iz Povijesti od školske godine 2009./2010. do školske godine 2016./2017*. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
- Gronlund, N. E. (2003). *Assessment of Student Achievement* (7th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Husremović, Dž. (2016). *Osnove psihometrije za studente psihologije*. Sarajevo: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Dostupno na: http://www.ff-eizdavastvo.ba/Books/Osnove_psihometrije_za_studente_psihologije.pdf.
- Jackson, C. (2000). *Psihologjsko testiranje*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Krathwohl, D. R. (2002). A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview. *Theory Into Practice*, 41(4), 212. – 218.
- Krippendorff, K. (1989). Content analysis. In E. Barnouw, G. Gerbner, W. Schramm, T. L. Worth, & L. Gross (Eds.), *International encyclopedia of communication* (Vol. 1, pp. 403. – 407). New York, NY: Oxford University Press. Dostupno na: http://repository.upenn.edu/asc_papers/226.
- Krippendorff, K. (2011). Agreement and Information in the Reliability of Coding. *Communication Methods and Measures*, 5(2), 93. – 112.
- Landis, J. R. i Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics*, 33(1), 159. – 174.
- le Goff, J. (2015). *Treba li povijest zaista dijeliti na razdoblja?* Zagreb: TIM press.
- Matoic, I., Tretinjak, I., Korda, M., Bosnić, Y., Bodin Petrov, B., Vranković, B., Crnobrnja Miljković, T., Peranić, M., Knežević, A., Zadelj, Z., Fulgosi, S., Ćurković, N. (2017). *Priručnik za stručne radne skupine koje izrađuju ispite državne mature s primjerima zadataka iz ispita na državnoj maturi*. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (2012a). *Ispitni katalog za državnu maturu u školskoj godini 2012./2013. – Povijest.* Dostupno na http://dokumenti.ncvvo.hr/Ispitni_katalozi_12-13/Hrvatski/IK-pov.zip.
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (2013a). *Ispitni katalog za državnu maturu u školskoj godini 2013./2014. – Povijest.* Dostupno na http://dokumenti.ncvvo.hr/Ispitni_katalozi_13-14/Hrvatski/IK-pov.pdf.
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (2013b). *Ispit iz Povijesti na državnoj maturi u školskoj godini 2012./2013. (ljetni rok).* Dostupno na http://dokumenti.ncvvo.hr/Matura_12_13/Ljeto/Hrvatski/Izborni/POV.zip.
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (2014a). *Ispitni katalog za državnu maturu u školskoj godini 2014./2015. – Povijest.* Dostupno na http://dokumenti.ncvvo.hr/Ispitni_katalozi_14-15/Hrvatski/IK-pov.pdf.
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (2014b). *Ispit iz Povijesti na državnoj maturi u školskoj godini 2013./2014. (ljetni rok).* Dostupno na http://dokumenti.ncvvo.hr/Matura_13_14/Ljeto/Hrvatski/POV.zip.
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (2014c). *Prikaz rezultata ispita državne mature ljetni rok, šk. god. 2013./2014.* Dostupno na http://dokumenti.ncvvo.hr/Drzavna_matura/2014-07-14/rezultati_dm_ljeto_2014.pdf.
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (2015). *Ispit iz Povijesti na državnoj maturi u školskoj godini 2014./2015. (ljetni rok).* Dostupno na http://dokumenti.ncvvo.hr/Matura_14_15/Ljeto/Hrvatski/POV.zip.
- Neuendorf, K. *The content analysis guidebook.* Thousands Oaks, CA: Sage Publications; 2002.
- Pravilnik o polaganju državne mature. Narodne novine, 01/2013.
- Ristić Dedić, Z., Jokić, B., Šabić, J. (2011). *Analiza sadržaja i rezultata ispita državne mature iz Biologije.* Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
- Šabić, J., Tretinjak, I., Lankaš, T. (n.d.). *Statistička i psihometrijska analiza ispita državne mature – školska godina 2011./2012.* Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Dostupno na http://dokumenti.ncvvo.hr/Dokumenti_centra/DM2012/Ispiti/statisticka_psihometrijska_analiza_dm.pdf.
- Vuk, R., Vranković, B., Orešić, D. (2015). *Geografija na državnoj maturi (2010.–2012.) – analize i preporuke.* Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
- Wood, S. W. (2009). *The Purpose of the Past. Reflections on the Uses of History.* New York: Penguin Books.

Prilozi

Prilog 1. Tablica specifikacije zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
1.	1.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Pretpovijesno i prijelazno doba	objasniti karakteristike razdoblja	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
2.	2.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Visoke civilizacije i kulture staroga istoka	odrediti i usporediti religije	ne	razumijevanje povijesnih promjena i kontinuiteta
3.	3.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke	opisati raznolikost i poveznice političkoga, gospodarskoga i društvenoga života	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica
4.	4.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati osvajačku i obrambenu politiku i njezine posljedice	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
5.	5.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Pretpovijesno i prijelazno doba	objasniti karakteristike razdoblja	ne	razumijevanje povijesnih promjena i kontinuiteta
6.	6.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Antičko doba na području Hrvatske	opisati tragove rimske prisutnosti na hrvatskim prostorima	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
7.	7.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Visoke civilizacije i kulture staroga istoka	opisati dosege kulture, znanosti i umjetnosti	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
8.	8.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	objasniti političke i društvene odnose	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
9.	9.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke	objasniti egejski svijet	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
10.	10.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke	objasniti zajedništvo i suprotnosti u svjetu ratova	ne	razumijevanje uzročno-poslijedičnih veza (razlikovanje i klasičiranje uzroka i posljedica, povijesnih dogadaja, pojava i procesa)

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	
11.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskoga istoka	opisati migracije naroda	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povjesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica 3 – primjena ili analiza
12.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskoga istoka	objasniti ulogu vjere, odnos Crkve i države	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa 1 – pamćenje
13.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskoga istoka	opisati velike rano-srednjovjekovne države i njihov ustroj	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa 1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
14.	14.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	opisati društvene odnose	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa
15.	15.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VI. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje hrvatske knjževine	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povjesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica
16.	16.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	dva ishoda: 1. opisati prekomorski svijet 2. objasniti velika geografska otkrića	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	
17.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	Objasniti državno-pravni položaj	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povjesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica 3 – primjena ili analiza
18.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	Objasniti državno-pravni položaj	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa 1 – pamćenje
19.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	Opisati početke osmanlijske opasnosti	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa 1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
20.	20.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje Hrvatskoga kraljevstva	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa
21.	21.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća	objasniti razvoj Europe i svijeta nakon Bečkoga Kongresa	da – slika	razumijevanje povjesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
22.	22.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske	objasniti razvoj Hrvatske u vrijeme prosvjetenoga apsolutizma	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa
23.		višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta	opisati postanak Sjedinjenih Američkih Država	ne	razumijevanje povjesnih promjena i kontinuiteta
							2 – razumijevanje
							2 – razumijevanje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
24.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskoga rata	objasniti doba napetosti	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
25.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća	opisati Napoleonovo doba	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
26.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	opisati razvoj građanskoga društva	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
27.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti nacionalno budjenje i pokusaje nacionalne integracije	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
28.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti revolucionarnu 1848./1849. godinu	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	2 – razumijevanje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
29.	višestruki izbor		Dvije teme: 1. Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta 2. Razdoblje XVIII. st. na području Hrvatske	dva ishoda: 1. opisati oslobodilačke ratove 2. opisati karakteristike razvoja Osmanskog Carstva	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
30.	višestruki izbor		Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske	objasniti razvoj Hrvatske u vrijeme prosvjetenoga apsolutizma	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
31.	višestruki izbor		Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje od početka XX. stoljeća do 1918. godine na području Hrvatske	objasniti vojno-politički položaj Hrvatske u razdoblju Prvoga svjetskoga rata	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
32.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje između dva svjetskih ratova u Europi i svijetu	objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od mirovne konferencije u Versaillesu do velike gospodarske krize	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
33.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti stvaranje jugoslavenske federacije	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
34.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskoga rata	objasniti doba napetosti	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica	3 – primjena ili analiza
35.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje između dva svjetskih ratova na području Hrvatske	objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
36.	36.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti razdoblje Nezavisne Države Hrvatske	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica da – tablica	3 – primjena ili analiza
37.	37.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti položaj Hrvatske u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (1963. – 1991.)	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa ne	1 – pamćenje
38.	38.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata	objasniti hladni rat	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa ne	1 – pamćenje
39.	39.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskoga rata	objasniti doba napetosti	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala da – slika	3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Polazni sadržaj		
40.	40.	vještarski izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje suvremenog svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
41.	41.	kratki odgovor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Pretpovijesno i prijelazno doba	opisati život ljudi	1 – pamćenje
42.	42.	kratki odgovor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke	opisati raznolikosti i poveznice političkoga, gospodarskoga i društvenoga života	3 – primjena ili analiza
43.	43.	kratki odgovor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Anticko doba na području Hrvatske	opisati tragove rimske prisutnosti na hrvatskim prostorima	2 – razumijevanje
44.	44.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskoga istoka	opisati velike manosrednjovjekovne države i njihov ustroj	1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
45.	kratki odgovor		Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje hrvatske knjževine	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa
46.	kratki odgovor		Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	objasniti društvo i gospodarstvo razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa
47.	kratki odgovor		Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	objasniti državno-pravni položaj	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Element vrednovanja	Polazni sadržaj	Razina kognitivnoga procesa
48.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	objasniti odnose Hrvata i Habsburgovaca	razumijevanje uzročno-posledičnih veza (razlikovanje i klasificiranje uzroka i posljedica povijesnih događaja, pojava i procesa)	ne	2 – razumijevanje
49.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	opisati susrete civilizacija	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	ne	1 – pamćenje
50.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća – „stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta	objasniti karakteristike razvoja Francuske i Velike Britanije	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	ne	1 – pamćenje
51.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske	objasniti razvoj Hrvatske u vrijeme prosvjetjenoga apsolutizma	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	ne	1 – pamćenje
52.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća	objasniti razvoj Europe i svijeta nakon Bečkoga kongresa	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	ne	1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
53.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	dva ishoda: 1. objasniti nacionalno budiće i pokušaje nacionalne integracije 2. objasniti položaj između Beča i Pešte	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	ne	1 – pamćenje
54.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti položaj između Beča i Pešte	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
55.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje od početka XX. stoljeća do 1918. godine na području Hrvatske	objasniti vojno-politički položaj Hrvatske u razdoblju Prvoga svjetskoga rata	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Polazni sadržaj		
56.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje između dvaju svjetskih ratova u Europi i svijetu	objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od Velike gospodarske krize do početka Drugoga svjetskoga rata	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
57.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti položaj Hrvatske u Federalnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji (1945. – 1963.)	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
58.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje Drugoga svjetskog rata	opisati ratna zbivanja	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
59.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje suvremenog svijeta	opisati aktualnu problematiku suvremenoga svijeta	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
60.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje suvremenog svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
61.	61.	višestruki izbor – kronologija	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke	objasniti egejski svijet	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
62.	62.	višestruki izbor – kronologija	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	opisati susrete civilizacija	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
63.	63.	višestruki izbor – kronologija	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	objasniti odnose Hrvata i Habsburgovaca	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
64.	64.	višestruki izbor – kronologija	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	dva ishoda: 1. objasniti državno-pravni položaj 2. opisati društvene odnose	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
				Polazni sadržaj		
65.	65.	višestruki izbor – kronologija	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti nacionalno budjenje i pokušaje nacionalne integracije	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa ne
66.	66.	višestruki izbor – kronologija	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti imperializam	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa ne
				Dvije teme: 1. Razdoblje od početka XX. stoljeća do 1918. godine na području Hrvatske 2. Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske	dva ishoda: 1. objasniti političku situaciju u Hrvatskoj na početku XX. stoljeća 2. objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa ne
67.	67.	višestruki izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća.			razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa ne

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
68.	68.	višestruki izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskoga rata	objasniti Prvi svjetski rat	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
69.	69.	višestruki izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje Drugoga svjetskog rata	objasniti ulogu ratne diplomacije	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
70.	70.	višestruki izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti vojno-politički položaj	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
71.	71.1.	višestruki izbor – grozd	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati rimsku ostavštinu čovječanstvu	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
72.	71.2.	višestruki izbor – grozd	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati rimsku ostavštinu čovječanstvu	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Polazni sadržaj		
73.	72.1.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje Hrvatskoga kraljevstva	razumijevanje povjesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
74.	72.2.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje Hrvatskoga kraljevstva	razumijevanje povjesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
75.	73.1.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	objasniti odnose Hrvata i Habsburgovaca	razumijevanje povjesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
76.	73.2.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	objasniti odnose Hrvata i Habsburgovaca	razumijevanje povjesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
77.	74.1.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	opisati jačanje europskih država	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
78.	74.2.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	opisati jačanje europskih država	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
79.	75.1.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	opisati susrete civilizacija	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
80.	75.2.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	opisati susrete civilizacija	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
81.	76.1.	višestruki izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća	objasniti Francusku revoluciju	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala 3 – primjena ili analiza
82.	76.2.	višestruki izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća	objasniti Francusku revoluciju	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala 3 – primjena ili analiza
83.	77.1.	višestruki izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti položaj između Beča i Pešte	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala 3 – primjena ili analiza
84.	77.2.	višestruki izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	opisati razvoj građanskoga društva	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala 3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
85.	78.1.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske	objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala 3 – primjena ili analiza
86.	78.2.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske	objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala 3 – primjena ili analiza
87.	79.1.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje Drugoga svjetskog rata	opisati strahote rata	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala 3 – primjena ili analiza
88.	79.2.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje Drugoga svjetskog rata	opisati strahote rata	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala 3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Polazni sadržaj		
89.	80.1.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje suvremenog svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	razumijevanje povjesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
90.	80.2.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje suvremenog svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	razumijevanje povjesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala

Prilog 2. Tablica specifikacije zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.

Redni broj zadatka	Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
1.	1.	vještruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Povijest kao znanost	Koristiti se povijesnom terminologijom	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	2 – razumijevanje
2.	2.	vještruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Pretpovijesno i prijelazno doba	Opisati život ljudi	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
3.	3.	vještruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Viseće civilizacije i kulture staroga istoka	Opisati dosege kulture, znanosti i umjetnosti	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	2 – razumijevanje
4.	4.	vještruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Viseće civilizacije i kulture staroga istoka	Opisati dosege kulture, znanosti i umjetnosti	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
5.	5.	vještruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke	Objasniti egejski svijet	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
6.	6.	vještruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Antičko doba na području Hrvatske	Opisati tragove grčke prisutnosti na hrvatskim prostorima	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
7.	7.	vještruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	Opisati organizaciju vlasti, društveno-političke odnose i suprotnosti	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa	1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadžaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
8.	8.	vještački izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Pretpovijesno i prijelazno doba	objasniti karakteristike razdoblja	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
9.	9.	vještački izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati organizaciju vlasti, društveno-političke odnose i suprotnosti	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
10.	10.	vještački izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	objasniti političke i društvene odnose	ne	razumijevanje uzročno-posljedičnih veza
11.	11.	vještački izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskoga istoka	objasniti ulogu vjere te odnos Crkve i države	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljivođa te kronoloških i statističkih tablica
12.	12.	vještački izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	opisati jačanje europskih država	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
13.	13.	vještački izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti etnogenezu i proces pokrištanja Hrvata	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala tekstuálnih materijala

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
14.	14.	vještruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje hrvatske knježevine	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa
15.	15.	vještruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	opisati početke osmanlijske opasnosti	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povjesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica
16.	16.	vještruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	opisati prekomorski svijet	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povjesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica
17.	17.	vještruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	objasniti apsolutizam europskih monarha	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povjesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica
18.	18.	vještruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	objasniti državno-pravni položaj	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
19.	vještarski izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	opisati društvene odnose	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
20.	vještarski izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	objasniti odnose Hrvata i Habsburgovaca	ne	razumijevanje uzročno-posljedičnih veza (razlikovanje i klasificiranje uzroka i posljedica povijesnih događaja, pojava i procesa)	2 – razumijevanje
21.	vještarski izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske	opisati politički i gospodarski položaj Dalmacije, Istre i Dubrovnika	ne	razumijevanje uzročno-posljedičnih veza (razlikovanje i klasificiranje uzroka i posljedica povijesnih događaja, pojava i procesa)	2 – razumijevanje
22.	vještarski izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta	objasniti prosvićeni apsolutizam	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
23.	vještarski izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća	objasniti Francusku revoluciju	ne	razumijevanje povijesnih promjena i kontinuiteta	2 – razumijevanje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
24.	vještruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje uspona građanskog društva do sredine XIX. stoljeća	objasniti razvoj Europe i svijeta nakon Bečkoga kongresa	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogradja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
25.	vještruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti ideološko-društvene odnose imperializma	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogradja, pojava i procesa	1 – pamćenje
26.	vještruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti nacionalno budiće i pokušaje nacionalne integracije	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogradja, pojava i procesa	1 – pamćenje
27.	vještruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti revolucionarnu 1848./1849. godinu	ne	razumijevanje uzročno-posljedičnih veza (razlikovanje i klasificiranje uzroka i posljedica povijesnih dogradja, pojava i procesa)	2 – razumijevanje
28.	vještruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	opisati razvoj građanskoga društva	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogradja, pojava i procesa	1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
29.	vještarski izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti imperializam	da – tablica	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica	3 – primjena ili analiza
30.	vještarski izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti položaj između Beča i Pešte	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
31.	vještarski izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti drugu industrijsku revoluciju	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
32.	vještarski izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata	objasniti Prvi svjetski rat	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
33.	vještarski izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti drugu industrijsku revoluciju	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
34.	34.	vještruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	opisati razvoj građanskoga društva	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa 1 – pamćenje
35.	35.	vještruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje između dva svjetskih ratova na području Hrvatske	objasniti položaj Hrvatske u Kraljevini Jugoslaviji	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa 1 – pamćenje
36.	36.	vještruki izbor	Svijet XX. i XXXI. stoljeća	Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti vojno-politički položaj	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa 1 – pamćenje
37.	37.	vještruki izbor	Svijet XX. i XXXI. stoljeća	Razdoblje Drugoga svjetskog rata	opisati strahote rata	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa 1 – pamćenje
38.	38.	vještruki izbor	Svijet XX. i XXXI. stoljeća	Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	opisati razdoblje kraja rata i razdoblje neposredno nakon rata	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa 1 – pamćenje
39.	39.	vještruki izbor	Svijet XX. i XXXI. stoljeća	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti hladni rat	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa 1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadžaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
40.	vještarski izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje suvremenoga svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dograđaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
41.	kratki odgovor	Uvod u povijest, pretpovijesti i stari vijek	Pretpovijesno i prijelazno doba	opisati život ljudi	da – tablica	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica	3 – primjena ili analiza
42.	kratki odgovor	Uvod u povijest, pretpovijesti i stari vijek	Antički svijet – Antičko doba na području Hrvatske	opisati tragove grčke prisutnosti na hrvatskim prostorima	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dograđaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
43.	kratki odgovor	Uvod u povijest, pretpovijesti i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke	opisati grčku ostavštinu kao baštinu čovječanstva	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
44.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskog istoka	opisati migracije naroda	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dograđaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
45.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti etnogenезu i proces pokrštavanja Hrvata	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dograđaja, pojava i procesa	1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
46.	46.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje Hrvatskoga kraljevstva	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
47.	47.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	opisati hrvatske krajeve pod osmanlijskom i mletačkom vlasti	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
48.	48.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	opisati hrvatsku obranu od Osmanlija	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
49.	49.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	objasniti humanizam i renesansu	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
50.	50.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta	objasniti prosvjeteni apsolutizam	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
51.	51.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti položaj između Beča i Pešte	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
52.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje uspona gradaškoga društva do sredine XIX. stoljeća	objasniti razvoj Europe i svijeta nakon Bečkoga kongresa	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
53.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti položaj između Beča i Pešte	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
54.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti imperializam	da – slika	raumjerenje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
55.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske	opisati dosege znanosti i kulture u Hrvatskoj u prvoj polovini XX. stoljeća	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
56.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje između dvaju svjetskih ratova u Europi i svijetu	objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od mirovne konferencije u Versaillesu do velike gospodarske krize	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
57.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje suvremenog svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
58.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata	objasniti Prvi svjetski rat	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
59.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata	objasniti hladni rat	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i fektualnih materijala	3 – primjena ili analiza
60.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća.	Razdoblje suvremenoga svijeta	opisati aktualnu problematiku suvremenoga svijeta	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
61.	vještruki izbor – kronologija	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati ustroj vojske i osvajanja	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
62.	vještruki izbor – kronologija	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	objasniti državno-pravni položaj	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje

Redni broj zadatka	Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadžaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
63.	63.	vještački izbor – kronologija	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	dvije teme: 1. Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi 2. Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	dva ishoda: 1. objasniti apsolutizam europskih monarha 2. opisati jačanje europskih država	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
64.	64.	vještački izbor – kronologija	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	dvije teme: 1. Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske 2. Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	opisati dosege kulture i znanosti	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
65.	65.	vještački izbor – kronologija	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti imperializam	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
66.	vještruki izbor – kronologija	Novi vijek u XVIII.	Dvije teme: 1. Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta 2. Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata	dva ishoda: 1. objasniti imperijalizam 2. objasniti doba napetosti	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
67.	vještruki izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata	objasniti Prvi svjetski rat	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
68.	vještruki izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata	objasniti razdoblje pada „željene zavjes“	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
69.	vještruki izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje između dajućih svjetskih ratova na području Hrvatske	1. objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS 2. objasniti položaj Hrvatske u Kraljevini Jugoslaviji	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
70.	vještarski izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	Narodnoj Republici Jugoslaviji (1945. – 1963.)	1. objasniti položaj Hrvatske u Federalnoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (1963. – 1991.)	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa
71.	vještarski izbor – grozd	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati rimsку ostavštinu čovječanstvu	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
72.	vještarski izbor – grozd	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati rimsку ostavštinu čovječanstvu	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
73.	vještarski izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	opisati društvene odnose	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
74.	72.2.	vještarski izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	opisati društvene odnose	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala
75.	73.1.	vještarski izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	opisati jačanje europskih država	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala
76.	73.2.	vještarski izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	opisati jačanje europskih država	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala
77.	74.1.	vještarski izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	opisati hrvatsku obranu od Osmanlija	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala
78.	74.2.	vještarski izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	opisati hrvatsku obranu od Osmanlija	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala
79.	75.1.	vještarski izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	objasniti protestantsku reformu i katoličku obnovu	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
80.	75.2.	vještarski izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	objasniti protestantsku reformu i katoličku obnovu	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
81.	76.1.	vještarski izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske	objasniti razvoj Hrvatske u vrijeme prosijećenoga apsolutizma	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
82.	76.2.	vještarski izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske	objasniti razvoj Hrvatske u vrijeme prosijećenoga apsolutizma	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
83.	77.1.	vještarski izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti ideološko-društvene odnose imperializma	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
84.	77.2.	vještarski izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti ideološko-društvene odnose imperializma	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
85.	78.1.	vještarski izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje Drugoga svjetskog rata	opisati ratna zbivanja	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
86.	78.2.	vještruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje Drugoga svjetskog rata	opisati ratna zbivanja	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
87.	79.1.	vještruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti razdoblje Nezavisne Države Hrvatske	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
88.	79.2.	vještruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjega vijek (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	opisati bogatstvo i raznolikost hrvatske kulture ranoga srednjeg vijeka	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
89.	80.1.	vještruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje suvremenog svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
90.	80.2.	vještruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje suvremenog svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza

Prilog 3. Tablica specifikacije zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.

Redni broj zadatka	Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
1.	1.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Prijevijesno i prijelazno doba	opisati život ljudi	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
2.	2.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Visoke civilizacije i kulture staroga istoka	dva ishoda: 1. odrediti i usporediti religije 2. opisati dosege kulture, znanosti i umjetnosti	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
3.	3.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Prijevijesno i prijelazno doba	objasniti karakteristike razdoblja	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
4.	4.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičke Grke	opisati raznolikost i poveznice političkoga, gospodarskoga i društvenoga života	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
5.	5.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Antičko doba na području Hrvatske	opisati tragove rimske prisutnosti na hrvatskim prostorima	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
6.	6.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Visoke civilizacije i kulture staroga istoka	opisati dosege kulture, znanosti i umjetnosti	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
7.	7.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati ustroj vojske i osvajanja	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
8.	8.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Visoke civilizacije i kulture staroga istoka	opisati državni razvoj i institucije vlasti	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
9.	9.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati ustroj vojske i osvajanja	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
10.	10.	višestruki izbor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati organizaciju vlasti, društveno-političke odnose i suprotnosti	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
11.	11.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskoga istoka	objasniti ulogu vjere te odnos Crkve i države	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
12.	12.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje hrvatske kneževine	ne	razumijevanje uzročno-posjedičnih veza
13.	13.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	objasniti ulogu Crkve i vjere	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa

Redni broj zadatka	Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
14.	14.	vještački izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje Hrvatskoga kraljevstva	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
15.	15.	vještački izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	objasniti društvo i gospodarstvo razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
16.	16.	vještački izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	opisati jačanje europskih država	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
17.	17.	vještački izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XI. – XVI. st.) na području Hrvatske	opisati kulturnu baštinu	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
18.	18.	vještački izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	objasniti protestantsku reformu i katoličku obnovu	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
19.	19.	vještački izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XI. – XVI. st.) na području Hrvatske	opisati društvene odnose	ne	razumijevanje povijesnih proujena i kontinuiteta	2 – razumijevanje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
20.	20.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	objasniti velika geografska otkrića	ne	razumijevanje uzročno-posljedičnih veza (razlikovanje i klasificiranje uzroka i posljedica povijesnih događaja, pojava i procesa)
21.	21.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta	opisati karakteristike razvoja Osmanskog Carstva i Bosne i Hercegovine pod osmanlijskom vlasti	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljivođa te kronoloških i statističkih tablica
22.	22.	višestruki izbor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	objasniti apsolutizam europskih monarha	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
23.	23.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta	objasniti prosvjeteni apsolutizam	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
24.	24.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta	opisati postanak Sjedinjenih Američkih Država	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa

Redni broj zadatka	Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnog procesa
25.	25.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća	opisati stanje Osmanskoga Carstva u prvoj polovini XIX. st.	da – tekst	razumijevanje povjesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
26.	26.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti nacionalno budjenje i pokušaje nacionalne integracije	da – tablica	razumijevanje pri interpretaciji povjesnih zemljovidova te kronoloških i statističkih tablica	3 – primjena ili analiza
27.	27.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti nacionalno budjenje i pokušaje nacionalne integracije	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
28.	28.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	opisati razvoj građanskoga društva	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
29.	29.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti imperializam	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
30.	30.	višestruki izbor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. st. na području Hrvatske	objasniti položaj između Beća i Pešte	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povjesnih zemljovidova te kronoloških i statističkih tablica	3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
31.	31.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskoga rata	objasniti doba napetosti	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
32.	32.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Dvije teme: 1. Razdoblje od početka XX. st. do 1918. na području Hrvatske 2. Razdoblje između dva svjetskih ratova na području Hrvatske	opisati dosege znanosti i kulture u Hrvatskoj u vrijednostima XX. stoljeća	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
33.	33.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskoga rata	objasniti Prvi svjetski rat	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljivoda te kronoloških i statističkih tablica	3 – primjena ili analiza
34.	34.	višestruki izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje između dva svjetskih ratova na području Hrvatske	objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
35.	35.	vještarski izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje između dva svjetskih ratova u Europi i svijetu	objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od mirovne konferencije u Versaillesu do velike gospodarske krize	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
36.	36.	vještarski izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje između dva svjetskih ratova u Europi i svijetu	opisati dosege kulture, znanosti, sporta i umjetnosti te svakodnevnicu	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	2 – razumijevanje
37.	37.	vještarski izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti stvaranje jugoslavenske federacije	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
38.	38.	vještarski izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje suvremenoga svijeta	opisati aktualnu problematiku suvremenoga svijeta	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
39.	39..	vještarski izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti položaj Hrvatske u Federalnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji (1945. – 1963.)	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, dogadaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
40.	40	vještarski izbor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje suvremenoga svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
41.	41.	kratki odgovor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Visoke civilizacije i kulture staroga istoka	objasniti društveno-pravni sustav	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
42.	42.	kratki odgovor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke	opisati grčku ostavštinu kao baštinu čovječanstva	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
43.	43.	kratki odgovor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Pretpovijesno i prijelazno doba	opisati život ljudi	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
44.	44.	kratki odgovor	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	objasniti vrijeme nesigurnosti, raskola i pada	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
45.	45.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskog istoka	objasniti društveni ustroj	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
46.	46.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje Hrvatskoga Kraljevstva	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
47.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti etnogenезu i proces pokrštavanja Hrvata	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
48.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) na području Hrvatske	objasniti odnose Hrvata i Habsburgovaca	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
49.	kratki odgovor	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	objasniti prve građanske revolucije	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje
50.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća	opisati Napoleonovo doba	da – slika	razumijevanje povjesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
51.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske	opisati oslobodilačke ratove	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
52.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti položaj između Beča i Pešte	ne	poznavanje temeljne povjesne terminologije, događaja, pojava i procesa	1 – pamćenje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
53.	53.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti nacionalno budjenje i pokušaje nacionalne integracije	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala
54.	54.	kratki odgovor	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti imperializam	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
55.	55.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje između dva svjetskih ratova u Europi i svijetu	objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od velike gospodarske krize do početka Drugoga svjetskoga rata	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
56.	56.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje između dva svjetskih ratova na području Hrvatske	objasniti položaj Hrvatske u Kraljevini Jugoslaviji	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
57.	57.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje između dva svjetskih ratova na području Hrvatske	objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS	ne	poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
58.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje Drugoga svjetskog rata	opisati ratna zbiljanja	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
59.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata	objasniti hladni rat	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica	3 – primjena ili analiza
60.	kratki odgovor	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje suvremenoga svijeta	objasniti razdoblje samostalne i Suverene Republike Hrvatske	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
61.	vještiski izbor – kronologija	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Visoke civilizacije i kulture staroga istoka	odrediti vremensko-prostorne odrednice	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
62.	vještiski izbor – kronologija	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Povijest kao znanost	opisati razvoj povijesti kao znanosti	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
63.	vještiski izbor – kronologija	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskog i istoka	objasniti ulogu vjere te odnos Crkve i države	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
64.	višestruki izbor – kronologija	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Dvije teme: 1. Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske 2. Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XI. – XVI. st.) na području Hrvatske	dva ishoda: 1. opisati bogatstvo i raznolikost hrvatske kulture ranoga srednjeg vijeka 2. objasniti državno-pravni položaj	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojavora i procesa	2 – razumijevanje
65.	višestruki izbor – kronologija	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje uspona građanskoga društva do sredine XIX. stoljeća	opisati Napoleonovo doba	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojavora i procesa	2 – razumijevanje
66.	višestruki izbor – kronologija	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti položaj između Beča i Pešte	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojavora i procesa	2 – razumijevanje
67.	višestruki izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskoga rata	objasniti doba napetosti	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojavora i procesa	2 – razumijevanje

Redni broj zadatka	Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnog procesa
68.	68.	višestruki izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Dvije teme: 1. Razdoblje između dva svjetskih ratova u Europi i svijetu, 2. Razdoblje suvremenoga svijeta	dva ishoda: 1. opisati doseg kulture, znanosti, sporta i umjetnosti te svakodnevnicu 2. opisati doseg znanosti, kulture i sporta te svakodnevnicu	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
69.	69.	višestruki izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje od početka XX. stoljeća do 1918. godine na području Hrvatske	objasniti vojno-politički položaj Hrvatske u razdoblju Prvoga svjetskoga rata	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
70.	70.	višestruki izbor – kronologija	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje suvremenoga svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	ne	razumijevanje slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa	2 – razumijevanje
71.	71.1.	višestruki izbor – grozd	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati organizaciju vlasti, društveno-političke odnose i suprotnosti	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza
72.	71.2.	višestruki izbor – grozd	Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	opisati organizaciju vlasti, društveno-političke odnose i suprotnosti	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala	3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
73.	72.1.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje hrvatske kneževine	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala
74.	72.2.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	objasniti razdoblje hrvatske kneževine	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala
75.	73.1.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskog istoka	opisati velike ranosrednjovjekovne države i njihov ustroj	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala
76.	73.2.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskog istoka	opisati velike ranosrednjovjekovne države i njihov ustroj	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala
77.	74.1.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	navesti dosege kulture	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala

Redni broj zadatka	Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Poznati sadžaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
78.	74.2.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje suvremenoga svijeta	objasniti položaj Hrvatske u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (1963. – 1991.)	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
79.	75.1.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	objasniti protestantsku reformu i katoličku obnovu	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
80.	75.2.	višestruki izbor – grozd	Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	objasniti protestantsku reformu i katoličku obnovu	da – tekst	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
81.	76.1.	višestruki izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti revolucionarnu 1848./1849. godinu	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
82.	76.2.	višestruki izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	objasniti revolucionarnu 1848./1849. godinu	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza
83.	77.1.	višestruki izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti ideološko-društvene odnose imperijalizma	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala	3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnoga procesa
84.	77.2.	višestruki izbor – grozd	Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	objasniti ideološko-društvene odnose imperijalizma	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala 3 – primjena ili analiza
85.	78.1.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti stvaranje jugoslavenske federacije	da – tablica	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovidova te kronoloških i statističkih tablica 3 – primjena ili analiza
86.	78.2.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	objasniti stvaranje jugoslavenske federacije	da – tablica	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovidova te kronoloških i statističkih tablica 3 – primjena ili analiza
87.	79.1.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje između dvaju svjetskih ratova u Europi i svijetu	objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od velike gospodarske krize do početka Drugoga svjetskoga rata	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala 3 – primjena ili analiza
88.	79.2.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXI. stoljeća	Razdoblje Drugoga svjetskog rata	opisati ratna zbivanja	da – slika	razumijevanje povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstuálnih materijala 3 – primjena ili analiza

Redni broj zadatka	Vrsta zadatka	Područje	Tema	Obrazovni ishod	Polazni sadržaj	Element vrednovanja	Razina kognitivnog procesa
89.	80.1.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXX. stoljeća	Razdoblje suvremenoga svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica 3 – primjena ili analiza
90.	80.2.	višestruki izbor – grozd	Svijet XX. i XXX. stoljeća	Razdoblje suvremenoga svijeta	objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	da – zemljovid	razumijevanje pri interpretaciji povijesnih zemljovida te kronoloških i statističkih tablica 2 – razumijevanje

Prilog 4. Broj čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na obrazovni ishod

Područje	Tema	Obrazovni ishod	Broj čestica		
			2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
1.1. Povijest kao znanost	1.1.1. upotrebljavati povijesnu terminologiju 1.1.2. opisati razvoj povijesti kao znanosti	0 0	0 0	1 0	0 1
1.2. Pretpovijesno i prijelazno doba	1.2.1. objasniti karakteristike razdoblja 1.2.2. opisati život ljudi	2 1	2 1	1 2	1 2
	1.3.1. odrediti vremensko-prostorne odrednice 1.3.2. opisati geografske karakteristike i gospodarstvo	0 0	0 0	0 0	1 0
	1.3.3. objasniti društveno-pravni sustav 1.3.4. opisati državni razvoj i institucije vlasti	0 0	0 0	0 0	1 1
	1.3.5. odrediti i usporediti religije	1	1	0	0
	1.3.6. opisati dosege kulture, znanosti i umjetnosti	1	2	1	1
	1.3.7. opisati migracije i sukobe	0	0	0	0
	1.4.1. objasniti egejski svijet 1.4.2. opisati raznolikost i poveznice političkoga, gospodarskoga i društvenoga života	2 2	1 0	0 1	0 1
1.4. Antički svijet – Razdoblje antičke Grčke	1.4.3. objasniti zajedništvo i suprotnosti u svijetu ratova 1.4.4. opisati grčku osavstvinu kao baštinu čovječanstva	1	0	0	0
	1.5.1. opisati ishodišta rimske civilizacije 1.5.2. opisati ustroj vojske i osvajanja	0 0	0 1	0 2	0 2
1.5. Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	1.5.3. opisati organizaciju vlasti, društveno-političke odnose i suprotnosti	0	2	2	3

Područje	Tema	Obrazovni ishod	Broj čestica		
			2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
1. Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek	1.5. Antički svijet – Razdoblje antičkoga Rima	1.5.4. opisati osvajačku i obrambenu politiku i njezine posljedice	1	0	0
		1.5.5. objasniti političke i društvene odnose	1	1	0
		1.5.6. objasniti vrijeme nesigurnosti, raskola i pada	0	2	1
	1.6. Antički svijet – Razdoblje početaka kršćanstva	1.5.7. opisati rimsку ostavštinu čovječanstvu	2	0	0
2. Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	1.7. Antički svijet – Antičko doba na području Hrvatske	1.6.1. objasniti ulogu Isusa Krista i kršćanstva našem Kristu	0	2	0
		1.7.1. opisati tragove grčke prisutnosti na hrvatskim prostorima	0	0	0
		1.7.2. opisati tragove rimske prisutnosti na hrvatskim prostorima	2	1	1
	2.1. Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (V. – XI. st.) na području Europe, Sredozemlja i Bliskog istoka	2.1.1. opisati migracije naroda 2.1.2. opisati velike srednjovjekovne države i njihov ustroj	2	0	2
3. Novi vijek do početka XIX. stoljeća	2.1. Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	2.1.3. objasniti društveni ustroj 2.1.4. objasniti ulogu vjere te odnos Crkve i države	0	1	1
		2.1.5. objasniti dosege kulture	1	0	2
		2.2.1. objasniti etnogenezu i proces pokrštavanja Hrvata	0	2	1
	2.2. Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	2.2.2. razdoblje hrvatske kneževine 2.2.3. objasniti razdoblje Hrvatskoga kraljevstva	2	1	3
4. Novi vijek do početka XX. stoljeća	2.2.4. opisati bogatstvo i raznolikost hrvatske kulture ranog srednjeg vijeka	3	1	2	
		0	0	0	

Područje	Tema	Obrazovni ishod	Broj čestica		
			2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
2.3. Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	2.3.1. objasniti društvo i gospodarstvo razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka 2.3.2. opisati jačanje europskih država 2.3.3. opisati susrete civilizacija 2.3.4. objasniti ulogu Crkve i vjere 2.3.5. opisati dosege znanosti i umjetnosti	1 2 4 0 0	3 0 0 0 2	1 1 0 1 0	1 1 0 1 0
2.4. Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	2.4.1. objasniti državno-pravni položaj 2.4.2. opisati društvene odnose 2.4.3. opisati razvoj srednjovjekovne Bosne 2.4.4. opisati kulturnu baštinu 2.4.5. opisati početak osmanlijske opasnosti	3 1 0 0 1	3 0 0 1 1	1 0 1 0 1	1 0 1 0 0
2. Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća	2.5.1. opisati prekomorski svijet 2.5.2. objasniti velika geografska otkrića 2.5.3. objasniti humanizam i renesansu 2.5.4. objasniti protestantsku reformu i katoličku obnovu 2.5.5. objasniti apsolutizam europskih monarha 2.5.6. objasniti prve građanske revolucije	0 0 0 0 0 0	1 0 1 2 1 0	1 0 3 0 1 1	1 0 3 0 1 1
2.6. Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVII. st.) na području Hrvatske	2.6.1. opisati hrvatsku obranu od Osmanlija 2.6.2. objasniti odnose Hrvata i Habsburgovaca 2.6.3. opisati hrvatske krajeve pod osmanlijskom i mletačkom vlašću 2.6.4. navesti dosege kulture	0 4 0 0	2 1 1 0	1 0 0 0	1 0 0 0

Područje	Tema	Obrazovni ishod	Broj čestica			
			2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.	
3. Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Hrvatske	3.1.1. objasniti prvu industrijsku revoluciju	0	0	0	0
		3.1.2. objasniti karakteristike razvoja Francuske i Velike Britanije	1	0	0	0
		3.1.3. objasniti prosvjećeni apsolutizam	0	2	1	1
		3.1.4. opisati postanak Sjedinjenih Američkih Država	1	0	1	1
		3.1.5. opisati karakteristike razvoja Osmanskoga Carstva i Bosne i Hercegovine pod osmanlijskom vlasti	0	0	1	1
		3.2.1. opisati oslobodilačke ratove	0	0	1	1
3. Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske		3.2.2. objasniti razvoj Hrvatske u vrijeme prosvjećenoga apsolutizma	3	2	0	0
		3.2.3. opisati politički i gospodarski položaj Dalmacije, Istre i Dubrovnika	0	1	0	0
		3.2.4. opisati dosege kulture i znanosti	0	1	0	0
		3.3.1. objasniti Francusku revoluciju	2	1	0	0
		3.3.2. opisati Napoleonovo doba	1	0	2	2
		3.3.3. objasniti razvoj Europe i svijeta nakon Bečkoga kongresa	2	2	0	0
3. Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	Hrvatske	3.3.4. opisati stanje Osmanskoga Carstva u prvoj polovini XIX. st.	0	0	1	1
		3.4.1. opisati hrvatske zemlje u Napoleonovo doba	0	0	0	0
		3.4.2. objasniti nacionalno buđenje i pokušaje nacionalne integracije	2	1	3	3
		3.4.3. objasniti revolucionarnu 1848./1849. godinu	1	1	2	2
		3.4.4. objasniti položaj između Beča i Pešte	2	3	3	3
		3.4.5. opisati razvoj građanskoga društva	2	2	1	1
		3.4.6. opisati hrvatsku emigraciju	0	0	0	0

Područje	Tema	Obrazovni ishod	Broj čestica		
			2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
3. Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću	3.5. Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	3.5.1. objasniti drugu industrijsku revoluciju 3.5.2. objasniti imperializam 3.5.3. objasniti ideološko-društvene odnose imperializma	0 1 0	2 3 3	0 2 2
	4.1. Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata	4.1.1. objasniti doba napetosti 4.1.2. objasniti Prvi svjetski rat	3 1	0 3	2 1
	4.2. Razdoblje od početka XX. stoljeća do 1918. godine na području Hrvatske	4.2.1. objasniti političku situaciju u Hrvatskoj na početku XX. stoljeća 4.2.2. objasniti vojno-politički položaj Hrvatske u razdoblju Prvoga svjetskoga rata	0 2	0 0	0 1
	4.3. Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske	4.3.1. objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS 4.3.2. objasniti položaj Hrvatske u Kraljevini Jugoslaviji 4.3.3. opisati dosege znanosti i kulture u Hrvatskoj u prvoj polovini XX. stoljeća	3 0 0	0 1 1	2 1 1
	4.4. Razdoblje između dvaju svjetskih ratova u Europi i svijetu	4.4.1. objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od mirovne konferencije u Versaillesu do velike gospodarske krize 4.4.2. objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od velike gospodarske krize do početka Drugoga svjetskoga rata 4.4.3. opisati dosege kulture, znanosti, sporta i umjetnosti te svakodnevnicu	1 1 0	0 1 0	1 2 1
4. Sviljet XX. i XXI. stoljeća	4.5. Razdoblje Drugoga svjetskog rata	4.5.1. opisati ratna zbiljanja 4.5.2. objasniti ulogu ratne diplomacije 4.5.3. opisati strahote rata	1 1 2	2 0 1	2 0 0

Područje	Tema	Obrazovni ishod	Broj čestica		
			2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
4.6. Razdoblje Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	4.6.1. objasniti vojno-politički položaj 4.6.2. objasniti razdoblje Nezavisne Države Hrvatske 4.6.3. objasniti stvaranje jugoslavenske federacije 4.6.4. opisati razdoblje kraja rata i razdoblje neposredno nakon njega	1 1 1 0	1 1 0 1	1 1 3 0	0 0 3 0
4.7. Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata	4.7.1. objasniti poratne odnose 4.7.2. objasniti hladni rat 4.7.3. objasniti razdoblje pada „željezne zavijese“	0 1 0	0 1 1	0 2 1	0 1 0
4.8. Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	4.8.1. objasniti položaj Hrvatske u Federalnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji (1945. – 1963.) 4.8.2. objasniti položaj Hrvatske u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (1963. – 1991.)	1 1	0 0	1 1	1 1
4. Svet XX. i XXI. stoljeća	4.9.1. objasniti integracijske procese EU 4.9.2. opisati aktualnu problematiku suvremenoga svijeta 4.9.3. opisati dosege znanosti, kulture i sporta te svakodnevnicu 4.9.4. objasniti razdoblje samostalne i suverene Republike Hrvatske	0 1 0 4	0 1 0 4	0 1 0 5	0 1 0 5

Područje	Tema	Obrazovni ishod	Broj čestica		
			2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
	2.4. Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske u svijetu i Europi	2.4.1. objasniti državno-pravni položaj 2.4.2. opisati društvene odnose	1	0	0
	2.5. Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.)	2.5.1. opisati prekomorski svijet 2.5.2. objasniti velika geografska otkrića	1	0	0
	3.4. Razdoblje XIX. stoljeća na području Hrvatske	3.4.2. objasniti nacionalno buđenje i pokusaje nacionalne integracije 3.4.4. objasniti položaj između Beća i Pešte	1	0	0
	Dvije teme:	dva ishoda:			
	3.1. Razdoblje XVIII. stoljeća – „Stoljeća razuma“ na području Europe i svijeta	3.1.5. opisati karakteristike razvoja Osmanskog Carstva i Bosne i Hercegovine pod osmanlijskom vlasti	1	0	0
	3.2. Razdoblje XVIII. stoljeća na području Hrvatske	3.2.1. objasniti oslobođilačke ratove			
	Dvije teme:	dva ishoda:			
	4.2. Razdoblje od početka XX. stoljeća do 1918. godine na području Hrvatske	4.2.1. objasniti političku situaciju u Hrvatskoj na početku XX. stoljeća	1	0	0
	4.3. Razdoblje između dvaju svjetskih ratova na području Hrvatske	4.3.1. objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS			
	Dvije teme:	dva ishoda:			
	2.5. Razdoblje novoga vijeka (XVI. – XVIII. st.) u svijetu i Europi	2.5.5. objasniti absolutizam europskih monarha	0	1	0
	2.3. Razdoblje uspona Europe (XII. – XV. st.)	2.3.2. opisati jačanje europskih država			
	Dvije teme:	dva ishoda:			
	3.5. Razdoblje druge polovine XIX. stoljeća na području Europe i svijeta	3.5.2. objasniti imperializam			
	4.1. Razdoblje od početka XX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskoga rata	4.1.1. objasniti doba napetosti			
		Prvoga svjetskoga rata	0	1	0

Područje	Tema	Obrazovni ishod	Broj čestica		
			2012./2013.	2013./2014.	2014./2015.
	4.3. Razdoblje između dva svjetskih ratova na području Hrvatske	dva ishoda: 4.3.1. objasniti položaj Hrvatske u Kraljevstvu SHS 4.3.2. objasniti položaj Hrvatske u Kraljevini Jugoslaviji	0	1	0
	4.8. Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata na području Hrvatske	dva ishoda: 4.8.1. objasniti položaj Hrvatske u Federalnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji (1945. – 1963.) 4.8.2. objasniti položaj Hrvatske u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslavije (1963. – 1991.)	0	1	0
DVA ISHODA	1.3. Visoke civilizacije i kulture staroga istoka	dva ishoda: 1.3.5. odrediti i usporediti religije 1.3.6. opisati dosege kulture, znanosti i umjetnosti	0	0	1
	Dvije teme:	dva ishoda:			
	2.2. Razdoblje ranoga srednjeg vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske	2.2.4. opisati bogatstvo i raznolikost hrvatske kulture ranoga srednjeg vijeka	0	0	1
	2.4. Razdoblje razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka (XII. – XVI. st.) na području Hrvatske	2.4.1. objasniti državno-pravni položaj			
	Dvije teme:	dva ishoda:			
	4.4. Razdoblje između dva svjetskih ratova u Europi i svijetu	4.4.3. opisati dosege kulture, znanosti, sporta i umjetnosti te svakodnevinu	0	0	1
	4.9. Razdoblje suvremenoga svijeta	4.9.3. opisati dosege znanosti, kulture i sporta te svakodnevinu			
			90	90	90

Prilog 5. Metrijske karakteristike zadatka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.

		Diskriminativnost (Rit)				Standardna devijacija				Postotak riješenosti – težina zadatka (P)			
		Aritmetička sredina				Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku				% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			
		Točan odgovor				Vrsta zadatka				Redni broj čestice u ispitu			
A	B	C	D										
1.	1.	Višestruki izbor		16	19	64*	1	0	1	0,64	64	0,48	39
2.	2.	Višestruki izbor	C	13	17	44*	26	0	2	0,44	44	0,5	33
3.	3.	Višestruki izbor	B	19	72*	6	3	0	0	0,72	72	0,45	33
4.	4.	Višestruki izbor	B	8	21*	55	15	0	1	0,21	21	0,41	27
5.	5.	Višestruki izbor	A	49*	24	10	16	0	2	0,49	49	0,5	13
6.	6.	Višestruki izbor	A	73*	7	2	18	0	0	0,73	73	0,45	27
7.	7.	Višestruki izbor	D	15	9	4	73*	0	0	0,73	73	0,44	24
8.	8.	Višestruki izbor	C	14	9	74*	2	0	0	0,74	74	0,44	40
9.	9.	Višestruki izbor	C	8	18	69*	5	0	0	0,69	69	0,46	17

		Diskriminativnost (Rit)							
		Standardna devijacija							
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)							
		Aritmetička sredina							
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku							
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak							
		Točan odgovor							
		Vrsta zadatka							
		Redni broj čestice u ispitu							
		Redni broj zadatka u ispitu							
10.	10.	Višestruki izbor	A	30	50*	12	8	0	0,5
11.	11.	Višestruki izbor	C	9	14	74*	2	0	0
12.	12.	Višestruki izbor	D	44	3	4	49*	0	0,49
13.	13.	Višestruki izbor	C	7	24	65*	4	0	0,49
14.	14.	Višestruki izbor	B	11	31*	38	20	0	0,31
15.	15.	Višestruki izbor	D	17	1	7	76*	0	1
16.	16.	Višestruki izbor	D	14	6	24	55*	0	2
17.	17.	Višestruki izbor	C	8	26	35*	31	0	0,35
18.	18.	Višestruki izbor	A	45*	27	6	22	0	1
19.	19.	Višestruki izbor	B	6	65*	20	9	0	0,65
									0,48
									33
									29

		Diskriminativnost (Rit)			
		Standardna devijacija			
		Postotak rješenosti – težina zadatka (P)			
		Aritmetička sredina			
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatu			
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			
		A B C D			
		Točan odgovor			
		Vrsta zadatka			
		Redni broj čestice u ispitu			
		Redni broj zadatka u ispitu			
20.	20.	Višestruki izbor	A	49*	15 20 16 0 2 0,49 49 0,5 41
21.	21.	Višestruki izbor	B	21	42* 4 33 0 1 0,42 42 0,49 43
22.	22.	Višestruki izbor	B	14	28* 41 17 0 1 0,28 28 0,45 17
23.	23.	Višestruki izbor	B	2	82* 10 6 0 0 0,82 82 0,38 33
24.	24.	Višestruki izbor	B	9	53* 17 20 0 0 0,53 53 0,5 48
25.	25.	Višestruki izbor	A	53*	23 16 8 0 1 0,53 53 0,5 43
26.	26.	Višestruki izbor	D	19	33 26 21* 0 3 0,21 21 0,41 19
27.	27.	Višestruki izbor	A	44*	19 16 20 0 4 0,44 44 0,5 18
28.	28.	Višestruki izbor	D	25	10 38 28* 0 2 0,28 28 0,45 -12

		Diskriminativnost (Rit)							
		Standardna devijacija							
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)							
		Aritmetička sredina							
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku							
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak							
		Točan odgovor							
		Vrsta zadatka							
		Redni broj čestice u ispitu							
		Redni broj zadatka u ispitu							
29.	29.	Višestruki izbor	A	14	30	43*	12	0	3
30.	30.	Višestruki izbor	C	66*	8	21	4	0	0
31.	31.	Višestruki izbor	C	9	32	48*	11	0	2
32.	32.	Višestruki izbor	B	11	58*	22	8	0	3
33.	33.	Višestruki izbor	C	15	18	30*	36	0	0
34.	34.	Višestruki izbor	D	14	3	4	78*	0	2
35.	35.	Višestruki izbor	D	8	7	11	74*	0	0
36.	36.	Višestruki izbor	B	10	65*	23	2	0	0
37.	37.	Višestruki izbor	C	26	20	41*	13	0	2

		Diskriminativnost (Rit)			
		Standardna devijacija			
		Postotak rješenosti – težina zadatka (P)			
		Aritmetička sredina			
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku			
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			
		A	B	C	D
Točan odgovor					
Vrsta zadatka					
Redni broj čestice u ispitu					
Redni broj zadatka u ispitu					
38.	38.	Višestruki izbor	B	23	55*
39.	39.	Višestruki izbor	C	14	11
40.	40.	Višestruki izbor	C	14	21
41.	41.	Kratki odgovor	u Paleolitiku/starijem kamenom dobu		
42.	42.	Kratki odgovor	Sparta		
43.	43.	Kratki odgovor	u 3. st. pr. Kr.		
44.	44.	Kratki odgovor	Verdunskim ugovorom		
45.	45.	Kratki odgovor	Domagoj		

Diskriminativnost (Rit)					
Standardna devijacija					
Postotak riješenosti – težina zadatka (P)					
Aritmetička sredina					
Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku					
% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak					
Točan odgovor					
Vrsta zadatka					
Redni broj čestice u ispitu					
Redni broj zadatka u ispitu					
46.	46.	Kratki odgovor	Velika Hanza/ Hanza/Hanzeatska liga	61	862
47.	47.	Kratki odgovor	Pavao Šubić/Pavao I. Šubić/Pavao Šubić/Bribirski	27	385
48.	48.	Kratki odgovor	Mir u Vašvaru/ Vašvarski mir	39	557
49.	49.	Kratki odgovor	Pašaluk/ ejale tif beglerbegluk	34	485
50.	50.	Kratki odgovor	O duhu zakona/Duh Zakona	62	876
51.	51.	Kratki odgovor	Trenkovi panduri/ Trenkova pandurska regimenta	56	784
52.	52.	Kratki odgovor	Karbonari/ carbonari/ugljenari	67	942
53.	53.	Kratki odgovor	Municipalna prava/ lura Municipalia	54	762

		Diskriminativnost (Rit)			
		Standardna devijacija			
		Postotak rješenosti – težina zadatka (P)			
		Aritmetička sredina			
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku			
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			
		A	B	C	D
		Točan odgovor			
		Vrsta zadatka			
		Redni broj čestice u ispitu			
		Redni broj zadatka u ispitu			
54.	54.	Kratki odgovor	1861. godine	38	540
55.	55.	Kratki odgovor	Svibanjska deklaracija	56	792
56.	56.	Kratki odgovor	u Španjolskoj	17	233
57.	57.	Kratki odgovor	Staljin i Tito/U.V. Dž. Staljin i J.B. Tito	36	513
58.	58.	Kratki odgovor	ubitci kod El Alameina	30	428
59.	59.	Kratki odgovor	Srebrenica	22	310
60.	60.	Kratki odgovor	NATO pakt/Sjevernoatlantski savez/Organizacija Sjevernoatlantskoga ugovora	7	94

		Diskriminativnost (Rit)							
		Standardna devijacija							
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)							
		Aritmetička sredina							
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku							
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak							
		A	B	C	D				
		Točan odgovor							
		Vrsta zadatka							
Redni broj čestice u ispitu		Višestruki izbor – kronologija	C	14	17	41*	25	3	45
Redni broj zadatka u ispitu		Višestruki izbor – kronologija	B	33	40*	14	9	3	46
		Višestruki izbor – kronologija	C	13	23	38*	23	3	49
		Višestruki izbor – kronologija	C	19	26	33*	19	3	49
		Višestruki izbor – kronologija	A	37*	30	17	13	3	46
		Višestruki izbor – kronologija	A	25*	16	15	40	4	50

		Diskriminativnost (Rit)											
		Standardna devijacija											
		Postotak rješenosti – težina zadatka (P)											
		Aritmetička sredina											
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatu											
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak											
		D											
		C											
		B											
		A											
		Točan odgovor											
		Vrsta zadatka											
		Redni broj čestice u ispitu											
		Redni broj zadatka u ispitu											
67.	67.	Višestruki izbor – kronologija	C	7	22	46*	22	3	46	0,46	46	0,5	42
68.	68.	Višestruki izbor – kronologija	C	17	19	45*	15	3	47	0,45	45	0,5	23
69.	69.	Višestruki izbor – kronologija	A	50*	19	11	17	3	49	0,5	50	0,5	48
70.	70.	Višestruki izbor – kronologija	C	9	24	49*	15	3	49	0,49	49	0,5	41
71.1.	71.	Višestruki izbor – grozd	A	49*	10	27	11	3	47	0,49	49	0,5	40
71.2.	72.	Višestruki izbor – grozd	C	10	12	58*	17	3	48	0,58	58	0,49	37
72.1.	73.	Višestruki izbor – grozd	B	3	74*	6	14	3	45	0,74	74	0,44	31
72.2.	74.	Višestruki izbor – grozd	A	42*	7	27	21	3	44	0,42	42	0,49	20

		Diskriminativnost (Rit)							
		Standardna devijacija							
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)							
		Aritmetička sredina							
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku							
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak							
		Točan odgovor							
		Vrsta zadatka							
		Redni broj čestice u ispitu							
		Redni broj zadatka u ispitu							
73.1.	75.	Višestruki izbor - grozd	A	53*	10	7	26	3	43
73.2.	76.	Višestruki izbor - grozd	C	20	10	60*	7	3	43
74.1.	77.	Višestruki izbor - grozd	C	10	9	65*	13	3	44
74.2.	78.	Višestruki izbor - grozd	B	35	56*	3	3	43	0,53
75.1.	79.	Višestruki izbor - grozd	D	4	28	7	58*	3	43
75.2.	80.	Višestruki izbor - grozd	C	18	17	49*	12	3	45
76.1.	81.	Višestruki izbor - grozd	C	9	3	84*	1	3	43
76.2.	82.	Višestruki izbor - grozd	A	66*	20	8	4	3	46
77.1.	83.	Višestruki izbor - grozd	A	74*	15	4	4	3	43
77.2.	84.	Višestruki izbor - grozd	D	4	6	6	80*	3	43

		Diskriminativnost (Rit)				Standardna devijacija				Postotak riješenosti – težina zadatka (P)				Aritmetička sredina				Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku				% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			
						A	B	C	D																
78.1.	85.	Višestruki izbor – grozd	C	9	22	45*	21	3	44	0,45	45	0,5	44												
78.2.	86.	Višestruki izbor – grozd	D	23	10	3	61*	3	46	0,61	61	0,49	32												
79.1.	87.	Višestruki izbor – grozd	B	3	79*	12	3	3	44	0,79	79	0,41	39												
79.2.	88.	Višestruki izbor – grozd	C	15	33	42*	6	3	44	0,42	42	0,49	47												
80.1.	89.	Višestruki izbor – grozd	C	3	26	53*	15	3	43	0,53	53	0,5	39												
80.2.	90.	Višestruki izbor – grozd	B	3	83*	6	5	3	47	0,83	83	0,38	28												

* – točan odgovor

Prilog 6. Metrijske karakteristike zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnemu roku u školskoj godini 2013./2014.

		Diskriminativnost (Rit)			
		Standardna devijacija			
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)			
		Aritmetička sredina			
		A	B	C	D
Točan odgovor					
Vrsta zadatka		Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor
Redni broj čestice u ispitu		C	C	C	A
Redni broj zadatka u ispitu		1.	1.	1.	4.
1.	1.	11	4	74*	10
2.	2.	19	18	43*	19
3.	3.	9	16	52*	23
4.	4.	77*	11	8	4
5.	5.	31*	16	30	23
6.	6.	8	52*	23	17
7.	7.	32*	18	22	27
8.	8.	21	18	46*	14
9.	9.	5	75*	4	15
		1	7	7	7
		0,75	0,75	0,75	0,75
		0,43	0,43	0,43	0,43
		29	31	36	31

		Diskriminativnost (Rit)			
		Standardna devijacija			
		Postotak rješenosti – težina zadatka (P)			
		Aritmetička sredina			
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatu			
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			
		A B C D			
		Točan odgovor			
		Vrsta zadatka			
		Redni broj čestice u ispitu			
		Redni broj zadatka u ispitu			
10.	10.	Višestruki izbor	B	6	78*
11.	11.	Višestruki izbor	D	12	3
12.	12.	Višestruki izbor	B	25	42*
13.	13.	Višestruki izbor	B	11	34*
14.	14.	Višestruki izbor	C	27	14
15.	15.	Višestruki izbor	B	13	44*
16.	16.	Višestruki izbor	B	19	56*
17.	17.	Višestruki izbor	D	3	14
18.	18.	Višestruki izbor	C	17	30
19.	19.	Višestruki izbor	B	7	44*

		Diskriminativnost (Rit)					
		Standardna devijacija					
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)					
		Aritmetička sredina					
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku					
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak					
		A	B	C	D		
		Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor		
20.	20.	16	13	57*	13	1	11
21.	21.	18	54*	14	14	0	6
22.	22.	9	58*	7	26	0	2
23.	23.	31	14	50*	4	0	3
24.	24.	18	72*	5	4	0	5
25.	25.	Višestruki izbor	A	76*	13	4	7
26.	26.	Višestruki izbor	C	8	22	51*	19
27.	27.	Višestruki izbor	A	70*	6	16	8
28.	28.	Višestruki izbor	D	11	19	21	49*
29.	29.	Višestruki izbor	D	4	5	3	88*

		Diskriminativnost (Rit)			
		Standardna devijacija			
		Postotak rješenosti – težina zadatka (P)			
		Aritmetička sredina			
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatu			
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			
		A	B	C	D
Točan odgovor					
Vrsta zadatka		Višestruki izbor	A	45*	32
30.		30.		19	3
31.		31.	Višestruki izbor	16	56*
32.		32.	Višestruki izbor	1	1
33.		33.	Višestruki izbor	5	91*
34.		34.	Višestruki izbor	2	2
35.		35.	Višestruki izbor	1	42
36..		36..	Višestruki izbor	0	14
37.		37.	Višestruki izbor	1	11
38.		38.	Višestruki izbor	7	25
39.		39.	Višestruki izbor	0	9
Redni broj čestice u ispitu					
Redni broj zadatka u ispitu					

		Diskriminativnost (Rit)					
		Standardna devijacija					
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)					
		Aritmetička sredina					
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku					
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak					
		Točan odgovor					
Vrsta zadatka		Višestruki izbor	D	12	48	7	32*
Redni broj čestice u ispitu		40.	40.	8	99	0,61	61
Redni broj zadatka u ispitu		41.	41.	22	265	0,11	11
		42.	42.	25	306	0,31	31
		43.	43.	27	331	0,16	16
		44.	44.	40	480	0,21	21
		45.	45.	8	92	0,33	33
		46.	46.	26	317	0,04	4
		47.	47.	32	394	0,01	1
		48.	48.	34	407	0,26	26
		49.	49.	56	679	0,26	26
		50.	50.	22	261	0,04	4
		51.	51.	35	429	0,11	11
		52.	52.	37	444	0,46	46
		53.	53.			0,5	42

Diskriminativnost (Rit)													
Standardna devijacija													
Postotak riješenosti – težina zadatka (P)													
Aritmetička sredina													
Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku													
% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak													
Točan odgovor													
Vrsta zadatka													
Redni broj čestice u ispitu													
Redni broj zadatka u ispitu													
54.	54.	Kratki odgovor	Monroevu doktrinu, Big stick, Velika batina	32	383	0,27	27	0,44	56				
55.	55.	Kratki odgovor	Radio Zagreb	48	588	0,24	24	0,43	45				
56.	56.	Kratki odgovor	ČEKA	36	433	0,17	17	0,38	45				
57.	57.	Kratki odgovor	Franjo Gregurić	31	380	0,02	2	0,14	13				
58.	58.	Kratki odgovor	Thomas Woodrow Wilson	26	311	0,34	34	0,47	55				
59.	59.	Kratki odgovor	o Korejskom ratu	8	91	0,38	38	0,49	61				
60.	60.	Kratki odgovor	za mir	10	124	0,79	79	0,41	44				
61.	61.	Višestruki izbor – kronologija	D	22	17	23	34*	4	48	0,34	34	0,47	31
62.	62.	Višestruki izbor – kronologija	A	55*	15	16	9	4	50	0,55	55	0,5	51
63.	63.	Višestruki izbor – kronologija	A	34*	15	14	34	4	54	0,34	34	0,47	39

		Diskriminativnost (Rit)							
		Standardna devijacija							
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)							
		Aritmetička sredina							
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku							
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak							
		A	B	C	D				
		Točan odgovor							
		Vrsta zadatka							
64.	64.	Višestruki izbor – kronologija	A	72*	11	9	4	4	50
65.	65.	Višestruki izbor – kronologija	D	26	12	14	43*	4	53
66.	66.	Višestruki izbor – kronologija	A	37*	18	25	16	4	52
67.	67.	Višestruki izbor – kronologija	C	23	22	43*	8	4	50
68.	68.	Višestruki izbor – kronologija	C	10	34	25*	26	4	51
69.	69.	Višestruki izbor – kronologija	B	19	35*	16	25	5	55
70.	70.	Višestruki izbor – kronologija	C	15	12	67*	3	4	50

		Diskriminativnost (Rit)											
		Standardna devijacija											
		Postotak rješenosti – težina zadatka (P)											
		Aritmetička sredina											
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatu											
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak											
		A B C D											
		Točan odgovor											
		Vrsta zadatka											
		Redni broj čestice u ispitu											
		Redni broj zadatka u ispitu											
71.1.	71.	Višestruki izbor – grozd	C	16	8	65*	7	4	49	0,65	65	0,48	42
71.2.	72.	Višestruki izbor – grozd	A	73*	11	8	5	4	50	0,73	73	0,45	36
72.1.	73.	Višestruki izbor – grozd	B	6	86*	3	1	4	47	0,86	86	0,35	38
72.2.	74.	Višestruki izbor – grozd	B	7	73*	7	8	4	49	0,73	73	0,44	42
73.1.	75.	Višestruki izbor – grozd	A	39*	19	9	28	4	52	0,39	39	0,49	39
73.2.	76.	Višestruki izbor – grozd	B	8	71*	9	7	4	53	0,71	71	0,45	37
74.1.	77.	Višestruki izbor – grozd	B	31	59*	5	1	4	50	0,59	59	0,49	35
74.2.	78.	Višestruki izbor – grozd	D	7	9	37	42*	4	52	0,42	42	0,49	27
75.1.	79.	Višestruki izbor – grozd	A	42*	9	38	6	4	49	0,42	42	0,49	38
75.2.	80.	Višestruki izbor – grozd	C	8	6	50*	32	4	49	0,5	50	0,5	47

		Diskriminativnost (Rit)							
		Standardna devijacija							
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)							
		Aritmetička sredina							
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku							
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak							
		Točan odgovor							
		Vrsta zadatka							
		Redni broj čestice u ispitu							
		Redni broj zadatka u ispitu							
76.1.	81.	Vještarski izbor – grozd	D	26	15	12	44*	4	49
76.2.	82.	Vještarski izbor – grozd	C	8	22	52*	15	4	50
77.1.	83.	Vještarski izbor – grozd	A	76*	9	3	8	4	49
77.2.	84.	Vještarski izbor – grozd	D	8	17	15	55*	5	56
78.1.	85.	Vještarski izbor – grozd	B	3	77*	4	12	4	50
78.2.	86.	Vještarski izbor – grozd	B	2	88*	2	3	4	50
79.1.	87.	Vještarski izbor – grozd	D	5	6	10	76*	4	48
79.2.	88.	Vještarski izbor – grozd	C	1	2	92*	1	4	48
80.1.	89.	Vještarski izbor – grozd	C	22	1	72*	1	4	48
80.2.	90.	Vještarski izbor – grozd	B	5	89*	1	1	4	48

* – točan odgovor

Prilog 7. Metrijske karakteristike zadatka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.

		Diskriminativnost (Rit)				Standardna devijacija				Postotak rješenosti – težina zadatka (P)			
		Aritmetička sredina				Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatu				% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			
		Točan odgovor											
Vrsta zadatka	Redni broj zadatka u ispitu	A	B	C	D	74*	14	2	10	1	9	0,74	74
Redni broj čestice u ispitu		Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	99*	0	0	0	0	5	0,99	99
Redni broj zadatka u ispitu		Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	1	9	79*	10	1	7	0,79	79
1.	1.	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	74*	14	2	10	1	9	0,74	74
2.	2.	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	99*	0	0	0	0	5	0,99	99
3.	3.	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	1	9	79*	10	1	7	0,79	79
4.	4.	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	8	2	88*	2	0	6	0,88	88
5.	5.	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	20	28*	3	48	1	9	0,28	28
6.	6.	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	7	82*	5	5	1	7	0,82	82
7.	7.	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	32	17	3	47*	1	9	0,47	47
8.	8.	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	9	65*	20	6	1	8	0,65	65
9.	9.	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	Višestruki izbor	24	42*	26	8	1	7	0,42	42

		Diskriminativnost (Rit)							
		Standardna devijacija							
		Postotak rješenosti – težina zadatka (P)							
		Aritmetička sredina							
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku							
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak							
		A	B	C	D				
		Točan odgovor							
		Vrsta zadatka							
		Redni broj čestice u ispitu							
		Redni broj zadatka u ispitu							
10.	10.	Višestruki izbor	B	19	37*	20	23	1	9
11.	11.	Višestruki izbor	A	83*	14	2	1	1	7
12.	12.	Višestruki izbor	D	20	21	11	48*	1	7
13.	13.	Višestruki izbor	A	18*	22	32	27	2	23
14.	14.	Višestruki izbor	B	14	58*	18	10	1	12
15.	15.	Višestruki izbor	B	6	70*	6	16	1	12
16.	16.	Višestruki izbor	A	59*	5	17	17	1	16
17.	17.	Višestruki izbor	D	45	17	29	7*	1	15
18.	18.	Višestruki izbor	A	58*	29	6	6	1	16
19.	19.	Višestruki izbor	D	18	12	25	44*	1	8

		Diskriminativnost (Rit)			
		Standardna devijacija			
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)			
		Aritmetička sredina			
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku			
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			
		A	B	C	D
Točan odgovor		Višestruki izbor	D	4	4
		Višestruki izbor	C	14	8
20.	20.	Višestruki izbor	D	4	4
21.	21.	Višestruki izbor	C	14*	7
22.	22.	Višestruki izbor	B	2	92*
23.	23.	Višestruki izbor	A	55*	12
24.	24.	Višestruki izbor	D	1	4
25.	25.	Višestruki izbor	B	43	49*
26.	26.	Višestruki izbor	B	16	29*
27.	27.	Višestruki izbor	D	25	12
28.	28.	Višestruki izbor	B	4	74*
29.	29.	Višestruki izbor	B	25	28*
Vrsta zadatka					
Redni broj čestice u ispitu					
Redni broj zadatka u ispitu					

		Diskriminativnost (Rit)							
		Standardna devijacija							
		Postotak rješenosti – težina zadatka (P)							
		Aritmetička sredina							
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatu							
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak							
		A	B	C	D				
		Točan odgovor							
		Vrsta zadatka							
30.	30.	Višestruki izbor	B	6	74*	17	3	1	9
31.	31.	Višestruki izbor	C	9	28	61*	1	1	8
32.	32.	Višestruki izbor	D	33	35	1	30*	1	11
33.	33.	Višestruki izbor	C	1	2	94*	3	1	7
34.	34.	Višestruki izbor	C	41	17	34*	8	1	8
35.	35.	Višestruki izbor	D	10	17	8	65*	1	9
36.	36.	Višestruki izbor	A	41*	15	13	30	1	7
37.	37.	Višestruki izbor	B	3	79*	18	0	1	8
38.	38.	Višestruki izbor	D	13	13	12	61*	1	13
39.	39.	Višestruki izbor	A	65*	10	15	9	1	12

		Diskriminativnost (Rit)					
		Standardna devijacija					
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)					
		Aritmetička sredina					
A	B	C	D	66*	1	15	0,66
Točan odgovor		Vještinski izbor	D	11	13	8	0,47
		Kratki odgovor	kastinski sustav rapsodi	41	550	0,46	0,5
		Kratki odgovor	Gradina na Mauricijakovom polju/ Kataalaunskome polju	57	759	0,01	0,11
		Kratki odgovor	na Mauricijakovom polju/ Kataalaunskome polju	45	603	0,2	0,20
		Kratki odgovor	na Mauricijakovom polju/ Kataalaunskome polju	47	635	0,12	0,33
				27	362	0,65	0,48
				59	785	0,07	0,26
							51
							39
Vrsta zadatka		Komneni Povijest salonitskih i spilistskih biskupa/ Salonitanska povijest/Historia Salonitana					
		Kratki odgovor	Povijest salonitskih i spilistskih biskupa/ Salonitanska povijest/Historia Salonitana	53	712	0,09	0,29
		Kratki odgovor	Cetingradskoj povelji	58	778	0,15	0,35
		Kratki odgovor	republikanski	33	439	0,15	0,36
							54
							43

Redni broj zadatka u ispitu		Redni broj čestice u ispitu		Vrsta zadatka		Točan odgovor	A	B	C	D	Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku	% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak	Aritmetička sredina	Postotak rješenosti – težina zadatka (P)	Standardna devijacija	Diskriminativnost (Rit)
50.	50.	Kratki odgovor	doba Napoleona Bonapartea, Napoleonovo doba	50.	50.	Kratki odgovor	doba Napoleona Bonapartea, Napoleonovo doba				16	217	0,7	70	0,46	46
51.	51.	Kratki odgovor	Osmanskim/ Osmanlijskim/ Turskim Carstvom	51.	51.	Kratki odgovor	Osmanskim/ Osmanlijskim/ Turskim Carstvom				15	200	0,51	51	0,5	52
52..	52.	Kratki odgovor	Vojna Krajina/Vojna granica/Hrvatsko-slavonska vojna granica	52..	52.	Kratki odgovor	Vojna Krajina/Vojna granica/Hrvatsko-slavonska vojna granica				35	465	0,24	24	0,43	53
53.	53.	Kratki odgovor	Ljudevit Gaj	53.	53.	Kratki odgovor	Ljudevit Gaj				14	189	0,76	76	0,43	42
54.	54.	Kratki odgovor	Velika Britanija i Francuska	54.	54.	Kratki odgovor	Velika Britanija i Francuska				15	206	0,44	44	0,5	37
55.	55.	Kratki odgovor	New Deal	55.	55.	Kratki odgovor	New Deal				32	422	0,49	49	0,5	54
56.	56.	Kratki odgovor	u Žetsku Banovinu	56.	56.	Kratki odgovor	u Žetsku Banovinu				34	451	0,15	15	0,36	46
57.	57.	Kratki odgovor	Hrvatska seljačka stranka	57.	57.	Kratki odgovor	Hrvatska seljačka stranka				10	133	0,4	40	0,49	32
58.	58.	Kratki odgovor	Trećega Reicha/ Njemačke / Velikonjemačkoga Reicha	58.	58.	Kratki odgovor	Trećega Reicha/ Njemačke / Velikonjemačkoga Reicha				4	48	0,74	74	0,44	40

		Diskriminativnost (Rit)					
		Standardna devijacija					
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)					
		Aritmetička sredina					
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku			24	327	0,53
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			29	393	0,47
		A	B	C	D		
		Točan odgovor					
		Vrsta zadatka					
		Redni broj čestice u ispitu					
		Redni broj zadatka u ispitu					
59.	59.	Kratki odgovor	Željezna zavjesa		24	327	0,53
60.	60.	Kratki odgovor	Siniša Glavašević		29	393	0,47
61.	61.	Višestruki izbor – kronologija	B	8	37*	16	0,37
62.	62.	Višestruki izbor – kronologija	A	57*	26	8	0,37
63.	63.	Višestruki izbor – kronologija	A	37*	6	17	0,37
64.	64.	Višestruki izbor – kronologija	A	59*	9	14	0,37
65.	65.	Višestruki izbor – kronologija	B	11	45*	12	0,37
66.	66.	Višestruki izbor – kronologija	A	20*	33	22	0,37

		Diskriminativnost (Rit)							
		Standardna devijacija							
		Postotak rješenosti – težina zadatka (P)							
		Aritmetička sredina							
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatu							
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak							
		A	B	C	D				
Točan odgovor		Višestruki izbor – kronologija	A	53*	13	19	10	6	75
		Višestruki izbor – kronologija	A	38*	12	9	34	6	79
		Višestruki izbor – kronologija	B	23	26*	28	17	6	81
		Višestruki izbor – kronologija	C	13	2	78*	1	6	75
		Višestruki izbor – kronologija	D	22	10	29	32*	6	83
Vrsta zadatka		Višestruki izbor – grozd	C	16	17	52*	8	6	84
		Višestruki izbor – grozd	C	13	7	68*	5	6	78
		Višestruki izbor – grozd	B	5	70*	10	9	6	77
Redni broj čestice u ispitu		Višestruki izbor – grozd						0,7	70
Redni broj zadatka u ispitu								0,46	44
									0,5
									44

		Diskriminativnost (Rit)			
		Standardna devijacija			
		Postotak riješenosti – težina zadatka (P)			
		Aritmetička sredina			
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku			
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			
		A	B	C	D
Točan odgovor					
Vrsta zadatka		Višestruki izbor – grozd	A	57*	3
73.1.		Višestruki izbor – grozd	B	3	68*
73.2.		Višestruki izbor – grozd	C	11	10
74.1.		Višestruki izbor – grozd	D	44*	29
74.2.		Višestruki izbor – grozd	A	45*	10
75.1.		Višestruki izbor – grozd	B	16	67*
75.2.		Višestruki izbor – grozd	C	49*	17
76.1.		Višestruki izbor – grozd	D	22	4
76.2.		Višestruki izbor – grozd	E	29*	6
77.1.		Višestruki izbor – grozd	F	6	77
Redni broj čestice u ispitu					
Redni broj zadatka u ispitu					

		Diskriminativnost (Rit)			
		Standardna devijacija			
		Postotak rješenosti – težina zadatka (P)			
		Aritmetička sredina			
		Broj pristupnika za koje ne postoji rezultat u zadatku			
		% pristupnika koji nisu odgovorili na zadatak			
		A	B	C	D
Točan odgovor					
Vrsta zadatka					
77.2.		Višestruki izbor – grozd	C	10	4
78.1.		Višestruki izbor – grozd	C	0	1
78.2.		Višestruki izbor – grozd	D	20	22
79.1.		Višestruki izbor – grozd	C	28	9
79.2.		Višestruki izbor – grozd	B	3	80*
80.1.		Višestruki izbor – grozd	C	2	1
80.2.		Višestruki izbor – grozd	B	7	49*
Redni broj čestice u ispitu					
Redni broj zadatka u ispitu					

* – točan odgovor

Popis tablica

Tablica 1. Broj prijava i broj pristupnika te udio pristupanja s obzirom na broj prijava u ljetnim rokovima državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015..... Tablica 2. Udio pristupnika u ljetnim rokovima državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na njihov status..... Tablica 3. Struktura ispita iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. Tablica 4. Teme pojedinih područja ispitivanja u ispitima državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015..... Tablica 5. Kategorizacija stupnja slaganja među procjenjivačima s obzirom na Fleiss' Kappa koeficijent..... Tablica 6. Fleiss' Kappa koeficijent za procjene vrste zadatka i polaznoga sadržaja zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti provedenim u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. Tablica 7. Fleiss' Kappa koeficijent za procjene područja, teme i obrazovnoga ishoda zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti provedenim u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. Tablica 8. Fleiss' Kappa koeficijent za procjene elementa vrednovanja i kognitivnoga procesa zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti provedenim u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. Tablica 9. Broj zadataka/čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na vrstu zadatka Tablica 10. Broj čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na područje ispitivanja ... Tablica 11. Broj čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na temu Tablica 12. Obrazovni ishodi teme Povijest kao znanost područja Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek i njihova razrada..... Tablica 13. Broj i udio čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na elemente vrednovanja Tablica 14. Broj i udio zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na polazni sadržaj	10 11 12 13 22 22 23 24 26 26 29 34 36 37
--	--

Tablica 15. Broj zadataka koji sadrže pojedine polazne sadržaje u odnosu na vrstu zadatka	38
Tablica 16. Broj i udio čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na kognitivni proces	39
Tablica 17. Karakteristike ispita državne mature iz Povijesti provedenih u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.	43
Tablica 18. Težine zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.	47
Tablica 19. Težine zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. s obzirom na vrste zadataka	50
Tablica 20. Težine zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. s obzirom na vrste zadataka	50
Tablica 21. Težine zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. s obzirom na vrste zadataka	51
Tablica 22. Diskriminativnost zadataka u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.....	52
Tablica 23. Diskriminativnost zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. s obzirom na vrste zadataka	54
Tablica 24. Diskriminativnost zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. s obzirom na vrste zadataka	55
Tablica 25. Diskriminativnost zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. s obzirom na vrste zadataka	56
Tablica 26. Raspodjela zadataka kratkoga odgovora s obzirom na područja ispitivanja	64
Tablica 27. Raspodjela zadataka kratkoga odgovora s obzirom na vrstu polaznoga sadržaja.....	64
Tablica 28. Raspodjela zadataka kratkoga odgovora s obzirom na razinu kognitivnoga procesa..	65
Tablica 29. Udio pristupnika koji nisu odgovorili na zadatke kratkoga odgovora	65
Tablica 30. Raspodjela zadataka kratkoga odgovora s obzirom na kategorije težine	66
Tablica 31. Raspodjela zadataka kratkoga odgovora s obzirom na kategorije diskriminativnosti...	66
Tablica 32. Broj i udio ispita za sadržajnu analizu odgovora pristupnika u odnosu na ukupan broj ispita/pristupnika	68
Tablica 33. Raspodjela zadataka članovima skupine te organizacija članova skupine u parove ...	69
Tablica 34. Broj i postotak slaganja u kodiranju odgovora pristupnika među parovima kodera.....	70
Tablica 35. Kategorizacija stupnja slaganja među parovima kodera	71
Tablica 36. Cohenov Kappa koeficijent, broj slaganja i neslaganja među parovima kodera	72
Tablica 37. Kategorije odgovora pristupnika na 41. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	76

Tablica 38. Kategorije odgovora pristupnika na 42. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	78
Tablica 39. Kategorije odgovora pristupnika na 43. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	80
Tablica 40. Kategorije odgovora pristupnika na 44. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	82
Tablica 41. Kategorije odgovora pristupnika na 45. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	84
Tablica 42. Kategorije odgovora pristupnika na 46. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	86
Tablica 43. Kategorije odgovora pristupnika na 47. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	88
Tablica 44. Kategorije odgovora pristupnika na 48. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	90
Tablica 45. Kategorije odgovora pristupnika na 49. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	92
Tablica 46. Kategorije odgovora pristupnika na 50. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	94
Tablica 47. Kategorije odgovora pristupnika na 51. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	96
Tablica 48. Kategorije odgovora pristupnika na 52. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	98
Tablica 49. Kategorije odgovora pristupnika na 53. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	100
Tablica 50. Kategorije odgovora pristupnika na 54. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	102

Tablica 51. Kategorije odgovora pristupnika na 55. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	105
Tablica 52. Kategorije odgovora pristupnika na 56. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku državne mature 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	107
Tablica 53. Kategorije odgovora pristupnika na 57. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	109
Tablica 54. Kategorije odgovora pristupnika na 58. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	112
Tablica 55. Kategorije odgovora pristupnika na 59. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	114
Tablica 56. Kategorije odgovora pristupnika na 60. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	116
Tablica 57. Kategorije odgovora pristupnika na 41. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	119
Tablica 58. Kategorije odgovora pristupnika na 42. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	120
Tablica 59. Kategorije odgovora pristupnika na 43. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	123
Tablica 60. Kategorije odgovora pristupnika na 44. zadatak u ispitu iz Povijesti provedenome u ljetnome roku državne mature u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	124
Tablica 61. Kategorije odgovora pristupnika na 45. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	126
Tablica 62. Kategorije odgovora pristupnika na 46. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	128
Tablica 63. Kategorije odgovora pristupnika na 47. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora u pojedinoj kategoriji	130

Tablica 64. Kategorije odgovora pristupnika na 48. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	132
Tablica 65. Kategorije odgovora pristupnika na 49. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	134
Tablica 66. Kategorije odgovora pristupnika na 50. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	136
Tablica 67. Kategorije odgovora pristupnika na 51. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	138
Tablica 68. Kategorije odgovora pristupnika na 52. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	140
Tablica 69. Kategorije odgovora pristupnika na 53. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	142
Tablica 70. Kategorije odgovora pristupnika na 54. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	145
Tablica 71. Kategorije odgovora pristupnika na 55. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	146
Tablica 72. Kategorije odgovora pristupnika na 56. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku državne mature u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	148
Tablica 73. Kategorije odgovora pristupnika na 57. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	150
Tablica 74. Kategorije odgovora pristupnika na 58. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	152
Tablica 75. Kategorije odgovora pristupnika na 59. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	155
Tablica 76. Kategorije odgovora pristupnika na 60. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetime roku u školskoj godini 2013./2014. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	157

Tablica 77. Kategorije odgovora pristupnika na 41. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	159
Tablica 78. Kategorije odgovora pristupnika na 42. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	161
Tablica 79. Kategorije odgovora pristupnika na 43. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	163
Tablica 80. Kategorije odgovora pristupnika na 44. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	165
Tablica 81. Kategorije odgovora pristupnika na 45. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	167
Tablica 82. Kategorije odgovora pristupnika na 46. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	169
Tablica 83. Kategorije odgovora pristupnika na 47. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	171
Tablica 84. Kategorije odgovora pristupnika na 48. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	173
Tablica 85. Kategorije odgovora pristupnika na 49. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	175
Tablica 86. Kategorije odgovora pristupnika na 50. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	177
Tablica 87. Kategorije odgovora pristupnika na 51. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	179
Tablica 88. Kategorije odgovora pristupnika na 52. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	181
Tablica 89. Kategorije odgovora pristupnika na 53. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	184

Tablica 90. Kategorije odgovora pristupnika na 54. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	186
Tablica 91. Kategorije odgovora pristupnika na 55. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji	188
Tablica 92. Kategorije odgovora pristupnika na 56. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	190
Tablica 93. Kategorije odgovora pristupnika na 57. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	192
Tablica 94. Kategorije odgovora pristupnika na 58. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	195
Tablica 95. Kategorije odgovora pristupnika na 59. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	198
Tablica 96. Kategorije odgovora pristupnika na 60. zadatak u ispitu državne mature iz Povijesti provedenome u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. te broj i udio odgovora pristupnika u pojedinoj kategoriji.....	201

Popis grafičkih prikaza

Grafički prikaz 1. Distribucija postotne riješenosti ispita državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.....	44
Grafički prikaz 2. Distribucija postotne riješenosti ispita državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.....	45
Grafički prikaz 3. Distribucija postotne riješenosti ispita državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.....	46
Grafički prikaz 4. Distribucija indeksa težine zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.....	48
Grafički prikaz 5. Distribucija indeksa težine zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.....	48
Grafički prikaz 6. Distribucija indeksa težine zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.....	49
Grafički prikaz 7. Distribucija indeksa diskriminativnosti zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.....	53
Grafički prikaz 8. Distribucija indeksa diskriminativnosti zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.....	53
Grafički prikaz 9. Distribucija indeksa diskriminativnosti zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.....	54

Popis priloga

Prilog 1. Tablica specifikacije zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.....	211
Prilog 2. Tablica specifikacije zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.	234
Prilog 3. Tablica specifikacije zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.	251
Prilog 4. Broj čestica u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. s obzirom na obrazovni ishod	268
Prilog 5. Metrijske karakteristike zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2012./2013.	276
Prilog 6. Metrijske karakteristike zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014.	287
Prilog 7. Metrijske karakteristike zadataka u ispitu državne mature iz Povijesti u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015.....	296

U knjizi *Sadržajne i psihometrijske analize ispita državne mature iz Povijesti (2013. – 2015.)* prvi su put predstavljeni ne samo rezultati sadržajne i psihometrijske analize ispita i ispitnih zadataka, već i rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatke otvorenoga tipa, tj. kratkoga odgovora. Navedeni rezultati mogu biti izuzetno vrijedna i korisna povratna informacija učenicima i njihovim nastavnicima, ali i putokaz u poučavanju i učenju pojedinih nastavnih sadržaja te u kreiranju pisanih provjera znanja ako se u vidu imaju najčešće pogreške u odgovorima pristupnika. Nadalje, ova nadasve zanimljiva i inspirativna knjiga otvara niz novih pitanja o strukturi i sadržaju ispita državne mature iz Povijesti. Donosi niz vrijednih podataka i prijedloga za sastavljače ispita koji mogu biti korišteni za unapređenje ispita i njihovu standardizaciju. Može biti zanimljiva i drugim dionicima odgojno-obrazvnog sustava jer otkriva izazove pred kojima se nalazi postojeći model ispita državne mature iz Povijesti, ali i nudi neka od mogućih rješenja i poboljšanja.

Loranda Miletić, dipl. pov. i dipl. pov. umj.

Knjiga predstavlja zaokruženu cjelinu analize ispita državne mature iz Povijesti (2013. – 2015.) počevši od prikaza ispitnih kataloga sa strukturuom ispita i razradom obrazovnih ishoda do prikaza rezultata ispita s njihovim karakteristikama dobivenim na temelju sadržajne i psihometrijske analize. Takav pristup pridonosi pomicanju spoznaja u izradi ispita, a preporuke i smjernice navedene u knjizi postaju nadasve koristan i konkretan orijentir sastavljačima ispita državne mature iz Povijesti. Dodatno, rezultati analize odgovora pristupnika na zadatke kratkoga odgovora nameću i pitanja sadašnjega poučavanja, učenja i vrednovanja u nastavi Povijesti o kojoj se često govori u javnom diskursu. Dakle, provedene analize mogu biti poticaj daljnjim raspravama vezanim uz implementaciju nastavnog plana i programa kao i budućih kurikuluma iz Povijesti s obzirom na iskazana znanja pristupnika u ispitima državne mature iz Povijesti.

dr. sc. Mladenko Domazet

ISBN: 978-953-7556-67-9

9 789537 556679